

Παραδοτέο Π2: «Έκθεση Αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. (Προεισαγωγική Εκπαίδευση)»

στο πλαίσιο του Έργου με τίτλο:

«Αξιολόγηση παρεχόμενων από το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. εκπαιδευτικών
υπηρεσιών για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της
Δημόσιας Διοίκησης»

Εκπόνηση:

CMT Prooptiki
CONSULTING MANAGEMENT TRAINING

Νοέμβριος 2018

Περιεχόμενα

Κατάλογος διαγραμμάτων και πινάκων	5
Πρόλογος.....	8
1 Αντικείμενο και μεθοδολογία υλοποίησης	9
1.1 Αντικείμενο του παραδοτέου	9
1.2 Το μεθοδολογικό πλαίσιο αξιολόγησης της προεισαγωγικής εκπαίδευσης.....	11
1.2.1 Περιγραφή του προτεινόμενου μοντέλου αξιολόγησης	11
1.2.2 Κριτήρια αξιολόγησης και αξιολογικά ερωτήματα.....	13
1.2.3 Μεθοδολογικός σχεδιασμός.....	16
1.3 Η ταυτότητα των ποιοτικών και ποσοτικών ερευνών	26
1.3.1 Η ταυτότητα των ποιοτικών ερευνών	26
1.3.2 Η ταυτότητα της ποσοτικής έρευνας στους σπουδαστές/σπουδαστές/στρίες... ..	29
1.3.3 Η ταυτότητα της ποσοτικής έρευνας στους εκπαιδευτές/τριες της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. ..	32
2 Η άσκηση του έργου της προεισαγωγικής εκπαίδευσης	34
2.1 Η Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης.....	34
2.2 Η αποτύπωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας στην προεισαγωγική εκπαίδευση....	37
2.2.1 Σχεδιασμός και έγκριση Προγράμματος Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.	38
2.2.2 Μορφή και περιεχόμενο Προγράμματος Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.....	39
2.2.3 Οι εκπαιδευτές/τριες των προγραμμάτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. (Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού).....	41
2.2.4 Η φοίτηση στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α.....	42
2.2.5 Η υφιστάμενη τεχνολογική υποδομή	45
2.2.6 Βιβλιοθήκη	46
2.2.7 Μία ποσοτική αποτύπωση των εξεταζόμενων Εκπαιδευτικών Σειρών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.48	
2.3 Συνοπτική παρουσίαση διεθνούς εμπειρίας	49
3 Η αξιολόγηση της προεισαγωγικής εκπαίδευσης	54
3.1 Αξιολόγηση των διαδικασιών σχεδιασμού.....	54
3.1.1 Υφιστάμενη κατάσταση	54
3.1.2 Στοιχεία που προκύπτουν από τις ποιοτικές έρευνες για τις διαδικασίες σχεδιασμού	55
3.1.3 Στοιχεία που προκύπτουν από τις ποσοτικές έρευνες για τις διαδικασίες σχεδιασμού	57

3.1.4	Αποτίμηση του σχεδιασμού του Προγράμματος Σπουδών - Ειδικά αξιολογικά ερωτήματα	68
3.2	Αξιολόγηση της υλοποίησης του Προγράμματος Σπουδών	73
3.2.1	Υφιστάμενη κατάσταση	73
3.2.2	Στοιχεία που προκύπτουν από τις ποιοτικές έρευνες για την υλοποίηση του Προγράμματος Σπουδών	73
3.2.3	Στοιχεία που προκύπτουν από τις ποσοτικές έρευνες για την υλοποίηση του Προγράμματος Σπουδών	80
3.2.4	Αποτίμηση της υλοποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος της Ε.Σ.Δ.Δ.Α – Ειδικά αξιολογικά ερωτήματα	96
3.3	Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος αξιολόγησης.....	103
3.3.1	Υφιστάμενη κατάσταση	103
3.3.2	Στοιχεία που προκύπτουν από τις ποιοτικές έρευνες για την αποτελεσματικότητα του συστήματος αξιολόγησης.....	106
3.3.3	Αποτίμηση του συστήματος αξιολόγησης της ΕΣΔΔΑ – Ειδικά αξιολογικά ερωτήματα	107
3.4	Αξιολόγηση αποτελεσμάτων ως προς τους ωφελούμενους	109
3.4.1	Υφιστάμενη κατάσταση	109
3.4.2	Στοιχεία που προκύπτουν από τις ποιοτικές έρευνες για τα αποτελέσματα ως προς τους ωφελούμενους.....	109
3.4.3	Στοιχεία που προκύπτουν από τις ποσοτικές έρευνες για τα αποτελέσματα ως προς τους ωφελούμενους.....	111
3.4.4	Αποτίμηση αποτελεσμάτων ως προς τους ωφελούμενους – Ειδικά αξιολογικά ερωτήματα	114
4	Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων ως προς τη συμβολή των δράσεων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. στην επίτευξη των στόχων του Ε.Π. ΔΜ 2007-2013 και Ε.Π. ΜΔΤ 2014-2020	118
4.1	Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των Πράξεων της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013	119
4.1.1	Αξιολόγηση ως προς το βαθμό επίτευξης των εκροών και αποτελεσμάτων ...	121
4.1.2	Αξιολόγηση ως προς την απορροφητικότητα.....	121
4.1.3	Αξιολόγηση ως προς την αποδοτικότητα	122
4.2	Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των Πράξεων της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020	122
4.2.1	Οι Πράξεις του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. στην Προγραμματική περίοδο 2014-2020 που αφορούν την προεισαγωγική κατάρτιση.....	128
4.2.2	Αξιολόγηση ως προς το βαθμό επίτευξης εκροών και αποτελεσμάτων	129
4.2.3	Αξιολόγηση ως προς την απορροφητικότητα.....	130

4.2.4	Αξιολόγηση ως προς την αποδοτικότητα	130
5	Πορίσματα της Ανάλυσης SWOT	132
5.1	Δυνατά σημεία	132
5.2	Αδυναμίες	132
5.3	Ευκαιρίες	133
5.4	Απειλές /Προκλήσεις.....	134
6	Αξιολογητικά συμπεράσματα και προτάσεις	135
6.1	Το περιβάλλον λειτουργίας του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.	135
6.1.1	Το υπερεθνικό θεσμικό πλαίσιο	135
6.1.2	Το εθνικό θεσμικό πλαίσιο	136
6.1.3	Το εθνικό επιχειρησιακό πλαίσιο	137
6.2	Συμπεράσματα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.	140
6.2.1	Γενικά Συμπεράσματα.....	140
6.2.2	Ειδικά Συμπεράσματα.....	143
6.3	Προτάσεις - Εισηγήσεις.....	152
6.3.1	ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Α. Βελτίωση του Συστήματος Σχεδιασμού του Προγράμματος Σπουδών 154	
6.3.2	ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Β. Βελτίωση του συστήματος υλοποίησης του Προγράμματος Σπουδών 155	
6.3.3	ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Γ. Βελτίωση του συστήματος αξιολόγησης του Προγράμματος Σπουδών 156	
6.3.4	ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Δ. Ενίσχυση της επίδρασης των Προγραμμάτων Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. στους εκπαιδευόμενους.....	156
	Βιβλιογραφία	157

Κατάλογος διαγραμμάτων και πινάκων παραδοτέου

Διάγραμμα 1 Ποσοτική Έρευνα αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α – Κατανομή Φύλου	29
Διάγραμμα 2 Ποσοτική Έρευνα αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α – Κατανομή Ηλικίας	30
Διάγραμμα 3 Ποσοτική Έρευνα αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α – Βασικός Τίτλος Σπουδών	30
Διάγραμμα 4 Ποσοτική Έρευνα αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α – Εκπαιδευτικό επίπεδο	31
Διάγραμμα 5 Ποσοτική Έρευνα αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α – Έτος Εισαγωγής	31
Διάγραμμα 6 Ποσοτική Έρευνα εκπαιδευτών/τριών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α – Κατανομή Φύλου	32
Διάγραμμα 7 Ποσοτική Έρευνα εκπαιδευτών/τριών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α – Κατανομή Ηλικίας	32
Διάγραμμα 8 Ποσοτική Έρευνα εκπαιδευτών/τριών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α – Εκπαιδευτικό επίπεδο	33
Διάγραμμα 1: Κύριες αρμοδιότητες εθνικών σχολών εκπαίδευσης διεθνώς	50
Διάγραμμα 2: Επίπεδο κυβέρνησης που καλύπτεται από στρατηγικές μάθησης των Σχολών Δημόσιας Διοίκησης	51
Διάγραμμα 9 Σαφήνεια των στόχων του προγράμματος σπουδών – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι).....	58
Διάγραμμα 10 Οργάνωση και υλοποίηση μαθημάτων κορμού – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)	58
Διάγραμμα 11 Αξιολόγηση πρακτικής εκπαίδευσης (Απόφοιτοι)	59
Διάγραμμα 12 Αξιολόγηση διαδικασίας εκπόνησης τελικών εργασιών (Απόφοιτοι)	59
Διάγραμμα 13 Οργάνωση και υλοποίηση διατμηματικών τμημάτων – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι).....	59
Διάγραμμα 14 Ανταπόκριση της ύλης στους στόχους του προγράμματος – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι).....	60
Διάγραμμα 15 Οργάνωση της ύλης που διδάχθηκε – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι).....	60
Διάγραμμα 16 Κατανόηση εκπαιδευτικών αντικειμένων – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)	60
Διάγραμμα 17 Ικανοποίηση από τα εκπαιδευτικά συγγράμματα – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι).....	61
Διάγραμμα 18 Διαθεσιμότητα βιβλιογραφίας στη βιβλιοθήκη της Σχολής – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι).....	61
Διάγραμμα 19 Δυσκολία επιπέδου μαθημάτων – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)	61
Διάγραμμα 20 Επάρκεια της διάρκειας φοίτησης – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι).....	62
Διάγραμμα 21 Ικανοποίηση ως προς την οργάνωση και την υλοποίηση προγραμμάτων πληροφορικής – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι).....	62
Διάγραμμα 22 Επιλογή προορισμού για εκπαιδευτική επίσκεψη – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι).....	62
Διάγραμμα 23 Επιλογή θέματος εκπαιδευτικής επίσκεψης – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι) 63	
Διάγραμμα 24 Προετοιμασία εκπαιδευτικής επίσκεψης – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι).....	63
Διάγραμμα 25 Ενημέρωση για την εκπαιδευτική επίσκεψη – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι) 63	
Διάγραμμα 26 Εκπαιδευτικό πρόγραμμα κατά τη διάρκεια της επίσκεψης – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)	64
Διάγραμμα 27 Συνάφεια εκπαιδευτικής επίσκεψης με τις εκπαιδευτικές ανάγκες – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι).....	64
Διάγραμμα 28 Ευκαιρία πρακτικής άσκησης στη λειτουργία του φορέα / των φορέων – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι).....	64
Διάγραμμα 29 Απόκτηση πρακτικών γνώσεων από την εκπαιδευτική επίσκεψη – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι).....	65
Διάγραμμα 30 Επάρκεια χρονικής διάρκειας πρακτικής εκπαίδευσης	65
Διάγραμμα 31 Συνάφεια περιεχομένου πρακτικής εκπαίδευσης σε σχέση με την τοποθέτηση σε θέση εργασίας – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι).....	65
Διάγραμμα 32 Βαθμός συμπληρωματικότητας περιεχομένου πρακτικής εκπαίδευσης σε σχέση με τα θεωρητικά μέρη του προγράμματος σπουδών – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)	66

Διάγραμμα 33 Ανταπόκριση του περιεχομένου της πρακτικής άσκησης στις δεξιότητες που ζητήθηκαν στην θέση εργασίας τοποθέτησης (Απόφοιτοι)	66
Διάγραμμα 34 Βαθμός Ανταπόκρισης του περιεχομένου της πρακτικής άσκησης στο επίπεδο δεξιοτήτων και εμπειρίας που ανέμενε ο απόφοιτος να αποκτήσει & στις προσδοκίες του ως σπουδαστής (Απόφοιτοι).....	67
Διάγραμμα 35 Σαφήνεια στόχων μαθημάτων (εκπαιδευτές/τριες)	80
Διάγραμμα 36 Έγκαιρη διάθεση εκπαιδευτικού υλικού μαθήματος στους εκπαιδευτές/τριες (εκπαιδευτές/τριες)	80
Διάγραμμα 37 Αποτελεσματικότητα και βαθμός σύγχρονης προσέγγισης της οργάνωσης παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών με στόχο την ποιότητα (εκπαιδευτές/τριες).....	81
Διάγραμμα 38 Ικανοποίηση εκπαιδευτών/τριών από το επίπεδο συνεργασίας με τους υπεύθυνους σπουδών (εκπαιδευτές/τριες)	81
Διάγραμμα 39 Ανταπόκριση της ύλης στους στόχους του προγράμματος σπουδών (εκπαιδευτές/τριες)	81
Διάγραμμα 40 Έγκαιρη ενημέρωση κανονισμού λειτουργίας και του προγράμματος σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α (εκπαιδευτές/τριες).....	81
Διάγραμμα 41 Χρήση καινοτόμων πρακτικών στα μαθήματα (εκπαιδευτές/τριες)	82
Διάγραμμα 42 Επάρκεια εκπαιδευτικού υλικού για την κάλυψη των αναγκών των σπουδαστών/τριών (εκπαιδευτές/τριες)	82
Διάγραμμα 43 Κατανόηση των εκπαιδευτικών αντικειμένων με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού υλικού (εκπαιδευτές/τριες)	82
Διάγραμμα 44 Τήρηση προγράμματος εκπαίδευσης, σύμφωνα με το σχεδιασμό (απαντήσεις εκπαιδευτών/τριών)	83
Διάγραμμα 45 Χρησιμοποίηση πρόσθετου εκπαιδευτικού υλικού από τους εκπαιδευτές/τριες στην εκπαιδευτική διαδικασία.....	83
Διάγραμμα 46 Αμφίδρομη επικοινωνία με τους σπουδαστές/στρίες (εκπαιδευτές/τριες).....	84
Διάγραμμα 47 Ενδιαφέρον σπουδαστών/τριών κατά τη διάρκεια των μαθημάτων (εκπαιδευτές/τριες)	84
Διάγραμμα 48 Παρουσία σπουδαστών/τριών στα μαθήματα (εκπαιδευτές/τριες)	84
Διάγραμμα 49 Ανατροφοδότηση σπουδαστών/τριών με τους υπευθύνους σπουδών και έρευνας (εκπαιδευτές/τριες)	84
Διάγραμμα 50 Ενεργή συμμετοχή των σπουδαστών/τριών σύμφωνα με τις απόψεις των εκπαιδευτών/τριών	85
Διάγραμμα 51 Ικανοποίηση από την συνεργασία με την Ε.Σ.Δ.Δ.Α (εκπαιδευτές/τριες)	85
Διάγραμμα 52 Ικανοποίηση από τον διαθέσιμο τεχνολογικό εξοπλισμό (εκπαιδευτές/τριες)	86
Διάγραμμα 53 Ικανοποίηση από την ποιότητα των χώρων διδασκαλίας (εκπαιδευτές/τριες)	86
Διάγραμμα 54 Αιτήματα επιπλέον τεχνικής ή άλλης υποστήριξης (εκπαιδευτές/τριες)	86
Διάγραμμα 55 Ανταπόκριση της ύλης στους στόχους του προγράμματος σπουδών (απόφοιτοι)	87
Διάγραμμα 56 Επάρκεια διάρκειας φοίτησης (απόφοιτοι)	87
Διάγραμμα 57 Ικανοποίηση ως προς την οργάνωση και υλοποίηση μαθημάτων εξειδίκευσης (απόφοιτοι)	87
Διάγραμμα 58 Χρηστικότητα εκπαιδευτικού υλικού (απόφοιτοι)	87
Διάγραμμα 59 Οργάνωση και υλοποίηση μαθημάτων (απόφοιτοι)	88
Διάγραμμα 60 Οργάνωση διδαχθείσας ύλης (απόφοιτοι)	88
Διάγραμμα 61 Αξιολόγηση εκπαιδευτικών συγγραμμάτων (απόφοιτοι).....	88
Διάγραμμα 62 Επίπεδο δυσκολίας μαθημάτων Ε.Σ.Δ.Δ.Α (απόφοιτοι).....	88
Διάγραμμα 63 Λόγοι συμμετοχής των αποφοίτων στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα (3)	90
Διάγραμμα 64 Συμμετοχή αποφοίτων στις εκπαιδευτικές επισκέψεις.....	91
Διάγραμμα 65 Συμμετοχή των αποφοίτων στην πρακτική εκπαίδευση	91
Διάγραμμα 66 Αξιολόγηση της πρακτικής εκπαίδευσης (απόφοιτοι).....	92
Διάγραμμα 67 Βαθμός ικανοποίησης από τον διαθέσιμο τεχνολογικό εξοπλισμό, τις υπηρεσίες διοικητικής υποστήριξης και την ποιότητα των χώρων διδασκαλίας (απόφοιτοι).....	94
Διάγραμμα 68 Χρησιμοποίηση της βιβλιοθήκης της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. από τους σπουδαστές/στρίες	94

Διάγραμμα 69 Ικανοποίηση από τις υπηρεσίες και το περιεχόμενο της βιβλιοθήκης από τους σπουδαστές/στρίες.....	95
Διάγραμμα 70 Τεχνικές εκπαίδευσης που χρησιμοποιήθηκαν από τους εκπαιδευτές/τριες.....	97
Διάγραμμα 71 Αξιοποίηση γνώσεων από τους σπουδαστές/στρίες (η άποψη των εκπαιδευτών/τριών)	111
Διάγραμμα 72 Αξιολόγηση σπουδών (απόφοιτοι)	112
Διάγραμμα 73 Αξιολόγηση ικανοποίησης από της εκπαιδευτικές δραστηριότητες της Ε.Σ.Δ.Δ.Α συνολικά και ανά Φάση του προγράμματος σπουδών (απόφοιτοι)	113
Πίνακας 1: Κριτήρια και ερωτήματα αξιολόγησης	15
Πίνακας 2 Αποτύπωση ποιοτικών και ποσοτικών πρωτογενών ερευνών της αξιολόγησης της Ε.Σ.Δ.Δ.Α	19
Πίνακας 3: Οι σημαντικότεροι παράγοντες που προσδιορίζουν την επιτυχία ενός εκπαιδευτικού προγράμματος.....	53
Πίνακας 4 Βαθμός ικανοποίησης από το περιεχόμενο σπουδών στη μελέτη αποτύπωση της σταδιοδρομίας των σπουδαστών/τριών Ε.Σ.Δ.Δ.Α»	115
Πίνακας 5 Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου πράξεων προεισαγωγικής εκπαίδευσης (2007-2013)	120
Πίνακας 6 Βαθμός επίτευξης δεικτών εκροών.....	121
Πίνακας 7 Προϋπολογισμοί Πράξεων Ε.Κ.Δ.Δ.Α στο ΕΠ ΜΔΤ 2014-2020.....	128
Πίνακας 8 Επίτευξη δεικτών πράξεων προεισαγωγικής εκπαίδευσης, Προγραμματική Περίοδο 2014-2020	129
Πίνακας 9 Ποσοστό επίτευξης δεικτών των πράξεων που αφορούν στη προεισαγωγική εκπαίδευση (2014-2020)	130
Πίνακας 10: Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας προτεινόμενων Παρεμβάσεων και Ενεργειών υλοποίησης ..	152

Πρόλογος

Αντικείμενο του παραδοτέου αποτελεί η αξιολόγηση, βάσει συγκεκριμένων αξιολογικών ερωτημάτων, των εκπαιδευτικών υπηρεσιών για τη **Προεισαγωγική εκπαίδευση** που παρέχει το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης μέσω της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης. Οι παρεχόμενες εκπαιδευτικές υπηρεσίες της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. συγχρηματοδοτήθηκαν ή/και συγχρηματοδοτούνται από το Ε.Π. «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013» και Ε.Π. «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα 2014-2020».

Η αξιολόγηση καλύπτει όλο το φάσμα σχεδιασμού και παροχής των εν λόγω εκπαιδευτικών υπηρεσιών, όπως ενδεικτικά την αξιολόγηση των διαδικασιών σχεδιασμού του προγράμματος σπουδών, την αξιολόγηση των διαδικασιών παροχής των εκπαιδευτικών υπηρεσιών, την αποτελεσματικότητα του συστήματος αξιολόγησης των συνιστωσών κάθε εκπαιδευτικού κύκλου, τα αποτελέσματα του προγράμματος της Σχολής ως προς τους ωφελούμενους, καθώς και τα αποτελέσματα ως προς την συμβολή των δράσεων στην επίτευξη των στόχων του Ε.Π. ΔΜ 2007-2013 και Ε.Π. ΜΔΤ 2014-2020.

Το παραδοτέο διαρθρώνεται στα ακόλουθα κεφάλαια:

Το **1^ο Κεφάλαιο** περιλαμβάνει μία συνοπτική περιγραφή των στόχων και του αντικειμένου του παραδοτέου, καθώς και το μεθοδολογικό πλαίσιο αξιολόγησης μέσω των ποσοτικών και ποιοτικών ερευνών, οι οποίες αποτέλεσαν τα βασικά εργαλεία αξιολόγησης.

Το **2^ο κεφάλαιο** περιλαμβάνει μια σύντομη περιγραφή του τρόπου άσκησης του εκπαιδευτικού έργου της προεισαγωγικής εκπαίδευσης, μέσα από την φοίτηση των σπουδαστών/τριών στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Στο **3^ο κεφάλαιο** παρουσιάζονται τα ευρήματα των ποσοτικών και ποιοτικών ερευνών βάσει των οποίων απαντώνται τα αξιολογικά ερωτήματα που θέτει η σύμβαση του Αναδόχου.

Στο **4^ο κεφάλαιο**, παρουσιάζεται η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των πράξεων σε σχέση με τους στόχους των ΕΠ.

Στο **5^ο κεφάλαιο** παρουσιάζεται η ανάλυση SWOT σε ότι αφορά την προεισαγωγική εκπαίδευση, ενώ τέλος στο **6^ο κεφάλαιο** τα συμπεράσματα και οι προτάσεις του αναδόχου.

1 Αντικείμενο και μεθοδολογία υλοποίησης

1.1 Αντικείμενο του παραδοτέου

Αντικείμενο της Έκθεσης αποτελεί η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών που παρέχει το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης (προεισαγωγική εκπαίδευση). Οι εκπαιδευτικές υπηρεσίες αφορούν συγχρηματοδοτούμενες πράξεις των Ε.Π «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013» και Ε.Π. «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα 2014-2020».

Οι εκπαιδευτικές υπηρεσίες που παρέχει το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. (προεισαγωγική εκπαίδευση) αξιολογήθηκαν για την τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο (Ε.Π. «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα 2014-2020») αναφορικά με το σχεδιασμό τους, δεδομένου ότι οι πράξεις είναι σε εξέλιξη, ενώ για την προηγούμενη προγραμματική περίοδο στο πλαίσιο του Ε.Π. «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013», ως προς το σχεδιασμό τους, την υλοποίηση τους, την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα τους.

Η σπουδαιότητα των εν λόγω Πράξεων κρίνεται τόσο από πλευράς προϋπολογισμού, όσο και από πλευράς περιεχομένου και προσδοκώμενων επιπτώσεων στις γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις και συμπεριφορές του βασικού μοχλού της δημόσιας διοίκησης που είναι το ανθρώπινο δυναμικό της.

Μία από τις προϋποθέσεις για την επίτευξη της αποτελεσματικότητας της ανάπτυξης στελεχών ταχείας εξέλιξης σε όλα τα επίπεδα διοίκησης είναι η αξιολόγηση της παρεχόμενης προεισαγωγικής εκπαίδευσης με την έννοια της αντιστοίχισης του περιεχομένου της με τις ανάγκες της διοίκησης.

Έτσι, στο πλαίσιο της αξιολόγησης μελετήθηκαν οι εκπαιδευτικές υπηρεσίες που αφορούν στην προεισαγωγική εκπαίδευση στελεχών. Η αξιολόγηση καλύπτει όλο το φάσμα σχεδιασμού και παροχής των εν λόγω υπηρεσιών προεισαγωγικής εκπαίδευσης, δηλαδή την εφαρμοζόμενη από την Ε.Σ.Δ.Δ.Α. διαδικασία σχεδιασμού των προγραμμάτων σπουδών, το βαθμό εμπλοκής στη διαδικασία σχεδιασμού και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της προεισαγωγικής εκπαίδευσης στη θέση εργασίας του σπουδαστή, της διαδικασίας παροχής των εκπαιδευτικών υπηρεσιών, της διαδικασίας αξιολόγησης των συνιστωσών προγράμματος σπουδών (επιλογής εκπαιδευτών/τριών, σπουδαστών/τριών, εκπαιδευτικών υποδομών, εκπαιδευτικών μέσων) και την προβλεπόμενη επαγγελματική εξέλιξη των αποφοίτων της σχολής.

Ειδικότερα, το έργο του συμβούλου περιλαμβάνει:

- Αξιολόγηση των διαδικασιών σχεδιασμού
 - ως προς τις διαδικασίες βάσει των οποίων σχεδιάζεται το πρόγραμμα σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και τις παραμέτρους που λαμβάνονται υπόψη στο σχεδιασμό
- Αξιολόγηση της υλοποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος
 - ως προς την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.
 - ως προς τη δομή και το περιεχόμενο της εκπαίδευσης

- ως προς την υιοθέτηση σύγχρονων μεθοδολογιών τεχνικών και εργαλείων στη δομή και το περιεχόμενο της εκπαίδευσης
- ως προς την αποτελεσματικότητα της δομής και του περιεχομένου εκπαίδευσης
 - ως προς την αναθεώρησή του για την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων
- Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας συστήματος αξιολόγησης υπηρεσιών ΕΣΣΔΑ
 - Ως προς την αποτελεσματικότητα του συστήματος αξιολόγησης των εκπαιδευόμενων και των εκπαιδευτών/τριών
- Αξιολόγηση αποτελεσμάτων
 - Ως προς τον βαθμό κάλυψης των αναγκών των αποφοίτων από τις εκπαιδευτικές υπηρεσίες της Ε.Σ.Δ.Α.Α Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των πράξεων σε σχέση με τους στόχους των ΕΠ των δύο Προγραμματικών Περιόδων 2007-2013 και 2014-2020.

1.2 Το μεθοδολογικό πλαίσιο αξιολόγησης της προεισαγωγικής εκπαίδευσης

1.2.1 Περιγραφή του προτεινόμενου μοντέλου αξιολόγησης

Για τις ανάγκες της παρούσας αξιολόγησης, υιοθετήθηκε η χρήση του μοντέλου αξιολόγησης **CIPP**¹ για την αξιολόγηση της προεισαγωγικής εκπαίδευσης, που συνιστά μία ολοκληρωμένη μεθοδολογική προσέγγιση για την αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και διαρθρώνεται σε τέσσερις διακριτές φάσεις του μοντέλου, οι οποίες συγκροτούν ένα ενιαίο σχήμα αξιολόγησης.

1^η Φάση. Η Αξιολόγηση του πλαισίου: αφορά στην καταγραφή των ισχυρών και ασθενών σημείων ενός εκπαιδευτικού προγράμματος και στην καταγραφή των ενεργειών που πρέπει να γίνουν στην κατεύθυνση της βελτίωσής τους. Η διερεύνηση των αναγκών του πληθυσμού – στόχου, αλλά και η διάγνωση δυσκολιών και προβλημάτων που πιθανόν να προκύψουν, αποτελούν βασικούς στόχους της αξιολόγησης πλαισίου. Σημαντικό σημείο είναι η διερεύνηση της ανταπόκρισης των στόχων και των προτεραιοτήτων της σχεδιαζόμενης παρέμβασης στις ανάγκες των συμμετεχόντων.

2^η Φάση. Η αξιολόγηση εισόδου: στοχεύει κυρίως στη διαμόρφωση της στρατηγικής που θα ακολουθηθεί στη συνέχεια και κατά την υλοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος με βάση τα αποτελέσματα της προηγούμενης φάσης. Στόχος της φάσης αυτής είναι η επιλογή της βέλτιστης στρατηγικής σε σχέση αφενός με τις ανάγκες των συμμετεχόντων και αφετέρου με τους περιορισμούς που θέτει το ευρύτερο οργανωτικό πλαίσιο του έργου.

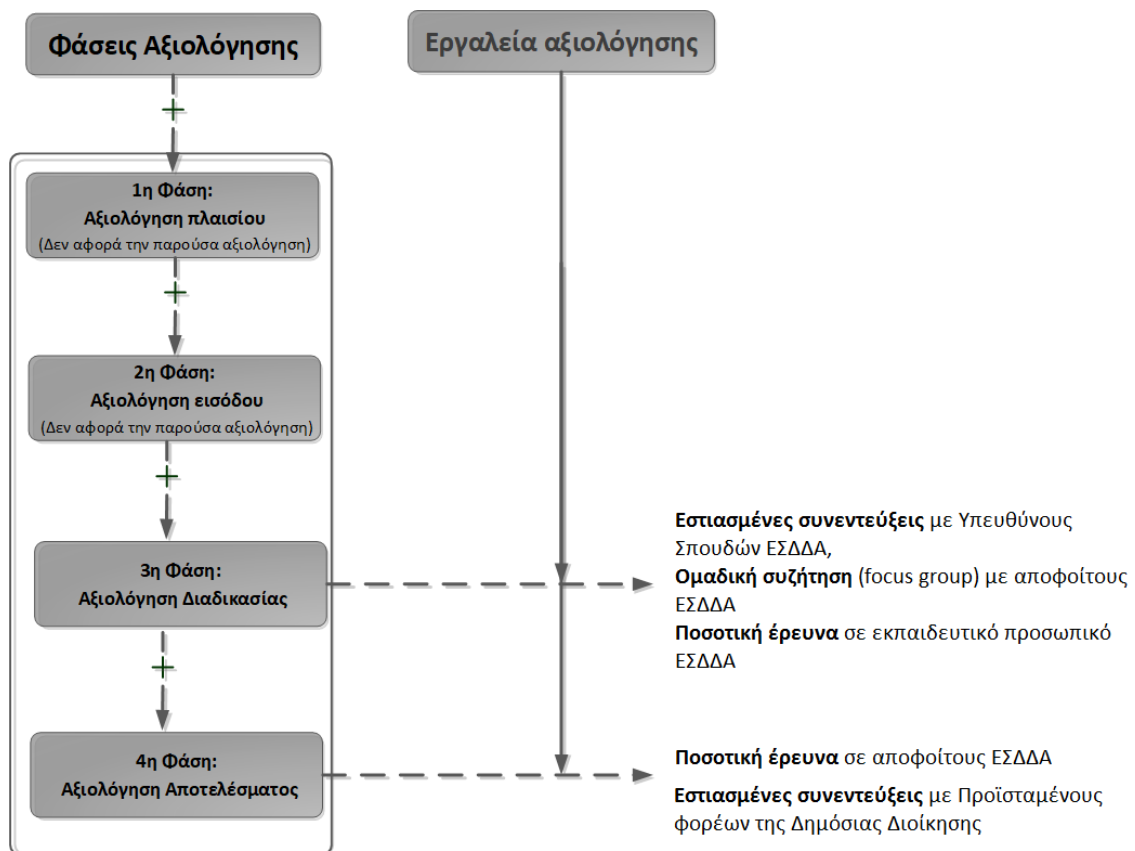
3^η Φάση. Η αξιολόγηση διαδικασίας: αφορά στην παρακολούθηση, την αποτίμηση και την εποπτεία της υλοποίησης των στόχων κάθε εκπαιδευτικού προγράμματος. Στόχος της αξιολόγησης διαδικασίας αποτελεί η ανατροφοδότηση των συντελεστών του προγράμματος για το βαθμό υλοποίησης των στόχων που έχουν τεθεί κατά την προηγούμενη φάση, καθώς επίσης και για την αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων. Η καταγραφή και η διάγνωση προβλημάτων που δεν είχαν προβλεφθεί κατά την προηγούμενη φάση, η ανάδειξη των αδυναμιών και των δυσκολιών που έχουν ως και την ανεπαρκή ολοκλήρωση επιμέρους ενεργειών και η υποστήριξη για την ανάληψη διορθωτικών παρεμβάσεων αποτελούν βασικά στοιχεία της διαδικασίας αξιολόγησης.

4^η Φάση. Η αξιολόγηση αποτελέσματος: στοχεύει στην εκτίμηση και ερμηνεία της αξίας των αποτελεσμάτων και προϊόντων του εκπαιδευτικού έργου και περιλαμβάνει την καταγραφή και ανάλυση των επιπτώσεων (θετικών και αρνητικών) που παρατηρήθηκαν μετά την ολοκλήρωση του εκπαιδευτικού προγράμματος. Οι αποφάσεις που σχετίζονται με τη συνέχιση, την επανάληψη, την επέκταση, τη βελτίωση, τη γενίκευση ή τη διακοπή ενός προγράμματος αποτελούν την κατάληξη της αξιολόγησης αποτελέσματος. Μέρος, επίσης, της αξιολόγησης

¹ Το ακρωνύμιο **CIPP** προκύπτει από τις λέξεις **Context** (Αξιολόγηση Πλαισίου), **Input** (Αξιολόγηση Εισόδου), **Process** (Αξιολόγηση διαδικασίας) και **Product** (αποτέλεσμα). Αναφέρεται στις τέσσερις διακριτές φάσεις του μοντέλου που συγκροτούν ένα ενιαίο σχήμα αξιολόγησης.

αποτελέσματος αποτελεί και η διατύπωση προτάσεων βελτίωσης παρόμοιων προγραμμάτων που σχεδιάζεται να υλοποιηθούν στο μέλλον.

Στην παρούσα αξιολόγηση, δεδομένου ότι αξιολογούνται επιμορφωτικά προγράμματα που έχουν ήδη ολοκληρωθεί, δεν είναι δυνατή η εφαρμογή της κυκλικής σχέσης ανατροφοδότησης μεταξύ του σχεδιασμού και της υλοποίησης ενός επιμορφωτικού προγράμματος και της αξιολόγησής του, ή του συνόλου των προαναφερόμενων τεσσάρων φάσεων αξιολόγησης του μοντέλου CIPP. Παρόλα αυτό, θα τηρηθούν, όπως περιγράφεται στο ακόλουθο Σχήμα, δύο από τις τέσσερις φάσεις, οι οποίες κατά κοινή αποδοχή αποτελούν κατευθυντήριες γραμμές στην εφαρμογή οποιασδήποτε αξιολόγησης ενός εκπαιδευτικού προγράμματος.

Σχήμα 1 Αντιστοιχία φάσεων και εργαλείων αξιολόγησης μοντέλου CIPP όπως προσαρμόστηκε για την παρούσα αξιολόγηση

1.2.2 Κριτήρια αξιολόγησης και αξιολογικά ερωτήματα

Για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών δράσεων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., τόσο κατά την προηγούμενη, όσο και για την τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο, έχουν διαμορφωθεί τα ακόλουθα κριτήρια αξιολόγησης:

- Αξιολόγηση διαδικασιών σχεδιασμού
- Αξιολόγηση της υλοποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος
- Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος αξιολόγησης των υπηρεσιών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.
- Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων ως προς τους ωφελούμενους (απόφοιτοι)
- Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων ως προς τη συμβολή των δράσεων στην επίτευξη των στόχων του Ε.Π. ΔΜ 2007-2013 και του Ε.Π. ΜΔΤ 2014-2020.

Βάσει των παραπάνω κριτηρίων και των ειδικών απαιτήσεων του Έργου, έχει διαμορφωθεί μία σειρά αξιολογικών ερωτημάτων, τα οποία αποτυπώνουν με ποσοτικό και ποιοτικό τρόπο τα αξιολογικά ευρήματα, σημειώνοντας ταυτόχρονα όπου εμφανίζονται, τις **διαφοροποιήσεις που προκύπτουν για κάθε Προγραμματική Περίοδο** (2007-2013/ 2014-2020) κατά την φάση σχεδιασμού των Πράξεων. Η σύνθεση αυτών των αξιολογικών ερωτημάτων παρουσιάζεται αναλυτικά στον ακόλουθο Πίνακα, ανά εξεταζόμενο κριτήριο.

Κριτήριο	Γενικά Αξιολογικά Ερωτήματα / Δείκτες	Ειδικά Αξιολογικά Ερωτήματα
Αξιολόγηση διαδικασιών σχεδιασμού	Με ποιες διαδικασίες σχεδιάζεται το πρόγραμμα σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.; Ποιες παράμετροι λαμβάνονται υπόψη;	<ul style="list-style-type: none"> • Η ακολουθούμενη στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο μεθοδολογία, διαδικασία και ο τρόπος οργάνωσης των παρεχόμενων από το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. εκπαιδευτικών υπηρεσιών παρουσιάζει βελτίωση συγκριτικά με την προηγούμενη προγραμματική περίοδο (Δ' ΚΠΣ); Που εντοπίζονται τυχόν αλλαγές και βελτιώσεις; • Αναφορικά με την εισαγωγική διαδικασία επιλογής κατά την περίοδο 2008-2018, που εστιάζονται οι σημαντικότερες αλλαγές; • Ποια είναι η σχέση μεταξύ αποστολής της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και της διαδικασίας του εισαγωγικού διαγωνισμού σε σχέση με αντίστοιχες σχολές & ιδρύματα του εξωτερικού; • Υπάρχει αποτυπωμένο ένα περίγραμμα γνώσεων – δεξιοτήτων - ικανοτήτων που πρέπει να διαθέτουν οι υποψήφιοι σπουδαστές/στριες προκειμένου να φοιτήσουν στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και αν ναι πως αυτό συνδέεται και με ποιους τρόπους αξιολογείται με την ισχύουσα εισαγωγική διαδικασία επιλογής;

Κριτήριο	Γενικά Αξιολογικά Ερωτήματα / Δείκτες	Ειδικά Αξιολογικά Ερωτήματα
<p>Αξιολόγηση της υλοποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος</p>	<p>Σε τι βαθμό η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. ως προς τη δομή και το περιεχόμενο της εκπαίδευσης είναι σύγχρονη και αποτελεσματική;</p> <p>Απαιτείται αναθεώρηση των υπηρεσιών προκειμένου να επιτευχθούν καλύτερα αποτελέσματα;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Σε τι βαθμό η διάρκεια φοίτησης στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. καλύπτει επαρκώς τις ανάγκες του εκπαιδευτικού προγράμματος; • Ποια είναι τα δυνατά και αδύνατα σημεία των εκπαιδευτικών υπηρεσιών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.; Πως θα μπορούσαν αυτά να βελτιωθούν; • Σε τι βαθμό οι υφιστάμενες εκπαιδευτικές τεχνικές και εργαλεία της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. καλύπτουν επαρκώς τις ανάγκες του σπουδαστών/τριών; • Σε τι βαθμό γίνεται χρήση καινοτόμων μεθόδων εκπαίδευσης και σύγχρονων ή/και ασύγχρονων μεθόδων τηλεεκπαίδευσης (e-learning); • Το περιεχόμενο του υφιστάμενου εκπαιδευτικού υλικού είναι κατάλληλο σε θέματα επιστημονικής πληρότητας, συνάφειας με το αντικείμενο κάθε μαθήματος, σαφήνειας, εμφάνισης κλπ. για την κάλυψη των αναγκών των σπουδαστών/τριών; Ποια είναι η συχνότητα αναμόρφωσης/ επικαιροποίησης του; Σε τι βαθμό ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις της δημόσιας διοίκησης; • Με ποια διαδικασία γίνεται η επιλογή του εκπαιδευτικού προσωπικού της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.; Σε τι βαθμό το προσωπικό αυτό ανανεώνεται σε κάθε έτος φοίτησης; • Σε τι βαθμό το υφιστάμενο εκπαιδευτικό προσωπικό της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. είναι επαρκές τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά για να ανταπεξέλθει στις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες και απαιτήσεις των σπουδαστών/τριών; • Η υφιστάμενη υλικοτεχνική υποδομή, καθώς και οι υποστηρικτικές υπηρεσίες της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. είναι επαρκείς (ποσοτικά και ποιοτικά) για την κάλυψη των αναγκών του εκπαιδευτικού προγράμματος; • Το επίπεδο των εκπαιδευτικών υπηρεσιών που παρέχει η Ε.Σ.Δ.Δ.Α., σε σύγκριση με αντίστοιχες υπηρεσίες φορέων του εξωτερικού, είναι το ίδιο ποιοτικό; • Ποια είναι η προστιθέμενη αξία των διεθνών συνεργασιών του Κέντρου με ομόλογους φορείς του εξωτερικού και με ποιο τρόπο τα αποτελέσματά τους διαχέονται στην εκπαιδευτική διαδικασία;
<p>Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας</p>	<p>Ποια είναι η αποτελεσματικότητα του συστήματος αξιολόγησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Σε τι βαθμό το υφιστάμενο σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών υπηρεσιών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. από εκπαιδευτές/τριες και επιμορφούμενους είναι επαρκές

Κριτήριο	Γενικά Αξιολογικά Ερωτήματα / Δείκτες	Ειδικά Αξιολογικά Ερωτήματα
συστήματος αξιολόγησης υπηρεσιών ΕΣΣΔΑ	εκπαιδευτών/τριών και εκπαιδευόμενων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.;	και αποτελεσματικό για την βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου; <ul style="list-style-type: none"> Με ποιον τρόπο τα αποτελέσματα της αξιολόγησης λαμβάνονται υπόψη στις διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος;
Αξιολόγηση αποτελεσμάτων ως προς τους ωφελούμενους	Σε τι βαθμό οι υφιστάμενες εκπαιδευτικές υπηρεσίες της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. καλύπτουν επαρκώς τις ανάγκες του σπουδαστών/τριών;	<ul style="list-style-type: none"> Ποιος είναι ο βαθμός ικανοποίησης των σπουδαστών/τριών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. από τις εκπαιδευτικές υπηρεσίες; Σε τι βαθμό οι γνώσεις που αποκτήθηκαν αξιοποιήθηκαν από τους αποφοίτους της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. στην εργασία τους; Σε τι βαθμό η φοίτηση στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. έδωσε στους σπουδαστές/στρίες τις απαιτούμενες γνώσεις και δεξιότητες για να αντιμετωπίσουν επαρκώς τις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις της Δημόσιας Διοίκησης; Ποιες επιπλέον γνώσεις και εργαλεία θα ήταν χρήσιμο να προστεθούν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. με στόχο την καλύτερη διασύνδεση αναγκών και καθηκόντων στη Δημόσια Διοίκηση;
Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των πράξεων σε σχέση με τους στόχους των ΕΠ		Δείκτες
<i>Βαθμός επίτευξης των Εκροών</i>	Οι δείκτες υπολογίζονται βάσει των δεικτών εκροών των ισχυουσών Τεχνικών Δελτίων/ Αποφάσεων Ένταξης των ενταγμένων Πράξεων (πραγματοποιηθείσα τιμή ΟΠΣ / τιμή στόχου)	
<i>Βαθμός επίτευξης των Αποτελεσμάτων</i>	Οι δείκτες υπολογίζονται βάσει των δεικτών αποτελεσμάτων των ισχυουσών Τεχνικών Δελτίων/ Αποφάσεων Ένταξης των ενταγμένων Πράξεων (πραγματοποιηθείσα τιμή ΟΠΣ / τιμή στόχου)	
<i>Απορροφητικότητα</i>	Ο δείκτης υπολογίζεται βάσει των καταχωρημένων στο ΟΠΣ δαπανών (τιμολογηθέντων και πιστοποιημένων) για κάθε MIS ενταγμένης Πράξης, λαμβάνοντας υπόψη τον αντίστοιχο επιλέξιμο προϋπολογισμό σύμφωνα με τις <u>ισχύουσες</u> Αποφάσεις Ένταξης των υπό εξέταση Πράξεων	
<i>Αποδοτικότητα</i>	Ο δείκτης υπολογίζεται για κάθε MIS των εξεταζόμενων Πράξεων, λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδο υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου, όπως αυτή θα αποτυπωθεί μέσω ενός κεντρικού δείκτη αποτελεσμάτων και την πρόοδο υλοποίησης του οικονομικού αντικείμενου, όπως αυτή θα υπολογιστεί βάσει των καταχωρημένων στο ΟΠΣ δαπανών (τιμολογηθέντων και πιστοποιημένων) για κάθε MIS ενταγμένης Πράξης.	

Πίνακας 1: Κριτήρια και ερωτήματα αξιολόγησης

Η συγκεκριμένη μεθοδολογική προσέγγιση διεξαγωγής των πρωτογενών ερευνών από τον Σύμβουλο εξασφαλίζει την εξαγωγή συμπερασμάτων υψηλής πιστότητας για την συγκριτική

αξιολόγηση των συγχρηματοδοτούμενων δράσεων μεταξύ των Προγραμματικών περιόδων 2007-2013 και 2014-2020 (για την φάση σχεδιασμού των Πράξεων). Προς την κατεύθυνση αυτή, βασικό αξιολογικό κριτήριο στο πλαίσιο της προεισαγωγικής εκπαίδευσης θα αποτελέσει η αξιολόγηση των διαδικασιών σχεδιασμού μεταξύ των δύο προγραμματικών περιόδων στο πλαίσιο του οποίου η ομάδα του αναδόχου θα διερευνήσει τα ακόλουθα σημεία:

- Την εξέλιξη της στόχευσης της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. την υπό εξέταση περίοδο
- Τις αλλαγές στην διαδικασία του εισαγωγικού διαγωνισμού των σπουδαστών/τριών
- Τον σχεδιασμό και αναμόρφωση του Προγράμματος Σπουδών
- Τις προδιαγραφές ανάπτυξης του εκπαιδευτικού υλικού και τον βαθμό ανανέωσής του

Η συγκριτική αξιολόγηση των δράσεων των δύο προγραμματικών περιόδων, πραγματοποιείται τόσο ποσοτικά, όσο και ποιοτικά. Η ποιοτική εκτίμηση, προέρχεται μέσω των ποιοτικών πρωτογενών ερευνών στις ακόλουθες ομάδες στόχου:

- Υπευθύνους Σπουδών & Έρευνας της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.
- Αποφοίτους της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. (focus group)

Η ποσοτική εκτίμηση πραγματοποιείται μέσω ποσοτικών ερευνών στις ακόλουθες ομάδες στόχου:

- Εκπαιδευτές/τριες της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.
- Αποφοίτους Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

1.2.3 Μεθοδολογικός σχεδιασμός

Ο σχεδιασμός της μεθοδολογίας της αξιολόγησης της Προεισαγωγικής εκπαίδευσης, περιλαμβάνει τη διερεύνηση και συλλογή των απαραίτητων στοιχείων (δευτερογενών και πρωτογενών) από αντίστοιχες πηγές, προσαρμοσμένων στους ιδιαίτερους στόχους και ανάγκες του παρόντος έργου και στις ειδικές απαιτήσεις που προκύπτουν από τα κριτήρια και τα αντίστοιχα αξιολογικά ερωτήματα που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη ενότητα. Ειδικότερα, πρόκειται για έναν συνδυασμό μεθόδων έρευνας γραφείου (desk research), βιβλιογραφικής επισκόπησης και ποιοτικών και ποσοτικών ερευνών, προκειμένου να συγκεντρωθούν τα απαραίτητα στοιχεία που θα μπορέσουν να απαντήσουν με επάρκεια και αξιοπιστία στα επιμέρους ερωτήματα που τέθηκαν.

1.2.3.1 Συλλογή δευτερογενών δεδομένων

Η ομάδα του Αναδόχου, στο πλαίσιο υλοποίησης της Α' Φάσης του παρόντος Έργου, προχώρησε σε βιβλιογραφική διερεύνηση και έρευνα γραφείου προκειμένου να συγκεντρώσει από διάφορες πηγές δευτερογενή δεδομένα με στόχο την αξιοποίηση του συνόλου των στοιχείων που σχετίζονται με άμεσο ή έμμεσο τρόπο με τις δράσεις του έργου και που

ενδέχεται να αξιοποιηθούν για οριζόντια αξιολόγηση ειδικών θεμάτων. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Στοιχεία που ζητήθηκαν -κατόπιν σχετικού αιτήματος του αναδόχου- και εστάλησαν από το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. και συγκεκριμένα:
 - Στοιχεία που αφορούν την οργάνωση και τις διαδικασίες λειτουργίας του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.
 - Εκπαιδευτικές διαδικασίες κατά ISO που αφορούν την Ε.Σ.Δ.Δ.Α.
 - Ηλεκτρονική φόρμα (ερωτηματολόγιο) Ε.Κ.Δ.Δ.Α.:
 - i. αξιολόγησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων από διδάσκοντες
 - ii. αξιολόγησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων από επιμορφούμενους
 - Αριθμός εισαγομένων στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) ανά εισαγωγική σειρά από την περίοδο 2008-2009 έως 2017
 - Αριθμός εκπαιδευτών/τριών στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) ανά εισαγωγική σειρά από την περίοδο 2008-2009 έως 2017
 - Στοιχεία εσωτερικής αξιολόγησης προγράμματος σπουδών επιλεγμένων εκπαιδευτικών σειρών Ε.Σ.Δ.Δ.Α.
 - Προκηρύξεις εισαγωγικών διαγωνισμών και προγράμματα σπουδών.
 - Στοιχεία για την πληροφοριακή υποδομή και για το Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού.
- Στοιχεία που αφορούν τις εκπαιδευτικές υπηρεσίες της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και συγκεντρώθηκαν από τον ανάδοχο, κατόπιν έρευνας γραφείου:
 - Κανονισμός Σπουδών Ε.Σ.Δ.Δ.Α.
 - Πρόγραμμα Σπουδών ΚΔ Εκπαιδευτικής Σειράς
 - Εκθέσεις αξιολόγησης Ε.Σ.Δ.Δ.Α.
- Στοιχεία και έγγραφα που απεστάλησαν από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ ΜΔΤ και αφορούν την Ε.Σ.Δ.Δ.Α. όπως:
 - Αποφάσεις ένταξης και τροποποιήσεις τους
 - Εγκεκριμένα Τεχνικά Δελτία Έργου και Υποέργων, καθώς και αναθεωρήσεις τους,
 - Αποφάσεις ολοκλήρωσης Πράξεων
- Συλλογή πρόσθετων στοιχείων -διαθέσιμα στο διαδίκτυο- όπως:

- Ε.Π. Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013 και Ε.Π. Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα 2014-2020
- Ενδιάμεση αξιολόγηση του Ε.Π. «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013» (2013)
- Εκ των προτέρων αξιολόγηση του Ε.Π. «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013» (2010)
- Ετήσιες Εκθέσεις υλοποίησης Ε.Π. «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013»
- Ετήσια έκθεση υλοποίησης Ε.Π. «Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα 2014-2020» (2015)
- Κανονιστικό πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων έργων
- Επικαιροποιημένες πολιτικές ΕΕ για τα προγράμματα εκπαίδευσης της δημόσιας διοίκησης
- Διερεύνηση βιβλιογραφικών πηγών (εγχώριων και διεθνών), αρθρογραφίας και μελετών σχετικά με την εκπαίδευση ενηλίκων, την αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης στον δημόσιο τομέα, καθώς και τον σχεδιασμό, οργάνωση και αξιολόγηση προγραμμάτων επιμόρφωσης.

Ανάλογα με το κριτήριο και το ειδικό αξιολογικό ερώτημα, η ομάδα αξιολόγησης επεξεργάστηκε τα αντίστοιχα διαθέσιμα δευτερογενή δεδομένα, προκειμένου να οδηγηθεί σε ποσοτικές ή περιγραφικές αναλύσεις τις οποίες συμπεριλαμβάνει στην παρούσα έκθεση αξιολόγησης.

1.2.3.2 Συλλογή πρωτογενών δεδομένων

Παράλληλα με τη συλλογή δευτερογενών δεδομένων που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της Α΄ Φάσης του Έργου, η ομάδα αξιολόγησης προχώρησε στη διεξαγωγή μιας σειράς πρωτογενών ποιοτικών και ποσοτικών ερευνών σε επιστημονικά υπευθύνους σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., αποφοίτους, καθώς και σε Προϊσταμένους τμημάτων που απασχολούνται απόφοιτοι της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., με στόχο την όσο το δυνατόν πληρέστερη κάλυψη των επιμέρους παραμέτρων των εκπαιδευτικών υπηρεσιών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α..

Για να επιτευχθεί η συγκέντρωση όλων των απαιτούμενων δεδομένων εφαρμόστηκαν παράλληλες διαδικασίες και τεχνικές συλλογής πρωτογενών στοιχείων στις επιμέρους ομάδες στόχου.

Οι μεθοδολογίες και τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν περιλαμβάνουν:

- Μεθοδολογίες Ανάλυσης Ενδιαφερομένων / Εμπλεκόμενων μερών (stakeholder analysis)
- Μεθοδολογίες Αντλησης Στοιχείων:
 - Οδηγοί συζήτησης
 - Ερωτηματολόγια
 - Συνεντεύξεις

– Επιτόπιες επισκέψεις

• Πληροφοριακό σύστημα αξιολόγησης

Επισημαίνεται ότι η διεξαγωγή των ποιοτικών ερευνών προηγήθηκε της διεξαγωγής των ποσοτικών ερευνών, με στόχο την ανατροφοδότηση του συμβούλου με επιπλέον πληροφορίες, παραμέτρους και στοιχεία, για την οριστικοποίηση των ερωτηματολογίων των ποσοτικών ερευνών.

Το σύνολο των ποιοτικών και ποσοτικών πρωτογενών ερευνών της αξιολόγησης της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. παρουσιάζεται στον ακόλουθο Πίνακα.

A/A	Τίτλος έρευνας	Είδος έρευνας	Συμμετέχοντες	Αριθμός ατόμων (αρχικός προγραμματισμός)
1.	Έρευνα, σε Υπευθύνους Σπουδών & Έρευνας της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.	Ποιοτική έρευνα με τη μέθοδο των ατομικών συνεντεύξεων σε βάθος	<ul style="list-style-type: none"> Υπεύθυνοι Σπουδών & Έρευνας της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. 	3 άτομα
2.	Έρευνα, σε αποφοίτους της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.	Ποιοτική έρευνα με τη μέθοδο της εστιασμένης ομάδας συζήτησης (focus group),	<ul style="list-style-type: none"> 5 απόφοιτοι Ε.Σ.Δ.Δ.Α. από Προγραμματική Περίοδο 2007-2013, 5 απόφοιτοι από Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 	10 άτομα
3.	Έρευνα, σε Προϊσταμένους τμημάτων φορέων της Δημόσιας Διοίκησης (Υπουργεία, Δήμοι κλπ) που τοποθετήθηκαν απόφοιτοι της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.	Ποιοτική έρευνα με τη μέθοδο των ατομικών συνεντεύξεων σε βάθος	<ul style="list-style-type: none"> Προϊστάμενοι τμημάτων φορέων της Δημόσιας Διοίκησης 	4 άτομα
4.	Ποσοτική έρευνα πεδίου αξιολόγησης των διαδικασιών εκπαίδευσης Ε.Σ.Δ.Δ.Α. από εκπαιδευτές/τριες	Ποσοτική έρευνα μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας on line συμπλήρωσης ερωτηματολογίων	<ul style="list-style-type: none"> Εκπαιδευτές/τριες της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. που υλοποίησαν διδακτικό έργο την περίοδο 2009-2017 	300-400 άτομα
5.	Ποσοτική έρευνα πεδίου αξιολόγησης των εκπαιδευτικών υπηρεσιών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. από τους αποφοίτους της	Ποσοτική έρευνα μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας on line συμπλήρωσης ερωτηματολογίων	<ul style="list-style-type: none"> Το σύνολο των αποφοίτων που έχουν αποφοιτήσει από την Ε.Σ.Δ.Δ.Α. (ΕΣΔΔ και ΕΣΤΑ) την περίοδο 2008-2016 	625 άτομα

Πίνακας 2 Αποτύπωση ποιοτικών και ποσοτικών πρωτογενών ερευνών της αξιολόγησης της Ε.Σ.Δ.Δ.Α

Στη συνέχεια παρουσιάζεται το μεθοδολογικό πλαίσιο οργάνωσης και διεξαγωγής κάθε έρευνας.

A. Διεξαγωγή ποιοτικών ερευνών

1. Ποιοτική έρευνα, με τη μέθοδο των ατομικών συνεντεύξεων σε βάθος, σε Υπευθύνους Σπουδών & έρευνας της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Το μεθοδολογικό πλαίσιο της έρευνας περιλαμβάνει την διεξαγωγή σε βάθος ατομικών συνεντεύξεων με την χρήση οδηγού συζήτησης/συνέντευξης για την συλλογή ποιοτικών δεδομένων που αφορούν πρωτίστως τις διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης του εκπαιδευτικού έργου της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., αλλά και εκτίμησης του βαθμού αξιοποίησης των γνώσεων και δεξιοτήτων που λαμβάνουν οι απόφοιτοι της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.. Στόχος των συζητήσεων αυτών ήταν να καταγραφούν σε βάθος, με σαφήνεια και αξιοπιστία, σε όσο το δυνατό μεγαλύτερη έκταση και συνθετότητα, ζητήματα που σχετίζονται με την προσωπική εμπειρία των συνεντευξιζόμενων γύρω από τα υπό διερεύνηση θέματα και αφετέρου να παραχθούν χρήσιμες πληροφορίες ή προτάσεις σχετικά με παραμέτρους που ενδέχεται να συμβάλλουν στη βελτίωση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν στους χώρους εργασίας των συμμετεχόντων μιας και αυτού του είδους η ποιοτική προσέγγιση δεν απαιτεί κάποιον ειδικά διαμορφωμένο χώρο.

Συνολικά λήφθηκαν συνεντεύξεις από 3 άτομα, με τη βοήθεια οδηγού συζήτησης που έχει διαμορφωθεί ειδικά για αυτό το σκοπό (β. Παράρτημα Π.1).

2. Ποιοτική έρευνα με τη μέθοδο της εστιασμένης ομάδας συζήτησης (focus group), σε ομάδα αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Το μεθοδολογικό πλαίσιο της έρευνας περιλαμβάνει την διεξαγωγή ποιοτικής έρευνας με τη χρήση οδηγού συζήτησης και τη συμμετοχή συνολικά δέκα (10) ατόμων, εκ των οποίων πέντε (5) άτομα από την Προγραμματική περίοδο 2007-2013 και πέντε (5) άτομα από την Προγραμματική περίοδο 2014-2020. Η επιλογή των αποφοίτων έγινε με τυχαίο τρόπο βάσει σχετικής λίστας αποφοίτων που διατέθηκε στον ανάδοχο από τους υπευθύνους του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.. Ως χώρος διεξαγωγής της συγκεκριμένης έρευνας προτάθηκε η έδρα του Συμβούλου, αφενός λόγω της εύκολης πρόσβασης των συμμετεχόντων, αφετέρου λόγω της ανάγκης αξιοποίησης κατάλληλης υλικοτεχνικής υποδομής, καθώς και διοικητικής υποστήριξης. Υπενθυμίζεται στο σημείο αυτό ότι τα αποτελέσματα της ποιοτικής έρευνας αξιοποιήθηκαν για την οριστικοποίηση του αντίστοιχου ερωτηματολογίου της ποσοτικής έρευνας, που αφορά στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών από τους αποφοίτους της Ε.Σ.Δ.Δ.Α..

3. Ποιοτική έρευνα, με τη μέθοδο των ατομικών συνεντεύξεων σε βάθος, σε προϊσταμένους τμημάτων των φορέων / υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης στις οποίες τοποθετήθηκαν απόφοιτοι της Ε.Σ.Δ.Δ.Α..

Το μεθοδολογικό πλαίσιο της έρευνας περιελάμβανε την διεξαγωγή σε βάθος ατομικών συνεντεύξεων με την χρήση οδηγού συζήτησης/συνέντευξης για την συλλογή ποιοτικών δεδομένων που αφορούν την γενικότερη αξιολόγηση της παρουσίας των αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., τον βαθμό ανταπόκρισης στα καθήκοντά τους, την σχέση τους με τους συναδέλφους

τους, κλπ. Συνολικά λήφθηκαν συνεντεύξεις από 4 άτομα αυτής της κατηγορίας, με τη βοήθεια οδηγού συζήτησης που έχει διαμορφωθεί ειδικά για αυτό το σκοπό. Η επιλογή της ομάδας στόχου της έρευνας έγινε κατά βάση με κριτήριο την συχνότητα κατανομής των θέσεων, δηλαδή επιλογή εκείνων των υπηρεσιών που παρουσιάζουν σημαντικό αριθμό απορρόφησης αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.. Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν στους χώρους εργασίας των συμμετεχόντων μιας και αυτού του είδους η ποιοτική προσέγγιση δεν απαιτεί κάποιον ειδικά διαμορφωμένο χώρο, ενώ αντίθετα τους διευκολύνει σημαντικά καθώς περιορίζει τον χρόνο από πρόσθετες μετακινήσεις. *Σχέδιο του οδηγού συζήτησης, παρατίθεται στο Παράρτημα 1 του Παραδοτέου 1.*

Όλες οι ατομικές συνεντεύξεις καθώς και η ομαδική συζήτηση διεξήχθησαν από έμπειρους συντονιστές / ειδικούς επιστήμονες (moderators) που διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρία σε θέματα που άπτονται τόσο της εκπόνησης ποιοτικών ερευνών, όσο και των ειδικών ερευνητικών αξόνων του παρόντος έργου. Οι moderators που συμμετείχαν στην έρευνα έλαβαν αναλυτική εκπαίδευση/ ενημέρωση αναφορικά με τις προδιαγραφές του συγκεκριμένου έργου.

Ο κάθε συντονιστής / ειδικός επιστήμονας καθοδήγησε τη συζήτηση, βάσει του σχετικού οδηγού και άφησε τον κάθε ερωτώμενο να καταθέτει τις απόψεις του, σχετικά με το υπό διερεύνηση θέμα που θίγει κάθε φορά. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί ότι, οι οδηγοί συζήτησης των προαναφερόμενων ποιοτικών ερευνών ήταν ενδεικτικοί των ερωτημάτων που τέθηκαν στους συνεντευξιζόμενους κάθε ομάδας στόχου και οι ερωτήσεις εξειδικεύθηκαν ή εμπλουτίστηκαν από τους συνεντευκτές λαμβάνοντας υπόψη την ιδιότητα των ερωτώμενων και παράλληλα τις τοποθετήσεις τους πάνω στους επιμέρους ερευνητικούς άξονες.

Ειδικά για την ομαδική συζήτηση, ο συντονιστής, πέραν των άλλων εξασφάλισε ότι, όλοι οι συμμετέχοντες συζητούν πραγματικά ζητήματα σχετικά με το θέμα και όποτε ακουστεί κάποια ενδιαφέρουσα ιδέα θα τη διερευνά λεπτομερειακά. Επιπλέον, διασφάλισε την ισότιμη συμμετοχή των παρευρισκόμενων, προσέχοντας να μη δημιουργηθεί κυρίαρχη προσωπικότητα στην ομάδα που να έχει συγκεκριμένη επιρροή.

Όλες οι ποιοτικές έρευνες, καταγράφηκαν σε ψηφιακό μέσο (video ή voice), με τη σύμφωνη γνώμη των συνεντευξιζόμενων.

B. Διεξαγωγή ποσοτικών ερευνών

Όπως επισημάνθηκε, διεξήχθησαν δύο ποσοτικές έρευνες για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.:

- Ποσοτική έρευνα πεδίου αξιολόγησης των διαδικασιών εκπαίδευσης Ε.Σ.Δ.Δ.Α. από εκπαιδευτές/τριες
- Ποσοτική έρευνα πεδίου αξιολόγησης των εκπαιδευτικών υπηρεσιών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. από τους αποφοίτους της

Σκοπός των ερευνών αυτών ήταν να συλλεχθούν πληροφορίες τόσο ποσοτικού, όσο και ποιοτικού χαρακτήρα από τους άμεσα συμμετέχοντες (εκπαιδευτές/τριες και εκπαιδευόμενους) στην εκπαιδευτική διαδικασία, κατά τις υπό διερεύνηση χρονικές

περιόδους. Στόχος των ερευνών αυτών ήταν να απαντηθούν συγκεκριμένα αξιολογικά ερωτήματα, μέσα από ένα πλέγμα παραμέτρων που σχετίζονται με τις διαδικασίες σχεδιασμού, εισαγωγής, παρακολούθησης και αξιολόγησης του εκπαιδευτικού προγράμματος της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.. Παράλληλα, στόχος των εν λόγω ερευνών είναι η καταγραφή προτάσεων / υποδείξεων που θα συμβάλλουν στη βελτίωση του ανασχεδιασμού του προγράμματος σπουδών στο μέλλον.

Ειδικότερα όσον αφορά την 1^η ποσοτική έρευνα σε εκπαιδευτές/τριες, περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές:

- Αξιολόγηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων
- Αξιολόγηση εκπαιδευομένων
- Αξιολόγηση υποδομών και λοιπών υποστηρικτικών υπηρεσιών
- Άλλα θέματα/παρατηρήσεις/προτάσεις

Η 2^η ποσοτική έρευνα σε αποφοίτους περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές:

- Αξιολόγηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων
 - Αξιολόγηση προγράμματος σπουδών/ μαθημάτων
 - Αξιολόγηση διαδικασίας εκπόνησης τελικών εργασιών
 - Αξιολόγηση εκπαιδευτικών επισκέψεων
 - Αξιολόγηση πρακτικής εκπαίδευσης
- Αξιολόγηση διδασκόντων/διδασκαλίας
- Αξιολόγηση υποδομών και λοιπών υποστηρικτικών υπηρεσιών
- Συνολική αξιολόγηση σπουδών
- Άλλα θέματα/παρατηρήσεις/προτάσεις

Προκειμένου να εξασφαλισθεί η συλλογή ειδικών πληροφοριών από κάθε ομάδα – στόχο (εκπαιδευτές/τριες και εκπαιδευόμενοι), είχαν σχεδιαστεί διακριτά ερωτηματολόγια, ώστε να καλύπτουν τις ειδικότερες ανάγκες σε πληροφορίες που συλλέχθηκαν. Για τη διαμόρφωση του ερωτηματολογίου κάθε μίας εκ των προαναφερόμενων ερευνών, ακολουθήθηκαν οι παρακάτω βασικές αρχές:

- Σύντομη περιγραφή των σκοπών της έρευνας στον ερωτώμενο, η οποία παρουσιάζει παράλληλα τους στόχους της
- Σαφήνεια των ερωτήσεων, ώστε να είναι κατανοητές από τους ερωτώμενους
- Συνοπτικό και ενδιαφέρον, προκειμένου να μην παρατηρούνται φαινόμενα κόπωσης
- Λογική ροή και ανάπτυξη των υπό διερεύνηση αντικειμένων, από ενότητα σε ενότητα και από ερώτηση σε ερώτηση του ερωτηματολογίου, η οποία θα βοηθήσει τόσο τον ερωτώμενο, όσο και την συνεπή απάντηση.

- Κωδικοποίηση των απαντήσεων για τις κλειστές ερωτήσεις, δηλαδή τις ερωτήσεις που έχουν προ-τυποποιημένες απαντήσεις, γεγονός που συμβάλλει στην αποφυγή λαθών κατά την καταχώρηση των απαντήσεων.
- Αποφυγή των συντομογραφιών
- Αποφυγή των διπλοερωτήσεων (δύο σε μία)
- Επιλογή των κλειστών ερωτήσεων, αλλά και των ανοικτών για την αποτύπωση ελεύθερα της γνώμης, στάσης και άποψης των ερωτώμενων, ειδικότερα σε περιπτώσεις αναζήτησης ποιοτικών στοιχείων
- Λογική σειρά και αρίθμηση των ερωτήσεων.

Τα ερωτηματολόγια ήταν ημι-δομημένα με τη χρήση κλειστών (με κλίμακες τύπου Likert) και ανοικτών ερωτήσεων, επιτρέποντας στους συνεντευξιαζόμενους να διατυπώσουν ελεύθερα τις θέσεις και απόψεις τους σχετικά με τα υπό διερεύνηση θέματα. Η μέση διάρκειά τους επιχειρήθηκε να μην υπερβεί τα 10 με 15 λεπτά της ώρας προκειμένου η συμπλήρωσή τους να μην είναι κουραστική για τους ερωτώμενους δημιουργώντας φαινόμενα κόπωσης, αποφυγής απαντήσεων ή και απερίσκεπτων απαντήσεων.

Τα ερωτηματολόγια τέθηκαν υπόψη της Αναθέτουσας Αρχής, προκειμένου να ληφθεί η έγκρισή της, πριν την έναρξη του ερευνητικού έργου, ενώ για την οριστικοποίησή τους προβλέφθηκε και η **διεξαγωγή πιλοτικών συνεντεύξεων** σε δείγμα 6 ατόμων από τον κάθε πληθυσμό στόχο, προκειμένου να εντοπιστούν τυχόν προβλήματα στα ερωτηματολόγια και τις διαδικασίες διεξαγωγής των ερευνών.

Η υλοποίηση των ποσοτικών ερευνών περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

Ανάπτυξη ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων και βάσεων δεδομένων

Μετά την οριστικοποίηση των ερωτηματολογίων των ποσοτικών ερευνών, τα δύο ερωτηματολόγια αναπτύχθηκαν ηλεκτρονικά, μέσω της πλατφόρμας που διαθέτει ο Ανάδοχος ειδικά για αυτό το σκοπό. Τα ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια, υποστηρίχθηκαν από αντίστοιχες βάσεις δεδομένων, επιτρέποντας την καταχώρηση των σχετικών απαντήσεων για κάθε ερώτηση που συμπεριλαμβάνεται στα δύο ερωτηματολόγια. Η παραμετροποίηση της σχετικής πλατφόρμας εξασφάλισε:

- την προσβασιμότητα σε εξουσιοδοτημένους χρήστες / ερευνητές και επόπτες
- την καταχώρηση κλειστών και ανοικτών ερωτήσεων, όπως αυτές εμφανίζονται στα σχετικά έντυπα ερωτηματολόγια
- την κωδικοποίηση των απαντήσεων, όπως αυτές έχουν οριστεί στα σχετικά ερωτηματολόγια
- τον έλεγχο της εγκυρότητας των εισαγόμενων στοιχείων
- τον έλεγχο της πληρότητας συμπλήρωσης του κάθε ερωτηματολογίου
- τον έλεγχο της συνέπειας των απαντήσεων των ερωτώμενων, βάσει ειδικών φίλτρων.

Επιλογή δείγματος

Η επιλογή του δείγματος των δύο ερευνών έγινε με γνώμονα την αντιπροσωπευτικότητα των ερωτώμενων σε σχέση με την κατηγορία κοινού που εκπροσωπούν. Ειδικότερα:

- Όσον αφορά την έρευνα στους εκπαιδευτές/τριες, το δείγμα αφορούσε πληθυσμό 400-500 ατόμων από όλες τις εκπαιδευτικές σειρές της περιόδου 2008-2016, δίνοντας προτεραιότητα σε διδάσκοντες με σημαντικό αριθμό ωρών διδασκαλίας.
- Σχετικά με την ποσοτική έρευνα στους αποφοίτους, λόγω του περιορισμένου αριθμού του πληθυσμού, προτάθηκε να συμπεριληφθεί στην έρευνα το σύνολο των 625 αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. της περιόδου 2008-2016.

Συλλογή στοιχείων

Για την συλλογή των πρωτογενών στοιχείων των δύο ποσοτικών ερευνών χρησιμοποιήθηκε η **τεχνική της διαδικτυακής on line αποστολής και συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων**. Η επιλογή αυτή για τη διεξαγωγή μίας έρευνας με διαδικτυακά εργαλεία έγινε εν γνώσει των αντικειμενικών δυσκολιών που παρουσιάζει μία τέτοιου τύπου έρευνα. Κατανοήθηκε όμως εξ αρχής ότι απευθύνεται σε πληθυσμούς οι οποίοι έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο και το χρησιμοποιούν σε καθημερινή βάση ή πολλές φορές την εβδομάδα.

Στο πλαίσιο αυτό ο ανάδοχος, απέστειλε ενημερωτικό ηλεκτρονικό μήνυμα για την έναρξη της έρευνας, τους σκοπούς που αυτή εξυπηρετεί, τον φορέα για λογαριασμό του οποίου γίνεται, καθώς και τον ηλεκτρονικό σύνδεσμο (link) του αντίστοιχου ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου. Ο σύνδεσμος συνοδευόταν από έναν μοναδικό κωδικό πρόσβασης που παράγεται αυτόματα από την πλατφόρμα διαδικτυακών ερευνών, διασφαλίζοντας έτσι την ανωνυμία και την εμπιστευτικότητα των δεδομένων που συλλέγονται.

Η on line συμπλήρωση των ερωτηματολογίων, δίνει το πλεονέκτημα της μεγαλύτερης διασποράς του δείγματος της έρευνας ενώ οι ερωτώμενοι μπορούν να τα συμπληρώσουν σε χρόνο και τόπο που οι ίδιοι θα επιλέξουν. Να σημειωθεί ότι, από την εμπειρία του Συμβούλου, η συγκεκριμένη μέθοδος ενδείκνυται ιδιαίτερα στην περίπτωση εργαζόμενων ερωτώμενων, όπως είναι στην περίπτωση του παρόντος έργου. Παράλληλα, τα στοιχεία/απαντήσεις που καταχωρήθηκαν μέσω των ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων, αποθηκεύτηκαν αυτόματα στη βάση δεδομένων, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα καλύτερου ελέγχου του δείγματος και της πορείας διεξαγωγής της έρευνας, καθώς και άμεσης παραγωγής συγκεντρωτικών αποτελεσμάτων, τόσο σε ενδιάμεσα στάδια της έρευνας, όσο και με την ολοκλήρωσή της.

Για την υποστήριξη της συλλογής στοιχείων μέσω της διαδικτυακής έρευνας, λειτούργησε στους χώρους του Συμβούλου **γραφείο υποστήριξης (helpdesk)**. Αντικείμενα εργασιών του γραφείου υποστήριξης ήταν:

- η επικοινωνία με τους αποδέκτες των ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων προκειμένου να τους ενημερώσουν για την έρευνα και το μήνυμα που αποστάλθηκε και ταυτόχρονα να τους παρακινήσουν να συμπληρώσουν το ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο,
- η παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με τις έρευνες

- η επαναποστολή του αρχικού μηνύματος σε όσους από τους καλούντες δήλωσαν ότι δεν έχουν λάβει το αρχικό μήνυμα, μέσω της επιβεβαίωσης των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου,
- η υπενθύμιση (follow up) προς τους αποδέκτες των μηνυμάτων και η παρακίνησή τους προκειμένου να συμμετάσχουν στην έρευνα
- η αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων και η απάντηση τυχόν ερωτημάτων σχετικά με τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων,
- η παρακολούθηση της εξέλιξης της συμπλήρωσης των συγκεκριμένων ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων,

Η εξερχόμενη επικοινωνία του γραφείου υποστήριξης έγινε, βάσει των τηλεφωνικών αριθμών που συνοδεύουν κάθε διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Κάθε εξερχόμενη επικοινωνία καταχωρήθηκε από τα στελέχη του γραφείου υποστήριξης, ώστε να είναι δυνατή, ανά πάσα στιγμή η απόκτηση μιας συγκεντρωτικής εικόνας σχετικά με την πορεία διεξαγωγής της έρευνας και προβλήματα που παρατηρήθηκαν σε ότι αφορά τη διαθεσιμότητα των αποδεκτών ή την απόκριση σε κάθε έρευνα.

Τέλος, επισημαίνεται ότι για την αποτελεσματική υποστήριξη της διαδικασίας διεξαγωγής των ποσοτικών ερευνών, ο Σύμβουλος αιτήθηκε στην Αναθέτουσα Αρχή να ενημερώσει με σχετική επιστολή τις ομάδες στόχου που συμμετείχαν στην έρευνα.

1.3 Η ταυτότητα των ποιοτικών και ποσοτικών ερευνών

1.3.1 Η ταυτότητα των ποιοτικών ερευνών

Στο χρονικό διάστημα από 29/06/2018 έως και 06/07/2018 υλοποιήθηκαν τέσσερις (4) ημι-δομημένες συνεντεύξεις με υπεύθυνους σπουδών και έρευνας της Ε.Σ.Δ.Δ.Α και δυο (2) ομάδες εστίασης, με δυο διαφορετικές σειρές αποφοίτων της Σχολής. Κάθε συνέντευξη διήρκησε κατά μέσο όρο 60 λεπτά.

Αντίστοιχα υλοποιήθηκαν τρεις (3) ημι-δομημένες συνεντεύξεις και μια ομαδική συνέντευξη, με συνολικά πέντε (5) προϊστάμενους δημόσιων φορέων (συμπεριλαμβανομένου ενός φορέα με έδρα τη Μακεδονία), προκειμένου να συζητήσουν για τις εκπαιδευτικές δράσεις του Ε.Κ.Δ.Δ.Α, (ΙΝΕΠ και Ε.Σ.Δ.Δ.Α από κοινού).

Οι υπεύθυνοι σπουδών και έρευνας της Ε.Σ.Δ.Δ.Α που συμμετέχουν στις ποιοτικές έρευνες, είναι στελέχη της δημόσιας διοίκησης, αποσπασμένα (πλην ενός) στην υπηρεσία αυτή για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Έχουν εμπειρία (μικρότερη ή μεγαλύτερη) και σε άλλες υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης και εκπροσωπούν διαφορετικούς κύκλους σπουδών της Σχολής. Οι υπεύθυνοι σπουδών και έρευνας συζήτησαν για τη Σχολή μέσα από το πρίσμα του στόχου και της αποστολής που θεωρείται ή οι ίδιοι θεωρούν, ότι θα έπρεπε να έχει η Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Η εμπειρία από τη συνεργασία τους με το Ε.Κ.Δ.Δ.Α, αλλά και τα αποτελέσματα των εκπαιδευτικών δράσεων θεωρούνται θετικά κατά την άποψη των υπεύθυνων σπουδών. Οι υπεύθυνοι σπουδών συζήτησαν συγκεκριμένα θέματα και ανέφεραν σημεία στα οποία θεωρούν ότι η Ε.Σ.Δ.Δ.Α μπορεί να βελτιώσει το εκπαιδευτικό της έργο, με άξονα πάντα την αποστολή της Σχολής σε σχέση με την ευρύτερη δημόσια διοίκηση. Όλα τα στελέχη ήταν συνεπή στην καθορισμένη ώρα για τη συνέντευξη, αρκούντως κατατοπιστικά στις περιγραφές τους και πρόθυμοι να μοιραστούν την εμπειρία τους στο Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

Αντίστοιχα, οι απόφοιτοι της σχολής που συμμετείχαν στις ομάδες εστίασης, ήταν συνεπείς στο ραντεβού, επαρκείς στις αναφορές τους, σαφείς και με διάθεση να δώσουν μια ωφέλιμη αξιολόγηση, με σκοπό να βελτιωθεί η εκπαιδευτική δραστηριότητα της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. Δεν υπήρχαν διαφορές ως προς τις αφηγήσεις τους (μεταξύ των αποφοίτων), ενώ παρατηρήθηκε ότι, παρότι οι δυο σειρές απείχαν περίπου 5 χρόνια ως προς το χρόνο υλοποίησης των σπουδών τους, τα σημεία τα οποία έθεσαν στη συζήτηση, ως απαιτούμενα προσοχής και βελτιώσεων, είναι κοινά.

Αυτό που επίσης παρατηρήθηκε είναι ότι τα περισσότερα στελέχη της Σχολής, είχαν παρόμοιες αφηγήσεις για την αποστολή και τις δράσεις της Ε.Σ.Δ.Δ.Α, ενώ αντίστοιχα παρόμοιες αφηγήσεις είχαν και οι απόφοιτοι.

Ωστόσο, αρκετά από τα θέματα που έθεσαν οι απόφοιτοι, δεν αναφέρθηκαν/συζητήθηκαν από τα στελέχη, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις παρατηρήθηκαν σημεία στα οποία η αντίληψη των αποφοίτων διαφέρει από την αντίληψη των στελεχών. Βεβαίως οφείλει κανείς να λάβει υπόψη, ότι οι απόφοιτοι αισθάνονται ενδεχομένως περισσότερο άνετα να μιλήσουν για τις αδυναμίες του εκπαιδευτικού προγράμματος της σχολής, εφόσον δεν απασχολούνται σε αυτό, σε αντίθεση με τα στελέχη της σχολής.

Μεθοδολογικό σημείωμα

Στις περιπτώσεις της ποιοτικής έρευνας, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η ανίχνευση σε βάθος των ζητημάτων που οι συμμετέχοντες θεωρούν πιο σημαντικά να συζητήσουν πάνω στους άξονες συζήτησης που τίθενται. Για παράδειγμα, παρότι οι συμμετέχοντες μπορεί να μην έχουν άμεση επαφή με την παλαιότερη εκπαιδευτική κουλτούρα της σχολής, είναι χρήσιμο να τοποθετηθούν βάσει της τρέχουσας εμπειρίας τους, αναγνωρίζοντας την έλλειψη προσωπικής εμπειρίας της παρελθούσας κατάστασης.

Αυτό δεν αποτελεί μεθοδολογικά εμπόδιο στην παρούσα μελέτη. Αντίθετα ήταν σημαντικό για το Σύμβουλο να γνωρίζει ποιοι είναι νέοι και ποιοι παλαιότεροι, ακριβώς για να επιλέξει το δείγμα των τεσσάρων (4) συμμετεχόντων με τον αντικειμενικό άξονα της εμπειρίας. Με αυτή τη προσέγγιση ο Σύμβουλος κατόρθωσε: α) να τηρήσει την τυχαιότητα του δείγματος (εφόσον δε μπορεί να είναι αντιπροσωπευτικό λόγω μεγέθους) β) να έχει μια, σχετική έστω, μικρή διασπορά ως προς τον παράγοντα της εμπειρίας (διαλέγοντας δυο παλαιότερα και δυο νεότερα στελέχη), γ) να αντλήσει όσο περισσότερες πληροφορίες μπορούμε για όσα οι συμμετέχοντες κρίνουν σκόπιμο να αναφέρουν στο πλαίσιο των θεματικών αξόνων της συζήτησης/συνέντευξης.

Ήταν συνεπώς επιστημολογικά και μεθοδολογικά σημαντικό να εξασφαλισθεί αυτή την πολύ σημαντική παράμετρος στη μελέτη, αναζητώντας και τις πιθανές διαφορές που μπορεί να έχουν οι νεότεροι από τους παλαιότερους, στους τρόπους με τους οποίους μιλούν για την εμπειρία τους μέσα στη σχολή και για το εκπαιδευτικό της έργο. Δεδομένου ότι οι ερευνητές δεν γνώριζαν κανέναν από τους συμμετέχοντες, εξασφαλίστηκε η αξιοπιστία της τυχαιότητας της επιλογής και αυξήθηκε η αξιοπιστία της δειγματοληψίας αλλά και της συλλογής δεδομένων.

Μια δεύτερη συνθήκη που εξασφαλίζει την αξιοπιστία μιας ποιοτικής μελέτης, είναι οι συμμετέχοντες να γνωρίζουν ότι η διαδικασία είναι ανώνυμη και εμπιστευτική. Είναι ηθική και δεοντολογική υποχρέωση του ερευνητή να προφυλάξει τον εκάστοτε συμμετέχοντα, τηρώντας τα προσωπικά του στοιχεία ανώνυμα και εμπιστευτικά, ώστε και οι συμμετέχοντες να αισθάνονται και να χαίρουν της μεγαλύτερης δυνατής ασφάλειας, όταν εκθέτουν τις απόψεις τους στον ερευνητή και να μην προκύψουν ηθικά ζητήματα, τα οποία μπορεί να θέσουν την αξιοπιστία των ερευνητών σε αμφισβήτηση.

Σε κάθε μία από τις περιπτώσεις, οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν προφορικά για την ανώνυμη και εμπιστευτική φύση της διαδικασίας. Οι συμμετέχοντες έλαβαν - στις περιπτώσεις που κρίθηκε αναγκαίο ή ζητήθηκε - και γραπτή επιβεβαίωση για την ανωνυμία της μελέτης και για τη χρήση του υλικού ηχογράφησης, μόνο για τους σκοπούς της ανάλυσης και από μια μικρή περιορισμένη ερευνητική ομάδα.

Για τους παραπάνω λόγους και με σκοπό να εξασφαλισθεί η μέγιστη δυνατή αξιοπιστία της μελέτης μέσα από την επιστημονικά ορθή επιλογή του δείγματος και την ηθική και δεοντολογική αντιμετώπιση των συμμετεχόντων, η διαδικασία επιλογής δείγματος έγινε ως εξής: η υπεύθυνη ερευνήτρια για την ποιοτική μελέτη επέλεξε τυχαία από τις λίστες που παραδόθηκαν δυο παλαιά και δυο νέα στελέχη για τις συνεντεύξεις που αφορούν την Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Ως εκ τούτου από τους υπεύθυνους έρευνας της Ε.Σ.Δ.Δ.Α, επελέγησαν δυο άνδρες (ένα παλαιό στέλεχος και ένα νεότερο) και δυο γυναίκες (μια παλαιά και μια νεότερη).

Από τους αποφοίτους των σειρών 21 και 24, συμμετείχαν συνολικά εννέα συμμετέχοντες, οκτώ άνδρες και μια γυναίκα.

Η ανάλυση των δεδομένων υλοποιήθηκε με τη χρήση της θεματικής ανάλυσης (thematic analysis), ενός εργαλείου ανάλυσης στην ποιοτική έρευνα που χρησιμοποιείται προκειμένου τα δεδομένα να οργανωθούν με τρόπο που να χαρτογραφούν το θέμα που αναλύεται (Miles & Huberman, 1994). Με αυτό τον τρόπο ο σύμβουλος οργάνωσε τα δεδομένα που προέκυψαν σε θεματικούς άξονες οι οποίοι συζητήθηκαν με τρόπο που να σκιαγραφούν την ισχύουσα κατάσταση στο φορέα.

Οι συμμετέχοντες

Υπεύθυνοι Σπουδών και Έρευνας

Οι υπεύθυνοι Σπουδών και Έρευνας της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. είναι κυρίως αποσπασμένα στελέχη από άλλους φορείς της δημόσιας διοίκησης, οι οποίοι σε αρκετές περιπτώσεις έχουν υψηλό ακαδημαϊκό υπόβαθρο, σε επίπεδο διδακτορικού τίτλου (έστω και εν εξελίξει). Ασχολούνται κυρίως με τη διαμόρφωση του περιεχόμενου του προγράμματος σπουδών, την επιλογή των εκπαιδευτών/τριών και την οργάνωση του περιεχομένου των μαθημάτων. Επίσης στις αρμοδιότητες τους περιλαμβάνεται ο συντονισμός και η συμμετοχή στις συναντήσεις των ομάδων που εκπονούν το υλικό το οποίο υποστηρίζει τα μαθήματα, η ανανέωση του υλικού στη διαδικτυακή πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης (e-class), η προετοιμασία για την επιλογή των φορέων πρακτικής άσκησης και η εδραίωση των σχετικών συνεργασιών με τους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης και η περιστασιακή παρακολούθηση της πρακτικής των σπουδαστών/τριών στους Φορείς, η οργάνωση και διεξαγωγή εκπαιδευτικών επισκέψεων, καθώς και ο προσδιορισμός των θεμάτων των τελικών εργασιών που καλούνται να εκπονήσουν οι σπουδαστές/στριες για την ολοκλήρωση των σπουδών τους.

Ένα θέμα που προκύπτει από τις σχετικές συνεντεύξεις είναι η παρακολούθηση της πρακτικής άσκησης των σπουδαστών/τριών. Παρότι ορίζονται υπεύθυνοι σπουδών, οι οποίοι είναι αρμόδιοι για την επίβλεψη της πρακτικής άσκησης των σπουδαστών/τριών, οι σπουδαστές/στριες αλλά και οι εκπρόσωποι των φορέων που συμμετείχαν στην ποιοτική έρευνα, αναφέρουν ότι οι υπεύθυνοι σπουδών της σχολής σπάνια παρακολουθούν την πορεία των σπουδαστών/τριών. Αντίστοιχα, δεν προκύπτει κάτι ανάλογο στη συζήτηση με τους υπεύθυνους σπουδών έρευνας, κάτι που ενδεχομένως υποδηλώνει κάποιο κενό στη σχετική αρμοδιότητα των στελεχών.

Σε γενικές γραμμές τα θέματα που συζητήσαν οι υπεύθυνοι σπουδών, αφορούν τόσο τη φύση και την αποστολή της σχολής, όσο και τη συζήτηση με πρότυπο και άξονα σκέψης τη Γαλλική αντίστοιχη Σχολή ENA. Επίσης, συζητήθηκαν θέματα σχετικά με την πρακτική άσκηση και τις επισκέψεις των σπουδαστών/τριών, την πρακτική και τη θεωρητική φύση των μαθημάτων καθώς και την επιλογή και αποδοτικότητα των εκπαιδευτών/τριών.

Απόφοιτοι Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Οι απόφοιτοι της Σχολής που συμμετείχαν στην έρευνα έχουν ήδη μια μικρή ή μεγαλύτερη εμπειρία εργασίας στη δημόσια διοίκηση, σε διαφορετικούς φορείς. Προέρχονται από διαφορετικούς κύκλους σπουδών και ως εκ τούτου οι αναφορές τους σχετίζονται με διαφορετικά αντικείμενα και εμπειρίες. Και οι δυο σειρές παρακολούθησαν σπουδές διάρκειας 18 μηνών, παρόμοιες ως προς τη δομή του προγράμματος σπουδών και με διαφορές μόνο όσον αφορά στο αντικείμενο και στο χρόνο της πρακτικής άσκησης καθώς και στην ύπαρξη εκπαιδευτικών επισκέψεων.

Τα θέματα που θίχθηκαν στις συζητήσεις με τους αποφοίτους αφορούσαν την αποστολή της Ε.Σ.Δ.Δ.Α σε σχέση με τις απαιτήσεις και τις θέσεις που ζητάει η δημόσια διοίκηση, την πρακτική εφαρμογή της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών δράσεων της Σχολής, την ανάγκη αύξησης της πρακτικής γνώσης που προσφέρεται στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών, την ανάγκη αποδοτικότητας της πρακτικής άσκησης καθώς και θέματα που αφορούν τα αποτελέσματα και τα οφέλη που αποκόμισαν από την προεισαγωγική εκπαίδευση και την αξιοποίησή τους στο πλαίσιο της σταδιοδρομίας τους στο Δημόσιο Τομέα.

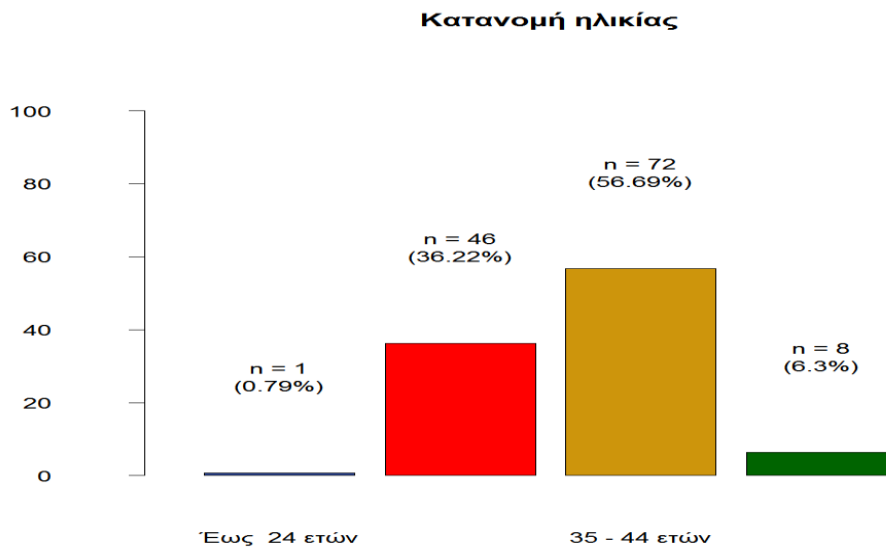
1.3.2 Η ταυτότητα της ποσοτικής έρευνας στους σπουδαστές/στριες

Στην Ποσοτική Έρευνα που διενεργήθηκε για την καταγραφή της άποψης των σπουδαστών/τριών συμμετείχαν συνολικά 127 απόφοιτοι (44% άνδρες και 56% γυναίκες)

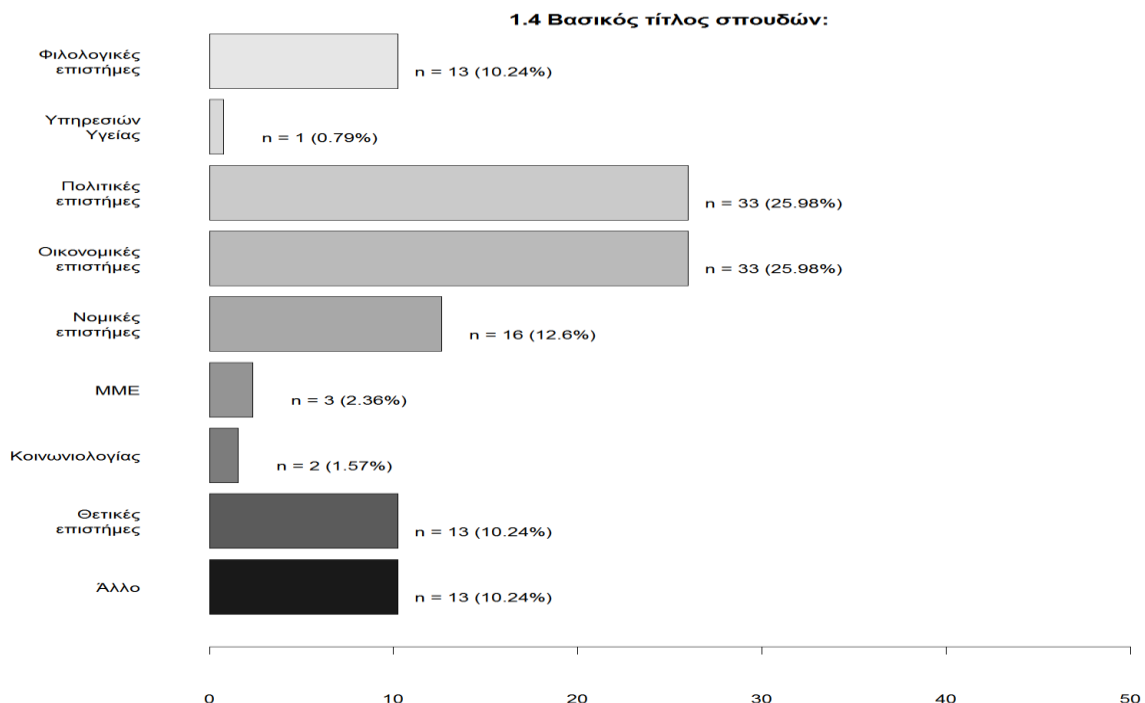
Διάγραμμα 1 Ποσοτική Έρευνα αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α – Κατανομή Φύλου

Η ηλικιακή διάρθρωση του δείγματος αποτυπώνεται στο ακόλουθο Σχήμα.

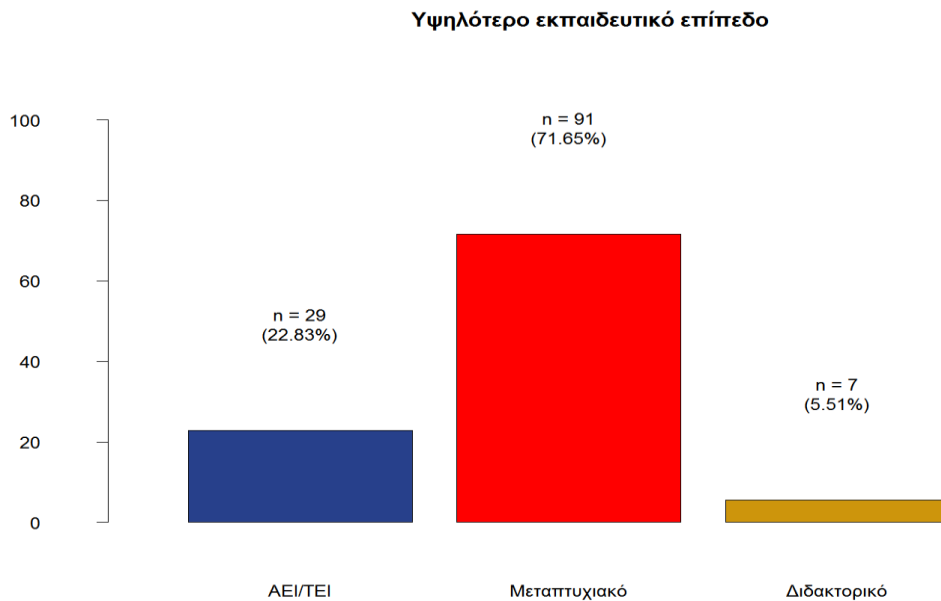
Διάγραμμα 2 Ποσοτική Έρευνα αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α – Κατανομή Ηλικίας

Το ακαδημαϊκό υπόβαθρο των συμμετεχόντων αποφοίτων στην ποσοτική έρευνα αποτυπώνεται στο ακόλουθο Σχήμα.

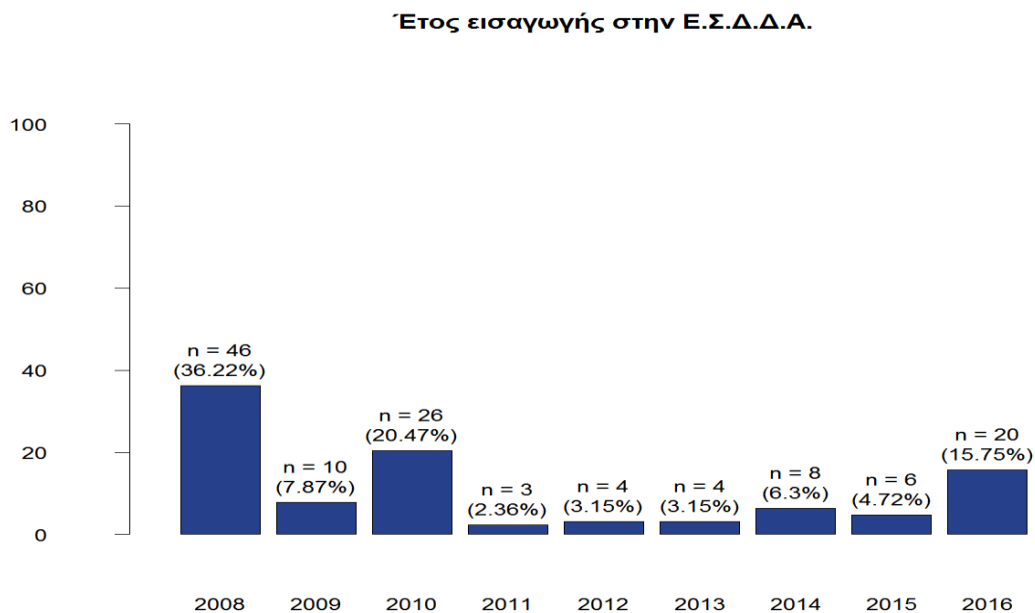
Διάγραμμα 3 Ποσοτική Έρευνα αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α – Βασικός Τίτλος Σπουδών

Το επίπεδο σπουδών παρουσιάζεται στο ακόλουθο σχήμα.

Διάγραμμα 4 Ποσοτική Έρευνα αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α – Εκπαιδευτικό επίπεδο

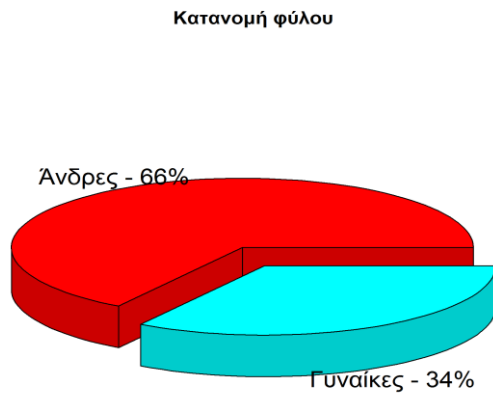
Το έτος εισαγωγής των αποφοίτων στην ΕΣΣΔΑ παρουσιάζεται στο ακόλουθο σχήμα.

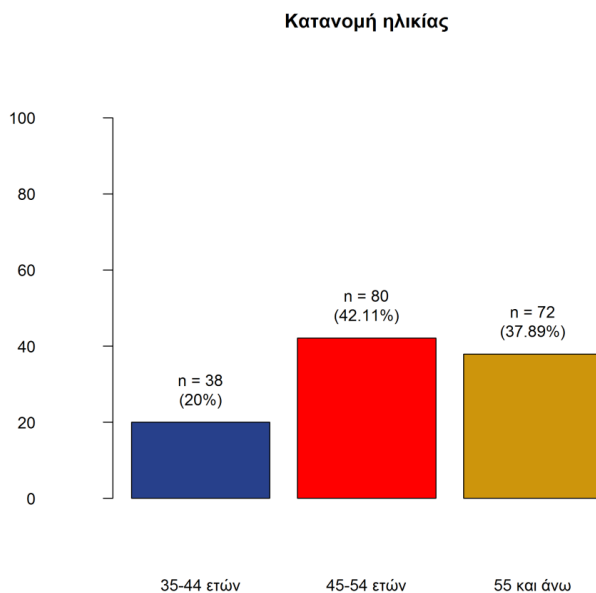
Διάγραμμα 5 Ποσοτική Έρευνα αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α – Έτος Εισαγωγής

1.3.3 Η ταυτότητα της ποσοτικής έρευνας στους εκπαιδευτές/τριες της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Η ποσοτική έρευνα των εκπαιδευτών/τριών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. πραγματοποιήθηκε σε 190 εκπαιδευτές/τριες (34% γυναίκες και 66% άνδρες), οι οποίοι ηλικιακά και σε επίπεδο εκπαίδευσης κατηγοριοποιούνται σύμφωνα με τα ακόλουθα Διαγράμματα.

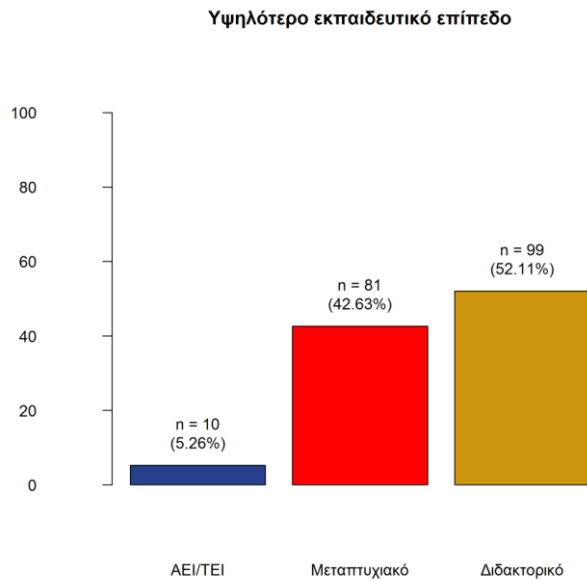

Διάγραμμα 6 Ποσοτική Έρευνα εκπαιδευτών/τριών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α – Κατανομή Φύλου

Διάγραμμα 7 Ποσοτική Έρευνα εκπαιδευτών/τριών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α – Κατανομή Ηλικίας

Το εκπαιδευτικό επίπεδο των εκπαιδευτών/τριών που συμμετείχαν στην ποσοτική έρευνα παρουσιάζεται στο ακόλουθο Διάγραμμα.

Διάγραμμα 8 Ποσοτική Έρευνα εκπαιδευτών/τριών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α – Εκπαιδευτικό επίπεδο

2 Η άσκηση του έργου της προεισαγωγικής εκπαίδευσης

Η παροχή υπηρεσιών προεισαγωγικής εκπαίδευσης αποτελεί αυτοτελή πυλώνα των δράσεων του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. σύμφωνα με το υφιστάμενο θεσμικό του πλαίσιο² και την εξειδίκευση του από το Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.³ Ουσιαστικά, η ένταξη στα προγράμματα προεισαγωγικής εκπαίδευσης αποτελεί έναν ιδιαίτερο μηχανισμό δημιουργίας στελεχών για τη δημόσια διοίκηση και την τοπική αυτοδιοίκηση⁴, που συμπληρώνει τους παραδοσιακούς μηχανισμούς προσλήψεων στο δημόσιο τομέα.

2.1 Η Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης

Σήμερα, ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η αξιολόγηση των υπηρεσιών προεισαγωγικής εκπαίδευσης προωθούνται από την Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (εφεξής Ε.Σ.Δ.Δ.Α.), που συστάθηκε το 2011 ως ενιαία εκπαιδευτική μονάδα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.), διαδέχθηκε την Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.) και ενσωμάτωσε την Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Τ.Α.). Αποστολή της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. είναι η δημιουργία ενός σώματος εξειδικευμένων στελεχών, με άρτια κατάρτιση και σύγχρονη διοικητική αντίληψη, για τη στελέχωση των υπηρεσιών της κεντρικής διοίκησης, της κρατικής περιφερειακής διοίκησης και αυτοδιοίκησης.

Η Ε.Σ.Δ.Δ.Α. παρέχει εκπαίδευση με διαφορετική φύση και περιεχόμενο από την εκπαίδευση που παρέχουν τα κάθε μορφής ιδρύματα ανώτερης ή ανώτατης παιδείας, είτε προπτυχιακά, είτε μεταπτυχιακά. Οι εισαγόμενοι στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. αν έχουν την ιδιότητα του δημόσιου

² Βλ. την παρ. 1 του άρθρου 33 του Π.Δ. 57/2007 «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, που διέπουν το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης», όπως ισχύει:

«3. Αποστολή του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. είναι:

.....γ) **Η δημιουργία στελεχών για τη δημόσια διοίκηση και την τοπική αυτοδιοίκηση».**

³ Βλ. σχετικά:

α) Την παρ. 1 του άρθρου 2 της υπ. αρ. 4008/22.12.2014 Απόφασης του Δ.Σ του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. «Έγκριση του Κανονισμού Σπουδών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης» (ΦΕΚ Β' 220/17.2.2015), που προβλέπει:

«1. Η ΕΣΔΔΑ που συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 57 παρ. 1 περ. α' του ν. 3966/2011 (ΦΕΚ 118/Α') ως ενιαία εκπαιδευτική μονάδα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.), διαδέχεται την Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης (ΕΣΔΔ) και ενσωματώνει την Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΕΣΤΑ). Αποστολή της ΕΣΔΔΑ είναι η δημιουργία ενός σώματος εξειδικευμένων στελεχών, με άρτια κατάρτιση και σύγχρονη διοικητική αντίληψη, που προορίζονται για τη στελέχωση των υπηρεσιών της κεντρικής διοίκησης, της κρατικής περιφερειακής διοίκησης και αυτοδιοίκησης».

β) Την παρ. 1 του άρθρου 2 της υπ. αρ. 4302/12.2.2018 Απόφασης του Δ.Σ του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. «Έγκριση Κανονισμού Σπουδών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης» (ΦΕΚ Β' 606/22.2.2018), που προβλέπει:

«1. Αποστολή της ΕΣΔΔΑ είναι η δημιουργία ενός σώματος εξειδικευμένων στελεχών, με άρτια επαγγελματική κατάρτιση και σύγχρονη διοικητική αντίληψη, που προορίζονται για τη στελέχωση των υπηρεσιών της κεντρικής διοίκησης, της κρατικής περιφερειακής διοίκησης και της αυτοδιοίκησης».

⁴ Βλ. την παρ. 1 του άρθρου 21 του Π.Δ. 57/2007, που προβλέπει:

«1. Οι εισαγόμενοι στην Ε.Σ.Δ.Δ. και την Ε.Σ.Τ.Α., αν έχουν την ιδιότητα του δημόσιου υπαλλήλου, του υπαλλήλου Ν.Π.Δ.Δ. ή του υπαλλήλου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, τη διατηρούν. Η παρακολούθηση των σπουδών θεωρείται αυτόματα, από την εισαγωγή μέχρι την αποφοίτησή τους, ως απόσπαση. Αν δεν έχουν υπαλληλική ιδιότητα, λογίζονται από την εισαγωγή τους ως δόκιμοι δημόσιοι υπάλληλοι, με όλα τα σχετικά καθήκοντα, περιορισμούς και δικαιώματα».

υπαλλήλου, του υπαλλήλου Ν.Π.Δ.Δ. ή του υπαλλήλου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, τη διατηρούν. Η παρακολούθηση των σπουδών θεωρείται αυτόματα, από την εισαγωγή μέχρι την αποφοίτησή τους, ως απόσπαση. Αν δεν έχουν υπαλληλική ιδιότητα, λογίζονται από την εισαγωγή τους ως δόκιμοι δημόσιοι υπάλληλοι, με όλα τα σχετικά καθήκοντα, περιορισμούς και δικαιώματα και δεν έχουν την ιδιότητα του σπουδαστή ή του φοιτητή εκπαιδευτικού ιδρύματος.

Εισαγωγή στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Η εισαγωγή στη Σχολή γίνεται μέσω διαγωνισμού. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν κάτοχοι πτυχίου Ανώτατης Εκπαίδευσης Πανεπιστημιακού ή Τεχνολογικού τομέα της ημεδαπής ή ισότιμου πτυχίου της αλλοδαπής, οι οποίοι συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις διορισμού σε δημόσια υπηρεσία, καθώς και υπάλληλοι δημόσιων υπηρεσιών, Ν.Π.Δ.Δ. και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, κάτοχοι πτυχίου Ανώτατης Εκπαίδευσης Πανεπιστημιακού ή Τεχνολογικού τομέα της ημεδαπής ή ισότιμου πτυχίου της αλλοδαπής.

Υπεύθυνο όργανο για τη διεξαγωγή του διαγωνισμού αποτελεί η Κεντρική Επιτροπή Εξετάσεων (εφεξής ΚΕΕ). Η ΚΕΕ συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Η ΚΕΕ καταρτίζει την προκήρυξη του διαγωνισμού, κρίνει και αποφασίζει για τις περιπτώσεις αποκλεισμού των υποψηφίων για οποιοδήποτε λόγο, παρακολουθεί την ορθή εκτέλεση των καθηκόντων των βαθμολογητών και επιτηρητών, εποπτεύει την ομαλή διεξαγωγή των εξετάσεων και συντάσσει τους πίνακες των επιτυχόντων κατά το προκαταρκτικό στάδιο, καθώς και των εισερχομένων στη Σχολή με βάση τα αποτελέσματα των τελικών εξετάσεων.

Τα θέματα του διαγωνισμού επιλέγονται από Ειδική Επιτροπή Θεμάτων (ΕΕΘ), τα μέλη της οποίας ορίζονται από την ΚΕΕ.

Η διαδικασία ξεκινάει με το σχεδιασμό και δημοσίευση προκήρυξης εισαγωγικού διαγωνισμού για την εισαγωγή φοιτητών στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης. Η προκήρυξη ορίζει τους γενικούς και ειδικούς όρους και προϋποθέσεις συμμετοχής όπως ενδεικτικά:

- Τον συνολικό αριθμό των εισακτέων στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και την κατανομή τους στα επιμέρους τμήματα
- Τις υπηρεσίες διορισμού των εισακτέων στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α.
- Τις θέσεις εργασίας στον Δημόσιο Τομέα οι οποίες σχεδιάζεται να καλυφθούν με τον εν λόγω διαγωνισμό
- Τις προϋποθέσεις και τα δικαιολογητικά συμμετοχής
- Τη διαδικασία βαθμολόγησης
- Το πρόγραμμα των εξετάσεων
- Την εξεταστέα ύλη κ.λπ

Κατά την εξεταζόμενη περίοδο (2008-2018) υπήρξαν διαφοροποιήσεις σχετικά με την διαδικασία εισαγωγής στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. (ή στην Ε.Σ.Δ.Δ. και Ε.Σ.Τ.Α. πριν τη συγχώνευση τους).

Συγκεκριμένα οι διαγωνισμοί για την εισαγωγή των Κ', ΚΑ', ΚΒ', ΚΓ' Εκπαιδευτικών Σειρών στην Ε.Σ.Δ.Δ. και των Γ', Δ' Εκπαιδευτικών Σειρών στην Ε.Σ.Τ.Α., πραγματοποιούνταν σε δυο στάδια:

Το **προκαταρκτικό** στάδιο περιλάμβανε γραπτή δοκιμασία των υποψηφίων υποχρεωτικά στα παρακάτω μαθήματα:

- Οργάνωση και Λειτουργία του Κράτους
- Πολιτική Οικονομία και Δημόσια Οικονομική

Το **τελικό** στάδιο για την εισαγωγή στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης περιλάμβανε:

- Υποχρεωτική γραπτή δοκιμασία με ανάπτυξη θέματος στο γνωστικό πεδίο της Δημόσιας Διοίκησης.
- Την παρουσίαση από τον υποψήφιο σε πενταμελή εξεταστική επιτροπή, οριζόμενη από την Κεντρική Επιτροπή Εξετάσεων (εφεξής ΚΕΕ), ενός φακέλου με οποιοδήποτε επίκαιρο θέμα ή πρόβλημα σχετικό με το γνωστικό πεδίο που έχει επιλέξει ο υποψήφιος από τον Πίνακα γνωστικών πεδίων που περιλαμβάνονταν στην Προκήρυξη του διαγωνισμού. Η παρουσίαση ήταν γραπτή και προφορική με στόχο τη διακρίβωση των συνθετικών και αναλυτικών ικανοτήτων του υποψηφίου και βαθμολογούταν από την επιτροπή.
- Εξέταση του υποψηφίου σε μια ξένη γλώσσα που επέλεγε μεταξύ της αγγλικής, γαλλικής, γερμανικής, ισπανικής ή ιταλικής. Η εξέταση συνίσταται σε γραπτή, με υπαγόρευση ξένου κειμένου και τη μετάφρασή του στην ελληνική, καθώς και στη μετάφραση ελληνικού κειμένου στην ξένη γλώσσα και σε προφορική του υποψηφίου ενώπιον τριμελούς Επιτροπής που οριζόταν από την Κ.Ε.Ε.

Το **τελικό** στάδιο για την εισαγωγή στην Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης περιλάμβανε:

- Υποχρεωτική γραπτή δοκιμασία με ανάπτυξη θέματος στο γνωστικό πεδίο Περιβάλλον – Ποιότητα Ζωής.
- Την παρουσίαση από τον υποψήφιο σε πενταμελή εξεταστική επιτροπή, οριζόμενη από την ΚΕΕ, ενός φακέλου με οποιοδήποτε επίκαιρο θέμα ή πρόβλημα σχετικό με το γνωστικό πεδίο που είχε επιλέξει ο υποψήφιος από τον Πίνακα γνωστικών πεδίων που περιλαμβάνονταν στην Προκήρυξη του διαγωνισμού. Η παρουσίαση ήταν γραπτή και προφορική με στόχο τη διακρίβωση των συνθετικών και αναλυτικών ικανοτήτων του υποψηφίου και βαθμολογούταν από την επιτροπή.
- Εξέταση του υποψηφίου σε μια ξένη γλώσσα που επέλεγε μεταξύ της αγγλικής, γαλλικής, γερμανικής, ισπανικής ή ιταλικής. Η εξέταση συνίσταται σε γραπτή με υπαγόρευση ξένου κειμένου και τη μετάφρασή του στην ελληνική, στη μετάφραση ελληνικού κειμένου στην ξένη γλώσσα και σε προφορική του υποψηφίου ενώπιον τριμελούς Επιτροπής που οριζόταν από την Κ.Ε.Ε.

Από την ΚΔ' Εκπαιδευτική Σειρά και στη συνέχεια για την ΚΕ' Εκπαιδευτική Σειρά της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., παρατηρείται διαφοροποίηση στον Εισαγωγικό διαγωνισμό. Συγκεκριμένα:

Α) Τα μαθήματα εξέτασης κατά το πρώτο στάδιο διεξαγωγής του διαγωνισμού γίνονται τρία (3) με την προσθήκη εξετάσεων πολλαπλών επιλογών σε γνώσεις γενικής παιδείας, ιδίως σε ζητήματα που απασχολούσαν την επικαιρότητα.

Β) Το δεύτερο στάδιο περιλάμβανε γραπτή και προφορική εξέταση των υποψηφίων σε φάκελο με επίκαιρο θέμα. Ο φάκελος περιέχει διάφορα στοιχεία, όπως νομικές ρυθμίσεις, επιστημονικές αναλύσεις, δημοσιογραφικά άρθρα, στατιστικά δεδομένα που αναδεικνύουν ένα θέμα που απασχολεί την επικαιρότητα. Η γραπτή δοκιμασία συνίσταται στην ανάπτυξη θέματος/ ερωτήσεων επί του περιεχομένου του φακέλου και στη συνέχεια διενεργείται η προφορική εξέταση/παρουσίαση του φακέλου από τον υποψήφιο ενώπιον πενταμελών επιτροπών, οριζόμενων από την ΚΕΕ. Οι υποψήφιοι εξετάζονταν προφορικά με αλφαβητική σειρά, χωρισμένοι σε ομάδες των πέντε (5).

Επίσης Διαφοροποίηση παρουσιαζόταν στην κατανομή των επιτυχόντων υποψηφίων για την φοίτηση τους στη Ε.Σ.Δ.Δ. ή Ε.Σ.Τ.Α. (και κατόπιν στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α.), ως εξής:

- Για τις Κ' και ΚΑ' Σειρές Ε.Σ.Δ.Δ. οι σπουδαστές/στρίες κατανεμήθηκαν σε έξι (6) τμήματα και για τις Γ' και Δ' Σειρές Ε.Σ.Τ.Α. σε τέσσερα (4) τμήματα
- Για τις ΚΒ', και ΚΓ' Σειρές της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. όλοι οι σπουδαστές/στρίες τοποθετήθηκαν σε ένα (1) γενικό τμήμα Διοίκησης και Οικονομικής Διαχείρισης.
- Για την ΚΔ' Σειρά Ε.Σ.Δ.Δ.Α. οι σπουδαστές/στρίες κατανεμήθηκαν σε πέντε (5) τμήματα
- Για την ΚΕ' Σειρά Ε.Σ.Δ.Δ.Α. οι σπουδαστές/στρίες κατανεμήθηκαν σε οκτώ (8) τμήματα

Τέλος από την ΚΕ' Σειρά της Ε.Σ.Δ.Δ.Α, εισάγεται η υποχρέωση άριστης γνώσης μιας ή και δυο ξένων γλωσσών από τους υποψηφίους ανάλογα το Τμήμα το οποίο επιθυμούσαν να ενταχθούν, και αντικαθίστανται τα δικαιολογητικά συμμετοχής στον διαγωνισμό από Υπεύθυνη δήλωση των υποψηφίων.

2.2 Η αποτύπωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας στην προεισαγωγική εκπαίδευση

Μετά την εισαγωγή των σπουδαστών/τριών στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α., ακολουθείται το εγκεκριμένο από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., Πρόγραμμα Σπουδών, το οποίο εξελίσσεται διαχρονικά έτσι ώστε να ανταποκρίνεται επαρκώς στις ανάγκες και προτεραιότητες της δημόσιας διοίκησης, διατηρώντας παράλληλα την επιστημονική του βαρύτητα. Το διακύβευμα για την

Ε.Σ.Δ.Δ.Α. είναι, μέσα από την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και της αυτο-εκτίμησης των σπουδαστών/τριών, την ενθάρρυνση της ομαδικής εργασίας και την ανάμειξη μεγάλου μέρους της Δημόσιας Διοίκησης στις δραστηριότητες της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., να μετασχηματιστούν δεδομένες αντιλήψεις και να καλλιεργηθεί μια στάση ζωής που να βασίζεται σε ένα σύστημα αξιών αποτέλεσμα μιας εκπαιδευτικής διεργασίας ανάπτυξης των ελεύθερων και συνειδητοποιημένων προσωπικοτήτων και όχι απλά παροχής υψηλού επιπέδου γνώσεων.

Ιδιαίτερα σημαντικός είναι ο ρόλος που διαδραματίζουν οι Υπεύθυνοι Σπουδών και Έρευνας, οι οποίοι επικουρούν το Διευθυντή στο σχεδιασμό και την επιστημονική εποπτεία της υλοποίησης του Προγράμματος Σπουδών, καθώς και το διοικητικό προσωπικό της Σχολής που συνδράμει οργανωτικά στην υλοποίηση αυτού.

Παράλληλα, μείζονος σπουδαιότητας είναι η συνεισφορά των διδασκόντων στο σύνολο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Έτσι η επιλογή του διδακτικού προσωπικού πραγματοποιείται από τους ΥΣΕ και οι προτάσεις αποστέλλονται στον Διευθυντή της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. για σύμφωνη γνώμη.

2.2.1 Σχεδιασμός και έγκριση Προγράμματος Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Ο σχεδιασμός του Προγράμματος Σπουδών ξεκινά με τη συγκρότηση Ομάδας Εργασίας, με απόφαση του Προέδρου Ε.Κ.Δ.Δ.Α. και αρμοδιότητα τη μελέτη και την αναμόρφωση του Προγράμματος Σπουδών της επόμενης Εκπαιδευτικής Σειράς.

Ο σχεδιασμός του Προγράμματος Σπουδών περιλαμβάνει περιγραφή των 3 Φάσεων Σπουδών (Κοινή Φάση, Ειδική Φάση και Προετοιμασία Διορισμού), περιγραφή της δομής του Προγράμματος, αποτύπωση του Matrix-Χρονολογίου, όπου αποτυπώνεται το σύνολο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων ανά φάση σπουδών για κάθε σπουδαστή, ανάλογα με το τμήμα στο οποίο έχει ενταχθεί, τον τρόπο αξιολόγησής τους.

Στα πλαίσια του Σχεδιασμού του Προγράμματος Σπουδών πραγματοποιείται επίσης ο σχεδιασμός της Πρακτικής Εκπαίδευσης από τους **Υπεύθυνους Σπουδών και Έρευνας** (εφεξής ΥΣΕ), σύμφωνα με τα ισχύοντα στον Κανονισμό Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α, στον οποίο λαμβάνονται υπόψη και τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την αξιολόγηση της Πρακτικής Εκπαίδευσης της προηγούμενης Εκπαιδευτικής Σειράς.

Ο σχεδιασμός του Προγράμματος Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. περιλαμβάνει, τέλος, τον επιμέρους σχεδιασμό των Τελικών Εργασιών των σπουδαστών/τριών, σύμφωνα με όσα ορίζει ο Κανονισμός Σπουδών.

Ταυτόχρονα, πραγματοποιείται ο σχεδιασμός τυχόν Εκπαιδευτικών Επισκέψεων και Επιστημονικών Διαλέξεων, με γνώμονα τις μελλοντικές τοποθετήσεις των αποφοίτων της κάθε Εκπαιδευτικής Σειράς, ο οποίος λαμβάνει υπόψη και την τρέχουσα ελληνική, ευρωπαϊκή και διεθνή διοικητική επικαιρότητα.

Βάσει του ίδιου σκεπτικού σχεδιάζεται και η πραγματοποίηση Εξειδικευμένων Σεμιναρίων τα οποία δεν έχουν προβλεφθεί ως μαθήματα ή εργαστήρια στο Πρόγραμμα Σπουδών.

Ο Δ/ντής Ε.Σ.Δ.Δ.Α. παραλαμβάνει και αξιολογεί το Τεύχος Μελέτης της Ομάδας Εργασίας και αποστέλλει το παραδοτέο στο Επιστημονικό Συμβούλιο του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., ζητώντας τη γνωμοδότησή του.

Το Πρόγραμμα Σπουδών στην τελική του μορφή κατατίθεται μαζί με σχετική εισήγηση από τον Δ/ντή της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. στο Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. για έγκριση, κατόπιν της ενσωμάτωσης τυχόν αλλαγών του Επιστημονικού Συμβουλίου από το Τμήμα Συντονισμού Διοικητικού και Εκπαιδευτικού Έργου (εφεξής ΤΣΔΕΕ).

Εάν απαιτείται, δημιουργείται μια ομάδα εργασίας για την εκπόνηση νέου ή την επικαιροποίηση υφιστάμενου εκπαιδευτικού υλικού.

2.2.2 Μορφή και περιεχόμενο Προγράμματος Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Η διαχρονική εξέλιξη της μορφής των Προγραμμάτων Σπουδών κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου καταγράφει, τον διαχωρισμό τους σε τρεις Φάσεις:

α. Την Κοινή Φάση Σπουδών

Το Πρόγραμμα της Κοινής Φάσης Σπουδών απευθύνεται προς όλους τους εκπαιδευόμενους, ανεξάρτητα από τα επιστημονικά πεδία των σπουδών τους, καλύπτει ένα ευρύ φάσμα γνωστικών αντικειμένων και αποσκοπεί στην απόκτηση ενός ενιαίου γνωστικού υπόβαθρου. Η Κοινή Φάση σπουδών δύναται να περιλαμβάνει μαθήματα, σεμινάρια, εργαστήρια, ημερίδες, διαλέξεις, εκπαιδευτικές επισκέψεις και άλλες δραστηριότητες, σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών.

β. Την Ειδική Φάση Σπουδών

Το Πρόγραμμα της Ειδικής Φάσης Σπουδών εστιάζει στην εφαρμοσμένη και εξειδικευμένη γνώση και αποσκοπεί στην ανάπτυξη των επιστημονικών δεξιοτήτων και την υψηλού επιπέδου επαγγελματική κατάρτιση των εκπαιδευομένων. Η Ειδική Φάση Σπουδών επιμερίζεται σε τέσσερις διαδοχικούς κύκλους εκπαίδευσης:

- α. Πρώτος Κύκλος Μαθημάτων Εξειδίκευσης
- β. Πρακτική Εκπαίδευση
- γ. Δεύτερος Κύκλος Μαθημάτων Εξειδίκευσης
- δ. Κύκλος εκπόνησης και αξιολόγησης των Τελικών Εργασιών των σπουδαστών/τριών

γ. Τη Φάση Προετοιμασίας για τις θέσεις προορισμού

Η Φάση Προετοιμασίας για τις θέσεις προορισμού των σπουδαστών/τριών αποσκοπεί στην προετοιμασία της μετάβασης από την ιδιότητα του σπουδαστή σε εκείνη του αποφοίτου και στελέχους της Δημόσιας διοίκησης.

Στην διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου η μορφή του Προγράμματος Σπουδών υπέστη τόσο κάποιες σημαντικές αλλά και μερικές μικρότερης σημασίας αλλαγές (ενδεικτικά η ονομασία

της Φάσης Προετοιμασίας Τοποθέτησης στην ΚΒ' Σειρά η οποία γίνεται Φάση Προετοιμασίας Διορισμού στην ΚΔ' Σειρά).

Σημαντικές διαφοροποιήσεις καταγράφονται στην εξέλιξη της Ειδικής Φάσης Σπουδών του κάθε Προγράμματος Σπουδών, η οποία καταγράφεται να βρίσκεται σε διαδικασία ανασχεδιασμού σε δομικό επίπεδο.

Ο ανασχεδιασμός ξεκινά στην ΚΔ' Σειρά με την επαναφορά των Τμημάτων Εξειδίκευσης ανάλογα με τις Υπηρεσίες στις οποίες θα τοποθετηθούν οι σπουδαστές/στριες μετά την αποφοίτησή τους.

Επίσης, νέα είναι και η δημιουργία των Μεγαθεματικών Πεδίων. Η δημιουργία των Μεγαθεματικών Πεδίων, εισάχθηκε στο Πρόγραμμα Σπουδών της ΚΔ' Σειράς με στόχο τη λειτουργία τους ως μονάδες εσωτερικής ρύθμισης του Προγράμματος. Η δημιουργία τους επηρεάζει το σύνολο του Προγράμματος μια και σε αυτά εντάσσονται όλα τα μαθήματα τόσο της Κοινής όσο και της Ειδικής Φάσης Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α..

Τα Μεγαθεματικά Πεδία είναι η «μετεξέλιξη» των «Θεματικών Αξόνων», τα οποία προϋπήρχαν στην διάρθρωση του Προγράμματος Σπουδών τουλάχιστον από την ΚΒ' Σειρά. Κάθε άξονας περιείχε επιμέρους κύκλους μαθημάτων ή/και εργαστηρίων, που αντιστοιχούσαν σε μια θεματική ενότητα.

Το Πρόγραμμα Σπουδών της **ΚΒ'** Σειράς αποτελούνταν από 5 κάθετους θεματικούς άξονες, οι οποίοι διέτρεχαν την Κοινή και την Ειδική Φάση Σπουδών:

Άξονας 1: Δημόσια Διοίκηση

Άξονας 2: Οικονομία

Άξονας 3: Θεσμοί και Δημόσιες Πολιτικές

Άξονας 4: Τεχνολογίες Υποστήριξης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Άξονας 5: Πρόγραμμα Ξένων Γλωσσών

Το Πρόγραμμα Σπουδών της **ΚΓ'** Σειράς αποτελούνταν από 6 κάθετους θεματικούς άξονες, οι οποίοι διέτρεχαν την Κοινή και την Ειδική Φάση Σπουδών:

Άξονας 1: Δημόσια Διοίκηση & Μάνατζμεντ Δημοσίων Οργανώσεων

Άξονας 2: Οικονομία, Δημοσιονομική Πολιτική & Οικονομική Διοίκηση

Άξονας 3: Ανάπτυξη Προσωπικών Ικανοτήτων

Άξονας 4: Θεσμοί και Δημόσιες Πολιτικές

Άξονας 5: Τεχνολογίες Υποστήριξης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Άξονας 6: Πρόγραμμα Ξένων Γλωσσών

Όπως προαναφέρθηκε στο Πρόγραμμα Σπουδών της **ΚΔ'** Σειράς δημιουργήθηκαν 4 Μεγαθεματικά πεδία, τα οποία διέτρεχαν την Κοινή και την Ειδική Φάση Σπουδών:

Μεγαθεματικό Πεδίο 1: Διακυβέρνηση και Θεσμοί

Μεγαθεματικό Πεδίο 2: Οικονομία και Ανάπτυξη

Μεγαθεματικό Πεδίο 3: Δημόσιο Μάνατζμεντ και Δημόσια Διοίκηση και Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

Μεγαθεματικό Πεδίο 4: Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών

2.2.3 Οι εκπαιδευτές/τριες των προγραμμάτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. (Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού)

Σημαντικό παράγοντα που επηρεάζει την επιτυχή υλοποίηση του Προγράμματος Σπουδών και γενικότερα την φοίτηση των σπουδαστών/τριών στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. αποτελεί η επιλογή του διδακτικού Προσωπικού.

Για την πραγματοποίηση των μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών η Ε.Σ.Δ.Δ.Α. χρησιμοποιεί εκπαιδευτές/τριες που προέρχονται από ένα κεντρικό Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού (εφεξής Μητρώο). Η ύπαρξη του Μητρώου αποτελούσε ανέκαθεν ένα σημαντικό εργαλείο για την επιτυχημένη υλοποίηση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών του Ε.Κ.Δ.Δ.Α..

Η εξέλιξη του Μητρώου κατά το αξιολογούμενο χρονικό διάστημα σηματοδοτείται από 2 αναθεωρήσεις οι οποίες πραγματοποιήθηκαν το 2010 (με την σχετική Πρόσκληση Εκδήλωση Ενδιαφέροντος για την εγγραφή στο Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) και το 2016 (ΦΕΚ Β 4489/30.12.2016 Κανονισμός Διαχείρισης Μητρώου Κύριου Διδακτικού Προσωπικού Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) και μιας τροποποίησης το 2017 (ΦΕΚ Β 2227/29.06.2017, με την προσθήκη του ορίου αποζημιούμενων ωρών διδασκαλίας για τους εκπαιδευτές/τριες του Μητρώου).

Η αναθεώρηση του Μητρώου το 2010, μέσω μιας ηλεκτρονικής Αίτησης και ανάρτησης των αντίστοιχων τεκμηρίων, έδινε το δικαίωμα εισαγωγής σε όλους όσοι διέθεταν τα προβλεπόμενα προσόντα αλλά και τεκμηριωμένη εξειδίκευση και εμπειρία σε συγκεκριμένα θεματικά αντικείμενα διδασκαλίας που απαιτούσε το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. Τα αντικείμενα διδασκαλίας περιλάμβαναν 8 Γενικές Θεματικές Κατηγορίες και 57 Θεματικά Αντικείμενα Εξειδίκευσης. Επίσης όσοι ήταν ήδη εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. πριν το 2010, θα έπρεπε να συμπληρώσουν την αντίστοιχη Αίτηση εκ νέου, προκειμένου να καταγραφούν τα αντικείμενα εξειδίκευσης και τα προσόντα των υποψηφίων με ένα ομοιόμορφο τρόπο. Οι αιτήσεις των ενδιαφερομένων αξιολογούνταν από Επιστημονική Επιτροπή του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., η οποία έλεγχε τα υποβληθέντα στοιχεία και αντιστοιχίζε τους υποψήφιους στο Μητρώο Διδακτικού Προσωπικού, στο αντίστοιχο θεματικό πεδίο εξειδίκευσης, βάσει των προσόντων τους. Τα άτομα που κάλυπταν τις απαιτήσεις (νέα υποψήφια μέλη) όταν πρόκειται να έχουν για πρώτη φορά συνεργασία με οποιαδήποτε εκπαιδευτική μονάδα του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., εντάσσονταν με απόφαση του Διευθυντή της ανάλογης εκπαιδευτικής μονάδας του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. στο Προσωρινό Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού. Μετά από θετική αξιολόγηση των εκπαιδευτικών τους ικανοτήτων, κατατάσσονταν με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., που εκδιδόταν ύστερα από εισήγηση του

αρμόδιου Διευθυντή, στο Ενιαίο Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. Τα υποψήφια μέλη τα οποία είχαν κατά το παρελθόν θετική συνεργασία με οποιαδήποτε εκπαιδευτική μονάδα του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., κατατάσσονταν απευθείας με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., που εκδιδόταν ύστερα από εισήγηση Διευθυντή εκπαιδευτικής μονάδας του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., στο Ενιαίο Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

Με την τελευταία αναθεώρηση του Μητρώου το 2016, τα θεματικά αντικείμενα διδασκαλίας της ηλεκτρονικής Αίτησης εξειδικεύονται περεταίρω και πλέον διαχωρίζονται σε 7 Επιστημονικά πεδία, σε 28 Γνωστικά αντικείμενα, και 135 Αντικείμενα εξειδίκευσης. Επίσης πλέον της καταγραφής της επαγγελματικής και διδακτικής εμπειρίας τους, οι υποψήφιοι καταγράφουν τυχόν συμμετοχές σε μελέτες-έρευνες καθώς και συγγραφικό έργο/δημοσιεύσεις. Το ισχύον Μητρώο παραμένει συνεχώς ανοικτό για υποβολή αιτήσεων από ενδιαφερόμενους. Οι αιτήσεις των ενδιαφερομένων αξιολογούνται από τριμελή επιτροπή αξιολόγησης, η οποία εξετάζει τις αιτήσεις και τα σχετικά δικαιολογητικά, ενώ έχει τη δυνατότητα να ζητήσει και περαιτέρω διευκρινίσεις από τους αιτούντες και με επαρκώς αιτιολογημένη απόφαση της εισηγείται προς το Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. την αποδοχή ή την απόρριψή τους. Οι αιτήσεις που γίνονται δεκτές από το Διοικητικό Συμβούλιο συνεπάγονται την ένταξη των ενδιαφερομένων στο μητρώο. Οι ενδιαφερόμενοι των οποίων οι αιτήσεις δεν γίνονται δεκτές έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν εκ νέου αίτηση ένταξης στο μητρώο.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία που διατέθηκαν από τους υπευθύνους του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., η συμμετοχή στο νέο μητρώο είναι σε πλήρη εξέλιξη, καθώς στο νέο μητρώο μέχρι σήμερα:

- Έχουν υποβληθεί 3.034 αιτήσεις
- Από αυτές έχουν εξεταστεί 1.717 αιτήσεις εκ των οποίων:
 - 224 αιτήσεις έχουν ήδη απορριφθεί
 - 1.493 αιτήσεις έχουν εξεταστεί για τις οποίες έχουν γίνει και 1.210 συνεντεύξεις

Επιλογή εκπαιδευτών/τριών

Με βάση τα ισχύοντα με την λειτουργία του Μητρώου μετά την αναθεώρηση του 2010, η αξιοποίηση των εντασσόμενων μελών στο Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. γίνεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ανάγκες του σχεδιασμού των προγραμμάτων της προεισαγωγικής εκπαίδευσης, λαμβανομένων υπόψη κριτηρίων όπως η επιστημονική συνάφεια και η επαγγελματική και εκπαιδευτική εμπειρία των μελών του μητρώου σε συνδυασμό με τον εκάστοτε προγραμματισμό των εκπαιδευτικών μονάδων του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., καθώς επίσης με τη διαθεσιμότητα των μελών του Μητρώου.

2.2.4 Η φοίτηση στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Κατά τη διάρκεια της φοίτησης στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. αντιμετωπίζονται ειδικά εκπαιδευτικά θέματα για την υλοποίηση των εκπαιδύσεων της κάθε εκπαιδευτικής σειράς όπως:

- Η οργάνωση των τμημάτων δεξιοτήτων πληροφορικής, όπου η κατανομή των σπουδαστών/τριών γίνεται σύμφωνα με την κατανομή στα τμήματα εξειδίκευσης της Ειδικής Φάσης Σπουδών (τμήματα οριζοντίου προγράμματος πληροφορικής) και βάσει της χωρητικότητας των αιθουσών πληροφορικής.
- Η οργάνωση των τμημάτων του οριζοντίου προγράμματος ξένων γλωσσών, όπου η κατανομή γίνεται α) για τα μεν δίγλωσσα τμήματα, όπου απαιτείται η άριστη γνώση δύο νέων γλωσσών, βάσει των αρχικών ηλεκτρονικών δηλώσεων που έκαναν οι νυν σπουδαστές/στρίες πριν τον εισαγωγικό διαγωνισμό β) για τα δε μονόγλωσσα τμήματα βάσει των Δηλώσεων Γνώσης Ξένης Γλώσσας που υποβάλλουν οι σπουδαστές/στρίες στον αρμόδιο ΥΣΕ.
- Η οργάνωση των Διατμηματικών Τμημάτων παρακολούθησης για συγκεκριμένα μαθήματα όπως πχ. το οριζόντιο εργαστήριο Τεχνικών Διαπραγματεύσεων, όπου οι σπουδαστές/στρίες χωρίζονται με βάση τις απαιτήσεις του συγκεκριμένου μαθήματος.
- Η οργάνωση των τμημάτων της Κοινής και της Ειδικής Φάσης Σπουδών. Στην Κοινή Φάση Σπουδών η κατανομή των σπουδαστών/τριών στα τμήματα παρακολούθησης, γίνεται βάσει της κατανομής τους στα αντίστοιχα τμήματα εξειδίκευσης, έτσι ώστε να υπάρχει ομοιογένεια και να μην διαμοιράζονται οι σπουδαστές/στρίες του ίδιου τμήματος εξειδίκευσης. Στην Ειδική Φάση Σπουδών η κατανομή των σπουδαστών/τριών σε τμήματα γίνεται σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Εισαγωγικού Διαγωνισμού και τη δήλωση κάθε σπουδαστή. Τα τμήματα συμπληρώνονται και από τους σπουδαστές/στρίες που για κάποιο λόγο δεν παρακολούθησαν τα μαθήματα προηγούμενης Εκπαιδευτικής Σειράς, στην οποία είχαν επιτύχει, (π.χ. άδεια εγκυμοσύνης, αναρρωτική άδεια, κλπ).

Όλα τα παραπάνω έχουν αντίκτυπο στη διαχείριση των αιθουσών (διαθεσιμότητα, χωρητικότητα, παροχή ηλεκτρονικού εξοπλισμού), στην κατάρτιση του εβδομαδιαίου προγράμματος μαθημάτων και εργαστηρίων, στον προγραμματισμό των απογευματινών βαρδιών και στην εξασφάλιση των διαφόρων υποστηρικτικών μέσων διδασκαλίας.

Πρακτική άσκηση

Με το πέρας της παρακολούθησης των θεωρητικών μαθημάτων της Κοινής αλλά και της Ειδικής Φάσης Σπουδών, οργανώνεται η υλοποίηση της Πρακτικής Εκπαίδευσης, η οποία ξεκινά από τη σύνταξη Πινάκων με προτεινόμενους φορείς τοποθέτησης από τον Επιστημονικά Υπεύθυνο κάθε τμήματος και τη διανομή τους αντίστοιχα στους σπουδαστές/στρίες προκειμένου να συμπληρωθούν τα Έντυπα Προτίμησης Τοποθέτησης, ώστε να καταρτιστούν οι Πίνακες Προτίμησης βάσει των οποίων θα συνταχθούν οι Προτάσεις Τοποθέτησης που θα αποσταλούν στους αντίστοιχους φορείς μαζί με όλα τα σχετικά έντυπα (έντυπο στοιχείων εκπαιδευτή και αναπληρωτή εκπαιδευτή, σχετικά νομοθετικά κείμενα, προφίλ σπουδαστών/τριών).

Για κάθε εκπαιδευόμενο ορίζονται ένας Εκπαιδευτής και ο αναπληρωτής αυτού, οι οποίοι επιλέγονται από το Μητρώο Εκπαιδευτών/τριών Πρακτικής Εκπαίδευσης.

Μετά την αποδοχή των Προτάσεων Τοποθέτησης, ξεκινάει η Υλοποίηση της Πρακτικής Εκπαίδευσης, η οποία αναφέρεται σε όλες τις ενέργειες που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια και μετά τη λήξη της Πρακτικής Εκπαίδευσης συμπεριλαμβανομένων των επισκέψεων των Επιστημονικά Υπευθύνων στους Φορείς Πρακτικής Εκπαίδευσης, της τήρησης του αρχείου της Πρακτικής Εκπαίδευσης για την κάθε Εκπαιδευτική Σειρά της παραλαβής και αρχειοθέτησης των εργασιών Πρακτικής τις πληρωμές των Εκπαιδευτών/τριών Πρακτικής Άσκησης κ.α.

Μετά το πέρας της Πρακτικής Άσκησης, οι εκπαιδευόμενοι προετοιμάζουν κάποιο θέμα άρρηκτα συνυφασμένο με την τρέχουσα επικαιρότητα, αλλά και την εμπειρία που αποκόμισαν και το έργο που επιτέλεσαν στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος Πρακτικής Εκπαίδευσης, το οποίο και παρουσιάζουν ενώπιον των λοιπών εκπαιδευομένων του οικείου κλιμακίου κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Κύκλου Μαθημάτων Εξειδίκευσης.

Με το πέρας του Δεύτερου Κύκλου Μαθημάτων Εξειδίκευσης ανατίθενται με απόφαση του Διευθυντή της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. στους εκπαιδευόμενους οι Τελικές Εργασίες (έκτασης 10.000 έως 15.000 λέξεων). Η επιλογή Τελικής Εργασίας από τον κατάλογο προσφερόμενων θεμάτων είναι δεσμευτική για τους εκπαιδευόμενους. Για κάθε εκπαιδευόμενο ορίζεται με απόφαση του Προέδρου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. ένας Επιβλέπων, ο οποίος ανήκει υποχρεωτικά στο Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. και κατά προτίμηση έχει παράσχει διδακτικό έργο στα πλαίσια της τρέχουσας εκπαιδευτικής σειράς. Προβλέπεται παρουσίαση – υποστήριξη της τελικής εργασίας ενώπιον τριμελούς επιτροπής, ενώ όλες οι εργασίες αρχειοθετούνται στη Βιβλιοθήκη του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. κατά εκπαιδευτική σειρά και είναι διαθέσιμες σε κάθε ενδιαφερόμενο.

Η αξιολόγηση των σπουδαστών/τριών στη Σχολή γίνεται, κυρίως, με το πέρας της μαθησιακής διεργασίας. Ο τρόπος της αξιολόγησης καθορίζεται από το πρόγραμμα σπουδών και μπορεί να γίνεται με γραπτή εξέταση (με ερωτήσεις ανοιχτού τύπου ή πολλαπλών επιλογών, τεστ, κουίζ, εργασίες), με εξέταση σε ηλεκτρονικό υπολογιστή, με την αξιολόγηση εργασιών που εκπονούν οι σπουδαστές/στρίες είτε με προφορική εξέταση. Εκπονείται το Πρόγραμμα Εξετάσεων το οποίο συμπεριλαμβάνεται στο Συνολικό Εβδομαδιαίο Πρόγραμμα Σπουδών, και το οποίο καταρτίζεται από τους ΥΣΕ πριν την έναρξη της κάθε διακριτής Φάσης Σπουδών. Σε περίπτωση που το Συνολικό Εβδομαδιαίο Πρόγραμμα προβλέπει εξεταστική περίοδο τότε για την Κατάρτιση του Προγράμματος Εξετάσεων οι ΥΣΕ επικοινωνούν με τους εκπαιδευτές/τριες για τον ορισμό ημερομηνιών εξετάσεων και την παραλαβή των θεμάτων, προκειμένου να συνταχθεί το Πρόγραμμα Εξετάσεων για κάθε τμήμα, και να γίνει ορισμός επιτηρητών και προγραμματισμός χρήσης αιθουσών και εργαστηρίων πληροφορικής (το τελευταίο μόνο στην περίπτωση που για την εξέταση είναι απαραίτητη η χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή). Το εγκεκριμένο από τον Διευθυντή πρόγραμμα αποστέλλεται από το τμήμα συντονισμού στους σπουδαστές/στρίες και τους εκπαιδευτές/τριες, όπως και το πρόγραμμα επιτηρήσεων αποστέλλεται στους επιτηρητές.

Εκτός από την αξιολόγηση των μαθημάτων και εργαστηρίων, οι σπουδαστές/στρίες αξιολογούνται και για την Πρακτική Εκπαίδευση. Για την αξιολόγηση της Πρακτικής Εκπαίδευσης συνυπολογίζονται ο βαθμός της Έκθεσης Πρακτικής και της πιθανής Εργασίας και ο βαθμός με τον οποίο αξιολογεί ο Εκπαιδευτής τον κάθε σπουδαστή.

Στη φάση εξειδίκευσης και ανάλογα με τα θεματικά πεδία, μπορούν να ακολουθηθούν και ειδικότερες αξιολογητικές διαδικασίες, όπως η «αξιολόγηση από συνεκπαιδευόμενους».

Μετά την ολοκλήρωση των τριών Φάσεων ακολουθεί η διαδικασία της τοποθέτησης, η οποία γίνεται με βάση τις διατυπωμένες ανάγκες της διοίκησης, πριν από την προκήρυξη για την εισαγωγή κάθε εκπαιδευτικής σειράς. Επιπλέον η τοποθέτηση του κάθε απόφοιτου βασίζεται στο βαθμό επιτυχίας που συνολικά θα διαμορφώσει από τις υποχρεώσεις και απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών που έχει.

Εκπαιδευτικό υλικό

Το παρεχόμενο στους σπουδαστές/στριες εκπαιδευτικό υλικό προέρχεται εν δυνάμει από δυο «διαδρομές»: α) από τα παραδοτέα Ομάδων Εργασίας οι οποίες, βάσει του θεσμικού πλαισίου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α, συγκροτούνται για να εκπονήσουν εκπαιδευτικό υλικό ή και β) από υλικό που δίδεται κατά τη διάρκεια του μαθήματος από τον εκάστοτε διδάσκοντα/ουσα. Η πρώτη κατηγορία εκπαιδευτικού υλικού είναι αυτή που αναρτάται και στο ηλεκτρονικό αποθετήριο του Ε.Κ.Δ.Δ.Α και είναι ελεύθερα προσβάσιμο από οποιοδήποτε επισκέπτη της ιστοσελίδας (και όχι επομένως από συμμετέχοντα στον οικείο τίτλο). Επιπρόσθετα, οι συγγραφείς εκπαιδευτικού υλικού που μετέχουν των εν λόγω Ομάδων και αποζημιώνονται για το παραδοτέο τους γνωρίζουν ότι εκχωρούν στο Ε.Κ.Δ.Δ.Α τα πνευματικά δικαιώματα του παραδοτέου τους. Αντίστροφα, όταν διδάσκων/ουσα κρίνει ότι μπορεί στο συγκεκριμένο τμήμα που διδάσκει το έργο του/της θα είναι αποτελεσματικότερο με την διανομή εκείνη τη χρονική στιγμή δικού του/της υλικού, είναι προφανές ότι αυτό εξακολουθεί να έχει κάτοχο πνευματικών δικαιωμάτων τον εκάστοτε εκπαιδευτή/τρια, απευθύνεται αποκλειστικά στους συμμετέχοντες στο οικείο τμήμα γιατί συνάδει με τη ροή του μαθήματος κλπ., και φυσικά δεν αποζημιώνεται οικονομικά για το υλικό αυτό. Η «αποζημίωσή» του θα είναι η θετική τυχόν αξιολόγηση που ατομικά θα λάβει από τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα.

2.2.5 Η υφιστάμενη τεχνολογική υποδομή

Η τεχνολογική υποδομή του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. που χρησιμοποιείται στην εκπαιδευτική διαδικασία της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. έχει αναβαθμιστεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια. Ιδιαίτερα μετά το 2010, εισήχθησαν πλήθος εφαρμογών στην εκπαιδευτική διαδικασία, όπως η Πύλη Εκπαιδευτών/τριών, η πλατφόρμα e-class, το μητρώο εκπαιδευτών/τριών κλπ. Συνοπτικά μπορούμε να αναφέρουμε τα παρακάτω συστήματα ΤΠΕ που λειτουργούν στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και κατά επέκταση στο Ε.Κ.Δ.Δ.Α..

- Σύστημα e-class που καλύπτει όλη την εκπαιδευτική διαδικασία
- Σύστημα Πιστοποίησης που καλύπτει την διαδικασία της Πιστοποίησης και του Μητρώου Εκπαιδευτών/τριών
- Οικονομικό Σύστημα Διαχείρισης Εκπαιδευτικής Διαδικασίας
- Σύστημα Παρακολούθησης Φυσικού Αντικείμενου (MIS)

- Ηλεκτρονική Αίτηση για το Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α (<https://online.ekdd.gr/mitroo/>). Οι υποψήφιοι εκπαιδευτές/τριες μπορούν να αιτηθούν για να ενταχθούν στο Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α
- Πύλη Εκπαιδευτών/τριών (<https://online.ekdd.gr/instructors>). Οι εκπαιδευτές/τριες έχουν την δυνατότητα να αξιολογήσουν τα σεμινάρια, να κάνουν αίτηση να παρακολουθήσουν σεμινάρια «Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών/τριών», να πάρουν βεβαιώσεις κλπ.
- Αποθετήριο Διοικητικής Γνώσης: Περιλαμβάνει μελέτες του ελληνικού δημοσίου καθώς και το εκπαιδευτικό υλικό της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. (<https://resources.ekdd.gr>)
- Επίσημη Ιστοσελίδα Ε.Κ.Δ.Δ.Α. (<http://www.ekdd.gr/ekdda/index.php/gr>)

2.2.6 Βιβλιοθήκη

Η Βιβλιοθήκη του Ε.Κ.Δ.Δ.Α είναι μία ειδική βιβλιοθήκη, σχεδιασμένη να ανταποκρίνεται στις εκπαιδευτικές, ερευνητικές και πληροφοριακές ανάγκες του Ε.Κ.Δ.Δ.Α, με σκοπό να αποτελεί κέντρο πληροφόρησης για θέματα δημόσιας διοίκησης.

Οι τομείς που καλύπτει είναι οι ακόλουθοι:

- Φιλοσοφία
- Κοινωνιολογία
- Περιβάλλον
- Πολιτικές επιστήμες
- Διεθνείς Σχέσεις
- Οικονομία
- Εργασιακές Σχέσεις
- Δημόσια Διοίκηση
- Τοπική Αυτοδιοίκηση
- Οργάνωση

Η βιβλιοθήκη περιλαμβάνει 10.000 τίτλους βιβλίων και 140 τίτλους ξενόγλωσσων και ελληνικών περιοδικών. Ο ηλεκτρονικός κατάλογος της βιβλιοθήκης ενημερώνεται διαρκώς και είναι διαθέσιμος στη διεύθυνση: <http://www.ekdd.gr>.

Παραδοσιακά η Βιβλιοθήκη, υποστηρίζει την εκπαιδευτική διαδικασία της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. Αυτό σημαίνει ότι ο εμπλουτισμός της συλλογής μας, είναι αποτέλεσμα της συνεργασίας μεταξύ της Βιβλιοθήκης, της Δ/σης της Ε.Σ.Δ.Δ.Α και του Εκπαιδευτικού – Επιστημονικού προσωπικού της. Ενδεικτικά το 2016 αγοράστηκαν 47, το 2017 52 βιβλία και το 2018 αγοράστηκαν 210 βιβλία.

Χρήση της Βιβλιοθήκης και του υλικού της μπορούν να κάνουν, το επιστημονικό, διδακτικό, διοικητικό προσωπικό του Ε.Κ.Δ.Δ.Α, οι σπουδαστές/στρίες και οι απόφοιτοι της πρώην Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Δικαίωμα δανεισμού έχουν οι σπουδαστές/στρίες, με τη χρήση της κάρτας σπουδαστή, ενώ το ευρύ κοινό μπορεί να κάνει χρήση του υλικού μόνο στο χώρο της βιβλιοθήκης. Επιπλέον δικαίωμα δανεισμού παρέχεται υπό προϋποθέσεις στους απόφοιτους της ΕΣΣΔΑ, καθώς και στο επιστημονικό, διδακτικό προσωπικό του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

Ο μέγιστος αριθμός δανειζομένων βιβλίων είναι 5 βιβλία συγχρόνως για 10 ημέρες. Τα βιβλία που έχουν αυξημένη ζήτηση είναι δυνατόν να δανείζονται μόνο για τρεις ή μία ημέρα ή και καθόλου. Όλες οι κατηγορίες των χρηστών έχουν το δικαίωμα να ανανεώσουν το δανεισμένο υλικό μια φορά. Μετά την πρώτη ανανέωση ο ίδιος χρήστης δεν μπορεί να δανειστεί το ίδιο βιβλίο πριν περάσουν τρεις ημέρες.

Από το υλικό της Βιβλιοθήκης δεν είναι διαθέσιμα προς δανεισμό τα πληροφοριακά έντυπα (εφημερίδες, λεξικά, οδηγία, Εγκυκλοπαίδειες), περιοδικά, ΦΕΚ και εργασίες σπουδαστών/τριών.

Πέραν του δανεισμού οι αναγνώστες στο χώρο της βιβλιοθήκης μπορούν να βρουν:

- 36 θέσεις εργασίας, εκ των οποίων οι 2 έχουν πρόσβασης στο ίντερνετ
- ελεύθερο ασύρματο ίντερνετ
- φωτοτυπικό μηχάνημα με τη χρήση της ειδικής μαγνητικής κάρτας που μπορούν να προμηθευτούν από το προσωπικό της βιβλιοθήκης
- βοήθεια από το προσωπικό της βιβλιοθήκης για αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, σε διαθέσιμες βάσεις δεδομένων ή άλλες πηγές
- παροχή αντιγράφων επιστημονικών άρθρων του HEAL - Link (πιλοτικό) και του Δικτύου Επιστημονικών & Τεχνολογικών Βιβλιοθηκών του ΕΚΤ
- Ημερήσιο ξενόγλωσσο τύπο (9 τίτλοι)

Η Βιβλιοθήκη, ανήκει στο Δίκτυο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, το οποίο υποστηρίζεται από το ΕΚΤ. Συμμετέχει έμμεσα στο HEAL- LINK. Και τα δύο δίκτυα εξασφαλίζουν πρόσβαση σε άρθρα περιοδικών ελληνικών και ξενόγλωσσων, που δεν εντοπίζονται στην συλλογή της. Έχουμε υπάρχει σύνδεση με την Βιβλιοθήκη του ΟΕCD και πρόσβαση στην βάση OLIS. Στα πλαίσια του διαδανεισμού η συνεργασία μας με την Βιβλιοθήκη του Παντείου είναι συνεχής και αποτελεσματική.

Για την εξυπηρέτηση χρηστών υπάρχουν δύο περιπτώσεις:

1) Να υπάρχει το υλικό στην Βιβλιοθήκη. Ο χρήστης μπορεί να το δανειστεί, να βγάλει κάποιες φωτοτυπίες, ή να γίνει κράτηση στο όνομά του αν δεν είναι διαθέσιμο. Η εξυπηρέτηση γίνεται τηλεφωνικά, ή με mail στις περιπτώσεις κράτησης ή ανανέωσης του δανεισμού.

2) Να μην υπάρχει το υλικό στην Βιβλιοθήκη. Σε αυτή την περίπτωση ενεργοποιείται η διαδικασία του διαδανεισμού. Το αίτημα του σπουδαστή/στρίας στέλνεται ηλεκτρονικά στο τμήμα διαδανεισμού της Βιβλιοθήκης του Παντείου. Η εξυπηρέτηση μπορεί να γίνει τηλεφωνικά και με e-mail. Ο χρόνος ανταπόκρισης στα αιτήματα με e-mail είναι άμεσος και ο χρόνος προώθησης του αιτήματος διαδανεισμού ή παραγγελίας άρθρου είναι μέσα στην πρώτη ώρα.

2.2.7 Μία ποσοτική αποτύπωση των εξεταζόμενων Εκπαιδευτικών Σειρών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι το έργο της αξιολόγησης αφορά τις εκπαιδευτικές δράσεις που συγχρηματοδοτήθηκαν τόσο στην προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο (2007-2013) όσο και στην τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο (2014-2020), το πεδίο της έρευνας επικεντρώθηκε στις Εκπαιδευτικές Σειρές 20 – 25 για την Ε.Σ.Δ.Δ. και τις Εκπαιδευτικές Σειρές Γ & Δ για την ΕΣΤΑ. Στον ακόλουθο Πίνακα εμφανίζονται ποσοτικά στοιχεία για τους σπουδαστές/αποφοίτους που παρακολούθησαν (ή παρακολουθούν ακόμα) τις συγκεκριμένες Εκπαιδευτικές Σειρές.

A/A	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ	ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ	ΠΛΗΘΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ / ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ
1	Γ' ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ (ΕΣΤΑ)	1/3/2008	30/6/2010	79
2	20η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ	1/12/2008	30/6/2010	124
3	Δ' ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ (ΕΣΤΑ)	1/4/2009	31/10/2011	63
4	21η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ	1/3/2010	31/10/2011	101
5	22η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ	20/12/2012	19/7/2014	80
6	23η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ	10/2/2014	9/10/2015	98
7	24η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ	5/4/2016	4/12/2017	80
8	25η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ	26/5/2017	25/1/2019	160

2.3 Συνοπτική παρουσίαση διεθνούς εμπειρίας

Οι κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο βρίσκονται υπό αυξημένη πίεση με στόχο την όσο το δυνατόν πιο διαφανή, ανοιχτή και υπεύθυνη διακυβέρνηση, καθώς και την οικοδόμηση θεσμών που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των πολιτών.

Η αποτελεσματική εφαρμογή των παραπάνω εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις αρμοδιότητες και τις ικανότητες της δημόσιας διοίκησης και των υπαλλήλων της.

Η μάθηση, η κατάρτιση και η ανάπτυξη των εργαζομένων έχουν γίνει αναγκαιότητα για τους περισσότερους δημόσιους οργανισμούς και έχουν προσελκύσει υψηλό επίπεδο προσοχής τα τελευταία χρόνια.

Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερα σημαντικός είναι ο ρόλος που διαδραματίζουν οι Σχολές Δημόσιας Διοίκησης, οι οποίες επικεντρώνονται αφενός στην εκπαίδευση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων των δημοσίων υπαλλήλων, αφετέρου στην ενθάρρυνση μιας κουλτούρας μάθησης που συμβάλλει στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της δημόσιας διοίκησης. Ωστόσο, για να ανταποκριθούν στην αποστολή τους αυτή, οι σχολές πρέπει επίσης να προσαρμόσουν τα προγράμματα εκπαίδευσης στις μεταβαλλόμενες ανάγκες των κυβερνήσεων και των δημοσίων υπαλλήλων.

Δεδομένου ότι πολλές χώρες του ΟΟΣΑ εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν τα επακόλουθα της οικονομικής κρίσης, που οδήγησε στη μείωση της δημόσιας χρηματοδότησης, επέφερε και σημαντικές επιπτώσεις στους φορείς και τα προγράμματα εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων. Η μείωση της χρηματοδότησης και των διαθέσιμων πόρων, οδηγεί αναπόφευκτα σε μια προσπάθεια ανάπτυξης νέων και καινοτόμων προσεγγίσεων για τη μάθηση και την ανάπτυξη με στόχο την βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των εθνικών σχολών δημόσιας διοίκησης.

Στις χώρες του ΟΟΣΑ λειτουργεί σημαντικός αριθμός τέτοιων φορέων, οι οποίες διαφοροποιούνται σε σημαντικό βαθμό τόσο ως προς το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας, όσο και σε επίπεδο οργάνωσης και επιχειρησιακής λειτουργίας. Στις περισσότερες χώρες, τα συστήματα εκπαίδευσης δημοσίων υπαλλήλων λαμβάνουν δύο μορφές:

- κατάρτιση εντός κρατικών θεσμών, όπως σχολές και ακαδημίες
- κατάρτιση που υλοποιείται σε υποδομές εκτός κρατικών θεσμών, αλλά που χρηματοδοτούνται από τη δημόσια διοίκηση, για παράδειγμα, μέσω επιδοτήσεων διδασκαλίας ή outsourcing. Η εξωτερική εκπαίδευση μπορεί να υλοποιείται σε φορείς όπως ιδρύματα, μη κερδοσκοπικούς φορείς, ιδρύματα μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, φορείς του ιδιωτικού τομέα, Ινστιτούτα κλπ. Επιπλέον, ένας σημαντικός αριθμός ιδρυμάτων λειτουργεί μεταξύ αυτών των δύο μοντέλων.

Δεδομένης της αναγνώρισης ότι μια αποτελεσματική δημόσια διοίκηση είναι απαραίτητη για την τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής ευημερίας, ο ΟΟΣΑ καλείται να συμβάλλει στην οικοδόμηση της ικανότητας των δημοσίων υπηρεσιών να ανταποκριθούν στις κυβερνητικές μεταρρυθμιστικές παρεμβάσεις. Στο πλαίσιο αυτό, ο ΟΟΣΑ δημιούργησε ένα παγκόσμιο δίκτυο εθνικών σχολών το οποίο επιτρέπει την ανταλλαγή εμπειριών και ορθών

πρακτικών μεταξύ των σχολών, διασφαλίζοντας ότι οι υπάλληλοι των δημοσίων υπηρεσιών διαθέτουν τις δεξιότητες και τις ικανότητες για να αντιμετωπίσουν τις τρέχουσες και τις μελλοντικές προκλήσεις της Δημόσιας Διοίκησης.

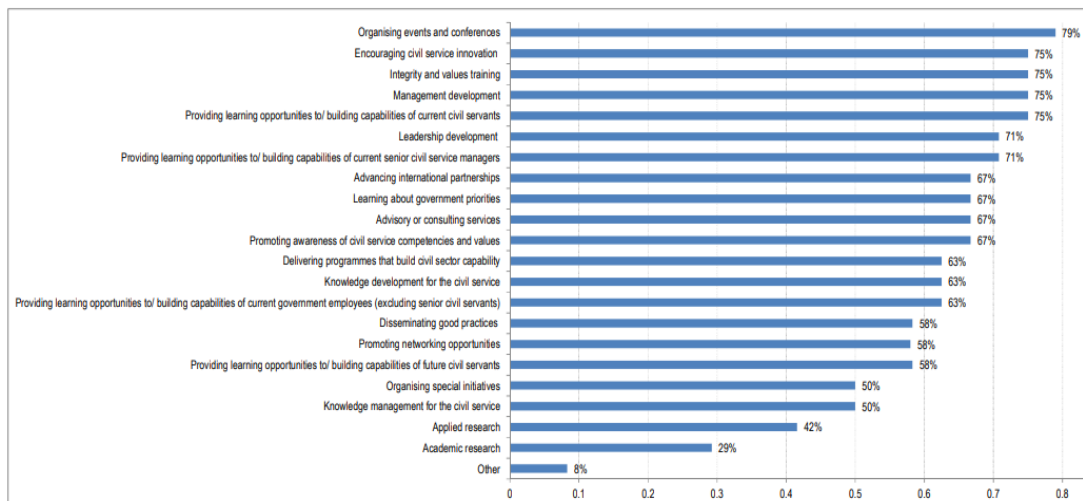
Ειδικότερα, οι στόχοι του Παγκόσμιου Δικτύου Εθνικών Σχολών του ΟΟΣΑ είναι:

- Η δημιουργία μια ηλεκτρονικής πλατφόρμα για την ανταλλαγή πληροφοριών
- Η προώθηση του πολιτικού διαλόγου μεταξύ των σχολείων, των κυβερνήσεων και του ΟΟΣΑ
- Η ανάπτυξη συνεργαζόμενων δραστηριοτήτων μεταξύ των χωρών
- Η παρακολούθηση της έρευνας και των δραστηριοτήτων ανά χώρα.

Σχετικά με τις αρμοδιότητες των εθνικών σχολών εκπαίδευσης, σύμφωνα με την δημοσιευμένη Έκθεση του ΟΑΣΑ (2014), αυτές επικεντρώνονται κυρίως σε δραστηριότητες που σχετίζονται με την οργάνωση εκδηλώσεων και συνεδρίων (79%), ενθάρρυνση της καινοτομίας στις δημόσιες υπηρεσίες (75%), εκπαίδευση για την ακεραιότητα και τις αξίες, ανάπτυξη διοικητικών δεξιοτήτων (75%), παροχή ευκαιριών μάθησης για την ανάπτυξη ικανοτήτων των δημοσίων υπαλλήλων (75%), ανάπτυξη ηγεσίας (71%).

Είναι επίσης υπεύθυνοι για την προώθηση διεθνών συνεργασιών (67%), την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε κρατικούς οργανισμούς (67%), καθώς και την προώθηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τις ικανότητες και τις αξίες των δημοσίων υπηρεσιών.

Διάγραμμα 9: Κύριες αρμοδιότητες εθνικών σχολών εκπαίδευσης διεθνώς

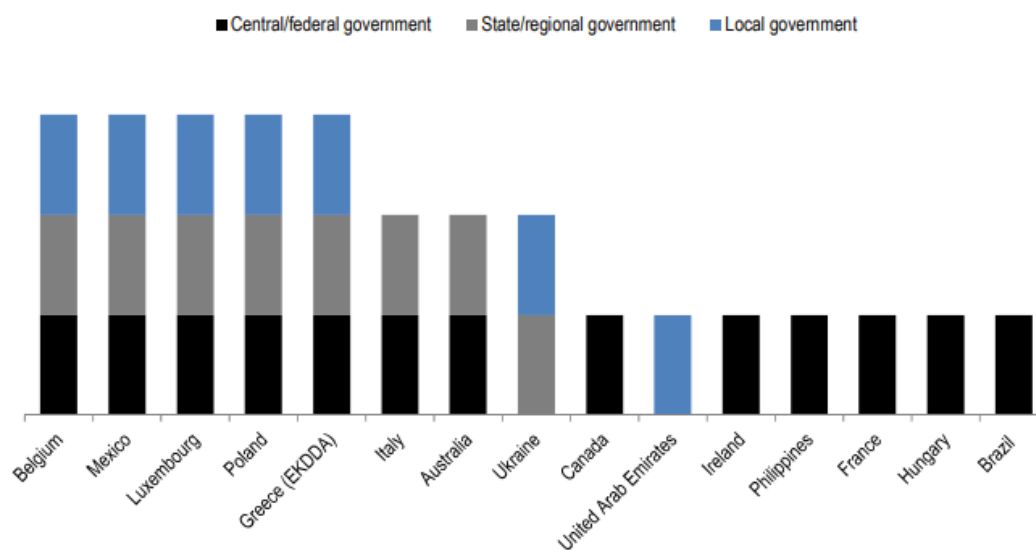
Πηγή: OECD (2017) "BUILDING CIVIL SERVICE CAPACITY" ⁵

⁵ OECD (2017) National Schools of Government: Building Civil Service Capacity ©, Chapter 2: Encouraging and Supporting Civil Service Learning and Skills Development. p.32, Figure 2.4. Responsibilities of national schools of government. Ο πίνακας αναφέρεται σε απαντήσεις που δόθηκαν στο ερώτημα "Ποιες είναι οι κύριες αρμοδιότητες του σχολείου (επίπεδο εθνικής κυβέρνησης);"

Επισημαίνεται ότι στην πλειοψηφία των χωρών του ΟΑΣΑ, η υλοποίηση των προγραμμάτων εκπαίδευσης πραγματοποιείται στο πλαίσιο μιας κατάλληλα διαμορφωμένης εθνικής στρατηγικής για την εκπαίδευση των δημοσίων υπαλλήλων. Ειδικότερα, το 60% των ερωτηθέντων στην έρευνα του ΟΟΣΑ (16 από τους 23 ερωτηθέντες) ανέφεραν ότι διαθέτουν μια εθνική στρατηγική μάθησης των δημοσίων υπηρεσιών. Ωστόσο, το περιεχόμενο αυτών των εθνικών στρατηγικών διαφέρει ανάλογα με το μοντέλο δημόσιας υπηρεσίας.

Οι τομείς εφαρμογής των στρατηγικών μάθησης είναι επίσης σημαντικοί. Το 60% περίπου των ερωτηθέντων στην έρευνα του ΟΟΣΑ (8 από τους 15 ερωτηθέντες σε αυτή την ερώτηση) σημείωσε ότι η στρατηγική εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων εφαρμόζεται τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο.⁶

Διάγραμμα 10: Επίπεδο κυβέρνησης που καλύπτεται από στρατηγικές μάθησης των Σχολών Δημόσιας Διοίκησης

Πηγή: OECD (2017), “BUILDING CIVIL SERVICE CAPACITY”⁷

Οι σχολές εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων μπορούν να θεωρηθούν ως η διεπαφή μεταξύ της εθνικής κυβέρνησης ως θεσμικό όργανο - και των υπαλλήλων της, οι οποίοι υλοποιούν τις προτεραιότητες και τις δεσμεύσεις της. Αυτό δίνει στις εθνικές σχολές την ευκαιρία να ενεργήσουν τόσο ως φορείς ανάπτυξης ικανοτήτων, όσο και ως παράγοντες

⁶ OECD (2017) National Schools of Government: Building Civil Service Capacity ©. Chapter 2: Encouraging and Supporting Civil Service Learning and Skills Development. p.37-39

⁷ OECD (2017) National Schools of Government: Building Civil Service Capacity ©, Chapter 2: Encouraging and Supporting Civil Service Learning and Skills Development. p.40, Figure 2.8 Level of government covered by national schools of government civil service learning strategies Ο πίνακας αναφέρεται σε απαντήσεις που δόθηκαν στο ερώτημα “Παρακαλούμε επιλέξτε όλα τα επίπεδα της κυβέρνησης που καλύπτονται από την στρατηγική και τα επιχειρησιακά σχέδια”.

αλλαγής. Με αυτόν τον τρόπο, μπορούν να φέρουν στη δημόσια υπηρεσία τη δυνατότητα να μάθουν και να ενσωματώσουν νέες ιδέες και καινοτομίες σύμφωνα με την αποστολή τους.

Ωστόσο, η ικανότητα να αναλάβουν αυτούς τους ρόλους εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την δυνατότητα ενσωμάτωσης άμεσα και αποτελεσματικά των προτεραιοτήτων και μεταρρυθμίσεων της εκάστοτε εθνικής πολιτικής.

Ο βαθμός ευθυγράμμισης των εθνικών προτεραιοτήτων και των προγραμμάτων εκπαίδευσης στις χώρες του ΟΑΣΑ αποτελεί ένα σημαντικό στοιχείο διερεύνησης, όπως επίσης και ο βαθμός άμεσης προσαρμογής και ανταπόκρισης του προγράμματος σπουδών στο πλαίσιο σημαντικών μεταρρυθμιστικών πολιτικών στη δημόσια διοίκηση.

Οι προσεγγίσεις στη μάθηση και την ανάπτυξη που χρησιμοποιούνται από σχολές συχνά εξαρτώνται από την αποστολή τους. Σχολές με στόχο την παροχή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι πιθανότερο να επενδύσουν σε μεγάλο βαθμό στη διδασκαλία και την έρευνα. Αυτό συνήθως συνεπάγεται την παροχή μεγαλύτερων προγραμμάτων, που βασίζονται στην τάξη, όπως σεμινάρια και διαλέξεις. Αντίθετα, σχολές με αποστολή την επαγγελματική εξέλιξη και κατάρτιση υφιστάμενων δημοσίων υπαλλήλων τείνουν να επικεντρώνονται σε βραχυπρόθεσμες δραστηριότητες, όπως διήμερη και πενθήμερη εκπαίδευση.

Παράλληλα, υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός σχολών διοίκησης (όπως το Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) που παρέχουν και τα δύο είδη μαθησιακών δραστηριοτήτων, δηλαδή τη σχεδίαση και υλοποίηση βραχυπρόθεσμων δράσεων για την επαγγελματική εξέλιξη των υφιστάμενων δημοσίων υπαλλήλων, καθώς και την προετοιμασία στελεχών για τη δημόσια διοίκηση.

Αν και υπάρχουν πολλαπλές προσεγγίσεις για την παροχή κατάρτισης στις δημόσιες υπηρεσίες, το 93% των ερωτηθέντων στην έρευνα του ΟΟΣΑ (14 από τα 15 θεσμικά όργανα) δήλωσαν ότι προτιμούν την παραδοσιακή εκπαίδευση στην τάξη. Άλλες μέθοδοι διδασκαλίας, όπως οι δραστηριότητες και οι εκπαιδευτικές επισκέψεις χρησιμοποιούνται επίσης, αν και σε λιγότερο από το 50% των σχολών.⁸

Ωστόσο, υπάρχει μια αυξανόμενη τάση αξιοποίησης και ενσωμάτωσης στην εκπαιδευτική διαδικασία σύνθετων μεθόδων μάθησης συμπεριλαμβανομένου προσεγγίσεων επίλυσης προβλημάτων και πρακτικής άσκησης, καθώς κάθε μέθοδος παρέχει μοναδικά πλεονεκτήματα. Επιπλέον η αυξανόμενη είσοδος μιας νέας γενιάς υπαλλήλων στη δημόσια διοίκηση, που είναι απόλυτα εξοικειωμένη με ΤΠΕ οδηγεί αναπόφευκτα σε αξιοποίηση ηλεκτρονικών μαθημάτων, wikis και κοινωνικά δίκτυα ως προτιμώμενα μέσα εκμάθησης.

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων των σχολών διαδραματίζει έναν πολύ σημαντικό παράγοντα στο πλαίσιο ανατροφοδότησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας, αλλά και βέλτιστης αξιοποίησης των διαθέσιμων πόρων.

Όπως φαίνεται στον Πίνακα που ακολουθεί, οι τρεις πιο συχνά αναφερόμενοι συντελεστές επιτυχίας των εθνικών σχολών εκπαίδευσης ήταν η ποιότητα ή η συνάφεια του προγράμματος

⁸ OECD (2017) National Schools of Government: Building Civil Service Capacity ©. Chapter 3: Innovating In Schools of Government Programmes. p.60

ή των μαθημάτων τους, η ύπαρξη εθνικής πολιτική/θεσμικού πλαισίου για τη μάθηση και την κατάρτιση, καθώς και ο σχεδιασμός μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής κατάρτισης. Αυτά τα ευρήματα, αναδεικνύουν τη σημασία της ποιότητας και της συνάφειας των δραστηριοτήτων των σχολών και υπογραμμίζουν την ανάγκη ολοκληρωμένων στρατηγικών παρακολούθησης και αξιολόγησης. Επιπλέον υποδεικνύουν ότι υπάρχουν σημαντικά περιθώρια για την ανάπτυξη κατάλληλων διαδικασιών αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της μάθησης.

Πίνακας 3: Οι σημαντικότεροι παράγοντες που προσδιορίζουν την επιτυχία ενός εκπαιδευτικού προγράμματος

	Program/course quality, relevance	A "whole-of-government" learning/training strategy	A specific legislation/policy on civil service learning/training	Effective accountability mechanisms for civil service learning/training	Co-ordination mechanisms across levels of government	Co-ordination mechanisms across departments/ministries	A "whole-of-government" research programme	Monitoring and evaluation	Other
Australia	①	①			②				
Austria	①		②	③					
Belgium	①	①					②		
Brazil	①	②	①						
Canada	②		①						③ ²
Egypt	①			①				②	
France	①	①	②						
Greece ¹	②	①	②					①	
Hungary	①				①			②	
Ireland	①	②						①	
Italy	①	②					①		
Lebanon	①					①			② ³
Luxembourg	②					①		①	
Mexico	①	②						①	
Netherlands	①	①	②						
Philippines	①		②			①			
Poland					①	②		①	
Russia	①		②						
Slovenia	②	①	①						
Spain	①		①			②			
Ukraine	①		②						③ ⁴
United Kingdom	①		①	②					

Πηγή: OECD (2014b), "2014 OECD Survey of National Schools of Government"⁹

Οι αξιολογήσεις επιτρέπουν την εκτίμηση της συμβολής των μαθησιακών προγραμμάτων στην επίτευξη των στόχων, την αξία της διατήρησης αυτών των προγραμμάτων, τη βελτίωσή τους ή την ανάπτυξη προγραμμάτων σε νέους τομείς.

Ως επί το πλείστον, οι εθνικές σχολές φαίνεται να γνωρίζουν τα οφέλη της αξιολόγησης και έχουν θεσπίσει μηχανισμούς αξιολόγησης και παρακολούθησης με προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται σε όλο το φάσμα της επαγγελματικής κατάρτισης.

⁹ OECD (2017) National Schools of Government: Building Civil Service Capacity ©. Chapter4: Evaluating The Success of National Schools of Government. p. 77, Table 4.1. National schools of government success factors. Ο πίνακας αναφέρεται σε απαντήσεις που δόθηκαν στο ερώτημα "Ποιοι πιστεύετε ότι ήταν οι τρεις πιο σημαντικοί παράγοντες που συνέβαλαν στην επιτυχία του σχολείου;"

3 Η αξιολόγηση της προεισαγωγικής εκπαίδευσης

3.1 Αξιολόγηση των διαδικασιών σχεδιασμού

3.1.1 Υφιστάμενη κατάσταση

Όπως προαναφέρθηκε τα Προγράμματα Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. αναθεωρούνται διαχρονικά ανάλογα με τις τρέχουσες ανάγκες της Δημόσιας Διοίκησης.

Ο σχεδιασμός του κάθε Προγράμματος λαμβάνει υπόψη του τον απολογισμό της προηγούμενης εκπαιδευτικής σειράς και την αξιολόγηση της υλοποίησης και παρακολούθησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας τόσο από τους εκπαιδευόμενους όσο και από τους εκπαιδευτές/τριες. Επίσης από το Πρόγραμμα Σπουδών της ΚΒ' Σειράς εισήχθη σαν παράγοντας στον σχεδιασμό του Προγράμματος, οι έρευνες ανίχνευσης εκπαιδευτικών αναγκών που πραγματοποιεί η Ε.Σ.Δ.Δ.Α. καθώς και τυχόν μελέτες που εκπονούνται από ομάδες εργασίας.

Στο Πρόγραμμα Σπουδών της ΚΔ' σειράς αναγνωρίζεται για πρώτη φορά (και συνεχίζει να υφίσταται και στο επόμενο Πρόγραμμα Σπουδών της ΚΕ Σειράς) σαν σημαντική η ανάγκη δημιουργίας στελεχών στη Δημόσια Διοίκηση, τα οποία είναι καταρχήν *«κοινωνίοι ορισμένων βασικών αρχών, οι οποίες προσδιορίζονται στο ίδιο το Σύνταγμα...»*, ενώ ταυτόχρονα κάθε ένα από τα στελέχη που αποφοιτούν από την Ε.Σ.Δ.Δ.Α. *«...οφείλει να διακρίνεται κι από άλλες κοινωνικά κατασκευασμένες αξίες, μη συνταγματικά κατοχυρωμένες, που δίνουν βαθύτερο-ουσιαστικότερο, πιο απτό, νόημα στη λειτουργία της Διοίκησης...»*.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τα στοιχεία αυτά και λαμβάνοντας υπόψη την ύλη των υποχρεωτικών μαθημάτων του Εισαγωγικού Διαγωνισμού προκειμένου να αποφευχθούν επαναλήψεις και επικαλύψεις, επέρχονται ορισμένες τροποποιήσεις στους άξονες και στο περιεχόμενο των μαθημάτων, ώστε να εξυπηρετείται καλύτερα η φυσιογνωμία της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και ειδικότερα ο σκοπός δημιουργίας στελεχών εναρμονισμένων με τη σύγχρονη διοικητική πραγματικότητα.

Όπως ήδη προαναφέρθηκε η διαδικασία σχεδιασμού του εκάστοτε Προγράμματος Σπουδών είναι μια πολυσχιδής διαδικασία, η οποία υλοποιείται από μια Ομάδα επιστημονικών και διοικητικών στελεχών.

Έτσι το τρέχον Πρόγραμμα Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. το οποίο έχει εγκριθεί με την υπ. αρ. 4302/12.2.2018 Απόφαση του Δ.Σ του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. *«Έγκριση Κανονισμού Σπουδών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης»* ακολουθώντας το γενικό σχεδιασμό των προηγούμενων Προγραμμάτων, έχει διάρκεια 20 μήνες (συμπεριλαμβανομένης της μηνιαίας κατ' έτος άδειας), περιλαμβάνει θεωρητική εκπαίδευση και πρακτική άσκηση και κατανέμεται σε τρεις διαδοχικές φάσεις:

- Κοινή Φάση Σπουδών: είναι κοινή για όλους και κατανέμεται σε μικρότερες εναλλασσόμενες περιόδους διδασκαλίας θεωρητικών γνώσεων και πρακτικής άσκησης / σύνθεσης / δοκιμασίας. Έχει διάρκεια 4 μήνες.
- Ειδική Φάση Σπουδών: οι σπουδαστές/στρίες παρακολουθούν τα τμήματα, στα οποία έχουν καταταγεί πριν από την εγγραφή τους στη Σχολή. Η φάση αυτή περιλαμβάνει

περιόδους ειδικής εκπαίδευσης και περιόδους πρακτικής άσκησης καθώς και τις τελικές εργασίες. Έχει διάρκεια 13 μήνες.

- Φάση Προετοιμασίας Διορισμού: το κάθε τμήμα προετοιμάζει τους σπουδαστές/στρίες για τις θέσεις που προορίζονται». Έχει διάρκεια 1 μήνα.

Με βάση τα παραπάνω η Ε.Σ.Δ.Δ.Α. εφαρμόζει ένα σύνθετο μεθοδολογικό πλαίσιο σχεδιασμού του Προγράμματος Σπουδών της. Σε επίπεδο επιστημονικής πληρότητας το Πρόγραμμα έχει σχεδιασθεί σύμφωνα με τις αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων ενώ παράλληλα λαμβάνει υπόψη τις σύγχρονες διαστάσεις και ανάγκες της δημόσιας διοίκησης. Σε επιχειρησιακό επίπεδο, ως προς τον σχεδιασμό και οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας ενσωματώνει ικανοποιητικά ένα σύνολο δραστηριοτήτων, εργαλείων και τεχνικών.

Παράλληλα παρουσιάζει υψηλό βαθμό θεσμικής ωριμότητας δεδομένου ότι το Πρόγραμμα Σπουδών εγκρίνεται από το Επιστημονικό Συμβούλιο του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. και επικυρώνεται με την έγκριση του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α..

3.1.2 Στοιχεία που προκύπτουν από τις ποιοτικές έρευνες για τις διαδικασίες σχεδιασμού

Τα περισσότερα σχετικά ευρήματα απορρέουν από τις τοποθετήσεις των αποφοίτων της Σχολής σε αντιπαράθεση με τις τοποθετήσεις των Υπευθύνων Σπουδών, με αποτέλεσμα να προκύψει μια ολοκληρωμένη εικόνα για τις υπηρεσίες που προσφέρει η Ε.Σ.Δ.Δ.Α. στο πεδίο της προεισαγωγικής εκπαίδευσης και τον τρόπο που αυτές προσλαμβάνονται από τους σπουδαστές/στρίες.

A. Πρόγραμμα Σπουδών

Στις ποιοτικές έρευνες, οι απόφοιτοι διατύπωσαν τη σημασία της συμμετοχής τους στη διαδικασία σχεδιασμού του προγράμματος σπουδών. Επισήμαναν ότι οι απόφοιτοι ακόμα και με τη μικρή τους εμπειρία στο δημόσιο τομέα έχουν να προσφέρουν αρκετές και σημαντικές πληροφορίες, με τη μορφή ανατροφοδότησης, προκειμένου να συμβάλλουν στη βελτίωση του προγράμματος. Η συγκεκριμένη ανάγκη επιβεβαιώνεται σε ένα βαθμό και από τα σχόλια των Υπευθύνων Σπουδών, οι οποίοι αναφέρουν την προσπάθεια που γίνεται να αξιοποιηθεί το «Δίκτυο Αποφοίτων Ε.Σ.Δ.Δ.Α.». Χρήσιμο είναι συνεπώς ένα τέτοιο δίκτυο αποφοίτων να αποτελεί ένα μηχανισμό ανατροφοδότησης των εκπαιδευτικών δράσεων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α συμμετέχοντας ενεργά στον τρόπο που αυτές οριοθετούνται. Από τις συνεντεύξεις προκύπτει ότι το πρόγραμμα σπουδών σχεδιάζεται από μια επιτροπή που αποτελείται από πανεπιστημιακούς, δημοσίους υπαλλήλους και ενίοτε έναν εκπρόσωπο της ένωσης αποφοίτων, οι οποίοι εργάζονται λαμβάνοντας υπόψη τις εισηγήσεις των υπευθύνων σπουδών & έρευνας.

Παράλληλα, τόσο στη συζήτηση με τους υπεύθυνους σπουδών όσο και με τους αποφοίτους, διαπιστώθηκε ότι ο επιτελικός χαρακτήρας των γνώσεων που αποκομίζουν οι απόφοιτοι, προσκρούει πολλές φορές στη πραγματικότητα την οποία καλούνται να αντιμετωπίσουν, όταν τοποθετούνται στη θέση τους στους φορείς υποδοχής τους. Οι συμμετέχοντες στις ποιοτικές έρευνες συζήτησαν ακόμα το θέμα της αποστολής της σχολής όπως αυτή ορίζεται στον εκάστοτε κανονισμό σπουδών¹⁰ (και κατ' επέκταση της φιλοσοφίας του προγράμματος σπουδών). Προτείνουν ο σχεδιασμός του προγράμματος σπουδών να συμπορεύεται με τη φύση των θέσεων που τοποθετούνται, έτσι ώστε οι σπουδαστές/στριες να ετοιμάζονται ήδη από την είσοδό τους στη σχολή για τις θέσεις που θα καταλάβουν. Όμως για να επιτυγχάνεται διαχρονικά η αποδοτικότερη συσχέτιση του προγράμματος σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και της θέσης τοποθέτησης των αποφοίτων της, απαιτείται η ύπαρξη σύγχρονων οργανογραμμάτων και περιγραμμάτων θέσεων στους Φορείς που θα τοποθετηθούν, καθώς και ο προσδιορισμός του βαθμού κινητικότητας που θα ήταν ικανοποιητικός από τους αποφοίτους (διαχρονικά οι απόφοιτοι έχουν θέσει ως υψηλού βαθμού προτεραιότητα την εξασφάλιση της κινητικότητας εντός δημοσίου, προτείνοντας σε ορισμένες περιπτώσεις την υιοθέτηση διυπουργικού κλάδου για να είναι εξασφαλισμένη η εν λόγω κινητικότητα).

B. Πρακτική άσκηση και εκπαιδευτικές επισκέψεις

Η πρακτική άσκηση είναι μια διαδικασία που διαρκεί έως και τέσσερις μήνες, καλύπτοντας έως ένα μήνα σε δημόσιο φορέα του εξωτερικού και έως τρεις μήνες σε δημόσιο φορέα του εσωτερικού. Η πρακτική στο εξωτερικό υλοποιείται στο πλαίσιο λειτουργίας φορέων της Ε.Ε. και έχει στόχο την εξοικείωση των σπουδαστών/τριών με το ρόλο των θεσμών της Ε.Ε. αλλά και με το ρόλο της Ελλάδας ως Κράτους Μέλους.

Ενώ οι υπεύθυνοι σπουδών θεωρούν ότι η πρακτική άσκηση αποτιμάται μόνο θετικά από τους σπουδαστές/στριες, οι σπουδαστές αναπτύσσουν σύνθετους συλλογισμούς σχετικά με τις διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης της πρακτικής άσκησης. Ιδιαίτερα οι νεότεροι απόφοιτοι διατυπώνουν σε κάποιες περιπτώσεις πιο σύνθετες θέσεις, είτε αναδεικνύοντας την έλλειψη σχεδιασμού της πρακτικής άσκησης που δεν προσδιορίζει με σαφήνεια η θέση και το αντικείμενο απασχόλησης, είτε φέρνοντας στη συζήτηση την εμπειρία τους από τον ιδιωτικό τομέα. Στο πλαίσιο αυτό επισημαίνεται η ανάγκη έγκαιρου σχεδιασμού, με σαφή προσδιορισμό των θέσεων που θα πραγματοποιηθεί η πρακτική άσκηση, ώστε τόσο η Ε.Σ.Δ.Δ.Α. όσο και όλοι οι σπουδαστές/στριες (όχι μόνο όσοι ειδικεύονται σε συγκεκριμένα αντικείμενα) να γνωρίζουν σε ποιο φορέα θα εκπαιδευτούν και ποιο θα είναι το αντικείμενο της εργασίας τους.

¹⁰ Ενδεικτικά σύμφωνα με το ΦΕΚ 220 Β' Έγκριση του Κανονισμού Σπουδών της ΕΣΔΔΑ, Άρθρο 2 Αποστολή και φυσιογνωμία της ΕΣΔΔΑ, «Αποστολή της ΕΣΔΔΑ είναι η δημιουργία ενός σώματος εξειδικευμένων στελεχών, με άρτια επαγγελματική κατάρτιση και σύγχρονη διοικητική αντίληψη, που προορίζονται για τη στελέχωση των υπηρεσιών της κεντρικής διοίκησης, της κρατικής περιφερειακής διοίκησης και της αυτοδιοίκησης», ορισμός που επαναλαμβάνεται και στους νεότερους κανονισμούς σπουδών.

Αυτό που επισημαίνεται επίσης από πολλούς σπουδαστές/στρίες είναι ότι εφόσον η πρακτική άσκηση είναι μια διαδικασία που εμπλέκει και στελέχη από τους φορείς τοποθέτησης και οι οποίοι λειτουργούν ως εκπαιδευτές/τριες, είναι σκόπιμο να ενημερώνονται με πιο αποτελεσματικό τρόπο για τις αρμοδιότητες που έχουν απέναντι στους μελλοντικούς απόφοιτους της σχολής, των οποίων την πρακτική άσκηση επιβλέπουν. Επίσης, είναι σημαντικό τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των εκπαιδευτών/τριών προς τους σπουδαστές/στρίες, καθώς και η συνολική αξιολόγηση της διαδικασίας της πρακτικής, να ανατροφοδοτούν τους Επιστημονικά Υπευθύνους της Σχολής έτσι ώστε να οδηγούν σε πιο αποτελεσματικό σχεδιασμό και συνεργασία με τον εκάστοτε φορέα.

Όσον αφορά στις εκπαιδευτικές επισκέψεις, σύμφωνα με τους υπεύθυνους σπουδών προσφέρουν πολύ σημαντικές εμπειρίες στους σπουδαστές/στρίες. Γενικότερα από τις συζητήσεις με τους αποφοίτους της Σχολής προκύπτει η ανάγκη βελτίωσης του σχεδιασμού και οργάνωσης των επισκέψεων αυτών, μέσα από την εντατικοποίηση της συνεργασίας της Σχολής με τον εκάστοτε φορέα που θα πραγματοποιηθεί η επίσκεψη, διασφαλίζοντας ακόμα πιο ουσιαστική επαφή των σπουδαστών/τριών με τον τρόπο λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης και όχι μια τυπική παρουσίαση των φορέων στους οποίους διενεργούνται οι εκπαιδευτικές επισκέψεις.

3.1.3 Στοιχεία που προκύπτουν από τις ποσοτικές έρευνες για τις διαδικασίες σχεδιασμού

Η ενότητα αυτή παρουσιάζει τα αποτελέσματα των ποσοτικών ερευνών, τα οποία διαχωρίζονται ανάλογα με την εκπαιδευτική σειρά φοίτησης των σπουδαστών/τριών (Προγραμματική Περίοδος 2007-2013 και Προγραμματική Περίοδος 2014-2020) με ορισμένες παραδοχές που αφορούν στη συσχέτιση των αποτελεσμάτων με την αξιολόγηση των διαδικασιών σχεδιασμού¹¹.

¹¹ Για τη σύγκριση των αποτελεσμάτων των σπουδαστών/τριών βάση των εκπαιδευτικών σειρών των δύο διαφορετικών προγραμματικών περιόδων, εκ των υστέρων χωρίσαμε το δείγμα σε δύο ομάδες: στους σπουδαστές που εισήχθησαν στη σχολή πριν ή μετά το έτος 2016. Η πρώτη ομάδα είχε συνολικό αριθμό δειγμάτων 107, ενώ η δεύτερη ομάδα είχε συνολικό αριθμό δειγμάτων ίσο με 20. Ο διαχωρισμός του δείγματος σε δύο ομάδες αυξάνει το κίνδυνο επιρροής των αποτελεσμάτων από ακραίες τιμές. Για το λόγο αυτό πραγματοποιήσαμε έλεγχο για τον εντοπισμό ακραίων τιμών σε κάθε από τις δύο ομάδες ξεχωριστά. Δύο άτομα αφαιρέθηκαν κατά τη διάρκεια της ανάλυσης υποομάδων για τη διασφάλιση της ορθής σύγκρισης. Η αφαίρεση των ακραίων απαντήσεων, πραγματοποιήθηκε μονάχα σε αυτή την συγκριτική ανάλυση και όχι στη συνολική ανάλυση του δείγματος.

Η σύγκριση των αποτελεσμάτων μεταξύ των δύο χρονολογικών ομάδων πρέπει να πραγματοποιηθεί με προσοχή ακόμα και μετά τον άνω έλεγχο για ακραίες τιμές. Λόγω του χαμηλού αριθμού δειγμάτων στη μία ομάδα, η διακύμανση των εκτιμήσεων αυξάνεται σε σχέση με τη μεγαλύτερη ομάδα. Δε πραγματοποιήθηκε κάποιος στατιστικός έλεγχος διαφοράς των υποομάδων και οι παρακάτω συγκρίσεις βασίζονται κυρίως στα γραφήματα που παρουσιάζονται.

Σε ότι αφορά στη σαφήνεια των στόχων των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, οι συμμετέχοντες αξιολογούν πολύ ικανοποιητική τη σαφήνεια των στόχων και στις εκπαιδευτικές σειρές που αφορούν στις δύο Προγραμματικές Περιόδους (σε ποσοστό 79% για την περίοδο 2014-2020 και 78% για την περίοδο 2007-2013). Ωστόσο, η αρνητική άποψη για τη σαφήνεια των στόχων των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, εμφανίζει μεγαλύτερη ποσοστά (10)% στην Εκπαιδευτική Σειρά που υλοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013, στοιχείο το οποίο μπορεί να οδηγήσει με επιφύλαξη στο συμπέρασμα ότι βελτιώθηκε ο σχεδιασμός των προγραμμάτων και ως εκ τούτου στη τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο οι στόχοι είναι περισσότερο σαφείς στους Απόφοιτους.

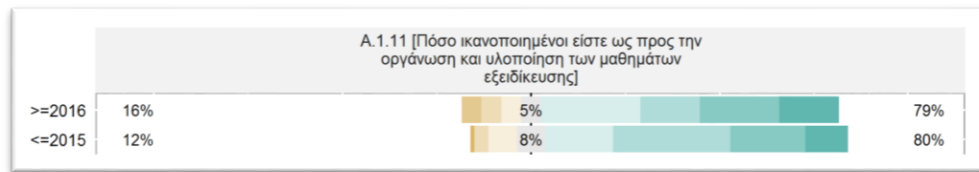
Διάγραμμα 11 Σαφήνεια των στόχων του προγράμματος σπουδών – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Σε ότι αφορά την οργάνωση και υλοποίηση των μαθημάτων κορμού, οι απόψεις είναι πολύ θετικές για τις δύο εκπαιδευτικές σειρές που υλοποιήθηκαν την προγραμματική περίοδο 2007-2013 και την προγραμματική περίοδο 2014-2020 (77% και 74% αντίστοιχα). Οι αρνητικές απόψεις κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα (13% και 11%).

Διάγραμμα 12 Οργάνωση και υλοποίηση μαθημάτων κορμού – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Δεν παρατηρούνται διαφοροποιήσεις στις θετικές απόψεις σχετικά με την οργάνωση και υλοποίηση των μαθημάτων εξειδίκευσης. Ωστόσο οι αρνητικές απόψεις είναι κατά 4% περισσότερες για τις εκπαιδευτικές σειρές που υλοποιήθηκαν στη τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο.

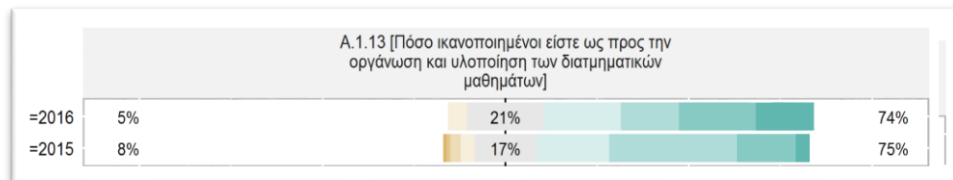
Διάγραμμα 13 Αξιολόγηση πρακτικής εκπαίδευσης (Απόφοιτοι)

Σε ότι αφορά στο βαθμό ικανοποίησης από την οργάνωση και υλοποίηση του μαθήματος εκμάθησης ξένων γλωσσών, οι θετικές απόψεις είναι κατά 4% περισσότερες για τις εκπαιδευτικές σειρές που υλοποιήθηκαν στη τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο.

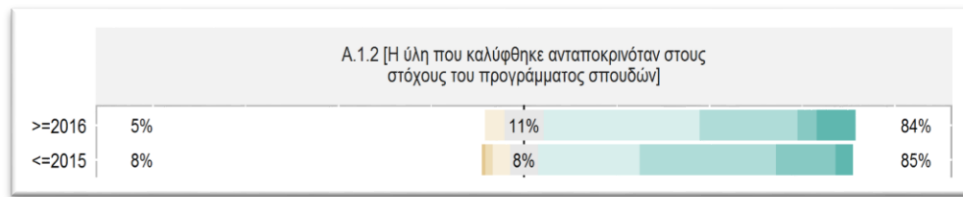
Διάγραμμα 14 Αξιολόγηση διαδικασίας εκπόνησης τελικών εργασιών (Απόφοιτοι)

Σε ότι αφορά στο βαθμό ικανοποίησης από την οργάνωση και υλοποίηση των διατμηματικών τμημάτων, δεν υπάρχουν μεγάλες διαφοροποιήσεις στις θετικές και αρνητικές απόψεις ανάμεσα στις δύο Προγραμματικές Περιόδους.

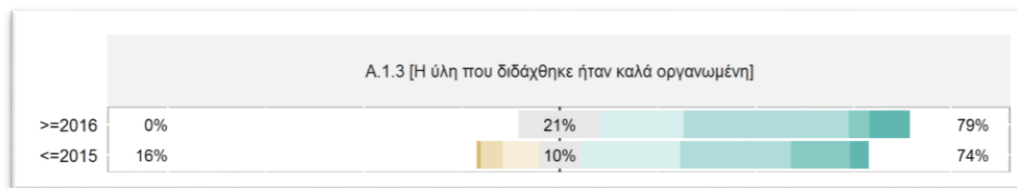
Διάγραμμα 15 Οργάνωση και υλοποίηση διατμηματικών τμημάτων – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Σε ότι αφορά στο βαθμό ικανοποίησης στην ανταπόκριση της ύλης που καλύφθηκε στους στόχους του προγράμματος, δεν υπάρχουν μεγάλες διαφοροποιήσεις στις θετικές και αρνητικές απόψεις ανάμεσα στις δυο προγραμματικές περιόδους.

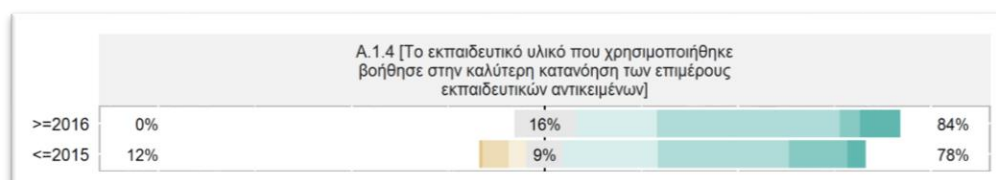
Διάγραμμα 16 Ανταπόκριση της ύλης στους στόχους του προγράμματος – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Ως προς την οργάνωση της ύλης που διδάχθηκε, οι θετικές απόψεις είναι 5% περισσότερες για τις εκπαιδευτικές σειρές της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου. Οι αρνητικές απόψεις είναι 16% για τις εκπαιδευτικές σειρές που υλοποιήθηκαν στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο, ενώ για τις εκπαιδευτικές σειρές που υλοποιήθηκαν στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο, οι αρνητικές απόψεις είναι μηδενικές, στοιχείο το οποίο μπορεί να οδηγήσει με επιφύλαξη στο συμπέρασμα ότι βελτιώθηκε ο σχεδιασμός των προγραμμάτων και ως εκ τούτου στη τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο και η ύλη ανταποκρίνεται περισσότερο στους στόχους των προγραμμάτων σπουδών.

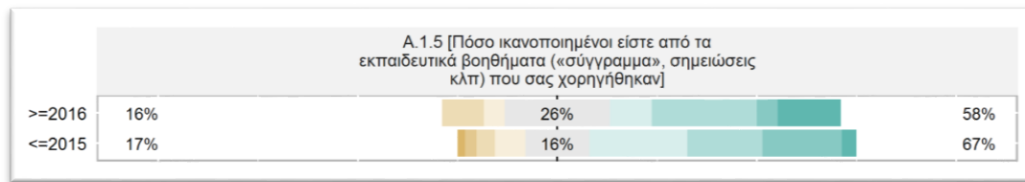
Διάγραμμα 17 Οργάνωση της ύλης που διδάχθηκε – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Σχετικά με τον βαθμό κατανόησης των επιμέρους εκπαιδευτικών αντικειμένων λόγω του εκπαιδευτικού υλικού που χρησιμοποιήθηκε, οι θετικές απόψεις είναι αυξημένες κατά 6% για τις εκπαιδευτικές σειρές που υλοποιήθηκαν στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο. Οι αρνητικές απόψεις για τις εκπαιδευτικές σειρές που υλοποιήθηκαν στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο ανέρχονται σε 12%, ενώ για τις εκπαιδευτικές σειρές που υλοποιήθηκαν στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο, οι αρνητικές απόψεις είναι μηδενικές, εύρημα που λογικά συνδέεται με την αξιοποίηση της πλατφόρμας e-class από τις νεότερες σειρές αποφοίτων.

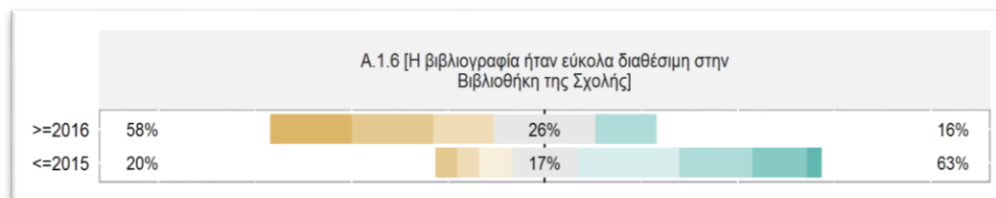
Διάγραμμα 18 Κατανόηση εκπαιδευτικών αντικειμένων – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Σε ότι αφορά στην ικανοποίηση των σπουδαστών/τριών από τα εκπαιδευτικά βοηθήματα, οι θετικές απόψεις για τις εκπαιδευτικές σειρές που πραγματοποιήθηκαν στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο είναι κατά 9% υψηλότερες σε σχέση με τις εκπαιδευτικές σειρές της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου.

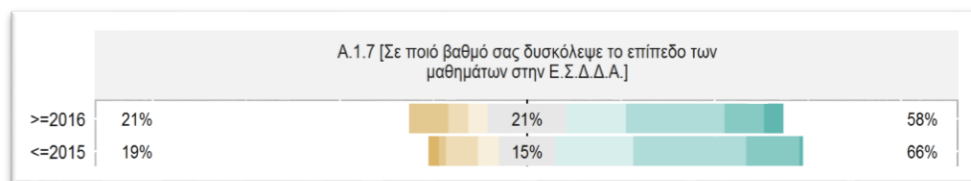
Διάγραμμα 19 Ικανοποίηση από τα εκπαιδευτικά συγγράμματα – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Σχετικά με την ικανοποίηση των σπουδαστών/τριών από τη διαθεσιμότητα βιβλιογραφίας στην βιβλιοθήκη της σχολής, οι αρνητικές απόψεις είναι υψηλές για τις εκπαιδευτικές σειρές που υλοποιήθηκαν στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο.

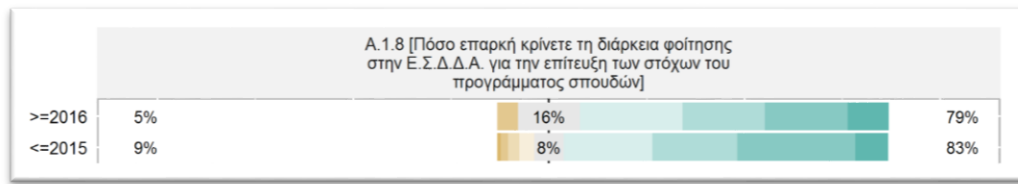
Διάγραμμα 20 Διαθεσιμότητα βιβλιογραφίας στη βιβλιοθήκη της Σχολής – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Ως προς τον βαθμό δυσκολίας των μαθημάτων, δεν υπάρχουν μεγάλες διαφοροποιήσεις στις αρνητικές απόψεις για τις εκπαιδευτικές σειρές των δύο προγραμματικών περιόδου, υπάρχουν όμως διαφοροποιήσεις ύψους 8% στις θετικές (66% έναντι 58%), με προβάδισμα να έχουν οι εκπαιδευτικές σειρές της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

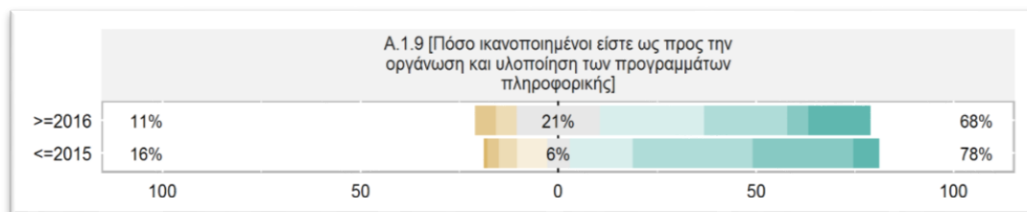
Διάγραμμα 21 Δυσκολία επιπέδου μαθημάτων – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Σε ότι αφορά στη διάρκεια της φοίτησης, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις ανάμεσα στις εκπαιδευτικές σειρές των δύο προγραμματικών περιόδων.

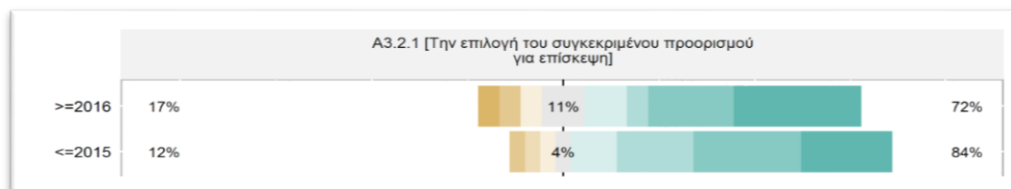
Διάγραμμα 22 Επάρκεια της διάρκειας φοίτησης – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Σε ότι αφορά την οργάνωση και υλοποίηση των προγραμμάτων πληροφορικής, οι θετικές απόψεις παρουσιάζουν κάποια διαφοροποίηση (78% έναντι 68%), με την θετικότερη εικόνα να εμφανίζεται την προηγούμενη προγραμματική περίοδο.

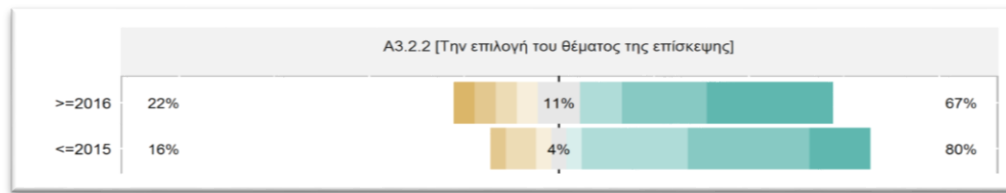
Διάγραμμα 23 Ικανοποίηση ως προς την οργάνωση και την υλοποίηση προγραμμάτων πληροφορικής – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Σε ότι αφορά στις εκπαιδευτικές επισκέψεις οι θετικές απόψεις είναι περισσότερες για τις εκπαιδευτικές σειρές της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου (84% έναντι 72%).

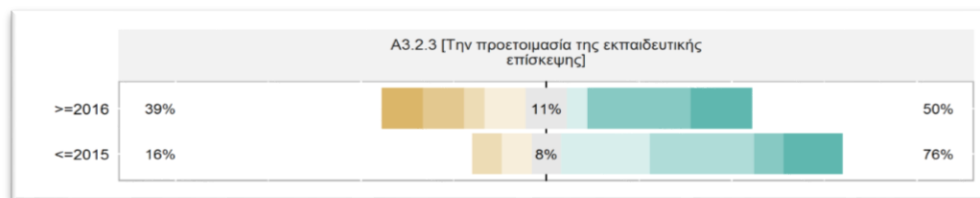
Διάγραμμα 24 Επιλογή προορισμού για εκπαιδευτική επίσκεψη – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Σε ότι αφορά στην επιλογή του θέματος της επίσκεψης οι θετικές απόψεις είναι σημαντικά περισσότερες για τις εκπαιδευτικές σειρές της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου (80% έναντι 67%).

Διάγραμμα 25 Επιλογή θέματος εκπαιδευτικής επίσκεψης – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Σχετικά με την προετοιμασία της εκπαιδευτικής επίσκεψης, οι θετικές απόψεις είναι σημαντικά περισσότερες στις εκπαιδευτικές σειρές της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου (76% έναντι 50%).

Διάγραμμα 26 Προετοιμασία εκπαιδευτικής επίσκεψης – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Ως προς την ενημέρωση που είχαν οι Απόφοιτοι για την εκπαιδευτική επίσκεψη, οι θετικές απόψεις είναι σημαντικά περισσότερες στις εκπαιδευτικές σειρές της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου (80% έναντι 61%).

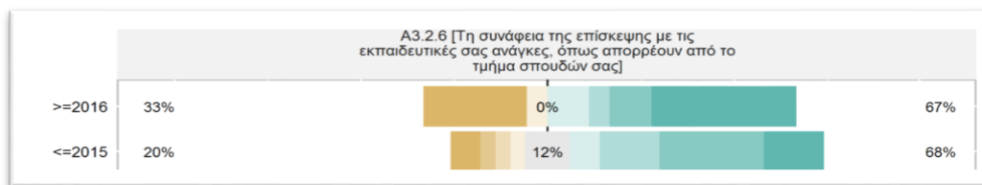
Διάγραμμα 27 Ενημέρωση για την εκπαιδευτική επίσκεψη – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Αναφορικά με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα κατά τη διάρκεια της επίσκεψης, δεν παρατηρούνται διαφοροποιήσεις στις θετικές απόψεις, ωστόσο παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις στις αρνητικές, οι οποίες επικεντρώνονται στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο (33% έναντι 20%).

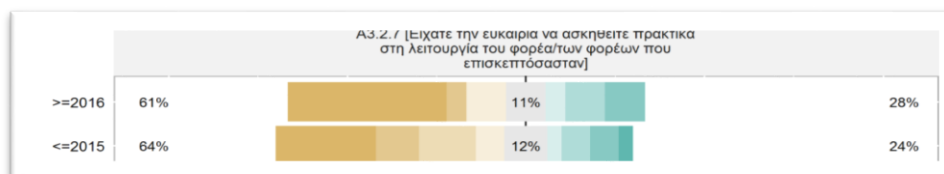
Διάγραμμα 28 Εκπαιδευτικό πρόγραμμα κατά τη διάρκεια της επίσκεψης – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Σε ότι αφορά τον βαθμό συνάφειας της επίσκεψης με τις εκπαιδευτικές ανάγκες των σπουδαστών/τριών, δεν παρατηρούνται διαφοροποιήσεις στις θετικές απόψεις, ωστόσο παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις στις αρνητικές απόψεις, με τις περισσότερες να αφορούν την τρέχουσα προγραμματική περίοδο (33% έναντι 20%).

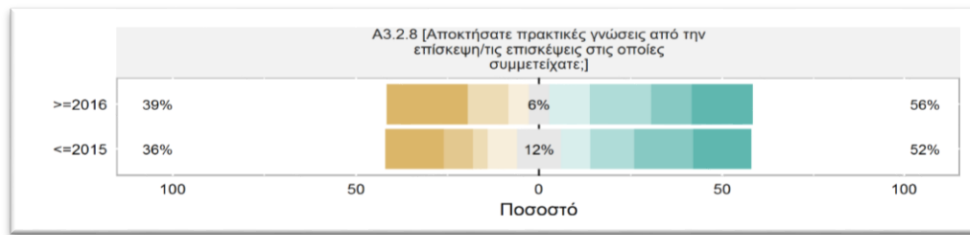
Διάγραμμα 29 Συνάφεια εκπαιδευτικής επίσκεψης με τις εκπαιδευτικές ανάγκες – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Σε ότι αφορά την ευκαιρία που δόθηκε για πρακτική άσκηση, και στις δύο προγραμματικές περιόδους οι αρνητικές απόψεις είναι πολύ υψηλές με υψηλότερες της εκπαιδευτικής σειράς της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

Διάγραμμα 30 Ευκαιρία πρακτικής άσκησης στη λειτουργία του φορέα / των φορέων – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Σε ότι αφορά στην απόκτηση πρακτικών γνώσεων, οι αρνητικές απόψεις είναι σε αρκετά υψηλά ποσοστά και για τις δύο προγραμματικές περιόδους.

Διάγραμμα 31 Απόκτηση πρακτικών γνώσεων από την εκπαιδευτική επίσκεψη – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Σε ότι αφορά στην επάρκεια της χρονικής διάρκειας της πρακτικής άσκησης δεν υπάρχουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στις αρνητικές απόψεις στις εκπαιδευτικές σειρές των δύο προγραμματικών περιόδων. Όμως κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο οι θετικές απόψεις είναι κατά 16% περισσότερες. Κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο υπάρχει μεγάλο ποσοστό αποφοίτων (21%) που διατηρεί ουδέτερη άποψη σχετικά με την επάρκεια της χρονικής διάρκειας.

Διάγραμμα 32 Επάρκεια χρονικής διάρκειας πρακτικής εκπαίδευσης

Ως προς τη συνάφεια του περιεχομένου της πρακτικής εκπαίδευσης υπάρχουν διαφοροποιήσεις στις θετικές απόψεις, με τις εκπαιδευτικές σειρές της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου να παίρνουν προβάδισμα κατά 14%. Επιπλέον είναι περισσότερες κατά 23% οι αρνητικές απόψεις για τις εκπαιδευτικές σειρές της προηγούμενης εκπαιδευτικής σειράς.

Διάγραμμα 33 Συνάφεια περιεχομένου πρακτικής εκπαίδευσης σε σχέση με την τοποθέτηση σε θέση εργασίας – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Σε ότι αφορά στο βαθμό συμπληρωματικότητας του περιεχομένου της πρακτικής εκπαίδευσης σε σχέση με τα θεωρητικά μέρη του προγράμματος σπουδών, καταγράφονται διαφοροποιήσεις στις θετικές απόψεις (καλύτερη επίδοση για στην τρέχουσα προγραμματική

περίοδο). Για τις εκπαιδευτικές σειρές της προηγούμενης εκπαιδευτικής σειράς, οι αρνητικές απόψεις είναι περισσότερες κατά 23%.

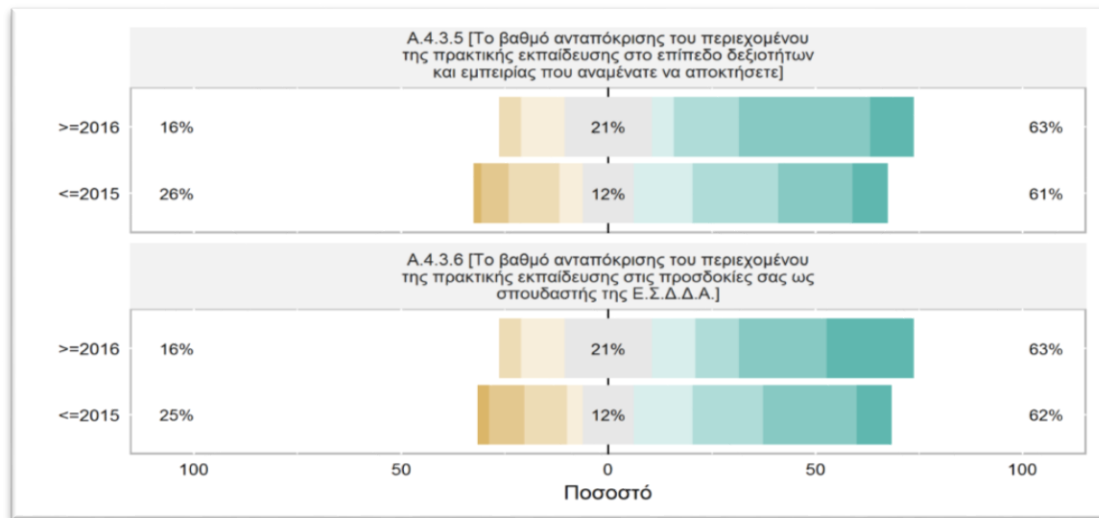
Διάγραμμα 34 Βαθμός συμπληρωματικότητας περιεχομένου πρακτικής εκπαίδευσης σε σχέση με τα θεωρητικά μέρη του προγράμματος σπουδών – συσχέτιση με το σχεδιασμό (Απόφοιτοι)

Σε ότι αφορά στην ανταπόκριση του περιεχομένου της πρακτικής εκπαίδευσης στις δεξιότητες που ζητήθηκαν στη θέση εργασίας τοποθέτησης, παρατηρούνται περισσότερες θετικές απόψεις για την εκπαιδευτική σειρά της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου (74% έναντι 61% της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου).

Διάγραμμα 35 Ανταπόκριση του περιεχομένου της πρακτικής άσκησης στις δεξιότητες που ζητήθηκαν στην θέση εργασίας τοποθέτησης (Απόφοιτοι)

Ως προς το βαθμό ανταπόκρισης του περιεχομένου της πρακτικής εκπαίδευσης τόσο στο επίπεδο δεξιοτήτων και εμπειρίας που ανέμενε ο απόφοιτος να αποκτήσει, όσο και στις προσδοκίες του ως σπουδαστής/στρια, δεν παρουσιάζονται διαφοροποιήσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών σειρών των δύο προγραμματικών περιόδων.

Διάγραμμα 36 Βαθμός Ανταπόκρισης του περιεχομένου της πρακτικής άσκησης στο επίπεδο δεξιοτήτων και εμπειρίας που ανέμενε ο απόφοιτος να αποκτήσει & στις προσδοκίες του ως σπουδαστής/στρια (Απόφοιτοι)

3.1.4 Αποτίμηση του σχεδιασμού του Προγράμματος Σπουδών - Ειδικά αξιολογικά ερωτήματα

Αξιολόγηση της μεθοδολογίας, της διαδικασίας και του τρόπου οργάνωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών από την Ε.Σ.Δ.Δ.Α συγκριτικά με την προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο

Ο σχεδιασμός του Προγράμματος Σπουδών ακολουθεί διαδικασίες συντονισμού και διαβούλευσης μέχρι την γνωμοδότηση από το Επιστημονικό – Εκπαιδευτικό Συμβούλιο του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. και την έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο του. Στο πλαίσιο αυτό, σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν οι Υπεύθυνοι/ες Σπουδών και Έρευνας, οι οποίοι/ες επικουρούν το/τη Διευθυντή/τρια στο σχεδιασμό και την επιστημονική εποπτεία της υλοποίησης του Προγράμματος Σπουδών, καθώς και το διοικητικό προσωπικό της Σχολής που συνδράμει οργανωτικά στην υλοποίηση αυτού.

Κατά την εξεταζόμενη περίοδο (2008-2018) διαπιστώνονται σημαντικές βελτιώσεις στη μεθοδολογία, τη διαδικασία και τον τρόπο οργάνωσης της προεισαγωγικής εκπαίδευσης, όπως περιγράφεται στη συνέχεια.

Η διαχρονική εξέλιξη της μορφής των Προγραμμάτων Σπουδών κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου καταγράφει, τον διαχωρισμό τους σε τρεις Φάσεις (Κοινή Φάση, Ειδική Φάση και Προετοιμασία Διορισμού). Στο Πρόγραμμα Σπουδών της ΚΔ' σειράς αναγνωρίζεται για πρώτη φορά (και συνεχίζει να υφίσταται και στο επόμενο Πρόγραμμα Σπουδών της ΚΕ Σειράς) σαν σημαντική η ανάγκη δημιουργίας στελεχών στη Δημόσια Διοίκηση, τα οποία είναι καταρχήν «κοινωνιοί ορισμένων βασικών αρχών, οι οποίες προσδιορίζονται στο ίδιο το Σύνταγμα...», ενώ ταυτόχρονα κάθε ένα από τα στελέχη που αποφοιτούν από την Ε.Σ.Δ.Δ.Α. «...οφείλει να διακρίνεται κι από άλλες κοινωνικά κατασκευασμένες αξίες, μη συνταγματικά κατοχυρωμένες, που δίνουν βαθύτερο-ουσιαστικότερο, πιο απτό, νόημα στη λειτουργία της Διοίκησης...».¹² Στο πλαίσιο αυτό, πρόσθετοι παράγοντες που τεκμηριώνουν την επιλογή του Προγράμματος Σπουδών προέρχονται από το επιδιωκόμενο προφίλ των αποφοίτων, ως στελεχών με επαγγελματισμό, αξίες, ικανών να εργάζονται υπεύθυνα και αποδοτικά, με ειδικευμένη και σύγχρονη γνώση, συνεχή εγρήγορση και υψηλή προσαρμοστικότητα στα νέα δεδομένα του ελληνικού, διεθνούς και ψηφιακού περιβάλλοντος, με ικανότητες επίλυσης πολύπλοκων προβλημάτων, σχεδιασμού και άσκησης δημοσίων πολιτικών, καθώς και διοίκησης πόρων (ανθρώπινων και υλικών).

Σημαντικός είναι και ο ανασχεδιασμός που ξεκίνησε στην ΚΔ' Σειρά με την επαναφορά των Τμημάτων Εξειδίκευσης ανάλογα με τις Υπηρεσίες στις οποίες θα τοποθετηθούν οι σπουδαστές/στρίες μετά την αποφοίτησή τους. Καινοτομία αυτού του προγράμματος σπουδών είναι η δημιουργία των Μεγαθεματικών Πεδίων, με στόχο τη λειτουργία τους ως μονάδες εσωτερικής ρύθμισης του Προγράμματος που συνεπώς αφορά στο σύνολο του Προγράμματος μια και σε αυτά εντάσσονται όλα τα μαθήματα τόσο της Κοινής όσο και της Ειδικής Φάσης Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. Τα Μεγαθεματικά Πεδία είναι η «μετεξέλιξη» των «Θεματικών

¹² ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΚΔ' ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΣΕΙΡΑΣ «Κοσμάς Ψυχοπαίδης», σελ. 3

Αξόνων», τα οποία προϋπήρχαν στην διάρθρωση του Προγράμματος Σπουδών τουλάχιστον από την ΚΒ' Σειρά. Μια ακόμα καινοτομία της ΚΔ' Σειράς της Ε.Σ.Δ.Δ.Α αποτελεί η επαναφορά μετά από 20 χρόνια της πρακτικής εκπαίδευσης στο εξωτερικό.

Από τα στοιχεία των ποσοτικών ερευνών που παρουσιάστηκαν στην προηγούμενη ενότητα, προκύπτει γενικά μια σχετικά θετική εικόνα των αποφοίτων ως προς τις επιμέρους διαδικασίες σχεδιασμού της προεισαγωγικής εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, οι συμμετέχοντες αξιολογούν πολύ ικανοποιητικά τη σαφήνεια των στόχων και στις εκπαιδευτικές σειρές που αφορούν στις δύο Προγραμματικές Περιόδους (σε ποσοστό 79% για την περίοδο 2014-2020 και 78% για την περίοδο 2007-2013) και την ανταπόκριση της ύλης που καλύφθηκε στους στόχους του προγράμματος (σε ποσοστό 84% για την περίοδο 2014-2020 και 85% για την περίοδο 2007-2013). Χωρίς ιδιαίτερες διαφοροποιήσεις μεταξύ των δύο προγραμματικών περιόδων παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ποσοτικής έρευνας στις περισσότερες μεταβλητές/ερωτήσεις για την αξιολόγηση του προγράμματος σπουδών και των μαθημάτων. Εντούτοις, η μείωση των ποσοστών χαμηλότερης ικανοποίησης που εμφανίζεται στις ερωτήσεις για τη σαφήνεια των στόχων του προγράμματος σπουδών και την οργάνωση της ύλης, μας οδηγεί έστω και με επιφύλαξη στο συμπέρασμα μιας βελτίωσης του συνολικού σχεδιασμού του προγράμματος σπουδών μεταξύ των δύο προγραμματικών περιόδων. Όσον αφορά στην πρακτική άσκηση, παρατηρείται στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο μείωση των υψηλότερων βαθμών ικανοποίησης σε σχέση με την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, που όμως εξισορροπείται σε μεγάλο βαθμό από την αντίστοιχη μείωση και των χαμηλότερων βαθμών ικανοποίησης για τις ίδιες μεταβλητές. Επίσης, όσον αφορά στις εκπαιδευτικές επισκέψεις, παρατηρείται στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο μείωση των υψηλότερων βαθμών ικανοποίησης και αύξηση των χαμηλότερων βαθμών ικανοποίησης, συγκριτικά με την προηγούμενη προγραμματική περίοδο. Επισημαίνεται πάντως ότι η σύγκριση των αποτελεσμάτων μεταξύ των δύο χρονολογικών ομάδων πρέπει να πραγματοποιηθεί με προσοχή λόγω του μικρού δείγματος στη μία ομάδα και του γεγονότος ότι η διακύμανση των εκτιμήσεων αυξάνεται σε σχέση με τη μεγαλύτερη ομάδα.

Από τις ποιοτικές έρευνες καταγράφεται η σημασία της συμμετοχής των αποφοίτων στη διαδικασία σχεδιασμού του προγράμματος σπουδών και αξιοποίησης του δικτύου αποφοίτων. Παράλληλα, τόσο στη συζήτηση με τους υπεύθυνους σπουδών όσο και με τους αποφοίτους, διαπιστώθηκε ότι ο επιτελικός χαρακτήρας των γνώσεων που αποκομίζουν οι απόφοιτοι, προσκρούει πολλές φορές στη πραγματικότητα την οποία καλούνται να αντιμετωπίσουν, όταν τοποθετούνται στη θέση τους στους φορείς υποδοχής τους. Οι απόφοιτοι προτείνουν ο σχεδιασμός του προγράμματος σπουδών να συμπορεύεται με τη φύση των θέσεων που τοποθετούνται, έτσι ώστε οι σπουδαστές/στρίες να ετοιμάζονται ήδη από την είσοδό τους στη σχολή για τις θέσεις που θα καταλάβουν. Σημειώνεται όμως ότι για να επιτυγχάνεται διαχρονικά η αποδοτικότερη συσχέτιση του προγράμματος σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και της θέσης τοποθέτησης των αποφοίτων της, απαιτείται η ύπαρξη σύγχρονων οργανογραμμάτων και περιγραμμάτων θέσεων στους Φορείς που θα τοποθετηθούν, καθώς και ο προσδιορισμός του βαθμού κινητικότητας που θα ήταν ικανοποιητικός από τους αποφοίτους (διαχρονικά οι απόφοιτοι έχουν θέσει ως υψηλού βαθμού προτεραιότητα την εξασφάλιση της κινητικότητας

εντός δημοσίου, προτείνοντας σε ορισμένες περιπτώσεις την υιοθέτηση διυπουργικού κλάδου για να είναι εξασφαλισμένη η εν λόγω κινητικότητα).

Πολύ σημαντικές αυτή την περίοδο είναι και οι εξελίξεις σχετικά με το Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού που σηματοδοτείται από 2 αναθεωρήσεις οι οποίες πραγματοποιήθηκαν το 2010 (με την σχετική Πρόσκληση Εκδήλωση Ενδιαφέροντος για την εγγραφή στο Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) και το 2016 (ΦΕΚ Β 4489/30.12.2016 Κανονισμός Διαχείρισης Μητρώου Κύριου Διδακτικού Προσωπικού Ε.Κ.Δ.Δ.Α.). Ειδικότερα, από το 2010 πραγματοποιείται με ηλεκτρονικό τρόπο η αίτηση των ενδιαφερομένων και η ανάρτηση των αντίστοιχων τεκμηρίων για τη απόδειξη των προσόντων, της εξειδίκευσης και της εμπειρίας των ενδιαφερομένων σε συγκεκριμένα θεματικά αντικείμενα διδασκαλίας που απαιτούσε το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. Η αξιοποίηση των εντασσόμενων μελών στο Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. γίνεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ανάγκες του σχεδιασμού της προεισαγωγικής εκπαίδευσης, λαμβανομένων υπόψη κριτηρίων όπως η επιστημονική συνάφεια και η επαγγελματική και εκπαιδευτική εμπειρία των μελών του μητρώου σε συνδυασμό με τον εκάστοτε προγραμματισμό των εκπαιδευτικών μονάδων του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., καθώς επίσης με τη διαθεσιμότητα των μελών του Μητρώου. Με την τελευταία αναθεώρηση του Μητρώου το 2016, τα θεματικά αντικείμενα διδασκαλίας της ηλεκτρονικής Αίτησης εξειδικεύονται περαιτέρω και πλέον διαχωρίζονται σε 7 Επιστημονικά πεδία, σε 28 Γνωστικά αντικείμενα, και 135 Αντικείμενα εξειδίκευσης. Επίσης πλέον της καταγραφής της επαγγελματικής και διδακτικής εμπειρίας τους, οι υποψήφιοι καταγράφουν τυχόν συμμετοχές σε μελέτες-έρευνες καθώς και συγγραφικό έργο/δημοσιεύσεις.

Όσον αφορά στην τεχνολογική υποδομή του Ε.Κ.Δ.Δ.Α, αξίζει να σημειωθεί ότι ιδιαίτερα μετά το 2010 εισήχθησαν πλήθος εφαρμογών στην εκπαιδευτική διαδικασία, όπως η Πύλη Εκπαιδευτών/τριών, η πλατφόρμα e-class κλπ. (βλ. ενότητα 2.2.5). Από την ανάλυση των πορισμάτων των ποιοτικών ερευνών προκύπτει ότι η πλατφόρμα e-class βοήθησε αρκετά στη διαχείριση του εκπαιδευτικού υλικού και προσέθεσε τη δυνατότητα στους εκπαιδευτές/τριες να αξιοποιήσουν επιπλέον εκπαιδευτικό υλικό στην εκπαιδευτική διαδικασία. Κατά συνέπεια διαπιστώνεται σημαντική αναβάθμιση της τεχνολογικής υποδομής τα τελευταία έτη, τόσο όσον αφορά στις υποδομές που χρησιμοποιούνται στην εκπαιδευτική διαδικασία της προεισαγωγικής εκπαίδευσης (π.χ. πλατφόρμα e-class, Αποθετήριο Διοικητικής Γνώσης) όσο και στις οριζόντιες εφαρμογές υποστήριξης της εκπαιδευτικής διαδικασίας (π.χ. πύλη Εκπαιδευτών/τριών, ηλεκτρονική αίτηση για το Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α, σύστημα πιστοποίησης που καλύπτει την διαδικασία της Πιστοποίησης και του Μητρώου Εκπαιδευτών/τριών κλπ.).

Τέλος, από την ανάλυση του περιβάλλοντος και τις ποιοτικές έρευνες, καταγράφεται ακόμα η συγκέντρωση πολλών αρμοδιοτήτων σε περιορισμένο αριθμό Υπευθύνων Σπουδών και Έρευνας της προεισαγωγικής εκπαίδευσης καθώς και η μη θεσμοθέτηση του ρόλου του οργανωτικά υπεύθυνου, κατά αντιστοιχία με τα προβλεπόμενα στην συνεχιζόμενη επιμόρφωση.

Αξιολόγηση των βελτιώσεων και των αλλαγών της εισαγωγικής διαδικασίας κατά την περίοδο 2008-2018

Κατά την εξεταζόμενη περίοδο (2008-2018) υπήρξαν διαφοροποιήσεις σχετικά με την διαδικασία εισαγωγής στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. (ή στην Ε.Σ.Δ.Δ. και Ε.Σ.Τ.Α. πριν τη συγχώνευση τους). Συγκεκριμένα, οι διαφοροποιήσεις από την ΚΔ' Εκπαιδευτική Σειρά και στη συνέχεια για την ΚΕ' Εκπαιδευτική Σειρά της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., παρατηρείται διαφοροποίηση στον Εισαγωγικό Διαγωνισμό στα συγκεκριμένα σημεία:

Α) Τα μαθήματα εξέτασης κατά το πρώτο στάδιο διεξαγωγής του διαγωνισμού γίνονται τρία (3) με την προσθήκη εξετάσεων πολλαπλών επιλογών σε γνώσεις γενικής παιδείας, ιδίως σε ζητήματα που απασχολούσαν την επικαιρότητα.

Β) Το δεύτερο στάδιο περιλάμβανε γραπτή και προφορική εξέταση των υποψηφίων σε φάκελο με επίκαιρο θέμα. Ο φάκελος περιέχει διάφορα στοιχεία, όπως νομικές ρυθμίσεις, επιστημονικές αναλύσεις, δημοσιογραφικά άρθρα, στατιστικά δεδομένα που αναδεικνύουν ένα θέμα που απασχολεί την επικαιρότητα. Η γραπτή δοκιμασία συνίσταται στην ανάπτυξη θέματος/ ερωτήσεων επί του περιεχομένου του φακέλου και στη συνέχεια διενεργείται η προφορική εξέταση/παρουσίαση του φακέλου από τον υποψήφιο ενώπιον πενταμελών επιτροπών, οριζόμενων από την ΚΕΕ. Οι υποψήφιοι εξετάζονταν προφορικά με αλφαβητική σειρά, χωρισμένοι σε ομάδες των πέντε (5).

Σε γενικές γραμμές, η ρύθμιση της επιλογής των εκπαιδευόμενων φαίνεται να γίνεται με τρόπο πιο συντονισμένο κατά την τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο. Η απλοποίηση της διαδικασίας εισαγωγής με την κατάργηση της δεύτερης φάσης καθώς και της εξέτασης της ξένης γλώσσας για τις υποψηφιότητες της Γενικής Διοίκησης το 2015 εκτιμάται ότι βελτίωσαν αισθητά την ακολουθούμενη διαδικασία εισαγωγής χωρίς να αλλοιωθεί το διαγωνιστικό αποτέλεσμα.

Μία δεύτερη σημαντική αλλαγή που αξιολογείται θετικά ήταν η εισαγωγή του τεστ δεξιοτήτων, η εφαρμογή του οποίου ακολουθεί την πρακτική σε αντίστοιχους διαγωνισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παράλληλα, αξιολογείται θετικά στη διαδικασία επιλογής η αντικατάσταση των συγκεκριμένων γνωστικών πεδίων της 2ης φάσης με τον φάκελο επίκαιρου θέματος (όπως νομικές ρυθμίσεις, επιστημονικές αναλύσεις, δημοσιογραφικά άρθρα, στατιστικά δεδομένα).

Αξιολόγηση της αποστολής της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και της διαδικασίας του εισαγωγικού διαγωνισμού σε σχέση με αντίστοιχες σχολές και ιδρύματα του εξωτερικού

Η αποστολή της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. ως προς τη δημιουργία ενός σώματος που προορίζεται για τη στελέχωση των υπηρεσιών της κεντρικής διοίκησης, της κρατικής περιφερειακής διοίκησης και αυτοδιοίκησης σε σχέση με τη διαδικασία του εισαγωγικού διαγωνισμού, είναι απολύτως συναφής. Όπως ακολουθείται και σε αντίστοιχες σχολές και ιδρύματα του εξωτερικού στο στάδιο της εισαγωγής οι υποψήφιοι γίνονται δεκτοί ως απόφοιτοι ανώτατης εκπαίδευσης ενίοτε με άσχετες ειδικότητες και εντελώς ετερόκλητα αντικείμενα. Το υπόβαθρο των

υποψηφίων ωστόσο ειδικά για τις θέσεις της Γενικής Διοίκησης επικεντρώνεται αποκλειστικά σε θεματικές όπως η δημόσια διοίκηση, η οικονομία και οι πολιτικές επιστήμες.

Η διαγωνιστική διαδικασία χαρακτηρίζεται από επίπεδο σημαντικής δυσκολίας και περιλαμβάνει τυποποιημένες γραπτές εξετάσεις ανά γνωστικό πεδίο και τεστ δεξιοτήτων. Επισημαίνεται ότι σε πολλές χώρες η γραπτή εξέταση ξένης γλώσσας αντικαθίσταται με πιστοποιητικό γλωσσομάθειας (GMAT ή GRE).

Αξιολόγηση αποτυπωμένου περιγράμματος γνώσεων – δεξιοτήτων – ικανοτήτων των υποψήφιων σπουδαστών/τριών για την εισαγωγή τους στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και σύνδεσή του με την ισχύουσα διαδικασία επιλογής

Δικαίωμα συμμετοχής στο διαγωνισμό έχουν όλοι οι υποψήφιοι κάτοχοι πτυχίου Ανώτατης Εκπαίδευσης Πανεπιστημιακού ή Τεχνολογικού Τομέα της ημεδαπής ή ισότιμου πτυχίου της αλλοδαπής εφόσον διαθέτουν τις προϋποθέσεις διορισμού. Το μοναδικό στοιχείο δεξιότητας και ικανότητας που έχει αποτυπωθεί στην εισαγωγική διαδικασία είναι η άριστη γνώση μίας ξένης γλώσσας. Οι υποψήφιοι για το Τμήμα Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων απαιτείται να έχουν και πιστοποίηση γλωσσομάθειας για δεύτερη ξένη γλώσσα.

Όπως φαίνεται και από τη διαδικασία αξιολόγησης των υποψηφίων, η γραπτή επίδοση στις ενότητες «Οργάνωση και Λειτουργία του Κράτους», καθώς και στην «Μικροοικονομική – Μακροοικονομική και Δημόσια Οικονομική», δίνει τη δυνατότητα πρόκρισης σε επόμενο στάδιο. Παρά το γεγονός ότι δεν απαιτείται συγκεκριμένη ειδικότητα για την υποψηφιότητα στις εξετάσεις, εν τούτοις είναι σαφώς προσανατολισμένο σε γνωστικά πεδία των αποφοίτων οικονομικών σχολών και διοίκησης. Σε κάθε περίπτωση, η γνωσιακή βάση είναι καθαρά υποκειμενική και ο διαγωνισμός συγκεντρώνει υποψηφιότητες από ετερόκλητες ειδικότητες.

Το δεύτερο στάδιο, η γραπτή δοκιμασία, συνίσταται στην ανάπτυξη θέματος/ ερωτήσεων επί του περιεχομένου του φακέλου επίκαιρου θέματος που δεν απαιτεί εξειδικευμένες γνώσεις. Η εξέταση της ενότητας αυτής αποσκοπεί στην εκτίμηση της ικανότητας διαχείρισης καταστάσεων εντός περιορισμένου χρόνου, καθώς και των αναλυτικών και συνθετικών ικανοτήτων κάθε υποψηφίου.

Αξιολογείται ιδιαιτέρως θετικά ότι η ισχύουσα εισαγωγική διαδικασία εφαρμόζει τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της ισότητας των ευκαιριών σε όλους τους αποφοίτους ανώτατων σχολών και προκρίνει την υποψηφιότητα εκείνων που συγκριτικά διαθέτουν τις βασικές γνώσεις και την ικανότητα να στελεχώσουν υψηλές θέσεις στη Δημόσια Διοίκηση.

3.2 Αξιολόγηση της υλοποίησης του Προγράμματος Σπουδών

3.2.1 Υφιστάμενη κατάσταση

Μετά την εισαγωγή των σπουδαστών/τριών στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. εφαρμόζεται το εκάστοτε εγκεκριμένο από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. Πρόγραμμα Σπουδών, όπως ρυθμίζεται πλέον από την υπ. αρ. 4302/12.2.2018 Απόφαση του Δ.Σ του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. «Έγκριση Κανονισμού Σπουδών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης». Αναλυτική παρουσίαση του προγράμματος σπουδών της Σχολής παρατίθεται στην Ενότητα 2.1.

3.2.2 Στοιχεία που προκύπτουν από τις ποιοτικές έρευνες για την υλοποίηση του Προγράμματος Σπουδών

A. Πρόγραμμα σπουδών

Ένα από τα πιο ενδιαφέροντα ευρήματα των ποιοτικών ερευνών αποτελεί η ανάγκη μεγαλύτερης διασύνδεσης του προγράμματος σπουδών και των εργαλείων και των τεχνικών που χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων με την «αποστολή» της Σχολής.

Οι υπεύθυνοι σπουδών επισήμαναν ότι αποστολή της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. είναι να «παράγει» επιτελικά στελέχη γρήγορης ανέλιξης. Περιέγραψαν τις διαδικασίες της Σχολής και των προσδοκιών που κάθε ένας από εκείνους έχει για τον κύκλο σπουδών που εκπροσωπεί. Αναφέρθηκαν στις ενέργειες που εκτελούν, ώστε οι σπουδές να συνάδουν με την αποστολή της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., όπως αυτή ορίζεται στον εκάστοτε κανονισμό σπουδών¹³ (π.χ. ΦΕΚ 220 Β' «Έγκριση του Κανονισμού Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α», Άρθρο 2 «Αποστολή και φυσιολογία της Ε.Σ.Δ.Δ.Α) υπογραμμίζοντας τις σημαντικές διαφορές με τη Γαλλική ΕΝΑ και τη φιλοδοξία τους να προσεγγίσουν αυτό το πρότυπο. Ένας υπεύθυνος σπουδών υπογραμμίζει ότι, ενώ το πρόγραμμα είναι σχεδιασμένο για να μεταδώσει στους σπουδαστές/στρίες τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για την κάλυψη επιτελικών θέσεων, όταν τοποθετούνται τελικά οι απόφοιτοι, μεσολαβούν από 5-10 χρόνια για να λάβουν μια επιτελική θέση. Ο ίδιος σημειώνει ότι δεν υπάρχει δυνατότητα δέσμευσης των φορέων, ώστε να τοποθετούν τους αποφοίτους στις θέσεις για τις οποίες έχουν εκπαιδευτεί, με αποτέλεσμα να τοποθετούνται συνήθως εκεί που υπάρχουν ανάγκες, αλλά να μην αξιοποιούνται τα προσόντα που έχουν αποκτήσει κατά τη διάρκεια των σπουδών τους.

Ένα σημαντικό θέμα που καταγράφεται είναι ο βαθμός στον οποίο το πρόγραμμα σπουδών ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των θέσεων εργασίας που ζητάει η δημόσια διοίκηση. Παρότι οι υπεύθυνοι σπουδών αναφέρουν ότι οι επιμέρους στόχοι της Σχολής προσαρμόζονται στις εκάστοτε ανάγκες της δημόσιας διοίκησης, οι απόφοιτοι θεωρούν ότι δεν υπάρχουν σαφή περιγράμματα θέσεων στους φορείς υποδοχής των αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., με αποτέλεσμα

¹³ Ενδεικτικά σύμφωνα με το ΦΕΚ 220 Β' Έγκριση του Κανονισμού Σπουδών της ΕΣΔΔΑ, Άρθρο 2 Αποστολή και φυσιολογία της ΕΣΔΔΑ, «Αποστολή της ΕΣΔΔΑ είναι η δημιουργία ενός σώματος εξειδικευμένων στελεχών, με άρτια επαγγελματική κατάρτιση και σύγχρονη διοικητική αντίληψη, που προορίζονται για τη στελέχωση των υπηρεσιών της κεντρικής διοίκησης, της κρατικής περιφερειακής διοίκησης και της αυτοδιοίκησης», ορισμός που επαναλαμβάνεται και στους νεότερους κανονισμούς σπουδών.

οι σπουδαστές/στρίες να προετοιμάζονται γενικά και όχι ειδικά για τις θέσεις που θα καταλάβουν. Το ζητούμενο επομένως για τους αποφοίτους είναι η επίτευξη όσο το δυνατόν μεγαλύτερης συνάφειας των θέσεων που ζητούνται, με τα προσόντα των στελεχών που αποφοιτούν από τη σχολή.

Τα στελέχη των φορέων της δημόσιας διοίκησης θεωρούν ότι η Σχολή θα έπρεπε να παράγει επιτελικά στελέχη, με δεξιότητες που θα τους επιτρέπουν να παρεμβαίνουν και να επιλύουν τα προβλήματα διαφορετικών φορέων, ωστόσο αναγνωρίζουν τις παθογένειες του δημόσιου τομέα, που οδηγούν σε αδυναμία παραγωγής και τοποθέτησης τέτοιων στελεχών. Αυτό ακριβώς το κενό στη δημόσια διοίκηση παρατηρούν και οι απόφοιτοι, μέρος των οποίων αναφέρει ότι οι πόροι που επενδύονται στην παραγωγή επιτελικών στελεχών δεν αξιοποιούνται για την κάλυψη θέσεων υψηλών και θέτουν το ζήτημα της αναπροσαρμογής του ρόλου και του στόχου της Ε.Σ.Δ.Δ.Α..

Σε ότι αφορά το πρόγραμμα σπουδών, οι υπεύθυνοι σπουδών εκφράζουν την άποψη ότι η εκπαίδευση και οι εξετάσεις της Σχολής πρέπει να βασίζονται περισσότερο σε περιπτωσιολογικές μελέτες αλλά και σε μαθήματα ανάπτυξης δεξιοτήτων μάλιστα, ώστε οι απόφοιτοι να μπορούν ευκολότερα να προσαρμόζονται στη νοοτροπία και στην κουλτούρα των φορέων που τοποθετούνται. Με τη συγκεκριμένη τοποθέτηση συμφωνούν και οι απόφοιτοι. Ωστόσο, αναγνωρίζουν τη δυσκολία συγκερασμού και εξισορρόπησης του θεωρητικού και πρακτικού χαρακτήρα των μαθημάτων στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών. Επίσης, οι τοποθετήσεις τους διαφέρουν ανάλογα με την εξειδίκευση που ακολούθησαν, κάτι που σχετίζεται και με το ακαδημαϊκό τους υπόβαθρο πριν μπουν στη Σχολή. Κάποιοι δηλαδή αποκόμισαν σημαντικά οφέλη από τη διδασκαλία του μαθήματος της πληροφορικής, ενώ όσοι είχαν υπόβαθρο πληροφορικής δεν αποκόμισαν κάτι ιδιαίτερο. Όσον αφορά τα μαθήματα κοινού ενδιαφέροντος, όπως οι ξένες γλώσσες, οι απόφοιτοι παρατήρησαν ότι ενώ ήταν απαιτητικές οι εξετάσεις εισαγωγής (για την παλαιότερη σειρά) αλλά και για τα αγγλικά ως βασικό μάθημα γλώσσας, η δεύτερη ξένη γλώσσα δεν τους προσέφερε κάτι σημαντικό.

B. Εκπαιδευτικό υλικό

Το εκπαιδευτικό υλικό των μαθημάτων είναι αποτέλεσμα εργασίας τριμελών ομάδων εμπειρογνομόνων και συγγραφέων, οι οποίοι συντονίζονται από τον υπεύθυνο σπουδών που εισηγείται αλλαγές στο πρόγραμμα σπουδών και προσθέτει ή αφαιρεί μαθήματα, και ως εκ τούτου εκπαιδευτικό υλικό, ανάλογα με τις ανάγκες του προγράμματος και τις αξιολογήσεις των παρελθόντων ετών. Οι απόφοιτοι αναδεικνύουν την ανάγκη το υλικό να είναι προσεκτικά φτιαγμένο, ενημερωμένο και να μπορεί να λειτουργήσει ως γνώση ωφέλιμη για τη θέση στην οποία πρόκειται να απασχοληθούν. Επίσης, θεωρούν ότι μέρος του εκπαιδευτικού υλικού δεν είναι υψηλού επιπέδου και δεν έχει γίνει με επιμέλεια ή τη δέουσα προσοχή ώστε να προσφέρει την απαιτούμενη γνώση στο σπουδαστή. Εντούτοις, το εκπαιδευτικό υλικό έχει - από ότι φαίνεται από τα λεγόμενα των πιο πρόσφατων αποφοίτων- αναβαθμιστεί από τότε που ενσωματώθηκε η πλατφόρμα eclass στην εκπαιδευτική διαδικασία, διότι υπάρχει έτσι η

δυνατότητα να ανεβαίνει πρόσθετο υλικό (π.χ. νομοθεσίες, άρθρα επιστημονικά κλπ.) και πιο πρόσφατο.

Γ. Πρακτική άσκηση και εκπαιδευτικές επισκέψεις

Πρακτική άσκηση

Όπως αναφέρθηκε στην ενότητα της αξιολόγησης του σχεδιασμού η πρακτική άσκηση είναι μια διαδικασία που λαμβάνει χώρα για χρονικό διάστημα έως και τέσσερις μήνες, καλύπτοντας έως ένα μήνα στο εξωτερικό και έως τρεις μήνες στο εσωτερικό. Ωστόσο, τόσο από τους υπεύθυνους σπουδών όσο και από τους σπουδαστές/στρίες, η μεγαλύτερη βαρύτητα δίδεται στην πρακτική άσκηση στο εσωτερικό. Αυτή διαρκεί έως τέσσερις μήνες και κατά τη διάρκεια της οι σπουδαστές/στρίες έχουν την επίβλεψη και καθοδήγηση ενός εκπαιδευτή που είναι στέλεχος του φορέα στον οποίο γίνεται η πρακτική άσκηση. Οι υπεύθυνοι σπουδών ελέγχουν περιστασιακά την πορεία των σπουδαστών/τριών κατά τη διάρκεια της πρακτικής, ενώ οι σπουδαστές/στρίες με το πέρας της πρακτικής καταθέτουν μια έκθεση για την εξέλιξη και την πορεία της πρακτικής άσκησης.

Σε ότι αφορά στην «παραγωγή» επιτελικών στελεχών, από τις ομάδες εστίασης με τους αποφοίτους προκύπτει ότι, ενώ ο στόχος της σχολής είναι η ανάπτυξη επιτελικών στελεχών, στην πράξη οι απόφοιτοι διορίζονται σε προσωποπαγείς θέσεις της δημόσιας διοίκησης και ασκούν καθήκοντα (πλέον άμεσα συνδεδεμένα με σύγχρονα οργανογράμματα) που απαιτούν περιορισμένα προσόντα σε σχέση με αυτά που έχουν αποκτήσει οι απόφοιτοι από τη σχολή. Συνεπώς, η διαδικασία της πρακτικής θεωρείται, τόσο από κάποιους υπεύθυνους όσο και από αποφοίτους, ότι πρέπει να έχει όχι μόνο πρακτικό αποτέλεσμα (γνώση και εξοικείωση με την καθημερινότητα της δημόσιας διοίκησης σε επιτελικό και λιγότερο επιτελικό επίπεδο), αλλά και μια μορφή συστηματοποίησης της γνώσης που αποκτάται.

Αντίστοιχα, κάποιοι απόφοιτοι σχολίασαν ότι ένας από τους λόγους που η πρακτική δεν έχει ακόμα χαρακτήρα εφαρμογής των γνώσεων και των δεξιοτήτων που αποκτούνται κατά τη διάρκεια σπουδών, είναι ότι δεν υπάρχει το περιθώριο να εφαρμοσθούν έστω και πιλοτικά σε κάποιους φορείς οι πρότυπες εργασίες που οι σπουδαστές/στρίες εκπονούν. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ένας απόφοιτος που έκανε πρακτική σε δήμο που δεν είχε στρατηγικό σχεδιασμό, θα μπορούσε να αναλάβει την εκπόνηση αυτού του σχεδίου, έτσι ώστε και ο δήμος να ωφεληθεί αλλά και ο ίδιος να ικανοποιηθεί από την προστιθέμενη αξία της πρακτικής του.

Η ανάγκη για πρακτική εφαρμογή των γνώσεων είναι ένα θέμα που ανακύπτει συνεχώς στη συζήτηση και εντάσσεται στην άποψη ότι ο σχεδιασμός του εκπαιδευτικού προγράμματος που θα ενσωματώνει μεγαλύτερο μέρος πρακτικά ζητήματα και λιγότερο θεωρητικά μαθήματα, θα βοηθήσει τους σπουδαστές/στρίες να προσαρμοσθούν γρηγορότερα στη θέση εργασίας τους. Συνεπώς προκύπτει η ανάγκη μεγαλύτερης διασύνδεσης/συνεργασίας της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. με τους φορείς της δημόσιας διοίκησης, ώστε να ενσωματωθούν στο εκπαιδευτικό έργο πρακτικές και τεχνικές, οι οποίες αποτυπώνουν καλύτερα τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης στην πράξη.

Η εμπειρία των αποφοίτων από την πρακτική τους είναι διττή: Θεωρούν ότι είναι θέμα τύχης η τοποθέτηση σε θέση όπου ο σπουδαστής/στρια θα λάβει ωφέλιμη γνώση, όπως άλλωστε συμβαίνει και με τη μόνιμη τοποθέτησή του. Ως εκ τούτου, κάποιοι αναφέρουν ότι η πρακτική ήταν χρήσιμη εμπειρία, ενώ άλλοι ότι δεν ήταν. Επισημαίνεται ότι και από την ποσοτική έρευνα προκύπτει ότι το 61% των αποφοίτων δηλώνουν πολύ ικανοποιημένο από την ανταπόκριση του περιεχομένου της πρακτικής εκπαίδευσης στις προσδοκίες τους και στις δεξιότητες που τους ζητήθηκαν. Για κάποιους η πρακτική άσκηση συνοδεύθηκε από γνώση που αποδείχθηκε αργότερα χρήσιμη στην τοποθέτησή τους. Υπάρχει, βέβαια, και η άποψη ότι ενώ σε πολλές περιπτώσεις αποκτά ο σπουδαστής/στρια μια εικόνα του τι θα συναντήσει στην καθημερινότητα της εργασίας του, αυτό δεν αντικατοπτρίζει όλο το φάσμα της διοίκησης και όλο το εύρος των καταστάσεων με τις οποίες θα έρθει αντιμέτωπος.

Επίσης, η εφαρμογή εργασιών ή projects που υλοποιούνται στο πλαίσιο μαθημάτων σε φορείς της δημόσιας διοίκησης, όπου γίνεται και η πρακτική άσκηση, είναι επίσης πιθανό ότι θα οδηγήσει σε βελτιώσεις στους φορείς αυτούς, μέσα από την εργασία των νέων επιτελικών στελεχών αλλά και θα προσδώσει προστιθέμενη αξία στις διαδικασίες καθαυτές (επισκέψεις και πρακτική άσκηση).

Εκπαιδευτικές επισκέψεις

Η σημασία των εκπαιδευτικών επισκέψεων αξιολογείται τόσο από υπευθύνους, όσο και από τους σπουδαστές/στρίες της σχολής ως πολύ σημαντική στην εξυπηρέτηση των διδακτικών και παιδαγωγικών σκοπών του προγράμματος της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Από τους υπεύθυνους σπουδών και έρευνας εκφράζεται η άποψη ότι τα στελέχη που εκπαιδεύονται με στόχο να αποτελέσουν τα επιτελικά στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης, πρέπει να έχουν μια εικόνα από όλα τα πεδία δράσης της δημόσιας διοίκησης (μέσω των εκπαιδευτικών επισκέψεων), ακόμα και από κάποια που ενδεχομένως αποτελούν ευαίσθητους τομείς.

Οι απόφοιτοι φαίνονται περισσότερο κριτικοί απέναντι στην ιδέα και την υλοποίηση των εκπαιδευτικών επισκέψεων, εάν και οι αντιλήψεις των αποφοίτων για τις επισκέψεις εξαρτώνται και από τον κύκλο σπουδών που παρακολούθησαν. Αυτό που προέκυψε από την πλειοψηφία των ερωτώμενων είναι ότι η συχνότητα και η προστιθέμενη αξία των επισκέψεων εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από τον στόχο, το δίκτυο επαφών και την προθυμία του εκάστοτε υπευθύνου σπουδών. Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα στελέχη αυτά ανανεώνονται, η φύση και ο ρυθμός των επισκέψεων ανά κύκλο μάλλον ποικίλλει σε κάθε εκπαιδευτική σειρά. Η διαπίστωση αυτή οδηγεί στην ανάγκη καθορισμού ενός τυποποιημένου πλαισίου οργάνωσης και υλοποίησης των επισκέψεων από πλευράς της Σχολής. Παράλληλα, διατυπώνεται από πολλούς αποφοίτους η ανάγκη το δίκτυο επαφών αλλά και ο σχεδιασμός των επισκέψεων να οδηγεί σε πρακτικό αποτέλεσμα γνώσεων διοικητικών ή έστω μιας εικόνας του πώς λειτουργεί ένας φορέας εκ των έσω, δεδομένου ότι σε κάποιες περιπτώσεις οι εκπαιδευτικές επισκέψεις θεωρείται ότι απλώς γεμίζουν το χρόνο του προγράμματος ώστε να επιτευχθεί η ολοκλήρωση των σπουδών όλων των τμημάτων ταυτόχρονα. Παράλληλα, όπως παρατηρεί και ένας

υπεύθυνος σπουδών, οι εκπαιδευτικές επισκέψεις θα έπρεπε να είναι ενσωματωμένες σε όλο το χρονικό φάσμα των σπουδών, έτσι ώστε οι σπουδαστές/στριες να γνωρίζουν εκ των προτέρων κάποια στοιχεία λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης.

Αναδεικνύονται συνεπώς δύο κύριες κατευθύνσεις σε σχέση με τις εκπαιδευτικές επισκέψεις. Η πρώτη αφορά στην ανάγκη το Πρόγραμμα Σπουδών να διαμορφώνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην υπάρχει αναντιστοιχία στο χρόνο ολοκλήρωσής του και στο περιεχόμενο. Η δεύτερη αφορά στην ανάγκη οι εκπαιδευτικές επισκέψεις να εξασφαλίζουν - έστω και στο μικρό διαθέσιμο χρόνο - μία καθετοποιημένη αντίληψη του τρόπου λειτουργίας και εργασίας στο δημόσιο τομέα και όχι μια οριζόντια τυπική παρουσίαση των φορέων στους οποίους διενεργούνται οι εκπαιδευτικές επισκέψεις.

Δ. Διδακτικό προσωπικό

Ένα από τα βασικά θέματα συζήτησης τόσο με τους υπεύθυνους σπουδών όσο και με τους αποφοίτους ήταν το θέμα των εκπαιδευτών/τριών και πιο συγκεκριμένα της επιλογής των εκπαιδευτών/τριών, του προφίλ και της απόδοσής τους.

Σύμφωνα με τους υπεύθυνους σπουδών, τα βασικά κριτήρια ενός «καλού» εκπαιδευτή/τριας είναι:

- η επιστημονική συνάφεια και η επαγγελματική εμπειρία (αναλόγως εάν διδάσκουν θεωρητικό μάθημα ή εργαστήριο)
- η προσωπική συνεργασία
- οι αξιολογήσεις τους.

Επιπλέον πολύ σημαντικό ρόλο παίζουν η μεταδοτικότητα, η συνεργατικότητα και η εμπειρία του εκπαιδευτή/τριας. Με την άποψη αυτή συμφωνούν και οι απόφοιτοι, υπογραμμίζοντας παράλληλα την ανάγκη οι εκπαιδευτές/τριες να έχουν περισσότερο τεχνοκρατικό υπόβαθρο και λιγότερο ακαδημαϊκό.

Στη συζήτηση με τους αποφοίτους σχετικά με την ικανοποίηση τους από τους διδάσκοντες, οι συμμετέχοντες είχαν σύμπνοια απόψεων, θεωρώντας ότι οι περισσότεροι διδάσκοντες είναι καλοί και αποδοτικοί, υπάρχουν όμως και περιπτώσεις άστοχων επιλογών, κυρίως από τον ακαδημαϊκό χώρο. Σε μεγάλο βαθμό οι απόφοιτοι αντιλαμβάνονται την αξιολόγηση ως το μόνο εχέγγυο για να διασφαλίσουν ότι οι εκπαιδευτές/τριες που διδάσκουν είναι κατάλληλοι και ότι τυχόν ακαταλληλότητά τους αναγνωρίζεται από την Ε.Σ.Δ.Δ.Α και γίνονται οι κατάλληλες ενέργειες όταν αυτό παρατηρηθεί στην αξιολόγηση.

Οι υπεύθυνοι σπουδών αναφέρουν ότι καθοδηγούν τους εκπαιδευτές/τριες με σκοπό να δημιουργήσουν ένα μάθημα που θα ισορροπεί ανάμεσα στη θεωρία και την πρακτική, αλλά και που θα προσαρμόζεται στις προδιαγραφές του αντικείμενου που διδάσκεται, έτσι ώστε αφενός να καλυφθεί το αντικείμενο, αφετέρου να μπορέσει να το ενσωματώσει το ετερόκλητο συνήθως ακροατήριο του εκάστοτε κύκλου της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.. Οι υπεύθυνοι σπουδών πιστεύουν ότι επειδή το επίπεδο των σπουδαστών/τριών είναι υψηλό, πρέπει να αποφεύγονται οι επιλογές εκπαιδευτών/τριών που αντιμετωπίζουν το ακροατήριό τους ως ένα ακροατήριο με

περιορισμένη γνώση ή προσόντα. Οι απόφοιτοι, χωρίς να απορρίπτουν συνολικά τους ακαδημαϊκούς ως εκπαιδευτές/τριες, φαίνεται ότι επιζητούν σε σημαντικό βαθμό την εξοικείωση τους με τα θέματα διοίκησης, παράλληλα με το ακαδημαϊκό υπόβαθρο.

Η επιλογή του διδακτικού προσωπικού της προεισαγωγικής εκπαίδευσης, γίνεται μέσω του **Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού** του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. Σύμφωνα με τους υπεύθυνους σπουδών, υπάρχει πρόβλεψη στον νέο Κανονισμό της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. ώστε να ανανεώνεται, σε τακτική βάση, το 20% των εκπαιδευτών/τριών, κάτι το οποίο τα στελέχη δήλωσαν ότι τηρείται για λόγους διαφάνειας αλλά και για να δίνονται ευκαιρίες σε νέους εκπαιδευτές/τριες. Οι εκπαιδευτές/τριες προέρχονται τόσο από τον ακαδημαϊκό όσο και από το χώρο της δημόσιας διοίκησης. Σύμφωνα με τους υπεύθυνους σπουδών, σε κάποια από τα αντικείμενα (π.χ. ξένες γλώσσες) που έχουν οριζόντιο σχεδιασμό, είναι πιο δύσκολο να αλλάξουν οι εκπαιδευτές/τριες, εφόσον αλλαγή εκπαιδευτή/τριας σημαίνει και αλλαγή της ροής του μαθήματος. Αντιθέτως, σε μαθήματα που ενδεχομένως αλλάζουν χαρακτήρα ανάλογα με τη σειρά εκπαίδευσης και το πρόγραμμα σπουδών, δίνεται μεγαλύτερη ευελιξία στην επιλογή και αλλαγή των εκπαιδευτών/τριών. Επίσης, εξαιτίας του μεσοπρόθεσμου χαρακτήρα του κάθε μαθήματος του προγράμματος σπουδών της προεισαγωγικής εκπαίδευσης (έναντι του βραχυχρόνιου χαρακτήρα της συνεχιζόμενης κατάρτισης) ενδέχεται να παρατηρηθούν προβλήματα διαθεσιμότητας εκπαιδευτών/τριών στις επόμενες εκπαιδευτικές σειρές.

Ε. Υλικοτεχνική/ηλεκτρονική υποδομή

Οι υπεύθυνοι σπουδών δεν αναφέρθηκαν ιδιαίτερα στα θέματα του εκπαιδευτικού υλικού, της υποδομής και της βιβλιοθήκης, ώστε να προκύψουν ευρήματα που να χρήζουν περαιτέρω ανάλυσης. Ούτως ή άλλως, η υλικοτεχνική υποδομή της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. δεν διαφέρει από αυτή του ΙΝ.ΕΠ., δεδομένου ότι οι δυο μονάδες συστεγάζονται. Ως εκ τούτου οι σπουδαστές/στρίες έχουν πρόσβαση σε σταθερούς υπολογιστές, σε συγκεκριμένες αίθουσες διδασκαλίας και τα μαθήματα γίνονται με τη χρήση εφαρμογών διαχείρισης διαφανειών αλλά και εργαλείων όπως projectors, κλπ.

Από την άλλη πλευρά, αρκετοί σπουδαστές/στρίες των παλαιότερων εκπαιδευτικών σειρών επισήμαναν ότι ελλείπει της e-class (της ηλεκτρονικής πλατφόρμας που διαχειρίζεται το εκπαιδευτικό υλικό) έπρεπε σε αρκετές περιπτώσεις να παράγουν αντίτυπα του υλικού με δικά τους έξοδα. Παράλληλα, τονίσθηκε ότι η συγκεκριμένη πλατφόρμα δεν παρέχει τη δυνατότητα της εξ αποστάσεως παρακολούθησης μαθημάτων, όπως συμβαίνει σε αντίστοιχες σχολές του εξωτερικού.

Οι απόφοιτοι της νεότερης Σειράς, που έχουν εμπειρία από την ηλεκτρονική πλατφόρμα e-class αλλά και από το υλικό σε μορφή εντύπου, σχολιάζουν θετικά την χρησιμότητα της πλατφόρμας και θεωρούν ότι αποτελεί ένα αποθετήριο βασικού και πρόσθετου εκπαιδευτικού υλικού που είναι συγκεντρωμένο και στη διάθεση των σπουδαστών/τριών.

Οι απόφοιτοι εκτιμούν το γεγονός ότι η ηλεκτρονική πλατφόρμα δίνει τη δυνατότητα ανάκτησης και διαχείρισης του βασικού εκπαιδευτικού υλικού, ενώ παράλληλα διευκολύνει τις διαδικασίες ανάρτησης και διαχείρισης πρόσθετου εκπαιδευτικού υλικού. Ωστόσο, σημειώνουν ότι υπάρχουν καθυστερήσεις στην ανάρτηση του βασικού εκπαιδευτικού υλικού

και υποστηρίζουν ότι οι καθυστερήσεις οφείλονται στη διαχείριση του υλικού της πλατφόρμας e-class από τους υπευθύνους σπουδών και έρευνας και όχι από τους εκπαιδευτές/τριες.

Παρότι δεν εξειδικεύθηκαν οι λόγοι για τους οποίους οι εκπαιδευτές/τριες δεν έχουν τη δυνατότητα διαχείρισης του e-class, ίσως υπάρχει η ανάγκη η ανάρτηση του υλικού να διευκολύνεται και από άλλα στελέχη (περισσότερο οργανωτικού και διοικητικού χαρακτήρα) της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. (κατ' αντιστοιχία με τους οργανωτικά υπεύθυνους του ΙΝ.ΕΠ.). Σε γενικές γραμμές φαίνεται ότι η ηλεκτρονική πλατφόρμα είναι ένα χρήσιμο εργαλείο που βοηθάει στην εκπαιδευτική διαδικασία και - όπως σημειώνουν οι απόφοιτοι - έχει περιθώρια περαιτέρω αξιοποίησης.

ΣΤ. Βιβλιοθήκη

Η βιβλιοθήκη του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. θεωρείται εργαλείο περιορισμένης χρήσης από τους σπουδαστές/στρίες και τους αποφοίτους. Κάποιοι απόφοιτοι ανέφεραν, μάλιστα, ότι δεν γνώριζαν ότι υπάρχει βιβλιοθήκη. Για όσους από τους σπουδαστές/στρίες γνώριζαν την ύπαρξη της βιβλιοθήκης, ήταν ένα εργαλείο με παρωχημένο και ελλιπές υλικό, που δεν τους βοηθούσε στην εκπόνηση των εργασιών τους. Όσον αφορά στο περιεχόμενο και το υλικό που υπάρχει στη βιβλιοθήκη και είναι διαθέσιμο προς τους σπουδαστές/στρίες, οι απόφοιτοι αναφέρουν ότι το ακαδημαϊκό υλικό είναι περιορισμένο και για το λόγο αυτό αναγκάστηκαν να αναζητήσουν υλικό για τις εργασίες τους από τις βιβλιοθήκες ακαδημαϊκών ιδρυμάτων της Αττικής στα οποία φοίτησαν κατά το παρελθόν. Προς την ίδια κατεύθυνση πολλοί σπουδαστές/στρίες αναφέρουν ότι η βιβλιοθήκη δεν διαθέτει επαρκές υλικό για όλα τα πεδία που διδάσκονται στη Σχολή, ενώ έχει σημαντικές ελλείψεις σε υλικό το οποίο να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τις εργασίες των σπουδαστών/τριών. Επίσης, δεν είναι συμβεβλημένη με κάποιο δίκτυο βιβλιοθηκών, ώστε να καλύπτονται κάποιες από τις ελλείψεις σε υλικό, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις το διαθέσιμο υλικό δεν είναι ενημερωμένο ώστε να καλύπτει σύγχρονα θέματα εργασιών.

Η άποψη των αποφοίτων που συμμετείχαν στις ποιοτικές έρευνες σχετικά με τις παρεχόμενες υπηρεσίες και το διαθέσιμο υλικό της βιβλιοθήκης του Ε.Κ.Δ.Δ.Α έρχεται σε πλήρη αντίφαση με τις προσφερόμενες υπηρεσίες και το διαθέσιμο υλικό όπως περιγράφεται σε προηγούμενη ενότητα του παραδοτέου (βλ. ενότητα 2.2.6 Βιβλιοθήκη). Το γεγονός ότι απόφοιτοι δεν γνωρίζουν την ύπαρξη της βιβλιοθήκης αναδεικνύει την ανάγκη επαύξησης της σχετικής ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των σπουδαστών/τριών.

Από την διεξαγωγή των παραπάνω ποιοτικών ερευνών, προκύπτουν χρήσιμα συμπεράσματα ως προς την υλοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος της Σχολής. Σε επίπεδο προγράμματος σπουδών τίθεται η ανάγκη μεγαλύτερου συγκερασμού και εξισορρόπησης του θεωρητικού και πρακτικού χαρακτήρα των μαθημάτων, δίνοντας έμφαση σε περιπτωσιολογικές μελέτες ώστε οι απόφοιτοι να μπορούν ευκολότερα να εξοικειώνονται στη νοοτροπία και στην κουλτούρα των φορέων που τοποθετούνται.

Ως προς την ποιότητα του εκπαιδευτικού υλικού, η πλειοψηφία των αποφοίτων θεωρεί ότι μπορεί να βελτιωθεί ποιοτικά προκειμένου να προσφέρει στο μέγιστο βαθμό την

απαιτούμενη γνώση στους σπουδαστές/στρίες, καθώς και ότι υστερεί σε θέματα χρηστικότητας και επιμέλειας. Η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class ενίσχυσε την προσβασιμότητα των σπουδαστών/τριών στο εκπαιδευτικό υλικό.

Σχετικά με τις εκπαιδευτικές επισκέψεις και την πρακτική άσκηση, οι απόψεις των αποφοίτων ήταν μικτές καθώς καθορίζονταν σε μεγάλο βαθμό από την εκπαιδευτική σειρά και τον εκάστοτε υπεύθυνο σπουδών γεγονός που υποδηλώνει την ανάγκη καθορισμού ενός τυποποιημένου πλαισίου οργάνωσης και υλοποίησής τους από πλευράς της Σχολής.

Ως προς την επιλογή και την επάρκεια των εκπαιδευτών/τριών οι συμμετέχοντες είχαν σύμπνοια απόψεων, θεωρώντας ότι παρότι οι περισσότεροι διδάσκοντες είναι καλοί και αποδοτικοί, υπάρχουν όμως περιπτώσεις που κάποιες επιλογές –και κυρίως από τον ακαδημαϊκό χώρο- αποδείχθηκαν άστοχες. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται επίσης στην ανάγκη αναβάθμισης της αξίας των «εμπειρικών – μη ακαδημαϊκών» εκπαιδευτών/τριών.

Τέλος σε επίπεδο διαθέσιμων υποδομών, δεν αναφέρθηκαν ουσιαστικές ελλείψεις, ενώ αναγνωρίζεται ο σημαντικός ρόλος της πλατφόρμας e-class στην εκπαιδευτική διαδικασία. Από την άλλη μεριά η βιβλιοθήκη του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. θεωρείται εργαλείο περιορισμένης χρήσης από τους αποφοίτους.

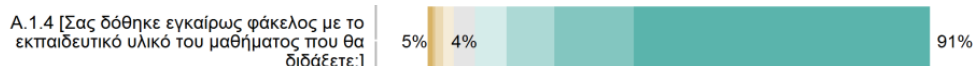
3.2.3 Στοιχεία που προκύπτουν από τις ποσοτικές έρευνες για την υλοποίηση του Προγράμματος Σπουδών

Το 92% των εκπαιδευτών/τριών θεωρεί ότι οι στόχοι των μαθημάτων στα οποία συμμετείχαν ήταν πολύ σαφείς, το 3% θεωρεί ότι οι στόχοι ήταν σαφείς και το 5% ότι δεν ήταν καθόλου σαφείς.

Διάγραμμα 37 Σαφήνεια στόχων μαθημάτων (εκπαιδευτές/τριες)

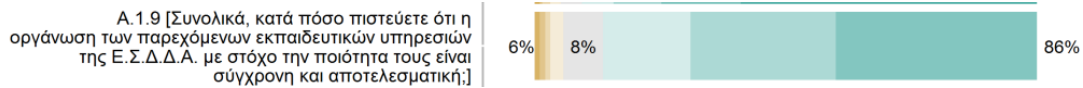
Το 91% των εκπαιδευτών/τριών συμφωνούν με την άποψη ότι τους δόθηκε εγκαίρως ο φάκελος με το εκπαιδευτικό υλικό του μαθήματος το οποίο δίδαξαν, το 4% «μάλλον» συμφωνεί ότι τους δόθηκε εγκαίρως και το 5% ότι δεν τους δόθηκε εγκαίρως.

Διάγραμμα 38 Έγκαιρη διάθεση εκπαιδευτικού υλικού μαθήματος στους εκπαιδευτές/τριες (εκπαιδευτές/τριες)

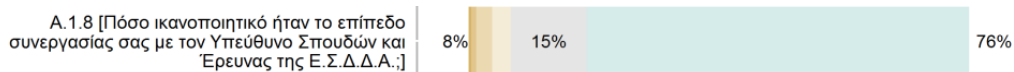
Το 86% των εκπαιδευτών/τριών πιστεύει, ότι η οργάνωση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. με στόχο την ποιότητα τους, είναι σύγχρονη και αποτελεσματική, σε

«πολύ ικανοποιητικό» βαθμό, το 8% πιστεύει ότι η οργάνωση είναι σύγχρονη και αποτελεσματική σε «ικανοποιητικό» βαθμό και μόλις το 6% ότι δεν είναι σύγχρονη και αποτελεσματική.

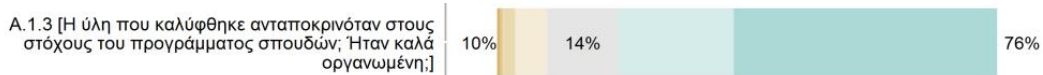
Διάγραμμα 39 Αποτελεσματικότητα και βαθμός σύγχρονης προσέγγισης της οργάνωσης παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών με στόχο την ποιότητα (εκπαιδευτές/τριες)

Ως προς το επίπεδο συνεργασίας των εκπαιδευτών/τριών με τους υπευθύνους σπουδών και έρευνας της Ε.Σ.Δ.Δ.Α, το 76% το θεωρεί «πολύ ικανοποιητικό», το 15% «ικανοποιητικό» και το 8% «καθόλου ικανοποιητικό».

Διάγραμμα 40 Ικανοποίηση εκπαιδευτών/τριών από το επίπεδο συνεργασίας με τους υπεύθυνους σπουδών (εκπαιδευτές/τριες)

Σε ότι αφορά στην άποψη των εκπαιδευτών/τριών για την ανταπόκριση της εκπαιδευτικής ύλης στους στόχους του προγράμματος σπουδών και στην οργάνωσή της, το 76% θεωρεί «πολύ ικανοποιητική» την ανταπόκριση και την οργάνωση, το 14% «ικανοποιητική» και το 10% «καθόλου ικανοποιητική».

Διάγραμμα 41 Ανταπόκριση της ύλης στους στόχους του προγράμματος σπουδών (εκπαιδευτές/τριες)

Σε ότι αφορά την άποψη των εκπαιδευτών/τριών για έγκαιρη ενημέρωσή τους για τον κανονισμό λειτουργίας και το πρόγραμμα σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., το 63% θεωρεί ότι ενημερώθηκε πολύ εγκαίρως, το 19% ότι ενημερώθηκε εγκαίρως και το 18% ότι δεν ενημερώθηκε εγκαίρως.

Διάγραμμα 42 Έγκαιρη ενημέρωση κανονισμού λειτουργίας και του προγράμματος σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α (εκπαιδευτές/τριες)

Το 61% των εκπαιδευτών/τριών έχει χρησιμοποιήσει στα μαθήματα του περιπτώσιολογικές μελέτες, περιπτώσεις καθημερινής εργασιακής πρακτικής, παιχνίδια ρόλων, σε μεγάλο βαθμό,

το 24% των εκπαιδευτών/τριών έχει χρησιμοποιήσει τις αναφερόμενες τεχνικές αρκετά και το 15% καθόλου.

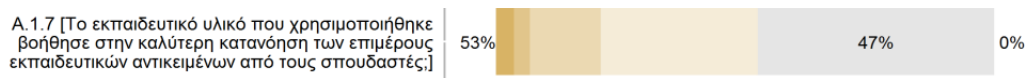
Διάγραμμα 43 Χρήση καινοτόμων πρακτικών στα μαθήματα (εκπαιδευτές/τριες)

Το 60% των εκπαιδευτών/τριών, απαντά ότι το εκπαιδευτικό υλικό καλύπτει τις ανάγκες των σπουδαστών/τριών, σε μεγάλο βαθμό, το 24 % αρκετά και το 16% καθόλου.

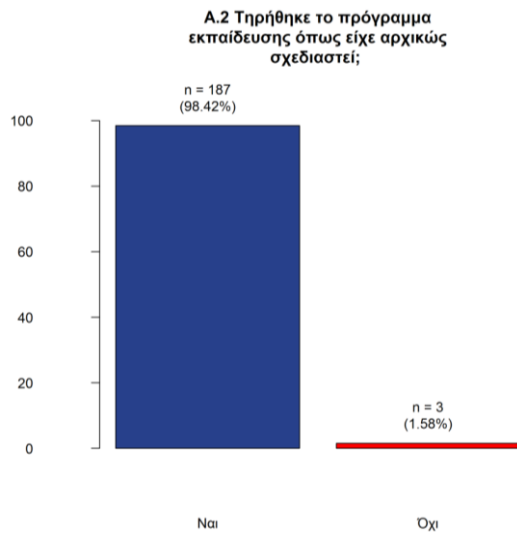
Διάγραμμα 44 Επάρκεια εκπαιδευτικού υλικού για την κάλυψη των αναγκών των σπουδαστών/τριών (εκπαιδευτές/τριες)

Επισημαίνεται ότι το 53% των εκπαιδευτών/τριών απαντά ότι το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε δεν βοήθησε καθόλου στην καλύτερη κατανόηση των επιμέρους εκπαιδευτικών ενοτήτων από τους σπουδαστές/στρίες και το 47% ότι απλά βοήθησε. Δεν καταγράφεται θετική απάντηση στη υψηλή κλίμακα βαθμολόγησης για τη συγκεκριμένη ερώτηση.

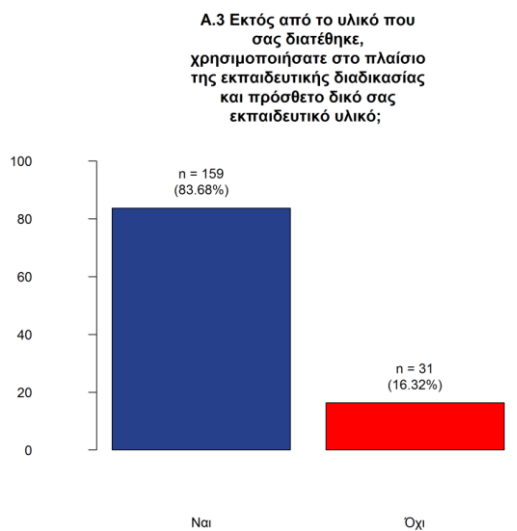
Διάγραμμα 45 Κατανόηση των εκπαιδευτικών αντικειμένων με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού υλικού (εκπαιδευτές/τριες)

Οι εκπαιδευτές/τριες απαντούν σε ποσοστό 98,42% ότι τηρήθηκε το πρόγραμμα εκπαίδευσης, όπως είχε σχεδιασθεί.

Διάγραμμα 46 Τήρηση προγράμματος εκπαίδευσης, σύμφωνα με το σχεδιασμό (απαντήσεις εκπαιδευτών/τριών)

Οι εκπαιδευτές/τριες χρησιμοποίησαν στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας δικό τους πρόσθετο υλικό σε ποσοστό 83,68%.

Διάγραμμα 47 Χρησιμοποίηση πρόσθετου εκπαιδευτικού υλικού από τους εκπαιδευτές/τριες στην εκπαιδευτική διαδικασία

Σε ότι αφορά την άποψη των εκπαιδευτών/τριών για την ύπαρξη αμφίδρομης επικοινωνίας μεταξύ των εκπαιδευτών/τριών και των σπουδαστών/τριών, το 100% θεωρούν ότι υπήρξε αμφίδρομη επικοινωνία σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό.

B.1.3 [Θα λέγατε ότι υπήρξε αμφίδρομη επικοινωνία ανάμεσα σε εσάς και τους Σπουδαστές;]

Διάγραμμα 48 Αμφίδρομη επικοινωνία με τους σπουδαστές/στρίες (εκπαιδευτές/τριες)

Σε ότι αφορά την άποψη των εκπαιδευτών/τριών για το ενδιαφέρον που επέδειξαν οι σπουδαστές/στρίες για το μάθημα το οποίο δίδαξαν, το 99% θεωρούν ότι οι σπουδαστές/στρίες επέδειξαν ενδιαφέρον σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό και το 1% σε ικανοποιητικό βαθμό.

B.1.2 [Επέδειξαν ουσιαστικό ενδιαφέρον για το μάθημα που διδάξατε;]

Διάγραμμα 49 Ενδιαφέρον σπουδαστών/τριών κατά τη διάρκεια των μαθημάτων (εκπαιδευτές/τριες)

Σε ότι αφορά την άποψη των εκπαιδευτών/τριών για την παρουσία των σπουδαστών/τριών στην αίθουσα διδασκαλίας, το 99% απαντούν ότι η παρουσία των σπουδαστών/τριών ήταν σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό και το 1% σε ικανοποιητικό βαθμό.

B.1.1 [Θα λέγατε ότι κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας σας η πλειοψηφία των εκπαιδευομένων ήταν παρόντες στην αίθουσα;]

Διάγραμμα 50 Παρουσία σπουδαστών/τριών στα μαθήματα (εκπαιδευτές/τριες)

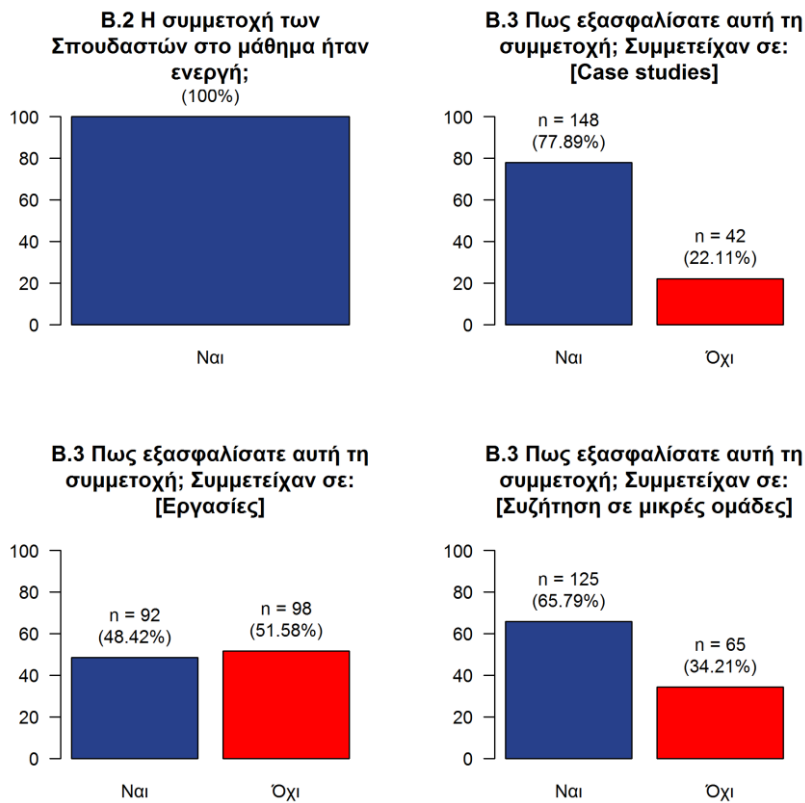
Ως προς το θέμα της ανατροφοδότησης των σπουδαστών/τριών με τους υπευθύνους σπουδών και έρευνας, το 87% απαντούν ότι πραγματοποιείται σε συστηματική βάση σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό, το 6% σε ικανοποιητικό βαθμό και το 6% ότι δεν γίνεται καθόλου ή γίνεται λίγο.

B.1.4 [Συζητάτε την ανατροφοδότηση των σπουδαστών με τους Υπευθύνους Σπουδών και Έρευνας σε συστηματική βάση;]

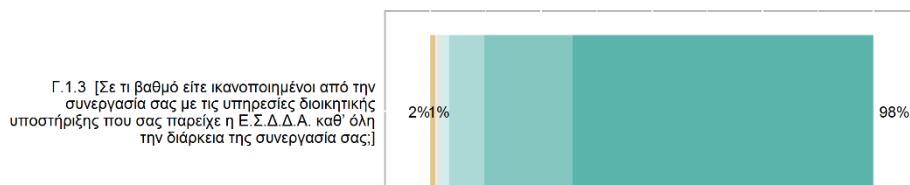
Διάγραμμα 51 Ανατροφοδότηση σπουδαστών/τριών με τους υπευθύνους σπουδών και έρευνας (εκπαιδευτές/τριες)

Οι εκπαιδευτές/τριες που συμμετείχαν στην ποσοτική έρευνα επιβεβαίωσαν ότι η συμμετοχή των σπουδαστών/τριών στο μάθημα ήταν ενεργή. Το 77,89% των εκπαιδευτών/τριών δηλώνουν ότι εξασφάλισαν την ενεργή συμμετοχή με τη συμμετοχή των σπουδαστών/τριών σε case studies, ενώ το 48,42% των εκπαιδευτών/τριών δηλώνουν ότι εξασφάλισαν την ενεργή συμμετοχή των σπουδαστών/τριών στο μάθημα, με τη συμμετοχή τους σε εργασίες. Το 65,79% των εκπαιδευτών/τριών δηλώνουν ότι εξασφάλισαν την ενεργή συμμετοχή των σπουδαστών/τριών στο μάθημα, με τη συμμετοχή τους σε ομάδες συζήτησης.

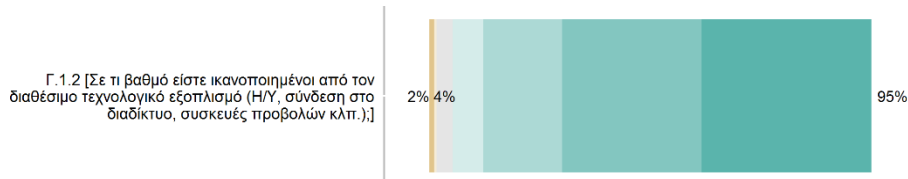
Διάγραμμα 52 Ενεργή συμμετοχή των σπουδαστών/τριών σύμφωνα με τις απόψεις των εκπαιδευτών/τριών

Οι εκπαιδευτές/τριες δηλώνουν πολύ ικανοποιημένοι από τις υπηρεσίες διοικητικής υποστήριξης σε ποσοστό 98%, ενώ ποσοστό 2% δηλώνει καθόλου ή λίγο ικανοποιημένο.

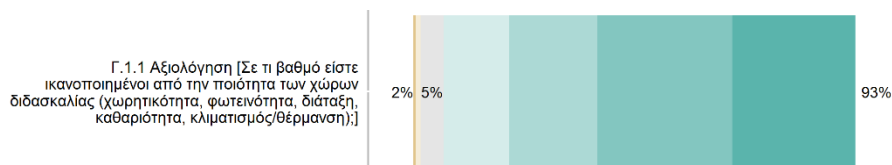
Διάγραμμα 53 Ικανοποίηση από την συνεργασία με την Ε.Σ.Δ.Δ.Α (εκπαιδευτές/τριες)

Οι εκπαιδευτές/τριες δηλώνουν πολύ ικανοποιημένοι από τον διαθέσιμο τεχνολογικό εξοπλισμό (Η/Υ, σύνδεση στο διαδίκτυο, συσκευές προβολών, κλπ.) σε ποσοστό 95%. Ποσοστό 4% δηλώνει αρκετά ικανοποιημένο και ποσοστό 2% δηλώνει καθόλου ή λίγο ικανοποιημένο.

Διάγραμμα 54 Ικανοποίηση από τον διαθέσιμο τεχνολογικό εξοπλισμό (εκπαιδευτές/τριες)

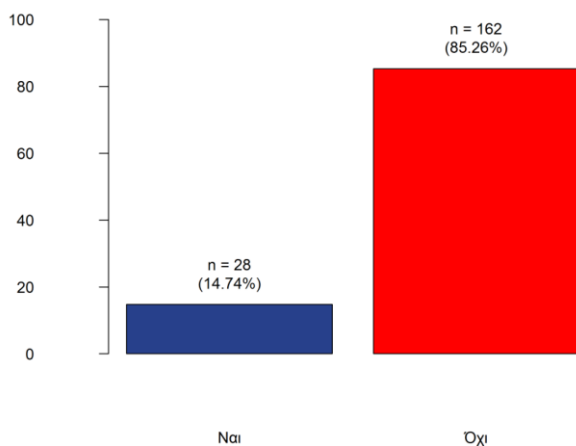
Οι εκπαιδευτές/τριες δηλώνουν πολύ ικανοποιημένοι από την ποιότητα των χώρων διδασκαλίας (χωρητικότητα, φωτεινότητα, διάταξη, καθαριότητα, θέρμανση/κλιματισμός) σε ποσοστό 93%. Ποσοστό 5% δηλώνει αρκετά ικανοποιημένο και ποσοστό 2% δηλώνει καθόλου ή λίγο ικανοποιημένο.

Διάγραμμα 55 Ικανοποίηση από την ποιότητα των χώρων διδασκαλίας (εκπαιδευτές/τριες)

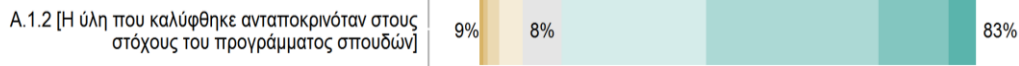
Το 85,26% των εκπαιδευτών/τριών δεν διατύπωσε κάποιο είδους αίτημα για επιπλέον τεχνική ή άλλου είδους υποστήριξη.

Γ.2 Διατυπώθηκε ποτέ από την πλευρά σας κάποιο είδους αίτημα για επιπλέον τεχνική ή άλλους είδους υποστήριξη;

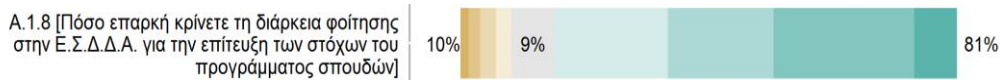
Διάγραμμα 56 Αιτήματα επιπλέον τεχνικής ή άλλης υποστήριξης (εκπαιδευτές/τριες)

Οι απόφοιτοι θεωρούν σε ποσοστό 83% ότι η ύλη ανταποκρινόταν στους στόχους του προγράμματος σπουδών «πολύ ικανοποιητικά», σε ποσοστό 8% «ικανοποιητικά» και σε ποσοστό 9%, «καθόλου ή λίγο».

Διάγραμμα 57 Ανταπόκριση της ύλης στους στόχους του προγράμματος σπουδών (απόφοιτοι)

Από πλευράς αποφοίτων, σε ποσοστό 81% θεωρούν ότι η διάρκεια της φοίτησης για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος σπουδών είναι «πολύ» επαρκής, σε ποσοστό 9% «ικανοποιητικά» επαρκής και σε ποσοστό 10%, «καθόλου ή λίγο» επαρκής.

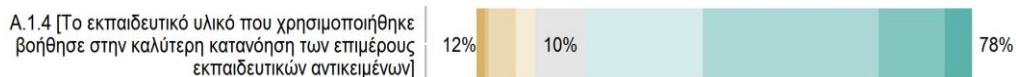
Διάγραμμα 58 Επάρκεια διάρκειας φοίτησης (απόφοιτοι)

Οι απόφοιτοι θεωρούν σε ποσοστό 79% «πολύ ικανοποιημένοι» ως προς την οργάνωση και υλοποίηση των μαθημάτων εξειδίκευσης, σε ποσοστό 7% «αρκετά ικανοποιημένοι» και σε ποσοστό 14%, «καθόλου ή λίγο» ικανοποιημένοι.

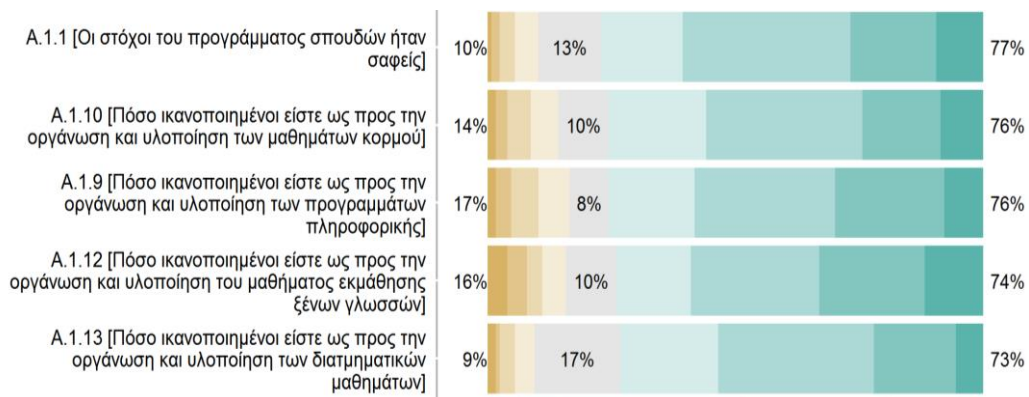
Διάγραμμα 59 Ικανοποίηση ως προς την οργάνωση και υλοποίηση μαθημάτων εξειδίκευσης (απόφοιτοι)

Επιπλέον, σε ποσοστό 78% οι απόφοιτοι θεωρούν ότι το εκπαιδευτικό υλικό βοήθησε «πολύ ικανοποιητικά» στην κατανόηση των επιμέρους εκπαιδευτικών αντικείμενων, ενώ σε ποσοστό 12%, δεν βοήθησε «καθόλου» ή βοήθησε «λίγο».

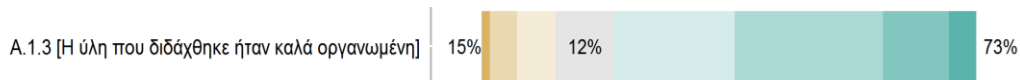
Διάγραμμα 60 Χρηστικότητα εκπαιδευτικού υλικού (απόφοιτοι)

Υψηλά είναι τα ποσοστά ικανοποίησης των αποφοίτων σχετικά με την σαφήνεια των στόχων του Προγράμματος Σπουδών (77%), την οργάνωση και υλοποίηση των μαθημάτων κορμού (76%), την οργάνωση και υλοποίηση των προγραμμάτων πληροφορικής (76%), την οργάνωση και υλοποίηση του μαθήματος εκμάθησης ξένων γλωσσών (74%), την οργάνωση και υλοποίηση των διατμηματικών μαθημάτων (73%). Οι αρνητικές απόψεις κυμαίνονται από 9% έως 17%.

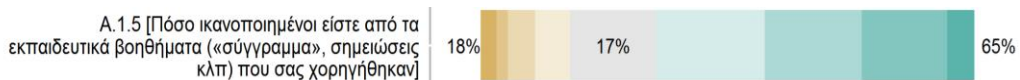
Διάγραμμα 61 Οργάνωση και υλοποίηση μαθημάτων (απόφοιτοι)

Το 73% των αποφοίτων είναι «πολύ ικανοποιημένο» από την οργάνωση της ύλης που διδάχθηκε. Το 12% είναι «αρκετά ικανοποιημένο» και το 15% «καθόλου» ή «λίγο» ικανοποιημένο.

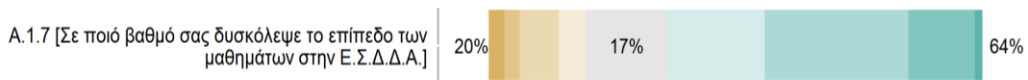
Διάγραμμα 62 Οργάνωση διδαχθείσας ύλης (απόφοιτοι)

Ως προς τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (συγγράμματα, σημειώσεις και λοιπό υλικό που διαμοιράσθηκε), το 65% των αποφοίτων είναι «πολύ ικανοποιημένο», το 17% είναι «αρκετά ικανοποιημένο» και το 18% «καθόλου ή λίγο» ικανοποιημένο.

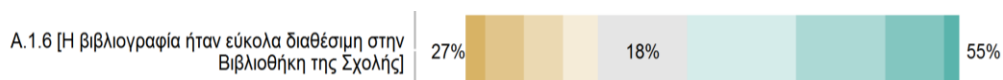
Διάγραμμα 63 Αξιολόγηση εκπαιδευτικών συγγραμμάτων (απόφοιτοι)

Το 64% των αποφοίτων θεωρεί ότι δεν τους δυσκόλεψε καθόλου το επίπεδο μαθημάτων της Σχολής, το 17% ότι τους δυσκόλεψε μερικώς και το 20% ότι τους δυσκόλεψε πολύ.

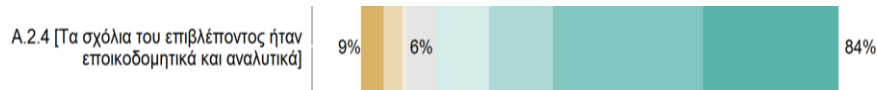

Διάγραμμα 64 Επίπεδο δυσκολίας μαθημάτων Ε.Σ.Δ.Δ.Α (απόφοιτοι)

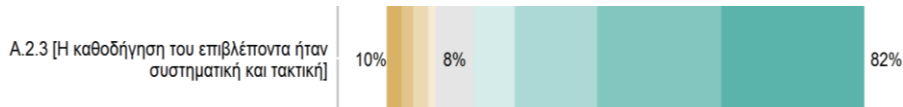
Το 55% των αποφοίτων θεωρεί ότι η βιβλιογραφία είναι διαθέσιμη στη βιβλιοθήκη της σχολής σε «πολύ ικανοποιητικό βαθμό», το 18% ότι σε «ικανοποιητικό βαθμό» και το 27% σε «καθόλου ικανοποιητικό βαθμό».

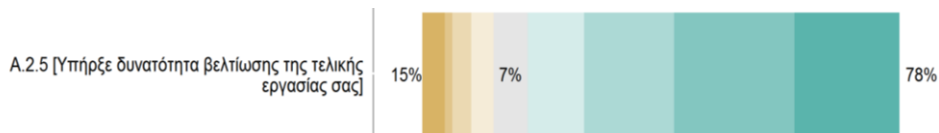
Οι απόφοιτοι θεωρούν τα σχόλια των εκπαιδευτών/τριών εποικοδομητικά και αναλυτικά σε πολύ «ικανοποιητικό βαθμό» σε ποσοστό 84%, «μερικώς» εποικοδομητικά σε ποσοστό 6% και «καθόλου» εποικοδομητικά σε ποσοστό 9%.

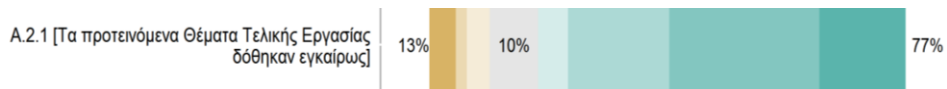
Σχετικά με τη καθοδήγηση των εκπαιδευτών/τριών, ήταν συστηματική και τακτική σε πολύ «ικανοποιητικό βαθμό» σε ποσοστό 82%, «μερικώς» συστηματική και τακτική σε ποσοστό 8% και «καθόλου» συστηματική και τακτική σε ποσοστό 10%.

Οι απόφοιτοι απαντούν ότι υπήρξε δυνατότητα βελτίωσης της τελικής εργασίας τους σε «πολύ ικανοποιητικό» βαθμό σε ποσοστό 78% , «μερικώς» σε ποσοστό 7% και καθόλου σε ποσοστό 15%.

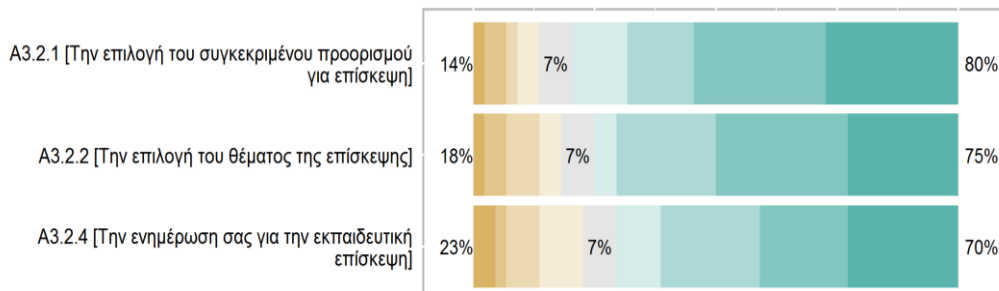
Ως προς το κατά πόσο τα προτεινόμενα θέματα τελικής εργασίας δόθηκαν εγκαίρως, οι απόφοιτοι απαντούν ότι δόθηκαν σε πολύ «ικανοποιητικό βαθμό» σε ποσοστό 78%, «μερικώς» σε ποσοστό 7% και ότι δεν δόθηκαν εγκαίρως σε ποσοστό 15%.

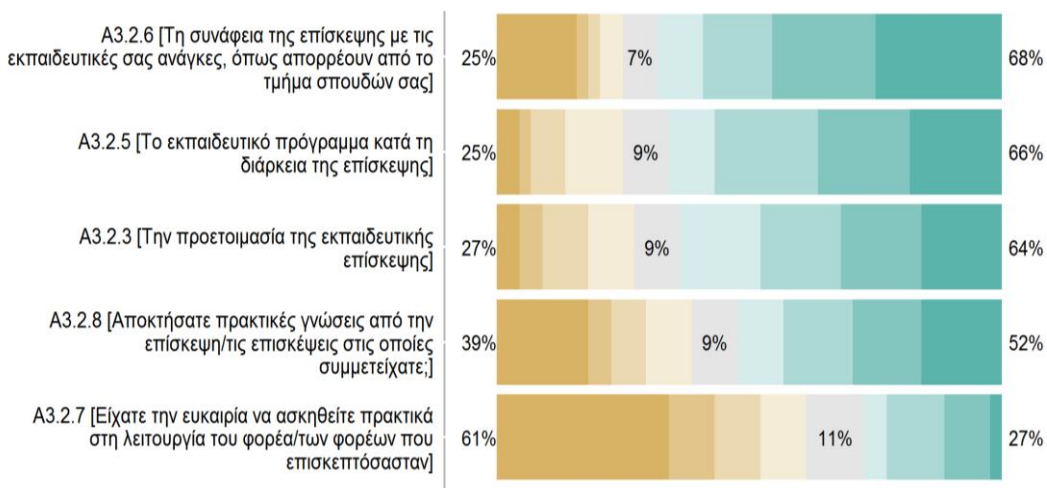
Οι απόφοιτοι θεωρούν υπήρχε σχετικό ερευνητικό υλικό στη βιβλιοθήκη της Ε.Σ.Δ.Δ.Α σε «πολύ ικανοποιητικό» βαθμό σε ποσοστό 46% , «μερικώς» σε ποσοστό 19% και καθόλου (ή λίγο) σε ποσοστό 35%.

Σε ότι αφορά στην άποψη των αποφοίτων για τις εκπαιδευτικές επισκέψεις, υψηλά είναι τα ποσοστά σύμφωνα με τα οποία οι απόφοιτοι είναι «πολύ ικανοποιημένοι» με την επιλογή του συγκεκριμένου προορισμού της επίσκεψης (80%), με την επιλογή του θέματος της επίσκεψης (75%) και με την ενημέρωση σχετικά με την εκπαιδευτική επίσκεψη (70%).

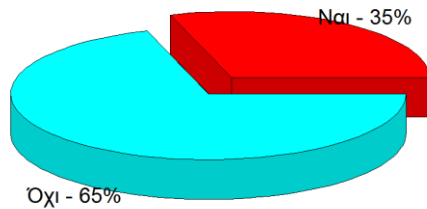
Αξίζει να σημειωθεί ότι το 25% των αποφοίτων δεν θεωρεί την εκπαιδευτική επίσκεψη συναφή με τις εκπαιδευτικές ανάγκες, όπως αυτές απορρέουν από το τμήμα σπουδών τους. Επίσης οι απόφοιτοι δεν δηλώνουν σε μεγάλα ποσοστά ικανοποιημένοι από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα κατά τη διάρκεια της επίσκεψης (25 %) και την προετοιμασία για την εκπαιδευτική επίσκεψη (27%). Σε μεγάλο ποσοστό (39%), κρίνουν αρνητικά την απόκτηση πρακτικών γνώσεων κατά την επίσκεψη (δεν αποκτήθηκαν), ενώ το 61% δηλώνει ότι δεν του δόθηκε η ευκαιρία να ασκηθεί στην πράξη στη λειτουργία του φορέα / των φορέων που επισκέφθηκε.

Διάγραμμα 65 Λόγοι συμμετοχής των αποφοίτων στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα (3)

Το 65% των αποφοίτων δηλώνει ότι έχει συμμετάσχει σε εκπαιδευτική επίσκεψη και το 93% σε πρακτική εκπαίδευση.

A.3 Έχετε συμμετάσχει σε κάποια εκπαιδευτική επίσκεψη;

Διάγραμμα 66 Συμμετοχή αποφοίτων στις εκπαιδευτικές επισκέψεις

A.4 Έχετε συμμετάσχει σε πρακτική εκπαίδευση;

Διάγραμμα 67 Συμμετοχή των αποφοίτων στην πρακτική εκπαίδευση

Σε ότι αφορά την ενότητα αξιολόγησης της Πρακτικής Εκπαίδευσης, η πλειοψηφία των αποφοίτων απάντησε θετικά στο σύνολο των ερωτήσεων.

Η επάρκεια της χρονικής διάρκειας της πρακτικής εκπαίδευσης, σημείωσε το υψηλότερο ποσοστό θετικών απαντήσεων (81%) και το χαμηλότερο (10%) στην κατηγορία της.

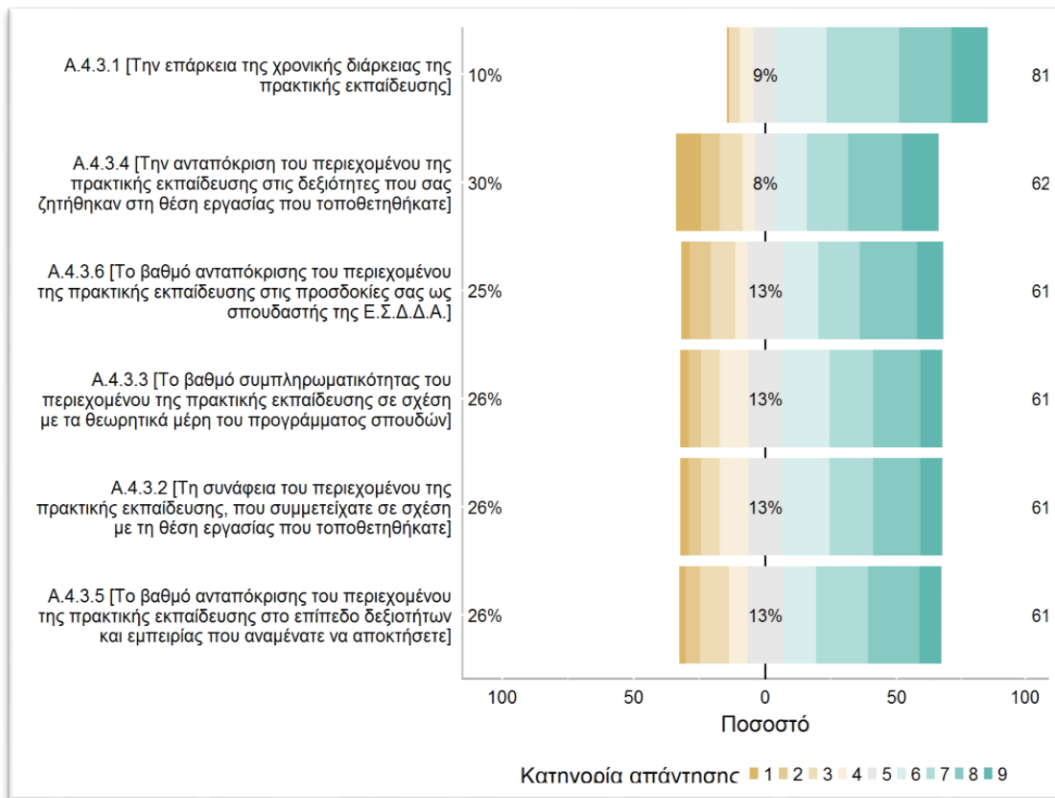
Ως προς την ανταπόκριση του περιεχομένου της πρακτικής εκπαίδευσης στις δεξιότητες που ζητήθηκαν στους αποφοίτους στη θέση εργασίας που τοποθετήθηκαν μετά την αποφοίτησή τους, το 62% απάντησε θετικά. Ποσοστό 30% του δείγματος έδωσε αρνητική απάντηση, ενώ 8% ουδέτερη.

Αναφορικά με το βαθμό ανταπόκρισης του περιεχομένου της πρακτικής εκπαίδευσης στις προσδοκίες των αποφοίτων ως Απόφοιτοι της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., το μεγαλύτερο ποσοστό (61%) έδωσε θετική κρίση, ενώ ποσοστό 25% του δείγματος έδωσε την αντίθετη απάντηση και 13% ουδέτερη.

Ο βαθμός συμπληρωματικότητας του περιεχομένου της πρακτικής εκπαίδευσης σε σχέση με τα θεωρητικά μέρη του προγράμματος σπουδών, κρίθηκε θετικά από το 61% των αποφοίτων. Από τους υπολειπόμενους απόφοιτους, το 26% έκρινε αρνητικά το βαθμό συμπληρωματικότητας και ποσοστό 13% ουδέτερα.

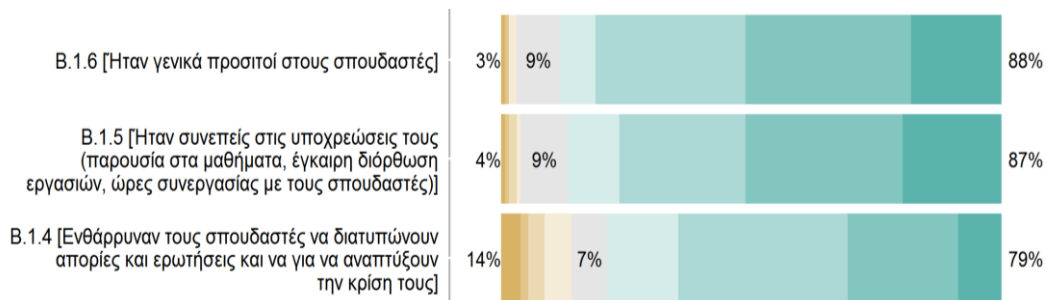
Σχετικά με τη συνάφεια του περιεχομένου της πρακτικής εκπαίδευσης που συμμετείχαν οι απόφοιτοι σε σχέση με τη θέση εργασίας που τοποθετήθηκαν έπειτα, το μεγαλύτερο ποσοστό (61%) ανταποκρίθηκε θετικά. Ποσοστό 26% έδωσε αρνητική κριτική και ποσοστό 13% ουδέτερη.

Τέλος ως προς το βαθμό ανταπόκρισης του περιεχομένου της πρακτικής εκπαίδευσης στο επίπεδο δεξιοτήτων και εμπειρίας που ανέμενε να αποκτήσει ο απόφοιτος, τα ποσοστά είναι όμοια με τα ανωτέρω, με ποσοστό 61% να κρίνει θετικά το βαθμό ανταπόκρισης.

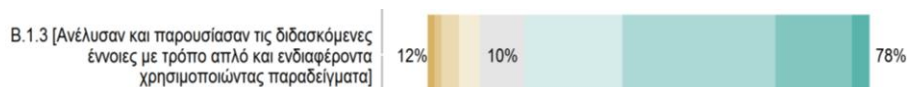

Διάγραμμα 68 Αξιολόγηση της πρακτικής εκπαίδευσης (απόφοιτοι)

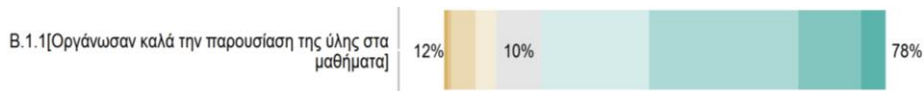
Σε ότι αφορά στην άποψη των αποφοίτων σχετικά με τους διδάσκοντες, καταγράφονται υψηλά ποσοστά σε σχέση με τον βαθμό ικανοποίησης ως προς την «προσιτότητα» των εκπαιδευτών/τριών (88%), τη συνέπεια στις υποχρεώσεις τους (87%) και την ενθάρρυνση των σπουδαστών/τριών να διατυπώνουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (79%).

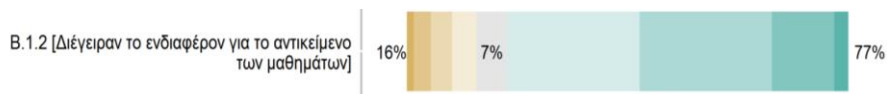
Το 78% των σπουδαστών/τριών θεωρεί ότι οι διδάσκοντες ανέλυσαν και παρουσίασαν τις διδασκόμενες έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, ενώ ένα ποσοστό 12% απάντησε ότι δεν επιτεύχθηκε καθόλου η διάσταση αυτή.

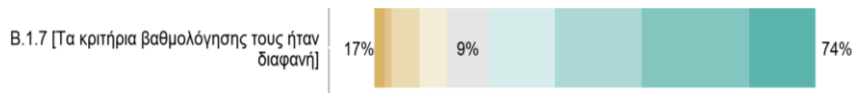
Το 78% θεωρούν ότι οι διδάσκοντες οργάνωσαν την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα «πολύ ικανοποιητικά», «ικανοποιητικά» σε ποσοστό 10% και «καθόλου ικανοποιητικά» σε ποσοστό 12%.

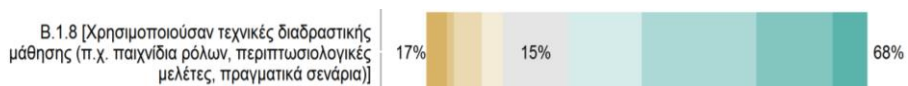
Το 77% των σπουδαστών/τριών θεωρεί ότι οι διδάσκοντες διέγειραν το ενδιαφέρον για το αντικείμενο των μαθημάτων πολύ ικανοποιητικά, ικανοποιητικά σε ποσοστό 7% και καθόλου ικανοποιητικά σε ποσοστό 16%.

Ως προς τη διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης, το 74% των σπουδαστών/τριών θεωρεί ότι ήταν «πολύ ικανοποιητικά», «ικανοποιητικά» σε ποσοστό 19% και «καθόλου ικανοποιητικά» σε ποσοστό 17%.

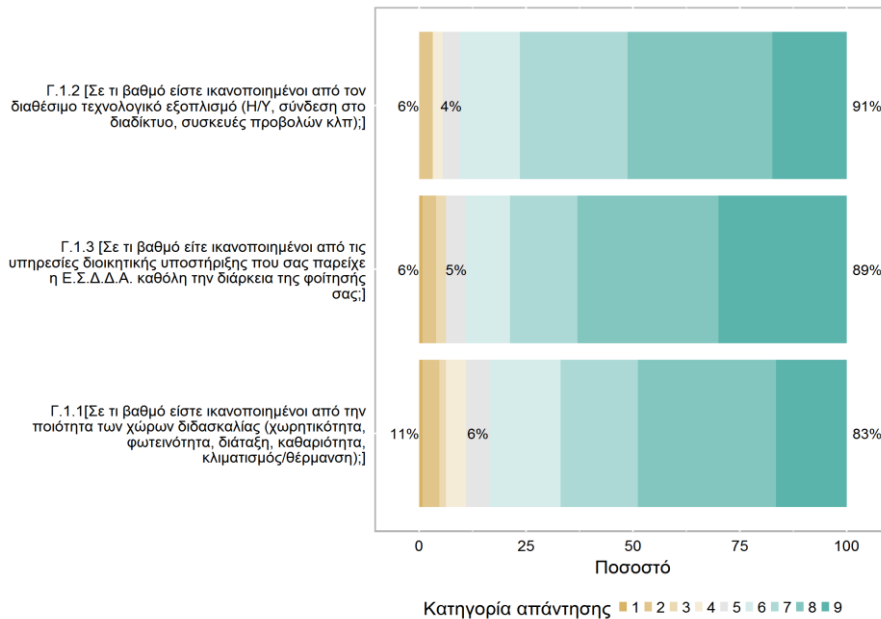

Αναφορικά με τη χρήση διαδραστικών τεχνικών μάθησης από τους διδάσκοντες, το 68% θεωρούν ότι έγινε σε «πολύ ικανοποιητικό» βαθμό, σε «ικανοποιητικό βαθμό» (15%) και σε «καθόλου ικανοποιητικό» (17%).

Οι απόφοιτοι είναι «πολύ ικανοποιημένοι» από τις υποδομές και λοιπές υποστηρικτικές υπηρεσίες, σε ότι αφορά στον τεχνολογικό εξοπλισμό (91%), σε ότι αφορά τις υπηρεσίες διοικητικής υποστήριξης (89%) και σε ότι αφορά την ποιότητα των χώρων διδασκαλίας (83%). Οι αρνητικές απόψεις κυμαίνονται σε πολύ μικρά ποσοστά.

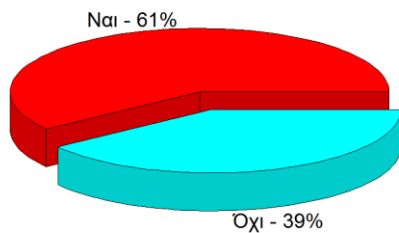
Ενότητα Γ: Υποδομές και λοιπές υποστηρικτικές υπηρεσίες

Διάγραμμα 69 Βαθμός ικανοποίησης από τον διαθέσιμο τεχνολογικό εξοπλισμό, τις υπηρεσίες διοικητικής υποστήριξης και την ποιότητα των χώρων διδασκαλίας (απόφοιτοι)

Εντύπωση προκαλεί το ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό (39%) των αποφοίτων που δήλωσαν ότι δεν χρησιμοποίησαν τη βιβλιοθήκη της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

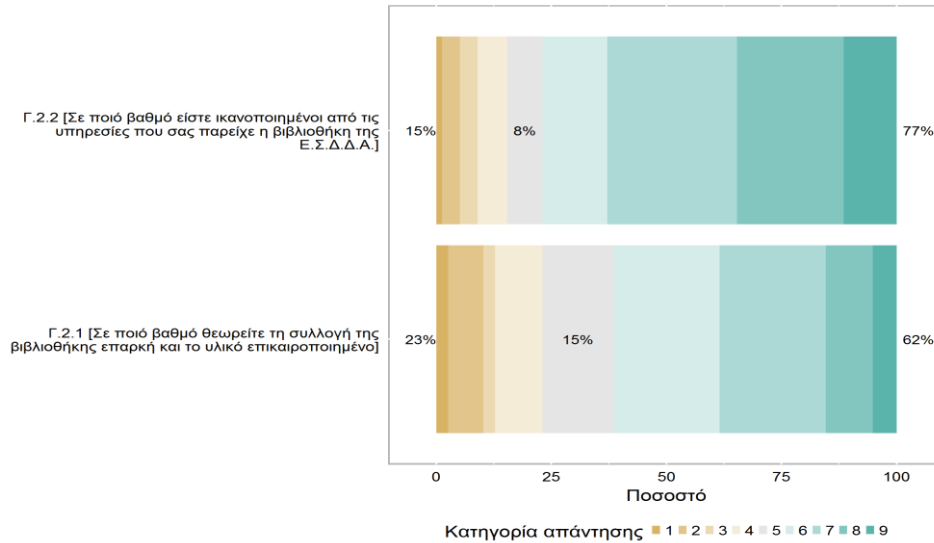
Γ.2 Χρησιμοποιούσατε τη βιβλιοθήκη της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.;

Διάγραμμα 70 Χρησιμοποίηση της βιβλιοθήκης της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. από τους σπουδαστές/στριες

Σε ότι αφορά τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης, το 77% των αποφοίτων που χρησιμοποίησαν τη βιβλιοθήκη είναι «πολύ ικανοποιημένο», ενώ σε ότι αφορά την επάρκεια του διαθέσιμου υλικού της βιβλιοθήκης, μόνο το 66% είναι «πολύ ικανοποιημένο», ενώ το 23% δηλώνει καθόλου ικανοποιημένο.

Ενότητα Γ: Υποδομές και λοιπές υποστηρικτικές υπηρεσίες

Διάγραμμα 71 Ικανοποίηση από τις υπηρεσίες και το περιεχόμενο της βιβλιοθήκης από τους σπουδαστές/στρίες

3.2.4 Αποτίμηση της υλοποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος της Ε.Σ.Δ.Δ.Α – Ειδικά αξιολογικά ερωτήματα

Αξιολόγηση του βαθμού κάλυψης των αναγκών του εκπαιδευτικού προγράμματος από τη διάρκεια φοίτησης

Η φοίτηση στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. διαρκεί 18 μήνες και περιλαμβάνει θεωρητική εκπαίδευση και πρακτική άσκηση σε φορείς του δημόσιου τομέα.

Συνολικά, η διάρκεια φοίτησης αξιολογείται θετικά και συνεπώς καλύπτει τις ανάγκες του εκπαιδευτικού προγράμματος. Ειδικότερα, οι απόφοιτοι που συμμετείχαν στην ποσοτική έρευνα θεωρούν σε ποσοστό 81% ότι η διάρκεια της φοίτησης για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος σπουδών είναι «πολύ» επαρκής. Επίσης, δηλώνουν πολύ ικανοποιημένοι όσον αφορά στην οργάνωση και υλοποίηση των μαθημάτων εξειδίκευσης (79%) και ότι δεν το δεν τους δυσκόλεψε (64%) καθόλου το επίπεδο μαθημάτων της Σχολής,

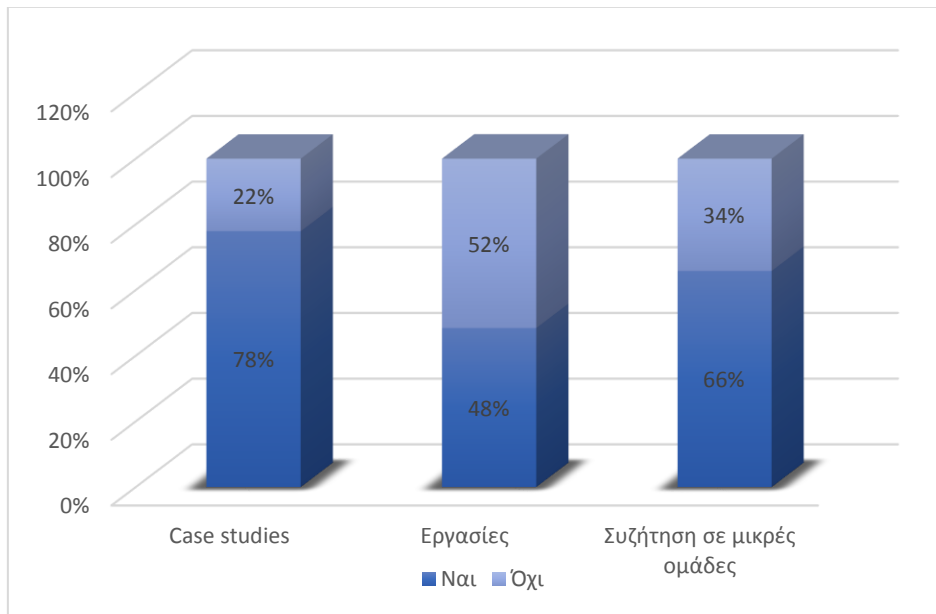
Αξιολόγηση των δυνατών και των αδύνατων σημείων των εκπαιδευτικών υπηρεσιών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και τρόπο βελτίωσης

Τα δυνατά και αδύνατα σημεία της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και οι προτάσεις βελτίωσης, παρουσιάζονται στις Ενότητες 5.1, 5.2 και «Δυνατά σημεία» και «Αδυναμίες» αντίστοιχα.

Αξιολόγηση της κάλυψης των αναγκών των σπουδαστών/τριών από τις υφιστάμενες εκπαιδευτικές τεχνικές και εργαλεία της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Η κάλυψη των αναγκών των σπουδαστών/τριών από τις υφιστάμενες εκπαιδευτικές τεχνικές και εργαλεία της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., αξιολογείται σε γενικές γραμμές θετικά τόσο από τους εκπαιδευτές/τριες όσο και από τους σπουδαστές/στρίες.

Το «μαθησιακό υπόδειγμα» της Σχολής περιλαμβάνει μία σειρά τρόπων/μορφών διδασκαλίας/εκπαίδευσής, εκπαιδευτικών μεθόδων/τεχνικών και μεθόδων αξιολόγησης και επίδοσης, προερχόμενων από τις αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων. Από τις ποσοτικές έρευνες προκύπτει ότι το 61% των εκπαιδευτών/τριών έχει χρησιμοποιήσει στα μαθήματα του περιπτωσιολογικές μελέτες, περιπτώσεις καθημερινής εργασιακής πρακτικής, παιχνίδια ρόλων, σε μεγάλο βαθμό, το 24% των εκπαιδευτών/τριών έχει χρησιμοποιήσει τις αναφερόμενες τεχνικές αρκετά και το 15% καθόλου. Ειδικότερα σε ποσοστό 78% έχουν χρησιμοποιήσει μελέτες περίπτωσης, 48% εργασίες και 66% συζήτηση με μικρές ομάδες. Στις ποιοτικές έρευνες οι υπεύθυνοι σπουδών εξέφρασαν επίσης την άποψη ότι η εκπαίδευση και οι εξετάσεις πρέπει να βασίζονται περισσότερο σε περιπτωσιολογικές μελέτες.

Διάγραμμα 72 Τεχνικές εκπαίδευσης που χρησιμοποιήθηκαν από τους εκπαιδευτές/τριες

Με την πάροδο των ετών στις θετικές μετεξελίξεις του προγράμματος των σπουδών περιλαμβάνεται η πραγματοποίηση ενός μεγάλου αριθμού εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων (εκπαιδευτικές επισκέψεις, διαλέξεις, εργαστηριακά σεμινάρια που αποσκοπούσαν στην ανάπτυξη και βελτίωση των προσωπικών ικανοτήτων των σπουδαστών/τριών κλπ.) και η αξιοποίηση μελετών περίπτωσης ως εργαλεία μάθησης, που αποδείχτηκαν ιδιαίτερα αποτελεσματικά. Παράλληλα, εισήχθησαν νέοι τρόποι αξιολόγησης δραστηριοτήτων όπως ομαδικές εργασίες ερωτήσεων βάσει παρακολούθησης ταινίας, ατομική εργασία αξιολόγησης κανονιστικών ρυθμίσεων βάσει κριτηρίων καλής νομοθέτησης, ενδιάμεση αξιολόγηση και ομαδικές εργασίες σε θέματα αιχμής με σκοπό τόσο τον εμπλουτισμό της εκπαιδευτικής διαδικασίας, όσο και την ισορροπημένη βαθμολόγηση.¹⁴

Όσον αφορά στην πρακτική εκπαίδευση, από την ποσοτική έρευνα προκύπτει ότι, οι σπουδαστές/στριες σε ποσοστό 81% θεωρούν ιδιαίτερα ικανοποιητική τη χρονική διάρκεια της πρακτικής εκπαίδευσης. Λιγότερο ικανοποιημένοι (61-62%) είναι οι απόφοιτοι όσον αφορά την ανταπόκριση του περιεχομένου της πρακτικής εκπαίδευσης στις προσδοκίες τους για απόκτηση δεξιοτήτων, το βαθμό συμπληρωματικότητας της με τη θεωρητική εκπαίδευση, τη συνάφεια με τη θέση τοποθέτησης τους και το βαθμό ανταπόκρισης του περιεχομένου της στο επίπεδο δεξιοτήτων και εμπειρίας που ανέμεναν να αποκτήσουν. Αντίστοιχα και στις ποιοτικές έρευνες οι απόφοιτοι θέτουν παρόμοια ζητήματα, επισημαίνοντας την ανάγκη μεγαλύτερης διασύνδεσης της Ε.Σ.Δ.Α.Α με τους φορείς της πρακτικής άσκησης.

¹⁴ Βλ. κείμενο «Η εκπαίδευση στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης: Φιλοσοφία και μεθοδολογία του προγράμματος σπουδών της ΚΕ' εκπαιδευτικής σειράς», σελ. 10.

Η πρακτική εκπαίδευση στοχεύει, κυρίως, στην αποκόμιση άμεσης εμπειρίας από τη Δημόσια Διοίκηση καθώς και σε μία πρώτη επαφή με τον πιθανό μελλοντικό χώρο εργασίας. Πιο συγκεκριμένα, ενισχύεται η μαθησιακή διαδικασία με την εμπειρία της εφαρμογής στο μελλοντικό εργασιακό χώρο εργασίας των θεωριών και των γνώσεων που έχουν διδαχθεί οι σπουδαστές/στρίες, κατά το προηγούμενο διάστημα θεωρητικής εκπαίδευσης στη Σχολή. Ως ακολούθως, μέσω της πρακτικής εκπαίδευσης ο σπουδαστής/στρία καλείται να εξάγει περαιτέρω συμπεράσματα που να ενισχύουν και να επανατροφοδοτούν το θεωρητικό προβληματισμό του, ενισχύοντας τόσο την επιστημονική, όσο και την επαγγελματική-συμπεριφορική φαρέτρα γνώσεων και δεξιοτήτων του. Ιδιαίτερα θετικά αξιολογείται από την αξιολογητική ομάδα η πρακτική εκπαίδευση στο εξωτερικό, δεδομένου ότι συστήνει στους σπουδαστές/στρίες ένα πλαίσιο εργασίας διαφορετικό από αυτό που έχουν συνηθίσει ή αναμένουν ότι θα συναντήσουν στην Ελληνική δημόσια διοίκηση.

Επίσης, από την μελέτη των προγραμμάτων σπουδών των τελευταίων εκπαιδευτικών σειρών, προκύπτει ότι η Ε.Σ.Δ.Δ.Α. έχει τροποποιήσει την διαδικασία της πρακτικής εκπαίδευσης. Ήδη από την ΚΒ' εκπαιδευτική σειρά, η επιλογή των φορέων πραγματοποιείται κατόπιν πρόσκλησης φορέων ενδιαφέροντος της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. Οι σπουδαστές/στρίες τοποθετούνται σύμφωνα με δήλωση προτίμησής τους, από τον διαθέσιμο σε αυτούς πίνακα υποψήφιων φορέων και ορίζεται για κάθε σπουδαστή/στρία υπεύθυνος Εκπαιδευτής/τρια Πρακτικής Εκπαίδευσης στον φορέα πρακτικής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό Σπουδών.

Όσον αφορά στις εκπαιδευτικές επισκέψεις, εντάσσονται στην εκπαιδευτική διαδικασία και υπηρετούν διδακτικούς και παιδαγωγικούς σκοπούς του προγράμματος σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. Η σημασία των εκπαιδευτικών επισκέψεων αξιολογείται τόσο από τους υπευθύνους όσο και από τους αποφοίτους της Σχολής ως πολύ σημαντική στο πλαίσιο της απόκτησης μιας σφαιρικής εικόνας λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης.

Σε ότι αφορά στα αποτελέσματα της ποσοτικής έρευνας σχετικά με την άποψη των αποφοίτων για τις εκπαιδευτικές επισκέψεις, υψηλά είναι τα ποσοστά σύμφωνα με τα οποία οι απόφοιτοι είναι «πολύ ικανοποιημένοι» με την επιλογή του συγκεκριμένου προορισμού της επίσκεψης (80%), με την επιλογή του θέματος της επίσκεψης (75%). Λιγότερο ικανοποιημένοι είναι οι απόφοιτοι από τη συνάφεια της επίσκεψης με τις εκπαιδευτικές ανάγκες τους (68% δηλώνει «πολύ ικανοποιημένο», ενώ το 25% «λίγο ικανοποιημένο») και την διάρκεια της (66% δηλώνει «πολύ ικανοποιημένο», ενώ το 25% «λίγο ικανοποιημένο»). Πολύ λιγότερο ικανοποιημένοι δηλώνουν όσον αφορά στην απόκτηση πρακτικών γνώσεων από τις επισκέψεις (52% δηλώνει «πολύ ικανοποιημένο», ενώ το 39% «λίγο ικανοποιημένο») και από τη δυνατότητα πρακτικής άσκησης στη λειτουργία του φορέα που επισκέφτηκαν (μόνο το 27% δηλώνει «πολύ ικανοποιημένο», ενώ το 61% «λίγο ικανοποιημένο»). Αξίζει βέβαια να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ποιοτικής έρευνας οι αντιλήψεις των αποφοίτων για τις επισκέψεις εξαρτώνται από τον κύκλο σπουδών που παρακολούθησαν.

Συνεπώς, οι απόφοιτοι αξιολογούν θετικά τη σημασία και την οργάνωση των εκπαιδευτικών επισκέψεων, αλλά αναμένουν να αποκομίσουν περισσότερα οφέλη όσον αφορά την απόκτηση πρακτικών γνώσεων για τη Δημόσια Διοίκηση και τη λειτουργία του φορέα που επισκέφτηκαν. Είναι όμως προφανές ότι τα αναμενόμενα από τους αποφοίτους οφέλη είναι εφικτό να

επιτευχθούν στον επιδιωκόμενο βαθμό, στο πλαίσιο άλλων εκπαιδευτικών διαδικασιών (π.χ. πρακτική εκπαίδευση) και όχι κατά τη διάρκεια της εκ των πραγμάτων περιορισμένης διάρκειας των εκπαιδευτικών επισκέψεων .

Επίσης, από την μελέτη των προγραμμάτων σπουδών των τελευταίων εκπαιδευτικών σειρών, προκύπτει ότι η Ε.Σ.Δ.Δ.Α. έχει συστηματοποιήσει τη διαδικασία των εκπαιδευτικών επισκέψεων. Συγκεκριμένα, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του σχεδιασμού του εκπαιδευτικού έργου, σε επίπεδο τμήματος και εκπαιδευτικής σειράς στο σύνολό της, και δεσμεύουν για τη συμμετοχή όλους τους σπουδαστές/τριες. Η επιλογή των επισκέψιμων χώρων δεν γίνονται κατά τρόπο τυχαίο και αποσπασματικό, αλλά με προγραμματισμένες δράσεις που συνάδουν με την εκπαιδευτική διαδικασία. «Εκπαιδευτικές επισκέψεις» γενικότερου ενδιαφέροντος πραγματοποιούνται με σκοπό την πρόσβαση των σπουδαστών/τριών σε φορείς ενδιαφέροντος και με εξειδικευμένο πρόγραμμα που ως μεμονωμένα άτομα δεν θα είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν.

Αξιολόγηση του βαθμού χρήσης καινοτόμων μεθόδων εκπαίδευσης και σύγχρονων ή/και ασύγχρονων μεθόδων τηλεεκπαίδευσης (e-learning)

Διαπιστώσεις για τις μεθόδους εκπαίδευσης έχουν αναφερθεί και στο προηγούμενο ειδικό αξιολογητικό ερώτημα (κάλυψη των αναγκών των σπουδαστών/τριών από τις υφιστάμενες τεχνικές και εργαλεία), συνεπώς σε αυτό το σημείο οι διαπιστώσεις αφορούν τις νέες τεχνολογίες στην εκπαιδευτική διαδικασία. Συγκεκριμένα, η εισαγωγή της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class στην εκπαιδευτική διαδικασία αξιολογείται ιδιαίτερα θετικά, καθώς βελτίωσε την εκπαιδευτική εμπειρία και παρείχε τη δυνατότητα στους διδάσκοντες να εισαγάγουν πρόσθετο υλικό και στους σπουδαστές/στρίες να λαμβάνουν και να διαχειρίζονται το εκπαιδευτικό υλικό με μεγαλύτερη ευκολία, ελαχιστοποιώντας τον χρόνο αναπαραγωγής του.

Αξιολόγηση της καταλληλότητας του υφιστάμενου εκπαιδευτικού υλικού

Το παρεχόμενο στους σπουδαστές/στρίες εκπαιδευτικό υλικό προέρχεται εν δυνάμει από δυο «διαδρομές»: α) από τα παραδοτέα Ομάδων Εργασίας οι οποίες, βάσει του θεσμικού πλαισίου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α, συγκροτούνται για να εκπονήσουν εκπαιδευτικό υλικό ή και β) από υλικό που δίδεται κατά τη διάρκεια του μαθήματος από τον εκάστοτε διδάσκοντα/ουσα. Η πρώτη κατηγορία εκπαιδευτικού υλικού είναι αυτή που αναρτάται και στο ηλεκτρονικό αποθετήριο του Ε.Κ.Δ.Δ.Α και είναι ελεύθερα προσβάσιμο από οποιοδήποτε επισκέπτη της ιστοσελίδας (και όχι επομένως από συμμετέχοντα στον οικείο τίτλο).

Σε ότι αφορά στην καταλληλότητα του υφιστάμενου εκπαιδευτικού υλικού, από τις ποσοτικές και ποιοτικές έρευνες προκύπτει ότι οι περισσότεροι διδάσκοντες αλλά και σπουδαστές/στρίες το θεωρούν κατάλληλο για την εκπαιδευτική διαδικασία. Συγκεκριμένα, το 78% των αποφοίτων που συμμετείχαν στην ποσοτική έρευνα θεωρεί ότι το εκπαιδευτικό υλικό τους βοήθησε «πολύ ικανοποιητικά» στην κατανόηση των επιμέρους εκπαιδευτικών αντικείμενων (σε ποσοστό 12%,

δεν βοήθησε «καθόλου» ή βοήθησε «λίγο»). Επίσης, το 60% των εκπαιδευτών/τριών, απαντά ότι το εκπαιδευτικό υλικό καλύπτει τις ανάγκες των σπουδαστών/τριών, σε μεγάλο βαθμό, το 24 % αρκετά και το 16% καθόλου. Ωστόσο από τις ποιοτικές έρευνες, οι απόφοιτοι αναδεικνύουν την ανάγκη το εκπαιδευτικό υλικό να είναι πιο προσεκτικά φτιαγμένο και περισσότερο ενημερωμένο. Αυτή η άποψη επαναλαμβάνεται εντονότερα από παλαιότερους αποφοίτους, οι οποίοι όμως δεν είχαν το πρόσθετο υλικό της ηλεκτρονικής πλατφόρμας. Λαμβάνοντας υπόψη ότι πρόκειται για ανθρώπους οι οποίοι έχουν ήδη ένα υψηλό ακαδημαϊκό προφίλ πριν από την εισαγωγή τους στη σχολή, ενδέχεται να προτιμούν τη χρησιμοποίηση πανεπιστημιακού τύπου εκπαιδευτικά συγγράμματα ως εκπαιδευτικό υλικό για τα μαθήματα που παρακολουθούν. Σε ότι αφορά το βαθμό ανταπόκρισης του υφιστάμενου εκπαιδευτικού υλικού στις σύγχρονες τάσεις της δημόσιας διοίκησης, αυτός αξιολογείται θετικός, ωστόσο στις ποιοτικές έρευνες καταγράφονται και απόψεις που προτιμούν το εκπαιδευτικό προσαρμοσμένο περισσότερο σε πρακτικές εφαρμογές στη δημόσια διοίκηση ή/και στα περιγράμματα θέσεων εργασίας για τις οποίες προορίζονται οι απόφοιτοι της σχολής.

Αξιολόγηση της διαδικασίας επιλογής του διδακτικού προσωπικού

Η επιλογή του διδακτικού προσωπικού της Ε.Σ.Δ.Δ.Α γίνεται μέσω του **Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού** του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. Μετά τις τελευταίες αναμορφώσεις του (2010 και 2016), το Μητρώο δίνει την δυνατότητα σε όλους τους ενδιαφερόμενους, οι οποίοι πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια επιλογής, να προχωρήσουν σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή στην ηλεκτρονική υποβολή αίτησης ένταξης στο Μητρώο. Κατόπιν εξέτασης της από την αντίστοιχη τριμελή επιτροπή αξιολόγησης, το ΔΣ του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. αποφασίζει για την αποδοχή ή απόρριψη της. Συνολικά, η επιλογή του διδακτικού προσωπικού της προεισαγωγικής εκπαίδευσης μέσω του Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. που παρέχει ένα μεγάλο αριθμό δυνητικών εκπαιδευτών/τριών. Επιπρόσθετα, με τις νέες διαδικασίες και τα κριτήρια επιλογής που εισάγει το νέο Μητρώο ΚΔΠ, εκτιμάται ότι θα συμβάλει στην αναβάθμιση της ποιότητας του διδακτικού προσωπικού.

Αξιολόγηση της επάρκειας του υφιστάμενου διδακτικού προσωπικού της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Από τα ποσοτικά και ποιοτικά ευρήματα προκύπτει ότι οι σπουδαστές/στρίες είναι ικανοποιημένοι από τους διδάσκοντες. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα ευρήματα της ποσοτικής έρευνας στους αποφοίτους της Ε.Σ.Δ.Δ.Α προκύπτει ότι:

- 84% των αποφοίτων θεωρούν τα σχόλια των εκπαιδευτών/τριών εποικοδομητικά και αναλυτικά σε πολύ «ικανοποιητικό βαθμό»,
- 82% των αποφοίτων θεωρούν την καθοδήγηση των εκπαιδευτών/τριών, συστηματική και τακτική σε πολύ «ικανοποιητικό βαθμό»,
- 88% των αποφοίτων θεωρούν ότι οι διδάσκοντες ήταν σε πολύ «ικανοποιητικό βαθμό» προσιτοί,

- 87% των αποφοίτων θεωρούν ότι οι διδάσκοντες ήταν σε πολύ «ικανοποιητικό βαθμό» συνεπείς και ,
- 79% των αποφοίτων θεωρούν ότι οι διδάσκοντες σε πολύ «ικανοποιητικό βαθμό» ενθάρρυναν τους σπουδαστές/στρίες στη διατύπωση αποριών και ερωτήσεων,
- 78% των σπουδαστών/τριών θεωρεί ότι οι διδάσκοντες ανέλυσαν και παρουσίασαν τις διδασκόμενες έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα
- 78% θεωρούν ότι οι διδάσκοντες οργάνωσαν την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα «πολύ ικανοποιητικά»
- 77% των σπουδαστών/τριών θεωρεί ότι οι διδάσκοντες διέγειραν το ενδιαφέρον για το αντικείμενο των μαθημάτων πολύ ικανοποιητικά,

Τα παραπάνω συμπεράσματα επιβεβαιώνονται και από ευρήματα της ποιοτικής έρευνας στους εκπαιδευτές/τριες, αλλά και από τις ποιοτικές έρευνες στους Αποφοίτους της Ε.Σ.Δ.Α.Α και τους Υπεύθυνους Σπουδών και Έρευνας. Ειδικότερα, όλοι οι εκπαιδευτές/τριες θεωρούν ότι υπήρξε σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό αμφίδρομη επικοινωνία με τους σπουδαστές/στρίες και ότι οι σπουδαστές/στρίες επέδειξαν ενδιαφέρον για το μάθημα, (100% των συμμετεχόντων και 99% αντίστοιχα). Η γενικότερη ικανοποίηση από τους εκπαιδευτές/τριες, επιβεβαιώνεται και από τις ποιοτικές έρευνες από τις οποίες επιπρόσθετα προκύπτει ότι οι απόφοιτοι επιζητούν σε σημαντικό βαθμό την εξοικείωση τους με τα θέματα διοίκησης και ως εκ τούτου φαίνεται ότι δείχνουν μεγαλύτερη προτίμηση σε εκπαιδευτές/τριες με μεγαλύτερη πρακτική εμπειρία στο Δημόσιο Τομέα, συγκριτικά με εκπαιδευτές/τριες που προέρχονται από τον ακαδημαϊκό χώρο.

Αξιολόγηση της επάρκειας της υφιστάμενης υλικοτεχνικής υποδομής

Η υφιστάμενη υλικοτεχνική υποδομή και οι υποστηρικτικές υπηρεσίες της Ε.Σ.Δ.Α.Α. κρίνονται επαρκείς (ποσοτικά και ποιοτικά) για την κάλυψη των αναγκών του εκπαιδευτικού προγράμματος.

Συγκεκριμένα, τόσο οι εκπαιδευτές/τριες όσο και οι απόφοιτοι (93% και 83% των συμμετεχόντων στις ποσοτικές έρευνες) δηλώνουν πολύ ικανοποιημένοι από την ποιότητα των χώρων διδασκαλίας (χωρητικότητα, φωτεινότητα, διάταξη, καθαριότητα, θέρμανση/κλιματισμός), καθώς και από τον διαθέσιμο τεχνολογικό εξοπλισμό (95% των εκπαιδευτών/τριών και 91% των αποφοίτων). Αντίστοιχα υψηλή είναι και η ικανοποίηση τους από τις υπηρεσίες διοικητικής υποστήριξης, δεδομένου ότι σχεδόν το σύνολο των εκπαιδευτών/τριών (98%) και το 89% των αποφοίτων δηλώνουν πολύ ικανοποιημένοι στη σχετική ερώτηση των ερωτηματολογίων της ποσοτικής έρευνας. Τα παραπάνω ευρήματα επιβεβαιώνονται και από το γεγονός ότι το 85,26% των εκπαιδευτών/τριών δεν διατύπωσε κάποιου είδους αίτημα για επιπλέον τεχνική ή άλλου είδους υποστήριξη.

Από τα αποτελέσματα της ποιοτικής όσο και από τα αποτελέσματα της ποσοτικής έρευνας προκύπτει ότι η βιβλιοθήκη του Ε.Κ.Δ.Α.Α. θεωρείτε εργαλείο περιορισμένης χρήσης από τους σπουδαστές/στρίες και τους αποφοίτους (μόνο το 61% των αποφοίτων που συμμετείχαν στην ποσοτική έρευνα δηλώνει ότι χρησιμοποίησε τη βιβλιοθήκη). Από τους απόφοιτους που

χρησιμοποίησαν τη βιβλιοθήκη, το 77% δηλώνει «πολύ ικανοποιημένο» από τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης, είναι όμως λιγότερο ικανοποιημένοι από την επάρκεια του διαθέσιμου υλικού της βιβλιοθήκης (μόνο το 66% δηλώνει «πολύ ικανοποιημένο» στη σχετική ερώτηση). Σύμφωνα με την έρευνα γραφείου που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της αξιολόγησης και τις συζητήσεις με τα στελέχη του Ε.Κ.Δ.Δ.Α πρόκειται για μία ειδική βιβλιοθήκη, σχεδιασμένη να ανταποκρίνεται στις εκπαιδευτικές, ερευνητικές και πληροφοριακές ανάγκες των σπουδαστών/τριών. Φαίνεται ακόμα ότι διαθέτει την απαιτούμενη υποδομή (θέσεις εργασίας, internet, προσωπικό κλπ.), σημαντικό βιβλιογραφικό υλικό για τα θέματα της Δημόσιας Διοίκησης, ανήκει στο Δίκτυο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, συμμετέχει έμμεσα στο HEAL- LINK, εξυπηρετεί τους χρήστες με δανεισμό του υλικού της ή με διαδανεισμό μέσω της βιβλιοθήκης το Παντείου. Σε αυτό το πλαίσιο προτείνεται να διερευνηθούν περαιτέρω από τους επιστημονικά υπεύθυνους ο χαμηλός βαθμός αξιοποίησης της βιβλιοθήκης από τους σπουδαστές/στρίες και να αυξηθεί η ενημέρωση των σπουδαστών/τριών για τις παρεχόμενες υπηρεσίες της βιβλιοθήκης.

Τέλος, όπως έχει αναφερθεί και σε άλλα ειδικά αξιολογητικά ερωτήματα, ιδιαίτερα θετικά αξιολογείται η εισαγωγή της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Αξιολόγηση της προστιθέμενης αξίας των συνεργασιών του Κέντρου με ομόλογους φορείς του εξωτερικού

Κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο παρατηρείται μία ύφεση στην υλοποίηση των δράσεων που βασίζονται σε διεθνείς συνεργασίες του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. Ως εκ τούτου διαφαίνεται η ανάγκη κατά την επόμενη περίοδο, επένδυσης του Ε.Κ.Δ.Δ.Α σε εξωστρεφείς δραστηριότητες, προκειμένου να αυξηθούν τόσο οι συνεργασίες, όσο και η ανταλλαγή καλών πρακτικών. Σε αυτή την κατεύθυνση «εξωστρέφειας», είναι πολύ σημαντική εξέλιξη η επαναφορά – μετά από 20 χρόνια – της πρακτικής εκπαίδευσης στο εξωτερικό, που σύμφωνα με τα στελέχη του Ε.Κ.Δ.Δ.Α στέφθηκε με εξαιρετική επιτυχία.

3.3 Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος αξιολόγησης

3.3.1 Υφιστάμενη κατάσταση

Ήδη από τον εγκεκριμένο Κανονισμό Σπουδών του 2008 (ΦΕΚ 2674/Β/31.12.2008 όπως τροποποιήθηκε με το ΦΕΚ 1378/Β/10.07.2009) για την Κ' Σειρά, προβλέπεται η πραγματοποίηση εσωτερικής αξιολόγησης της υλοποίησης του Προγράμματος Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α..

Η αξιολόγηση πραγματοποιούνταν στο τέλος κάθε Φάσης ή κύκλου Σπουδών και **περιλάμβανε** αξιολόγηση από τους σπουδαστές/στριες και τους εκπαιδευτές/τριες τόσο για την Θεωρητική εκπαίδευση όσο και για την Πρακτική άσκηση,

Ο Επιστημονικά Υπεύθυνος του Τμήματος, λαμβάνοντας υπόψη τις παραπάνω **αξιολογήσεις** καθώς και τις αξιολογήσεις των ΥΣΕ των τμημάτων πληροφορικής και ξένων γλωσσών, συνθέτει μια συνολική Έκθεση Αξιολόγησης για την κάθε Εκπαιδευτική Σειρά.

Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης εξελίχθηκε και από τον Κανονισμό Σπουδών του 2012 (ΦΕΚ 3297/Β/11.12.2012) προβλέπεται πλέον η ηλεκτρονική υποβολή των αντίστοιχων Έντυπων Αξιολόγησης.

Με βάση τα **στοιχεία** που διέθεσε το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. και τα οποία αφορούσαν τις Εκπαιδευτικές Σειρές ΚΓ' και ΚΔ', πραγματοποιείται αξιολόγηση από τους σπουδαστές/στριες:

A. Για την Κοινή Φάση Σπουδών

- I. Ειδικά για όλα τα μαθήματα της Κοινής Φάσης Σπουδών του Προγράμματος Ξένων Γλωσσών και του Προγράμματος ανάπτυξης προσωπικών ικανοτήτων με βάση τα παρακάτω κριτήρια:
 - Περιεχόμενο μαθήματος (συνάφεια με αντικείμενο του Μαθήματος)
 - Οργάνωση μαθήματος (επάρκεια ωρών, ορθός καταμερισμός ύλης σε ενότητες, συνοχή ροή περιεχομένου)
 - Ποιότητα εκπαιδευτικού υλικού προτεινόμενης βιβλιογραφίας(σαφήνεια, επιστημονική πληρότητα, συνάφεια με περιεχόμενο μαθήματος, επαρκής ανάλυση ύλης)
 - Κάλυψη περιεχομένου εκπαιδευτικού υλικού (σε σχέση με την περιγραφή του μαθήματος στο Πρόγραμμα Σπουδών)
 - Τρόπος εξέτασης (καταλληλότητα, επάρκεια)
- II. Ειδικά για τους εκπαιδευτές/τριες όλων των μαθημάτων της Κοινής Φάσης Σπουδών του Προγράμματος Ξένων Γλωσσών και του Προγράμματος ανάπτυξης προσωπικών ικανοτήτων με βάση τα παρακάτω κριτήρια:
 - Παρουσίαση αντικειμένου (σαφήνεια μεταδοτικότητα)
 - Κάλυψη περιεχομένου
 - Συνέπεια
 - Συνεργασία
 - Μέσα και τρόποι διδασκαλίας

- III. Γενικά για τον βαθμό ικανοποίησης των διαλέξεων/επισκέψεων
- IV. Γενικά για τις Υποδομές και υποστήριξη με βάση τα παρακάτω κριτήρια:
- Τον εξοπλισμό σε συστήματα νέων τεχνολογιών που παρασχέθηκε, για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών αναγκών
 - Την εξυπηρέτηση που παρασχέθηκε στη βιβλιοθήκη
 - Τη διοικητική υποστήριξη που παρασχέθηκε
 - Τη χρησιμότητα και φιλικότητα στο χρήστη της πλατφόρμας της ηλεκτρονικής τάξης (open e class)
 - Τη λειτουργία και τεχνική επάρκεια της πλατφόρμας της ηλεκτρονικής τάξης (open e class)
- V. Γενικά για την Επιστημονική επάρκεια με βάση τα παρακάτω κριτήρια:
- Τη δομή του προγράμματος σπουδών
 - Το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών
 - Την οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας
 - Τη συνεργασία με τον ΥΣΕ του Τμήματος
 - Τη συνεργασία με τον ΥΣΕ των μαθημάτων Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και ΤΠΕ
 - Τη συνεργασία με τον ΥΣΕ των μαθημάτων Ξένων Γλωσσών
 - Τη συνεργασία με τον ΥΣΕ των Διατμηματικών Μαθημάτων Ανάπτυξης Δεξιοτήτων

B. Για την Ειδική Φάση Σπουδών.

- I. Γενικά για τις Υποδομές και υποστήριξη εξέταζε τα παρακάτω κριτήρια:
- Τον εξοπλισμό σε συστήματα νέων τεχνολογιών που σας παρασχέθηκε, για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών αναγκών
 - Την εξυπηρέτηση που παρασχέθηκε στη βιβλιοθήκη
 - Τη διοικητική υποστήριξη που παρασχέθηκε
 - Τη χρησιμότητα και φιλικότητα στο χρήστη της πλατφόρμας της ηλεκτρονικής τάξης (open e class)
 - Τη λειτουργία και τεχνική επάρκεια της πλατφόρμας της ηλεκτρονικής τάξης (open e class)
- II. Γενικά για την Επιστημονική επάρκεια εξέταζε τα παρακάτω κριτήρια:
- Τη δομή του συνολικού προγράμματος σπουδών
 - Το περιεχόμενο του συνολικού προγράμματος σπουδών
 - Την οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας
- III. Ειδικά για την αξιολόγηση του καθένα από τους 4 Θεματικούς Άξονες (Δημόσια Διοίκηση, Οικονομία, Θεσμοί και Δημόσιες Πολιτικές, Τεχνολογίες Υποστήριξης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης) εξέταζε τα παρακάτω κριτήρια:
- Περιεχόμενο άξονα
 - Συνεργασία με τον Υπεύθυνο Σπουδών και Έρευνας

- IV. Ειδικά για την αξιολόγηση του Προγράμματος Ξένων Γλωσσών εξετάζε τα παρακάτω κριτήρια:
- Οργάνωση προγράμματος
 - Βελτίωση του προφορικού λόγου με έμφαση στο χειρισμό ειδικών θεμάτων και ορολογίας
 - Βελτίωση του γραπτού λόγου με έμφαση στο χειρισμό ειδικών θεμάτων και ορολογίας
 - Ομοιογένεια του τμήματος της δεύτερης ξένης γλώσσας ως προς το επίπεδο γλωσσομάθειας
 - Συνεργασία με τον/την Υπεύθυνο/η Σπουδών και Έρευνας
- V. Ειδικά για την αξιολόγηση του Προγράμματος ανάπτυξης προσωπικών ικανοτήτων εξετάζε τα παρακάτω κριτήρια:
- Περιεχόμενο άξονα
 - Συνεργασία με τον Υπεύθυνο Σπουδών και Έρευνας
- VI. Ειδικά για όλα τα μαθήματα του καθένα από τους 4 Θεματικούς Άξονες (Δημόσια Διοίκηση, Οικονομία, Θεσμοί και Δημόσιες Πολιτικές, Τεχνολογίες Υποστήριξης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης), του Προγράμματος Ξένων Γλωσσών και του Προγράμματος ανάπτυξης προσωπικών ικανοτήτων εξετάζε τα παρακάτω κριτήρια:
- Περιεχόμενο μαθήματος (συνάφεια με αντικείμενο του Μαθήματος)
 - Οργάνωση μαθήματος (επάρκεια ωρών, ορθός καταμερισμός ύλης σε ενότητες, συνοχή ροή περιεχομένου)
 - Ποιότητα εκπαιδευτικού υλικού προτεινόμενης βιβλιογραφίας(σαφήνεια, επιστημονική πληρότητα, συνάφεια με περιεχόμενο μαθήματος, επαρκής ανάλυση ύλης)
 - Κάλυψη περιεχομένου εκπαιδευτικού υλικού (σε σχέση με την περιγραφή του μαθήματος στο Πρόγραμμα Σπουδών)
 - Τρόπος εξέτασης (καταλληλότητα, επάρκεια)
- VII. Ειδικά για τους εκπαιδευτές/τριες όλων των μαθημάτων του καθένα από τους 4 Θεματικούς Άξονες (Δημόσια Διοίκηση, Οικονομία, Θεσμοί και Δημόσιες Πολιτικές, Τεχνολογίες Υποστήριξης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης), του Προγράμματος Ξένων Γλωσσών και του Προγράμματος ανάπτυξης προσωπικών ικανοτήτων εξετάζε τα παρακάτω κριτήρια:
- Παρουσίαση αντικειμένου (σαφήνεια μεταδοτικότητα)
 - Κάλυψη περιεχομένου
 - Συνέπεια
 - Συνεργασία
 - Μέσα και τρόποι διδασκαλίας

Αντίστοιχα η αξιολόγηση από τους Εκπαιδευτές/τριες εξέταζε τα παρακάτω δεκαεννέα (19) κοινά κριτήρια τόσο στην Κοινή Φάση Σπουδών όσο και στην Ειδική Φάση Σπουδών (4 Θεματικοί Άξονες (Δημόσια Διοίκηση, Οικονομία, Θεσμοί και Δημόσιες Πολιτικές, Τεχνολογίες Υποστήριξης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης), Πρόγραμμα Ξένων Γλωσσών και Πρόγραμμα ανάπτυξης προσωπικών ικανοτήτων.

- Ποιότητα Περιβάλλοντος
- Υλικοτεχνική Υποδομή
- Υπηρεσίες Βιβλιοθήκης
- Πληροφορίες Υποχρεώσεις
- Διοικητική Υποστήριξη
- Οργανωτική Υποστήριξη
- Συνεργασία με ΥΣΕ
- Στόχοι Μαθήματος
- Δομή & Περιεχόμενο
- Γνωστικά Πεδία
- Πρακτικός Προσανατολισμός
- Επάρκεια Χρόνου
- Υποβοήθηση Κοινής Φάσης
- Βαθμός Ενδιαφέροντος Σπουδαστών/τριών
- Βαθμός Δυσκολίας
- Αποκτηθείσα Γνώση
- Πρακτική Εφαρμογή
- Επικοινωνία και Συνεργασία
- Τρόπος Εξέτασης

3.3.2 Στοιχεία που προκύπτουν από τις ποιοτικές έρευνες για την αποτελεσματικότητα του συστήματος αξιολόγησης

Το θέμα της αξιολόγησης απασχολεί ιδιαίτερα τους αποδέκτες των εκπαιδευτικών δράσεων της ΕΣΔΔΑ. Το θέμα της αξιολόγησης συζητήθηκε συνοπτικά από τους υπεύθυνους σπουδών, που αναφέρουν τους τρόπους με τους οποίους την ενσωματώνουν στα αντικείμενα που διδάσκονται και στο πρόγραμμα σπουδών ευρύτερα, αλλά και από τους αποφοίτους εκτενέστερα που συζητούν το βαθμό στον οποίο αποτελεί εργαλείο αξιολόγησης της αποδοτικότητας του προγράμματος σπουδών.

Η ανατροφοδότηση είναι κατά κύριο λόγο ηλεκτρονική και ζητείται από τους σπουδαστές/στρίες να την κάνουν συστηματικά προκειμένου οι υπεύθυνοι σπουδών να ελέγχουν την αποδοτικότητα των μαθημάτων και των εισηγήσεων. Εκτός από την ηλεκτρονική αξιολόγηση, οι υπεύθυνοι σπουδών αναφέρουν ότι ρωτούν τους σπουδαστές/στρίες μετά το πέρας κάποιων μαθημάτων για τις εντυπώσεις τους και τα σχόλιά τους και είναι διαθέσιμοι για όσους επιθυμούν να συζητήσουν οποιοδήποτε θέμα από κοντά. Επίσης, το γεγονός ότι υπάρχει σύλλογος σπουδαστών/τριών ο ρόλος του οποίου είναι να ασχολείται με τα θέματα που

αντιμετωπίζουν οι σπουδαστές/στριες κατά τη διάρκεια του προγράμματος, παίζει ρόλο στο πώς ενσωματώνεται η αξιολόγηση στο πρόγραμμα σπουδών των επόμενων σειρών. Οι υπεύθυνοι σπουδών αναφέρουν ως επί το πλείστον ότι τα παράπονα των σπουδαστών/τριών συνήθως σχετίζονται με τις ώρες των μαθημάτων, το φόρτο εργασίας ή την ανάγκη τα μαθήματα να γίνονται πιο πρακτικά. Αντίστοιχα σημειώνουν ότι η αξιολόγηση είναι ένα χρήσιμο εργαλείο και πιθανώς να ήταν πιο χρήσιμο αν αυξανόταν η άτυπη αξιολόγηση που ο υπεύθυνος παίρνει από τους σπουδαστές/στριες πριν το μάθημα ή όταν διαθέτει χρόνο στο γραφείο του.

Παρότι η αύξηση της άτυπης αξιολόγησης δεν είναι σκοπός όλων των υπευθύνων, όλοι συμφωνούν ότι το γεγονός ότι συζητούν με τους σπουδαστές/στριες τους προσφέρει μια καλή εικόνα για την αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών δράσεων. Μάλιστα αναφέρουν ότι η αξιολόγηση συγκεντρώνεται, αξιολογείται, ενσωματώνεται στο πρόγραμμα και στη συνέχεια δημοσιοποιείται σε μορφή ενός εντύπου.

Για τους αποφοίτους, το κύριο βάρος της αξιολόγησης αφορά τον εκπαιδευτή/τρια και τον τρόπο που διδάσκονται τα αντικείμενα. Σε μεγάλο βαθμό οι απόφοιτοι αντιλαμβάνονται την αξιολόγηση ως το μόνο εχέγγυο για να διασφαλίσουν ότι οι εκπαιδευτές/τριες που διδάσκουν είναι κατάλληλοι και ότι η ακαταλληλότητά τους αναγνωρίζεται από την ΕΣΔΔΑ και γίνονται οι κατάλληλες ενέργειες όταν αυτό παρατηρηθεί στην αξιολόγηση. Από τους αποφοίτους σχολιάζεται το θέμα της ανάρτησης της αξιολόγησης, καθώς θεωρούν ότι παρότι η δημοσιοποίηση της αξιολόγησης είναι κεκτημένο του συλλόγου σπουδαστών/τριών της νεότερης σειράς, αυτό έλαβε χώρα για ένα με δυο χρόνια και μετά ατόνησε.

Είναι ενδεχομένως ενδεικτικό ότι οι απόφοιτοι αλλά και οι υπεύθυνοι σπουδών συζητούσαν την αξιολόγηση κυρίως σε ό,τι αφορά την επιλογή και αποδοτικότητα των εκπαιδευτών/τριών και των αντικειμένων που διδάσκονται. Ως εκ τούτου θέματα υποδομών ή άλλα δεν συζητήθηκαν σχεδόν καθόλου.

3.3.3 Αποτίμηση του συστήματος αξιολόγησης της ΕΣΔΔΑ – Ειδικά αξιολογικά ερωτήματα

Αξιολόγηση του υφιστάμενου συστήματος αξιολόγησης εκπαιδευτικών υπηρεσιών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Το υφιστάμενο σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών υπηρεσιών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. αξιολογείται θετικά, δεδομένου ότι ενσωματώνει μεθόδους, εργαλεία, τεχνικές και διαδικασίες που καλύπτουν το σύνολο των εκπαιδευτικών υπηρεσιών (σχεδιασμός, υλοποίησης, αξιολόγηση, αποτελέσματα), όπως έχει αναφερθεί και στην ενότητα 3.3.1. Η αξιολόγηση που πραγματοποιείται, εδράζεται σε συγκεκριμένους ποιοτικούς και ποσοτικούς δείκτες και αποτελεί μία καίριας σημασίας συνιστώσα της λειτουργίας της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., μέσω της οποίας επιτυγχάνεται αφενός μεν η μέτρηση του παραγόμενου έργου, αφετέρου δε η αναβάθμιση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου και των παρεχόμενων υπηρεσιών. Από τις ποιοτικές έρευνες καταγράφονται ζητήματα που αφορούν στην πρακτική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, κυρίως όσον αφορά στην επιλογή εκπαιδευτών/τριών, χωρίς

όμως να συνεκτιμώνται περιορισμοί που δημιουργούνται από το χαρακτήρα και τις ιδιαιτερότητες των προγραμμάτων της προεισαγωγικής εκπαίδευσης (π.χ. μεγαλύτερη διάρκεια μαθημάτων σε σχέση με τα προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης). Στις ποιοτικές έρευνες, επισημαίνεται από τους αποφοίτους ότι το σύστημα αξιολόγησης πρέπει να είναι περισσότερο προσαρμοσμένο στις αρχές της διαφάνειας στη δημόσια διοίκηση και όλες οι διαδικασίες του συστήματος να είναι προσβάσιμες από το σύνολο των εμπλεκόμενων στην άσκηση του εκπαιδευτικού έργου, ζήτημα που όμως μπορεί να δημιουργεί ζητήματα επιστημονικής και επιστημονικής δεοντολογίας.

Αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο τα αποτελέσματα της αξιολόγησης λαμβάνονται υπόψη στις διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος

Η Ε.Σ.Δ.Δ.Α. έχει σχεδιάσει και εφαρμόζει διαδικασίες και εργαλεία αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, εσωτερικές ομάδες και δομές οι οποίες ενσωματώνουν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης στην εκπαιδευτική διαδικασία. Συγκεκριμένα, με βάση τα αποτελέσματα των διαδικασιών εσωτερικής αξιολόγησης που διενεργεί, ανατροφοδοτείται το Πρόγραμμα Σπουδών και η εν γένει οργάνωση και λειτουργία της. Κατά συνέπεια, ο τρόπος με τον οποίο τα αποτελέσματα της αξιολόγησης λαμβάνονται υπόψη στις διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος, κρίνεται θετικά στο πλαίσιο της παρούσας αξιολόγησης. Ωστόσο δεν έχει υιοθετηθεί κάποιος σταθερός μηχανισμός αξιολόγησης της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων στους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης που τοποθετούνται, παράμετρος η οποία ενδεχομένως θα μπορούσε να συμβάλει στο σχεδιασμό και την υλοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος. Στην προσπάθεια αυτή η ΕΣΔΔΑ πραγματοποίησε πρόσφατα ειδική έρευνα για την αποτύπωση της σταδιοδρομίας των σπουδαστών/τριών της, αποτελέσματα της οποίας παρουσιάζονται στην ενότητα της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων ως προς τους ωφελούμενους (βλ. ενότητα 3.4.4 στη συνέχεια).

3.4 Αξιολόγηση αποτελεσμάτων ως προς τους ωφελούμενους

3.4.1 Υφιστάμενη κατάσταση

Οι εκπαιδευόμενοι που ολοκληρώνουν το πλήρες Πρόγραμμα Σπουδών της ΕΣΔΔΑ, κατατάσσονται με βάση τον τελικό βαθμό αποφοίτησης σε μία από τις παρακάτω βαθμίδες:

- Πρώτη βαθμίδα: Αριστούχος αποφοιτήσας (βαθμός μεγαλύτερος ή ίσος του 8,5)
- Δεύτερη βαθμίδα: Επιτυχώς αποφοιτήσας (βαθμός μεγαλύτερος ή ίσος του 5 και μικρότερος του 8,5)
- Τρίτη βαθμίδα: Φοιτήσας (βαθμός μικρότερος του 5).

Μετά το πέρας των σπουδών τους στην ΕΣΔΔΑ οι σπουδαστές/στριες κατατάσσονται με βάση τον τελικό βαθμό αποφοίτησης και διορίζονται στις θέσεις που προβλέπονται στην αντίστοιχη προκήρυξη. Ο τελικός βαθμός προκύπτει από το μέσο όρο των μαθημάτων, σεμιναρίων, εργαστηρίων και εργασιών της Κοινής και Ειδικής Φάσης Σπουδών, το βαθμό της Πρακτικής Εκπαίδευσης και το βαθμό της Τελικής Εργασίας.

3.4.2 Στοιχεία που προκύπτουν από τις ποιοτικές έρευνες για τα αποτελέσματα ως προς τους ωφελούμενους

Στο πλαίσιο των ποιοτικών ερευνών και στις συζητήσεις με τους εκπροσώπους των φορέων της Δημόσιας Διοίκησης, τους ζητήθηκε να αναφέρουν εάν έχουν αποφοίτους της σχολής στην υπηρεσία τους και να αξιολογήσουν την πορεία τους σε σχέση με άλλα στελέχη της υπηρεσίας τους, που δεν είναι απόφοιτοι.

Στους δύο από τους τρεις φορείς που ανέφεραν ότι έχουν συνεργασθεί με αποφοίτους της Σχολής, οι προϊστάμενοι σχολίασαν ότι οι απόφοιτοι είναι πολύ καλά καταρτισμένοι και με ενισχυμένο ακαδημαϊκό υπόβαθρο. Επίσης, κατά τους εκπροσώπους των φορέων, πρόκειται για στελέχη τα οποία σε αντίθεση με τα στελέχη που δεν είναι απόφοιτοι της Σχολής, προσαρμόζονται πιο γρήγορα και εύελικτα στους ρυθμούς και τον τρόπο εργασίας στη δημόσια διοίκηση. Στην ίδιο θέμα, προϊστάμενος φορέα αναφέρει ότι σε αρκετές περιπτώσεις, (ανάμεσα σε αυτές και ο φορέας του), έχει αποφοίτους της Σχολής σε θέσεις στις οποίες δεν αξιοποιούνται τα προσόντα τους. Αντίστοιχα, ένας από τους Υπεύθυνους Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. ανέφερε ότι, σε αντίθεση με την πρότυπη σχολή της ΕΝΑ στη Γαλλία, όπου οι σπουδαστές/στριες τοποθετούνται σε θέσεις που ανταποκρίνονται στις «προδιαγραφές» τους, στην Ελλάδα, σε πολλές περιπτώσεις οι σπουδαστές/στριες εκπαιδεύονται ως επιτελικά στελέχη αλλά καλύπτουν πολύ χαμηλότερων προσόντων θέσεις.

Την συγκεκριμένη άποψη υιοθέτησαν και οι απόφοιτοι που συμμετείχαν στις ομάδες εστίασης. Η κατάσταση αυτή είναι κάτι που αποδίδουν στην κουλτούρα της δημόσιας διοίκησης και μάλιστα σχολιάζουν ότι θα έπρεπε η Ε.Σ.Δ.Δ.Α. να έχει καλύτερη επικοινωνία με τους φορείς, όταν προδιαγράφονται οι θέσεις που ζητά η δημόσια διοίκηση. Ένας από τους αποφοίτους της νεότερης σειράς σχολίασε ότι η Σχολή θα έπρεπε να προετοιμάζει τους σπουδαστές/στριες με τους όρους που λειτουργεί η κινητικότητα στη δημόσια διοίκηση. Οι απόφοιτοι θεωρούν ότι για να επιτελέσει τον πραγματικό της ρόλο η Σχολή, ήτοι την «παραγωγή» επιτελικών στελεχών

γρήγορης ανέλιξης, πρέπει ο σχεδιασμός των θέσεων που ζητάει η δημόσια διοίκηση να γίνεται πιο προσεκτικά και ο σχεδιασμός του επικείμενου προγράμματος σπουδών να συμπορεύεται με το αντικείμενο εργασίας των στελεχών που ζητούνται, ώστε οι σπουδαστές/στρίες να ετοιμάζονται ήδη από την είσοδο τους για τις θέσεις που θα καταλάβουν.

Από την άλλη πλευρά, αρκετοί προϊστάμενοι των Φορέων της Δημόσιας Διοίκησης που συμμετείχαν στις ποιοτικές έρευνες επισήμαναν ότι οι απόφοιτοι δεν έχουν την εμπειρία εργασίας που μπορεί να έχουν παλαιότερα στελέχη. Τα στελέχη της δημόσιας διοίκησης που δεν είναι απόφοιτοι της Σχολής έχουν την αίσθηση ότι αδικούνται από το γεγονός ότι νεότερα και άπειρα στελέχη έχουν καλύτερη αντιμετώπιση σε ότι αφορά στις απολαβές τους ή/και στην εξέλιξη τους στη δημόσια διοίκηση. Οι διαπιστώσεις αυτές συνδέονται άμεσα με ένα ευρύτερο πλαίσιο ανταγωνισμού που συναντάται στη δημόσια διοίκηση. Ένας προϊστάμενος θεωρεί ότι η δημοσιοϋπαλληλική κουλτούρα στην Ελλάδα οδηγεί αναπόφευκτα σε φοβική και εχθρική αντιμετώπιση των αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και αυτό δημιουργεί πολλές φορές ανταγωνιστικές σχέσεις.

Πολλοί από τους αποφοίτους αναφέρουν ότι στους φορείς που απασχολούνται πολλοί απόφοιτοι το κλίμα είναι ουδέτερο. Τα προβλήματα εντοπίζονται κυρίως στους φορείς που οι απόφοιτοι είναι πολύ λίγοι.

Όσον αφορά το θέμα των διαχειριστικών και διοικητικών δεξιοτήτων, οι απόφοιτοι θεωρούν ότι είναι εξίσου θέμα εκπαίδευσης αλλά και θέμα ανθρώπου, κάτι το οποίο αποτελεί και παράγοντα που επηρεάζει το βαθμό στον οποίο προσαρμόζεται το στέλεχος στη νέα του θέση. Παρά το γεγονός ότι θεωρούν ότι η Σχολή μπορεί να δίνει κάποιες βασικές κατευθύνσεις σχετικά με διαχειριστικές και διοικητικές δεξιότητες, ισχυρίζονται ότι μόνο η καθημερινότητα της εργασίας μπορεί να χτίσει και να ενισχύσει τις δεξιότητες αυτές. Επίσης αναφέρουν ότι η Σχολή οφείλει να ενισχύσει τα προγράμματα σπουδών για την απόκτηση δεξιοτήτων που σχετίζονται με την ανάπτυξη πρωτοβουλιών.

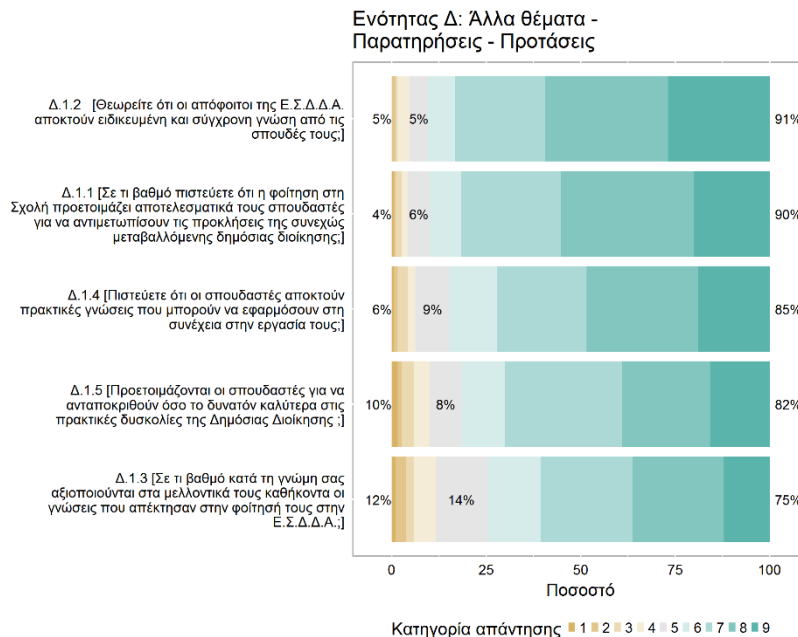
Οι απόφοιτοι δίνουν πολύ μεγάλη βαρύτητα στην πρακτική άσκηση, καθώς την θεωρούν ιδιαίτερα σημαντική. Αναφέρουν, μάλιστα, ότι σε τελική ανάλυση η Ε.Σ.Δ.Δ.Α. είναι λιγότερο ακαδημαϊκή σχολή και περισσότερο σχολή με πρακτικό προσανατολισμό. Σε περιπτώσεις όπου το μάθημα τυγχάνει πλήρους αποδοχής από τους σπουδαστές/στρίες, παραμένει το ζήτημα της χρησιμότητάς του στην τοποθέτηση των σπουδαστών/τριών και ως εκ τούτου επανέρχεται το θέμα της ανάγκης δημιουργίας σαφών περιγραμμάτων θέσεων για τους σπουδαστές/στρίες που μπαίνουν στη σχολή και συνάφειας με το πρόγραμμα σπουδών.

Σε ότι αφορά την ανάπτυξη δεξιοτήτων των σπουδαστών/τριών για τη χάραξη στρατηγικών στη δημόσια διοίκηση, οι σπουδαστές/στρίες αναγνωρίζουν τη σημασία των δεξιοτήτων και γνώσεων μάνατζμεντ που λαμβάνουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους αλλά αναγνωρίζουν και την ανάγκη να εξοικειωθούν πολύ καλά με την γραφειοκρατική καθημερινότητα της δημόσιας διοίκησης, ώστε να έχουν καλύτερη προσαρμογή μόλις γίνει η τοποθέτησή τους. Φαίνεται λοιπόν ότι είναι πιο κριτικοί στο στόχο δημιουργίας «επιτελικών στελεχών» τον οποίο επιδιώκει η Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και μάλιστα συχνά θεωρούν ουτοπική την αποστολή της να παράγει επιτελικά στελέχη, με την έννοια ότι η κουλτούρα και η οργάνωση της δημόσιας διοίκησης, δεν

μπορεί να τα αξιοποιήσει. Οι απόφοιτοι θεωρούν χρήσιμη τη γνώση που λαμβάνουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, ωστόσο πιστεύουν ότι πρέπει να αυξηθεί η προστιθέμενη αξία της και αυτό μπορεί να γίνει μόνο αν αλλάξει ο χαρακτήρας των μαθημάτων και γίνει πιο πρακτικός. Οι σπουδαστές/στριες διατυπώνουν την άποψη ότι κατά τη διάρκεια των σπουδών πρέπει να είναι σε θέση να αντιμετωπίζουν προβλήματα και να δίνουν λύσεις, παράλληλα με την απόκτηση των θεωρητικών γνώσεων.

3.4.3 Στοιχεία που προκύπτουν από τις ποσοτικές έρευνες για τα αποτελέσματα ως προς τους ωφελούμενους

Οι εκπαιδευτές/τριες θεωρούν σε ποσοστό 90% ότι η φοίτηση των σπουδαστών/τριών στην ΕΣΔΔΑ, τους προετοίμασε αποτελεσματικά για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της συνεχώς μεταβαλλόμενης Δημόσιας Διοίκησης σε «πολύ ικανοποιητικό» βαθμό, σε «ικανοποιητικό» βαθμό (5%) και «καθόλου ικανοποιητικά» (5%). Επίσης, θεωρούν σε ποσοστό 75% ότι οι γνώσεις που απέκτησαν οι σπουδαστές/στριες κατά τη φοίτησή τους στη σχολή, αξιοποιήθηκαν στα μελλοντικά τους καθήκοντα σε «πολύ ικανοποιητικό» βαθμό, σε «ικανοποιητικό» βαθμό (14%), και «καθόλου ικανοποιητικά» (12%). Επιπλέον, σε ποσοστό 85% θεωρούν ότι οι πρακτικές γνώσεις που απέκτησαν οι σπουδαστές/στριες κατά τη φοίτησή τους στη Σχολή, μπορούν να εφαρμοσθούν στην εργασία τους, σε «πολύ ικανοποιητικά» βαθμό, σε «ικανοποιητικό» βαθμό (9%), ενώ 6% απάντησαν ότι δεν μπορούν να τις εφαρμόσουν.

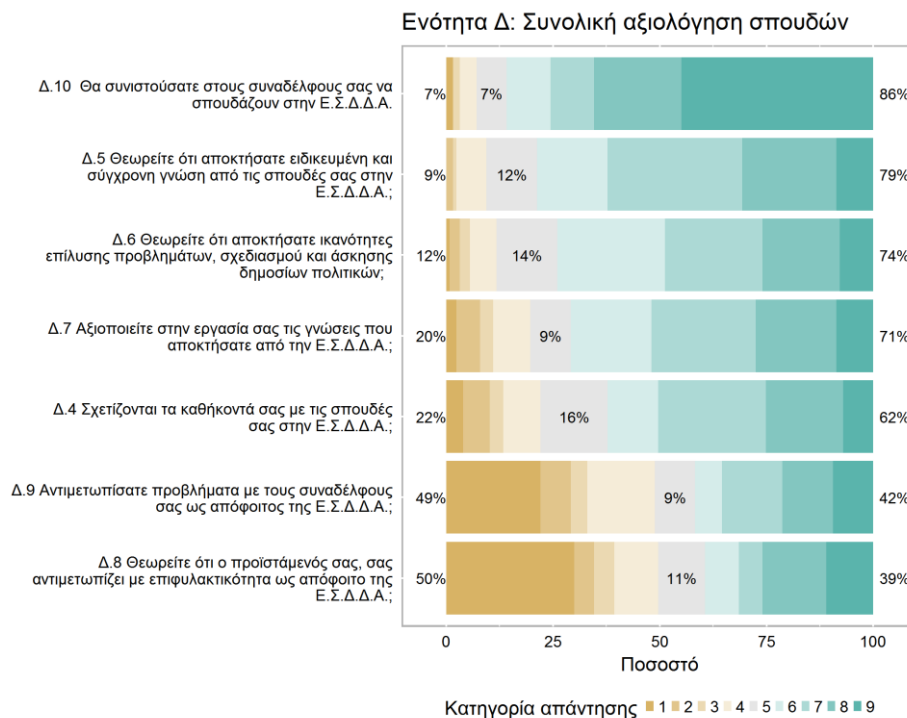
Διάγραμμα 73 Αξιοποίηση γνώσεων από τους σπουδαστές/στριες (η άποψη των εκπαιδευτών/τριών)

Το 86% των αποφοίτων θεωρεί πολύ πιθανό να συνιστούσε σε συναδέλφους του να φοιτήσουν τη σχολή (7% μάλλον θα συνιστούσε και 7% δεν θα συνιστούσε) και το 79% των αποφοίτων θεωρεί πολύ θετική τη φοίτηση του στη Σχολή, σε ότι αφορά στην απόκτηση εξειδικευμένης

και σύγχρονης γνώσης (12% μάλλον θετική και 9% καθόλου θετική, σε ότι αφορά στην απόκτηση εξειδικευμένης και σύγχρονης γνώσης).

Επιπλέον το 74% των αποφοίτων θεωρεί πολύ θετική τη φοίτηση του σε ότι αφορά την απόκτηση δεξιοτήτων, την επίλυση προβλημάτων, σχεδιασμού και άσκησης δημόσιων πολιτικών (14% μάλλον θετική και 12% καθόλου θετική) και το 71% των αποφοίτων θεωρεί ότι αξιοποίησε σε «πολύ ικανοποιητικό» βαθμό τις γνώσεις που απέκτησε στη Σχολή, το 9% τις αξιοποίησε σε «μέτριο» βαθμό και το 20% «καθόλου».

Παράλληλα, το 62% των αποφοίτων θεωρεί ότι σχετίζονται σε «πολύ ικανοποιητικό» βαθμό οι γνώσεις που απέκτησε στη Σχολή με το αντικείμενο εργασίας του, το 16% ότι σχετίζονται σε «μέτριο» βαθμό και το 22% ότι δε σχετίζονται καθόλου. Το 49% των αποφοίτων απαντά ότι αντιμετώπισε σε «πολύ ικανοποιητικό» βαθμό προβλήματα με τους συναδέλφους τους ως απόφοιτος της Σχολής, το 9% ότι αντιμετώπισε προβλήματα σε «μέτριο» βαθμό και το 42% ότι δεν αντιμετώπισε καθόλου προβλήματα. Ακόμα, το 50% των αποφοίτων απαντά ότι ο προϊστάμενος τους αντιμετωπίζει με μεγάλη επιφυλακτικότητα, το 11% ότι τους αντιμετωπίζει με επιφυλακτικότητα σε μέτριο βαθμό και το 39% ότι δεν αντιμετωπίστηκε με επιφυλακτικότητα από τον προϊστάμενο του.

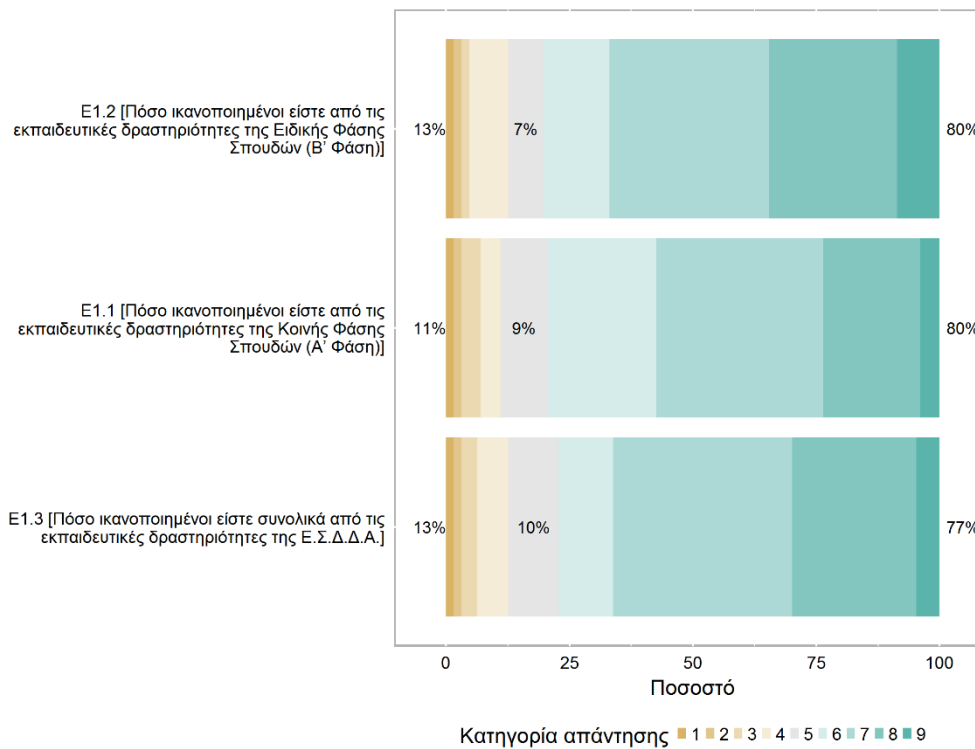

Διάγραμμα 74 Αξιολόγηση σπουδών (απόφοιτοι)

Το 80% του αποφοίτων είναι «πολύ ικανοποιημένο» από τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες της Ειδικής Φάσης Σπουδών (Β' Φάση), ενώ το 7% είναι «απλά ικανοποιημένο» και το 13% λίγο ή «καθόλου ικανοποιημένο».

Ως προς τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες της Κοινής Φάσης Σπουδών (Α' Φάση), το 80% των αποφοίτων είναι «πολύ ικανοποιημένο», ενώ το 9% είναι «απλά ικανοποιημένο» και το 11% λίγο ή «καθόλου ικανοποιημένο».

Τέλος το 77% του αποφοίτων είναι «πολύ ικανοποιημένο» συνολικά από τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., ενώ το 10% είναι «απλά ικανοποιημένο» και το 13% λίγο ή «καθόλου ικανοποιημένο».

Διάγραμμα 75 Αξιολόγηση ικανοποίησης από της εκπαιδευτικές δραστηριότητες της ΕΣΔΔΑ συνολικά και ανά Φάση του προγράμματος σπουδών (απόφοιτοι)

3.4.4 Αποτίμηση αποτελεσμάτων ως προς τους ωφελούμενους – Ειδικά αξιολογικά ερωτήματα

Αξιολόγηση του βαθμού ικανοποίησης των σπουδαστών/τριών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. από τις εκπαιδευτικές υπηρεσίες

Οι σπουδαστές/στρίες δηλώνουν υψηλό βαθμό ικανοποίησης από τις εκπαιδευτικές υπηρεσίες της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της σχετικής ποσοτικής έρευνας. Συγκεκριμένα, όπως παρουσιάστηκε και στην προηγούμενη σελίδα, συνολικά το 77% του αποφοίτων είναι «πολύ ικανοποιημένο» συνολικά από τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.. Ακόμα πιο υψηλό (80%) είναι το ποσοστό των αποφοίτων που δηλώνει «πολύ ικανοποιημένο» από τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες της Κοινής και της Ειδικής Φάσης Σπουδών (Διάγραμμα 75 Αξιολόγηση ικανοποίησης από τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες της ΕΣΔΔΑ συνολικά και ανά Φάση του προγράμματος σπουδών (απόφοιτοι)).

Αντίστοιχα περίπου υψηλά ποσοστά ικανοποίησης καταγράφονται σε πρόσφατη μελέτη της ΕΣΔΔΑ σχετικά με την αποτύπωση της σταδιοδρομίας των σπουδαστών/τριών της¹⁵. Ειδικότερα προκύπτει ότι υψηλό βαθμό ικανοποίησης δηλώνουν οι απόφοιτοι της Σχολής από το περιεχόμενο των σπουδών τους στην ΕΣΔΔΑ, καθώς οι 2 στους 3 απαντούν πολύ και απολύτως ικανοποιημένοι, ενώ ένα 30% δηλώνει αρκετά ικανοποιημένο. Πολύ μικρό είναι το ποσοστό όσων απάντησαν ότι είναι λίγο ή καθόλου ικανοποιημένοι, μόλις 3,5% (Πίνακας 4 Βαθμός ικανοποίησης από το περιεχόμενο σπουδών στη μελέτη αποτύπωση της σταδιοδρομίας των σπουδαστών/τριών ΕΣΔΔΑ). Επίσης, σε μεγάλο ποσοστό (71,43%), πιστεύουν ότι δικαιώθηκε η επιλογή τους να φοιτήσουν στη Σχολή και στο συγκεκριμένο αντικείμενο που είχαν επιλέξει. Τέλος, σχεδόν οι 4 στους 10 αποφοίτους θεωρούν ότι η σημερινή θέση εργασίας τους ανταποκρίνεται στις προσδοκίες και τις ικανότητές τους, σε αντίθεση με το ένα τρίτο που θα προτιμούσε κάτι καλύτερο. Αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός ότι ένας στους πέντε αποφοίτους πιστεύει ότι η σημερινή θέση εργασίας του δεν ανταποκρίνεται στα προσόντα και τις προσδοκίες του.

Συμπερασματικά, διαπιστώνεται υψηλός βαθμός ικανοποίησης των σπουδαστών/τριών της ΕΣΔΔΑ από τις παρεχόμενες εκπαιδευτικές υπηρεσίες, εύρημα που επιβεβαιώνεται και από τη σχετική έρευνα που πραγματοποιήθηκε το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. Παρά τα επιμέρους σημεία κριτικής που προαναφέρθηκαν κυρίως στις προηγούμενες ενότητες, είναι χαρακτηριστικό ότι σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας το 86% των αποφοίτων θα συνιστούσε στους συναδέλφους τους να σπουδάσουν στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. (Διάγραμμα 74 Αξιολόγηση σπουδών (απόφοιτοι))

¹⁵ «Μελέτη: Συλλογή και επεξεργασία ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων για την αποτύπωση της σταδιοδρομίας των σπουδαστών/τριών ΕΣΔΔΑ» που εκπονήθηκε από Ομάδα Εργασίας που συγκροτήθηκε με την Απόφαση 4241/31.8.2017 του Δ.Σ. του ΕΚΔΔΑΕ.Κ.Δ.Δ.Α. (Φεβρουάριος 2018)

Πίνακας 12, Βαθμός ικανοποίησης από το περιεχόμενο σπουδών						
	Άνδρες		Γυναίκες		Σύνολο	
	Πλήθος	%	Πλήθος	%	Πλήθος	%
Απόλυτα	14	9,93%	35	17,24%	49	14,24%
Πολύ	72	51,06%	107	52,71%	179	52,03%
Αρκετά	47	33,33%	57	28,08%	104	30,23%
Λίγο	7	4,96%	3	1,48%	10	2,91%
Καθόλου	1	0,71%	1	0,49%	2	0,58%
Σύνολο	141	100,00%	203	100,00%	344	100,00%

Πίνακας 4 Βαθμός ικανοποίησης από το περιεχόμενο σπουδών στη μελέτη αποτύπωση της σταδιοδρομίας των σπουδαστών/τριών ΕΣΔΔΑ»¹⁶

Αξιολόγηση της αξιοποίησης των γνώσεων που αποκτήθηκαν από τους αποφοίτους της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. στην εργασία τους

Από τα συμπεράσματα της ποσοτικής έρευνας προκύπτει υψηλός βαθμός αξιοποίησης των γνώσεων που αποκτήθηκαν από τους αποφοίτους της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. στην εργασία τους. Συγκεκριμένα, 71% των αποφοίτων θεωρούν ότι αξιοποίησαν σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό τις γνώσεις που απέκτησαν από την φοίτηση τους στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. (Διάγραμμα 74 Αξιολόγηση σπουδών (απόφοιτοι). Επίσης, το 85% των εκπαιδευτών/τριών θεωρούν ότι οι πρακτικές γνώσεις που απέκτησαν οι σπουδαστές/στρίες κατά τη φοίτησή τους στη Σχολή, μπορούν να εφαρμοσθούν στην εργασία τους σε «πολύ ικανοποιητικά» βαθμό (Διάγραμμα 73 Αξιοποίηση γνώσεων από τους σπουδαστές/στρίες (η άποψη των εκπαιδευτών/τριών). Αντίστοιχα, είναι και τα πορίσματα που προκύπτουν από την πρόσφατη μελέτη του Ε.Κ.Δ.Δ.Α για την αποτύπωση της σταδιοδρομίας των σπουδαστών/τριών ΕΣΔΔΑ, καθώς έξι στους δέκα αποφοίτους δηλώνουν ότι αξιοποιούν πολύ και αρκετά το σύνολο των δεξιοτήτων που αποκτήσαν στις σπουδές τους και ένας στους δέκα ότι το αξιοποιούν απόλυτα.¹⁷

Η κριτική που διατυπώνεται από τους συμμετέχοντες στις ποιοτικές έρευνες αφορά κυρίως στο βαθμό αξιοποίησης των αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. από τους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης, δεδομένου ότι τουλάχιστον σε ορισμένες περιπτώσεις τοποθετούνται σε θέσεις που απαιτούν γνώσεις και δεξιότητες, υποδεέστερες των γνώσεων και των δεξιοτήτων που απέκτησαν κατά τη διάρκεια φοίτησης στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ποσοτικής έρευνας στους αποφοίτους, το 62% θεωρεί ότι σχετίζονται σε «πολύ ικανοποιητικό» βαθμό οι γνώσεις που απέκτησε στη Σχολή με το αντικείμενο εργασίας του, το 16% ότι σχετίζονται σε «μέτριο»

¹⁶ «Μελέτη: Συλλογή και επεξεργασία ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων για την αποτύπωση της σταδιοδρομίας των σπουδαστών/τριών ΕΣΔΔΑ» που εκπονήθηκε από Ομάδα Εργασίας που συγκροτήθηκε με την Απόφαση 4241/31.8.2017 του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. (Φεβρουάριος 2018)

¹⁷ «Μελέτη: Συλλογή και επεξεργασία ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων για την αποτύπωση της σταδιοδρομίας των σπουδαστών/τριών ΕΣΔΔΑ», σελ. 131

βαθμό και το 22% ότι δε σχετίζονται καθόλου (Διάγραμμα 74 Αξιολόγηση σπουδών (απόφοιτοι). Στην πρόσφατη μελέτη του Ε.Κ.Δ.Δ.Α για την αποτύπωση της σταδιοδρομίας των σπουδαστών/τριών ΕΣΔΔΑ, σχεδόν οι 4 στους 10 αποφοίτους θεωρούν ότι η σημερινή θέση εργασίας τους ανταποκρίνεται στις προσδοκίες και τις ικανότητές τους, σε αντίθεση με το ένα τρίτο που θα προτιμούσε κάτι καλύτερο. Αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός ότι ένας στους πέντε αποφοίτους πιστεύει ότι η σημερινή θέση εργασίας του δεν ανταποκρίνεται στα προσόντα και τις προσδοκίες του.¹⁸

Αξιολόγηση της αξιοποίησης των γνώσεων και δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν από τους αποφοίτους της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. στην αντιμετώπιση των συνεχώς αυξανόμενων απαιτήσεων της Δημόσιας Διοίκησης

Η αξιοποίηση των γνώσεων και δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν από τους αποφοίτους στην αντιμετώπιση των συνεχώς αυξανόμενων απαιτήσεων της δημόσιας διοίκησης, αξιολογείται ιδιαίτερα θετικά από τους εκπαιδευτές/τριες. Όπως προκύπτει από τις ποιοτικές έρευνες, 89% των εκπαιδευτών/τριών θεωρεί ότι η φοίτηση των σπουδαστών/τριών στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α., τους προετοίμασε αποτελεσματικά για να αντιμετωπίσουν τις προσκλήσεις της συνεχώς μεταβαλλόμενης Δημόσιας Διοίκησης (Διάγραμμα 73 Αξιοποίηση γνώσεων από τους σπουδαστές/στρίες (η άποψη των εκπαιδευτών/τριών)). Επίσης, το 75% των εκπαιδευτών/τριών θεωρεί ότι οι γνώσεις που απέκτησαν οι σπουδαστές/στρίες κατά τη φοίτησή τους στη σχολή, αξιοποιήθηκαν στα μελλοντικά τους καθήκοντα σε «πολύ ικανοποιητικό» βαθμό, σε «ικανοποιητικό» βαθμό (14%), και «καθόλου ικανοποιητικά» (12%) (Διάγραμμα 73 Αξιοποίηση γνώσεων από τους σπουδαστές/στρίες (η άποψη των εκπαιδευτών/τριών)).

Αντίστοιχα, και οι απόφοιτοι που συμμετείχαν στην ποσοτική έρευνα αξιολογούν θετικά τις γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησαν. Συγκεκριμένα, το 79% των αποφοίτων θεωρεί πολύ θετική τη φοίτηση του στη Σχολή, σε ότι αφορά στην απόκτηση εξειδικευμένης και σύγχρονης γνώσης και το 74% των αποφοίτων θεωρεί πολύ θετική τη φοίτηση του σε ότι αφορά την απόκτηση δεξιοτήτων, την επίλυση προβλημάτων, σχεδιασμού και άσκησης δημόσιων πολιτικών (Διάγραμμα 74 Αξιολόγηση σπουδών (απόφοιτοι)).

Σε πρόσφατη μελέτη του Ε.Κ.Δ.Δ.Α, οι απόφοιτοι της ΕΣΔΔΑ θεωρούν ότι η μεγαλύτερη συμβολή τους στους φορείς που υπηρετούν είναι η μεγαλύτερη διαφάνεια στις πράξεις της Διοίκησης, η καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων, η καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και των πληροφοριακών συστημάτων, καθώς και η μείωση της γραφειοκρατίας μέσω της απλούστευσης των διαδικασιών. Συγκεκριμένα, 7 στους 10 θεωρούν ότι χάρη στους αποφοίτους της Σχολής βελτιώθηκε σημαντικά η διαφάνεια στις πράξεις της Διοίκησης, ενώ το 63% πιστεύει το ίδιο όσον αφορά την καλύτερη εξυπηρέτηση

¹⁸ ο.π. σελ 130

πολιτών και επιχειρήσεων και το 60% όσον αφορά την καλύτερη αξιοποίηση των πληροφοριακών συστημάτων.¹⁹

Τέλος, από τα αποτελέσματα των ποιοτικών ερευνών στους προϊσταμένους των δημόσιων φορέων προκύπτει επίσης ότι οι απόφοιτοι της Σχολής είναι πολύ καλά καταρτισμένοι, έχουν ενισχυμένο ακαδημαϊκό υπόβαθρο, προσαρμόζονται πιο γρήγορα και ευέλικτα στους ρυθμούς και τον τρόπο εργασίας στη δημόσια διοίκηση αλλά και ότι δεν έχουν την εμπειρία εργασίας από το δημόσιο τομέα σε σχέση με τα παλαιότερα στελέχη. Επισημαίνουν ακόμα ότι στελέχη της δημόσιας διοίκησης που δεν είναι απόφοιτοι της Σχολής έχουν την αίσθηση ότι αδικούνται από το γεγονός ότι νεότερα και άπειρα στελέχη έχουν καλύτερη αντιμετώπιση σε ότι αφορά στις απολαβές τους ή/και στην εξέλιξη τους στη δημόσια διοίκηση και σε αυτό το πλαίσιο δημιουργείται πολλές φορές και ένα πλαίσιο ανταγωνισμού μεταξύ τους.

Αναφορά στις επιπλέον γνώσεις και εργαλεία που θα πρέπει να προστεθούν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. με στόχο την καλύτερη διασύνδεση αναγκών και καθηκόντων στη Δημόσια Διοίκηση

Όπως όμως έχει αναφερθεί και στις προηγούμενες ενότητες, κατά την άποψη των αποφοίτων πρέπει να ενσωματωθούν στην εκπαιδευτική διαδικασία σε μεγαλύτερο βαθμό περιπτώσιολογικές μελέτες και διαδραστικές τεχνικές μάθησης (π.χ. role playing) και να βελτιωθεί το επίπεδο της υφιστάμενης συνεργασίας με φορείς της Δημόσιας Διοίκησης για τους σκοπούς της εκπαίδευσης (π.χ. δεν έχει υιοθετηθεί η εκπόνηση projects στο πλαίσιο λειτουργίας ενός φορέα ή η συμμετοχή στη λειτουργία ενός φορέα σε όλη τη διάρκεια των σπουδών). Τέλος, οι απόφοιτοι αναγνωρίζουν τη σημασία των δεξιοτήτων και γνώσεων μάνατζμεντ που λαμβάνουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους αλλά αναγνωρίζουν και την ανάγκη ήδη από τη σχολή να εξοικειωθούν πολύ καλά με την γραφειοκρατική και διεκπεραιωτική καθημερινότητα της δημόσιας διοίκησης έτσι ώστε να έχουν καλύτερη προσαρμογή μόλις γίνει η τοποθέτησή τους.

¹⁹ ο.π. σελ 127

4 Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων ως προς τη συμβολή των δράσεων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. στην επίτευξη των στόχων του Ε.Π. ΔΜ 2007-2013 και Ε.Π. ΜΔΤ 2014-2020

Από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ ΔΜ 2007-2013 και ΕΠ ΜΔΤ 2014-2020) των δύο Προγραμματικών Περιόδων συγχρηματοδοτήθηκαν ή συγχρηματοδοτούνται οι ακόλουθες Εκπαιδευτικές Σειρές της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. μέσω των Πράξεων που εμφανίζονται στην αντίστοιχη στήλη (MIS).

A/A	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ	ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ	ΠΛΗΘΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ / ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ		MIS	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
1	Γ' Εκπαιδευτική σειρά (ΕΣΤΑ)	01/03/2008	30/06/2010	79	Γ'	216915, 216916, 216918	ΕΠ ΔΜ 2007-2013
2	20η Εκπαιδευτική σειρά	01/12/2008	30/06/2010	124	Κ'	216899, 216900, 216902	ΕΠ ΔΜ 2007-2013
3	Δ' Εκπαιδευτική σειρά (ΕΣΤΑ)	01/04/2009	31/10/2011	63	Δ'	216954	ΕΠ ΔΜ 2007-2013
4	21η Εκπαιδευτική σειρά	01/03/2010	31/10/2011	101	ΚΑ'	237080	ΕΠ ΔΜ 2007-2013
5	22η Εκπαιδευτική σειρά	20/12/2012	19/07/2014	80	ΚΒ'	357057	ΕΠ ΔΜ 2007-2013
6	23η Εκπαιδευτική σειρά	10/02/2014	09/10/2015	98	ΚΓ'	357057 (διαδικασίες του εισαγωγικού διαγωνισμού / 5000275 (υλοποίηση)	ΕΠ ΔΜ 2007-2013 / ΕΠ ΜΔΤ 2014-2020
7	24η Εκπαιδευτική σειρά	05/04/2016	04/12/2017	80	ΚΔ'	5000275	ΕΠ ΜΔΤ 2014-2020
8	25η Εκπαιδευτική σειρά	26/05/2017	25/01/2019	160	ΚΕ'	5000275	ΕΠ ΜΔΤ 2014-2020
				785			

4.1 Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των Πράξεων της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013

Στη Προγραμματική Περίοδο 2007-2013, η προεισαγωγική εκπαίδευση της Σχολής συγχρηματοδοτήθηκε από πόρους του Ε.Π. Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013 μέσω έντεκα Πράξεων (υπολογίζεται στο άθροισμα των πράξεων και η Πράξη με MIS 357057 σε ότι αφορά στα Υποέργα 2 και 4 αυτής, από τα οποία χρηματοδοτήθηκε η ΚΒ' Εκπαιδευτική Σειρά), ενώ το σύνολο των Υποέργων ήταν δέκα τέσσερα (συμπεριλαμβανομένων και των Υποέργων 2 και 4 της Πράξης με MIS 357057) στον αρχικό σχεδιασμό και απολογιστικά έντεκα. Και τούτο γιατί:

α) Το Υποέργο 2 «*Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού προγράμματος σπουδών Ε.Σ.Τ.Α.*» προϋπολογισμού 177.163,62€ δεν υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «*Ανασχεδιασμός Προεισαγωγικής Εκπαίδευσης Στελεχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Τ.Α.) στον Άξονα Προτεραιότητας 4,5 και 6 για τις 8 περιφέρειες σύγκλισης, για τις 3 Περιφέρειες σταδιακής εξόδου και τις 2 Περιφέρειες σταδιακής εισόδου*» (MIS 215746)

β) Το Υποέργο 2 «*Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού Προγράμματος Σπουδών για την Ε.Σ.Δ.Δ.*» προϋπολογισμού 453.536,38 € δεν υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «*Ανασχεδιασμός Προεισαγωγικής Εκπαίδευσης Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.) στον Άξονα Προτεραιότητας 4,5 και 6 για τις 8 περιφέρειες σύγκλισης, για τις 3 Περιφέρειες σταδιακής εξόδου και τις 2 Περιφέρειες σταδιακής εισόδου*» (με κωδικό ΟΠΣ 215851).

Εξαιτίας της συγχώνευσης των δύο Σχολών Ε.Σ.Δ.Δ. και Ε.Σ.Τ.Α. βάσει του Ν. 3699/2011, υποβλήθηκε νέο Τεχνικό Δελτίο Πράξης στο πλαίσιο νέας πρόσκλησης που αφορά την νέα Ε.Σ.Δ.Δ.Α., που περιλάμβανε και τα δύο ανωτέρω Υποέργα.

Επί της ουσίας η υλοποίηση των δράσεων της προεισαγωγικής εκπαίδευσης, αφορούσε σε 7 Έργα, καθώς οι Πράξεις με MIS 216899, 216900, 216902 και οι Πράξεις με MIS 216915, 216916, 216918 αφορούν σε δύο Έργα (για διαχειριστικούς λόγους αφορούν σε τρεις Πράξεις).

Οι τελικές δαπάνες βάσει των ΑΟΠ σε σχέση με τον προϋπολογισμό ένταξης των Πράξεων είναι σε ιδιαίτερα ικανοποιητικό βαθμό, παρά τις τροποποιήσεις που αφορούσαν στις δύο πρώτες Πράξεις του ακόλουθου Πίνακα.

α/α	MIS	Τίτλος Πράξης	Τελική Δαπάνη (βάσει ΑΟΠ)	Προϋπολογισμός Ένταξης Πράξης	Ποσοστό
1.	215746	Ανασχεδιασμός Προεισαγωγικής Εκπαίδευσης Στελεχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Τ.Α.) στον Άξονα Προτεραιότητας 4,5 και 6 για τις 8 περιφέρειες σύγκλισης, για τις 3 Περιφέρειες σταδιακής εξόδου και τις 2 Περιφέρειες σταδιακής εισόδου	12.355,20	201.446,74	6,13%
2.	215851	Ανασχεδιασμός Προεισαγωγικής Εκπαίδευσης Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.) στον Άξονα Προτεραιότητας 4,5 και 6 για τις 8 περιφέρειες σύγκλισης, για τις 3 Περιφέρειες σταδιακής εξόδου και τις 2 Περιφέρειες σταδιακής εισόδου.	29.858,40	500.653,26	5,96%

α/α	MIS	Τίτλος Πράξης	Τελική Δαπάνη (βάσει ΑΟΠ)	Προϋπολογισμός Ένταξης Πράξης	Ποσοστό
3.	216899	Υλοποίηση προεισαγωγικής εκπαίδευσης στελεχών Δημόσιας Διοίκησης & εκπαιδευτικής σειράς Ε.Σ.Δ.Δ. του Άξονα Προτεραιότητας 4.	99.323,61	99.323,61	100,00%
4.	216900	Υλοποίηση προεισαγωγικής εκπαίδευσης στελεχών Δημόσιας Διοίκησης & εκπαιδευτικής σειράς Ε.Σ.Δ.Δ. του Άξονα Προτεραιότητας 5	1.239.420,94	1.239.420,94	100,00%
5.	216902	Υλοποίηση προεισαγωγικής εκπαίδευσης στελεχών Δημόσιας Διοίκησης & εκπαιδευτικής σειράς Ε.Σ.Δ.Δ. του Άξονα Προτεραιότητας 6	33.117,00	33.117,00	100,00%
6.	216915	Υλοποίηση προεισαγωγικής εκπαίδευσης στελεχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Γ' ΕΣΤΑ	435.954,24	435.954,24	100,00%
7.	216916	Υλοποίηση προεισαγωγικής εκπαίδευσης στελεχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Γ' ΕΣΤΑ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5	341.853,66	341.853,66	100,00%
8.	216918	Υλοποίηση προεισαγωγικής εκπαίδευσης στελεχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Γ' Ε.Σ.Τ.Α. του Άξονα Προτεραιότητας 6	76.333,64	76.333,64	100,00%
9.	216954	Υλοποίηση Προεισαγωγικής Εκπαίδευσης Στελεχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ΕΣΤΑ	1.217.708,60	1.416.000,00	86,00%
10.	237080	Υλοποίηση Προεισαγωγικής Εκπαίδευσης Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης ΕΣΔΔ στον Άξονα Προτεραιότητας 4,5 και 6 για τις 8 Περιφέρειες Σύγκλισης, για τις 3 Περιφέρειες Σταδιακής Εξόδου και τις 2 Περιφέρειες Σταδιακής Εισόδου	1.937.820,49	2.230.200,00	86,89%
11.	357057 ²⁰	Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης 2011-2015	3.222.960,17	3.222.960,17	100,00%
Σύνολο			8.646.705,95	9.797.263,26	88,26%

Πίνακας 5 Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου πράξεων προεισαγωγικής εκπαίδευσης (2007-2013)

Συνολικά, ο προϋπολογισμός ένταξης των Πράξεων ήταν 9.797.263,26²¹ € και οι δηλωθείσες δαπάνες σύμφωνα με τις αποφάσεις ολοκλήρωσης ήταν 8.646.705,95 €.

²⁰ μόνο τα Υποέργο 2 και 4 της Πράξης που αφορούσε στην Εκπαιδευτική Σειρά ΚΒ'. Υποέργο 2 Π/Υ 92.297,85 (διαδικασίες εισαγωγικού διαγωνισμού ΚΒ' Σειράς) και Υποέργο 4 3.130.662,32 (Υλοποίηση ΚΒ' Σειράς)

²¹ Για την πράξη με MIS 357057, έγινε η παραδοχή ότι ο Π/Υ που αφορούσε στην Απόφαση Ολοκλήρωσης της Πράξης, ταυτίζεται με τον Π/Υ της Απόφασης Ένταξης

4.1.1 Αξιολόγηση ως προς το βαθμό επίτευξης των εκροών και αποτελεσμάτων

Η επίτευξη των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων παρουσιάζεται στον ακόλουθο Πίνακα. Με βάση το αντικείμενο και τη στοχοθεσία της προεισαγωγικής εκπαίδευσης (αφορά σε συγκεκριμένο και προγραμματισμένο αριθμό σπουδαστών/τριών ανά εκπαιδευτική σειρά), οι τιμές επίτευξης των δεικτών των Πράξεων είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικές.

Τίτλος Δείκτη	Κωδικός Δείκτη	Τύπος Δείκτη	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης	% Επίτευξης Στόχου
Αριθμός επικαιροποιημένων Θεματικών Ενοτήτων	6133	Εκροών	150.00	0.00	0.00%
Σπουδαστές που παρακολουθούν προεισαγωγική εκπαίδευση	6199	Εκροών	370.00	368.00	99.46%
Προγράμματα σπουδών δημόσιων υπαλλήλων που αναμορφώνονται	7254	Εκροών	2.00	2.00	100.00%

Πίνακας 6 Βαθμός επίτευξης δεικτών εκροών

Σημειώνεται ότι για την Πράξη 357057, είχε τεθεί στην απόφαση ένταξης «τιμή στόχου» για τον δείκτη 6199, 240 σπουδαστές με τιμή επίτευξης (σύμφωνα με την απόφαση ολοκλήρωσης) 85, αριθμός που αντιστοιχεί στους αποφοίτους της ΚΒ' Εκπαιδευτικής Σειράς. Η διαφοροποίηση αυτή, επηρεάζει σημαντικά το ποσοστό επίτευξης του δείκτη, σε διαχειριστική απεικόνιση. Η επίτευξη του δείκτη είναι 99,56% εάν λάβουμε υπόψη μας για την πράξη 357057, τη διόρθωση της τιμής στόχου του δείκτη 6199, από 240 σε 85 σπουδαστές.

4.1.2 Αξιολόγηση ως προς την απορροφητικότητα

Σε ότι αφορά στην απορροφητικότητα, σε σχέση με τον αρχικό προϋπολογισμό των Πράξεων και τον απολογισμό τους βάσει των αποφάσεων ολοκλήρωσης των Πράξεων, η επίτευξη της απορροφητικότητας για το σύνολο των πράξεων είναι άνω του 88% (88,26%). Το συγκεκριμένο ποσοστό επίτευξης της απορροφητικότητας υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη και τις δύο πρώτες Πράξεις του Πίνακα 5, δηλαδή τα δεύτερα Υποέργα που δεν υλοποιήθηκαν λόγω της συγχώνευσης των δύο Σχολών Ε.Σ.Δ.Δ. και Ε.Σ.Τ.Α.. Εάν δεν ληφθούν υπόψη οι δύο συγκεκριμένες Πράξεις, ή καλύτερα εάν δεν ληφθούν υπόψη τα 2^α Υποέργα των συγκεκριμένων Πράξεων, ο βαθμός απορροφητικότητας υπερβαίνει το 94%.

4.1.3 Αξιολόγηση ως προς την αποδοτικότητα

Από τα στοιχεία του Πίνακα 5 και του Πίνακα 6 προκύπτει ότι το μέσο κόστος με όλες τις απαραίτητες δαπάνες (διαδικασίες εισαγωγικού διαγωνισμού, υλοποίηση εκπαίδευσης, κλπ.) σε διαχειριστικό επίπεδο (επίπεδο Ε.Π.) είναι 14.910,10€ σε προγραμματική βάση και 18.994,46 σε απολογιστική βάση, ανά σπουδαστή, για το σύνολο της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Το ποσό αυτό είναι πολύ χαμηλότερο από το αντίστοιχο της τρέχουσας Προγραμματικής Περιόδου (βλ. ενότητα 4.2.4).

Για τον υπολογισμό του μέσου κόστους (σε επίπεδο προγραμματισμού) ανά σπουδαστή, χρησιμοποιήθηκε το κλάσμα που προκύπτει από το άθροισμα των προϋπολογισμών των πράξεων σύμφωνα με τις αποφάσεις ένταξης, του Πίνακα 1 (πλην των πράξεων με MIS 215746 και MIS 215851), προς την τιμή στόχου του δείκτη 6199. Αντίστοιχα, για τον υπολογισμό του μέσου κόστους (σε επίπεδο απολογισμού) ανά σπουδαστή, χρησιμοποιήθηκε το κλάσμα που προκύπτει από το άθροισμα των προϋπολογισμών των πράξεων σύμφωνα με τις αποφάσεις ολοκλήρωσης, του Πίνακα 1 (πλην των πράξεων με MIS 215746 και MIS 215851) προς την τιμή επίτευξης του δείκτη 6199.

4.2 Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των Πράξεων της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020

Το Ε.Π. ΜΔΤ συνιστά μια συνεκτική και ολοκληρωμένη δέσμη δράσεων με συνολικό προϋπολογισμό της τάξης των 516.299.834€ (Δημόσια Δαπάνη) μετά την έγκριση της τροποποίησης/αναθεώρησης του Σεπτεμβρίου 2017. Το μεγαλύτερο μέρος των πόρων του προέρχεται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ και ειδικότερα από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), ήτοι 288.978.786€ και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), ήτοι 227.321.048€ €.

Στόχος του ΕΠ ΜΔΤ για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 είναι η ελληνική Δημόσια Διοίκηση να καταστεί συνεκτική, καλά συντονισμένη, ευέλικτη, εξωστρεφής και προσανατολισμένη στο αποτέλεσμα, αποκαθιστώντας τη σχέση εμπιστοσύνης του κράτους με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, παρέχοντας πολιτοκεντρικές και συνεχώς αναβαθμιζόμενες υπηρεσίες αποτελώντας έτσι έναν από τους βασικούς πυλώνες για την ανάκαμψη της χώρας.

Στο πλαίσιο αυτό, χρηματοδοτούνται μεταρρυθμιστικές ανάγκες που αφορούν είτε αλλαγές σε οριζόντιους τομείς που διατρέχουν το σύνολο του Δημόσιου Τομέα (αναδιοργάνωση διοικητικών δομών, εξορθολογισμός βασικών διοικητικών λειτουργιών, βέλτιστη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας), είτε αλλαγές σε κάθετους τομείς πολιτικής (υγεία, δικαιοσύνη, κοινωνική ασφάλιση κ.ά.) που δεν άπτονται άμεσα της επιχειρηματικότητας.

Η ex - ante αξιολόγηση του Ε.Π. «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα» (ΜΔΤ) ανέδειξε ότι το Πρόγραμμα ανταποκρίνεται πλήρως στις κατευθύνσεις του σχετικού Καθοδηγητικού Εγγράφου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθότι καλύπτει αφενός τις οργανωτικές / λειτουργικές και

διαδικασιακές παραμέτρους για την ανάπτυξη της θεσμικής ικανότητας φορέων του δημόσιου τομέα μέσω των Ειδικών Στόχων του Θεματικού Άξονα I (ΑΠ 1,2,3) που χρηματοδοτείται από το ΕΚΤ, ενώ η εναπομένουσα παράμετρος που αφορά στα μέσα, τεχνικά και ανθρώπινα, καλύπτεται μερικώς από τους δύο Ειδικούς Στόχους του Θεματικού Άξονα II (ΑΠ 4,5,6) που χρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ (τεχνικά μέσα – ενίσχυση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης) και μερικώς από τους δύο Ειδικούς Στόχους του Θεματικού Άξονα III (ΑΠ 7,8,9) που χρηματοδοτείται από το ΕΚΤ (ανθρώπινα μέσα – δράσεις αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού).

Το ΕΠΜΔΤ εμφανίζει ικανοποιητική συνέπεια των επιλεγέντων Θεματικών Στόχων, Επενδυτικών Προτεραιοτήτων και Ειδικών Στόχων με το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο, το ΕΣΠΑ 2014-20 και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, καθώς και με τα κείμενα Ελληνικής Στρατηγικής για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση και Στρατηγικής για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση 2014-2020. Εμφανίζει επίσης ισχυρή συνέπεια των επιλεγέντων Ειδικών Στόχων με τις ανάγκες που εντοπίστηκαν στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης.

Το Πρόγραμμα διαρθρώνεται σε πέντε Θεματικούς Άξονες με τους αντίστοιχους ειδικούς στόχους (ΕΣ) και κατηγορίες δράσης (ΚΔ) ως ακολούθως:

Θεματικός Άξονας 1 «Διοικητική και οργανωτική μεταρρύθμιση για την αύξηση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας του Δημοσίου Τομέα», (Άξονες Προτεραιότητας 1,2,3). Ο εν λόγω Θεματικός Άξονας αφορά δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 11 (Ταμείο ΕΚΤ). Κύριος στόχος είναι η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των δημοσίων φορέων και η εξασφάλιση της ενιαίας λειτουργίας του δημοσίου τομέα προς όφελος του κράτους, των πολιτών και των επιχειρήσεων.

Περιλαμβάνει τους εξής τρεις ειδικούς στόχους (ΕΣ) με τις αντίστοιχες κατηγορίες δράσεις (ΚΔ):

- *ΕΣ Α.1: Αύξηση των τομέων δημόσιας δράσης στους οποίους εφαρμόζονται νέα συστήματα και διαδικασίες για την ενίσχυση του επιτελικού χαρακτήρα της δημόσιας διοίκησης.*
 - ΚΔ Α.1.1: Δράσεις ενίσχυσης της στρατηγικής ικανότητας και των επιτελικών λειτουργιών των φορέων του Δημόσιου τομέα καθώς και του συντονισμού του κυβερνητικού έργου και των δημοσίων φορέων για την ανάπτυξη και την παρακολούθηση της εφαρμογής των δημόσιων πολιτικών
 - ΚΔ Α.1.2: Δράσεις κωδικοποίησης της Νομοθεσίας και μείωσης της πολυνομίας και κακονομίας
- *ΕΣ Α.2: Αύξηση των φορέων του δημοσίου τομέα στους οποίους εφαρμόζονται σχέδια λειτουργικής αναδιοργάνωσης και απλοποίησης διοικητικών διαδικασιών.*
 - ΚΔ Α.2.1 Δράσεις εφαρμογής αναδιοργανώσεων των φορέων του Δημόσιου Τομέα και βελτίωσης της λειτουργίας του

- ΚΔ Α.2.2 Δράσεις μείωσης διοικητικών βαρών, απλούστευσης και προτυποποίησης υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις
- *ΕΣ Α.3: Αύξηση των φορέων του δημόσιου τομέα που εφαρμόζουν συστήματα στοχοθεσίας, αξιολόγησης και εσωτερικού ελέγχου για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας στη δημόσια διοίκηση*
 - ΚΔ Α.3.1 Δράσεις ανάπτυξης και εφαρμογής συστημάτων στοχοθεσίας των δημοσίων φορέων
 - ΚΔ Α.3.2 Δράσεις ενίσχυσης του εσωτερικού ελέγχου στους φορείς του δημόσιου τομέα, της διαφάνειας και της καταπολέμησης της διαφθοράς
 - ΚΔ Α.3.3: Δράσεις βελτίωσης των σχέσεων της δημόσιας διοίκησης με την κοινωνία και ενίσχυσης της αμφίδρομης επικοινωνίας και της συμμετοχής των πολιτών, μέσω και της ενίσχυσης της διαβούλευσης και της λογοδοσίας

Θεματικός Άξονας 2 «Ενίσχυση της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στις 11 περιφέρειες» (Άξονες Προτεραιότητας 4,5,6) αφορά δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 2 (Ταμείο ΕΤΠΑ).

Κύριος στόχος είναι ο εκσυγχρονισμός του Δημόσιου Τομέα, με όχημα τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), για το μετασχηματισμό των υφιστάμενων διαδικασιών και την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, σε υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, προκειμένου η Διοίκηση να καταστεί αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη, εξασφαλίζοντας την ικανοποίηση των αναγκών του κοινωνικού συνόλου και προάγοντας την ενεργή συμμετοχή των πολιτών.

Περιλαμβάνει τους εξής δύο ειδικούς στόχους (ΕΣ) με τις αντίστοιχες κατηγορίες δράσεις (ΚΔ):

- *ΕΣ Β.1: Αύξηση των φορέων και συστημάτων του δημοσίου τομέα όπου εντείνεται η χρήση αποτελεσματικών μεθόδων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.*
 - ΚΔ Β.1.1 Δράσεις αναβάθμισης, ανάπτυξης και λειτουργίας συστημάτων ΤΠΕ για την υποστήριξη της καλύτερης οργάνωσης και λειτουργίας του Δημοσίου Τομέα
 - ΚΔ Β.1.2 Δράσεις διασφάλισης του ορθού σχεδιασμού, της ανοιχτής διάθεσης, της ορθής διαχείρισης, της ασφάλειας και της διαλειτουργικότητας δεδομένων και συστημάτων ΤΠΕ στο Δημόσιο Τομέα
- *ΕΣ Β.2: Αύξηση των υπηρεσιών, εφαρμογών και συστημάτων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που παρέχονται προς τους πολίτες.*
 - ΚΔ Β.2.1 Δράσεις αναβάθμισης, ανάπτυξης και λειτουργίας εργαλείων ΤΠΕ για την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών στους πολίτες

Θεματικός Άξονας 3 «Βελτίωση της διαχείρισης και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του Δημοσίου Τομέα» (Άξονες Προτεραιότητας 7,8,9), αφορά δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 11 (Ταμείο ΕΚΤ). Κύριος στόχος είναι η βελτίωση της οριζόντιας πολιτικής ανθρώπινου δυναμικού του δημόσιου τομέα και η ταυτόχρονη εξέλιξη του μέσω δράσεων κατάρτισης.

Περιλαμβάνει τους εξής δύο ειδικούς στόχους (ΕΣ) με τις αντίστοιχες κατηγορίες δράσεις (ΚΔ):

- *ΕΣ Γ.1: Αύξηση των φορέων της δημόσιας διοίκησης όπου εφαρμόζονται νέες οριζόντιες πολιτικές νέα συστήματα αξιολόγησης και ορθολογικής διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού.*
 - ΚΔ Γ.1.1 Δράσεις βελτίωσης των πολιτικών προσωπικού και εφαρμογής τους και δράσεις ανάπτυξης και εφαρμογής συστημάτων διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού
- *ΕΣ Γ.2: Αύξηση του αριθμού στελεχών / υπαλλήλων της δημόσιας διοίκησης με πιστοποιημένες δεξιότητες/ διοικητικές ικανότητες.*
 - ΚΔ Γ.2.1 Δράσεις ανάπτυξης γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού του Δημοσίου Τομέα
 - ΚΔ Γ.2.2 Δράσεις βελτίωσης της ποιότητας σχεδιασμού των προγραμμάτων σπουδών και του εκπαιδευτικού υλικού

Θεματικός Άξονας 4 «Τεχνική Υποστήριξη για την Εφαρμογή / Υλοποίηση των δράσεων ΕΚΤ του Επιχειρησιακού Προγράμματος» (Άξονες Προτεραιότητας 10,11,12), περιλαμβάνει τον ειδικό στόχο (ΕΣ):

- *Ενίσχυση των συστημάτων και των διαδικασιών διοίκησης και εφαρμογής του ΕΠ.* Οι παρεμβάσεις που θα εφαρμοστούν στο πλαίσιο του ειδικού στόχου επιδιώκουν την ενίσχυση των συστημάτων και των διαδικασιών της Διαχειριστικής Αρχής, των υποστηρικτικών δομών του συστήματος διοίκησης καθώς και των Δικαιούχων και λοιπών εμπλεκόμενων με στόχο την αποτελεσματική εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγράμματος και ειδικότερα των δράσεων ΕΚΤ αυτού.

Οι ενδεικτικοί τύποι δράσεων είναι:

- Δράσεις για την εφαρμογή, την διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο του Επιχειρησιακού Προγράμματος
- Πληροφόρηση και δημοσιότητα
- Αξιολόγηση, Μελέτες, Εμπειρογνωμοσύνες, Τεχνικοί Σύμβουλοι

5. Θεματικός Άξονας 5 «Τεχνική Υποστήριξη για την Εφαρμογή / Υλοποίηση των δράσεων ΕΤΠΑ του Επιχειρησιακού Προγράμματος» (Άξονες Προτεραιότητας 13,14,15), περιλαμβάνει τον ειδικό στόχο (ΕΣ):

- *Ειδικός Στόχος: Ενίσχυση των συστημάτων και των διαδικασιών διοίκησης και εφαρμογής του ΕΠ.* Οι παρεμβάσεις που θα εφαρμοστούν στο πλαίσιο του ειδικού στόχου επιδιώκουν την ενίσχυση των συστημάτων και των διαδικασιών της Διαχειριστικής Αρχής, των υποστηρικτικών δομών του συστήματος διοίκησης καθώς και των Δικαιούχων και λοιπών εμπλεκόμενων με στόχο την αποτελεσματική εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγράμματος και ειδικότερα των δράσεων ΕΤΠΑ αυτού. Οι ενδεικτικοί τύποι δράσεων είναι:
 - Δράσεις για την εφαρμογή, την διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο του Επιχειρησιακού Προγράμματος
 - Πληροφόρηση και δημοσιότητα
 - Αξιολόγηση, Μελέτες, Εμπειρογνωμοσύνες, Τεχνικοί Σύμβουλοι

Αναθεώρηση / τροποποίηση του ΕΠ ΔΜΤ

Η αναθεώρηση / τροποποίηση του ΕΠ ΔΜΤ που εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. C (2017) 8794 / final 15.12.2017 Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αφορούσε τα παρακάτω:

1. Τροποποίηση των χρηματοδοτικών πινάκων λόγω α) αύξησης της κοινοτικής συνδρομής του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), Θεματικός Στόχος 11, στους άξονες προτεραιότητας 1,2 και 3 κατά 20.910.412 €, για τη υποστήριξη της εφαρμογής της μεταρρύθμισης στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας και β) σε αύξηση 2.000.000 στο θεματικό άξονα της ΤΒ ΕΚΤ, στους Άξονες Προτεραιότητας 10,11 και 12.
2. «Εσωτερική» μεταφορά πόρων ύψους 13.640.641€ Κοινοτικής Συνδρομής από την κατηγορία «Περισσότερο Αναπτυγμένων Περιφερειών» στους Θεματικούς Άξονες 1,3, & 4 που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, με σκοπό την αποδοτικότερη χρήση των πόρων του ΕΣΠΑ 2014-2020, διατηρώντας αναλλοίωτη τη στοχοθεσία του προγράμματος.
3. Τροποποίηση στις κλειδες Κοινοτικής Συνδρομής και Δημόσιας Δαπάνης των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ
4. Προσθήκη νέου δείκτη εκροής στο Θεματικό Άξονα Α: «Αριθμός Τοπικών Ομάδων Υγείας που δημιουργούνται» με τιμή στόχο 2023 «239»

Επισκόπηση υλοποίησης του Άξονα Γ. Βελτίωση της διαχείρισης και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού του Δημόσιου Τομέα (Άξονες Προτεραιότητας 07,08,09) – ταμείο ΕΚΤ

Το έτος 2017 δεν εξειδικεύθηκαν νέες δράσεις, ούτε επήλθαν τροποποιήσεις στις υφιστάμενες, με αποτέλεσμα, ο συνολικός προϋπολογισμός να παραμείνει 106.303.659,00 (ήτοι 92,71% του προϋπολογισμού του Θεματικού Άξονα.

Εκδόθηκε μία (1) νέα Πρόσκληση, με α/α 23 και τίτλο «Δράσεις προεισαγωγικής εκπαίδευσης για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του Δημόσιου Τομέα και την υποστήριξη των μεταρρυθμίσεων – Β' Φάση, συνολικού προϋπολογισμού 19.500.000, διαμορφώνοντας το συνολικό προϋπολογισμό Προσκλήσεων του ΘΑ σε 95.230.391,55 (ήτοι 83,28% του Π/Υ του Θεματικού Άξονα).

Το έτος 2017 τροποποιήθηκαν ήδη ενταγμένες πράξεις, με αύξηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου κατά 81.374,63 διαμορφώνοντας το συνολικό προϋπολογισμό των εντάξεων, του ΘΑ σε 61.547.330,40 € (ήτοι 53,83% του π/υ του ΘΑ).

Τροποποιήθηκαν νομικές δεσμεύσεις που υλοποιούνται με ίδια μέσα, μειώνοντας το οικονομικό αντικείμενο κατά 311.918,73 €, με αποτέλεσμα να διαμορφώνεται το συνολικό ποσό σε 60.963.199,00 (ήτοι ποσοστό ΘΑ 53,32%). Το έτος 2017 πιστοποιήθηκαν δαπάνες ύψους 11.589.884,97 €, διαμορφώνοντας το συνολικό ποσό των πιστοποιημένων δαπανών σε 39.024.688,68 € (ήτοι ποσοστό ΘΑ 34,13%).

4.2.1 Οι Πράξεις του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. στην Προγραμματική περίοδο 2014-2020 που αφορούν την προεισαγωγική κατάρτιση

Στην τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο (ΕΠ Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα 2014-2020) έχουν ενταχθεί δύο Πράξεις, οι οποίες αφορούν στην προεισαγωγική εκπαίδευση, συνολικού προϋπολογισμού 24.596.695 €. Ο προϋπολογισμός των δύο πράξεων, μετά τις δύο (2) τροποποιήσεις της απόφασης ένταξης για την Πράξη με MIS 5000275, παραμένει ο ίδιος με τον αρχικό προϋπολογισμό.

α/α	MIS	Τίτλος Πράξης	Κατηγορία Πράξεων	Ημερομηνία Απόφασης Ένταξης	Π/Υ Ένταξης	Π/Υ 1ης Τροποποίησης	Π/Υ 2ης Τροποποίησης
2	5000275	Δράσεις παραγωγής στελεχών ταχείας εξέλιξης για τις ανάγκες του Δημόσιου Τομέα	Προεισαγωγική Εκπαίδευση	28/12/15	14.353.000,00	14.353.000,00	14.353.000,00
3	5010844	Δράσεις παραγωγής στελεχών ταχείας εξέλιξης για τις ανάγκες του Δημόσιου Τομέα- Β'ΦΑΣΗ	Προεισαγωγική Εκπαίδευση	17/01/18	10.243.695,40		

Πίνακας 7 Προϋπολογισμοί Πράξεων Ε.Κ.Δ.Δ.Α στο ΕΠ ΜΔΤ 2014-2020

Σημειώνεται ότι για την Πράξη με Κωδικό MIS 5010844 δεν έχουν δοθεί στο Σύμβουλο στοιχεία που να αφορούν στην εξέλιξη της (Δελτίο Διοικητικής Επαλήθευσης Επίτευξης Δεικτών Πράξης), λόγω της πρόσφατης ένταξης της στο ΕΠ ΜΔΤ 2014-2020. Επίσης για την **Πράξη 5000275** έχουν πραγματοποιηθεί οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

Πράξη 5000275, 1^η τροποποίηση: Η τροποποίηση αφορά σε παράταση της ημερομηνίας λήξης της πράξης από 31-12-2018 σε 31-07-2019 για την υλοποίηση της φοίτησης της 25ης σειράς (ολοκλήρωση φυσικού αντικείμενου 28 Φεβρουαρίου 2019) και την αποπληρωμή του οικονομικού αντικείμενου της πράξης (31η Ιουλίου 2019).

Πράξη 5000275, 2^η τροποποίηση: Η τροποποίηση αφορά στην ορθή αποτύπωση των δεικτών της Πράξης στις επιμέρους Περιφέρειες.

4.2.2 Αξιολόγηση ως προς το βαθμό επίτευξης εκρών και αποτελεσμάτων

Σε ότι αφορά τους δείκτες της Πράξης 5000275, από το τελευταίο διαθέσιμο Δελτίο Διοικητικής Επαλήθευσης Επίτευξης Δεικτών Πράξης προκύπτει η μέχρι τα τέλη του 2017 συνολική επίτευξη δεικτών. Η επίτευξη δεικτών της Πράξης στα τέλη του 2017 καθώς και οι επιτευχθείσες τιμές στο προηγούμενο έτος αναφοράς, για όλες τις Περιφέρειες της χώρας, παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα.

ΚΩΔ ΔΕΙΚΤΗ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ (στόχοι ΤΔΠ)			ΕΠΙΤΥΧΘΕΣ ΑΤΙΜΗΤΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (2017)			ΕΠΙΤΥΧΘΕΣ ΑΤΙΜΗΤΟΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΤΟΣ
				ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1	2	3	4	6	7	8	9	10	11	12
12001	Εκρών	Αριθμός δημοσίων υπαλλήλων σε προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης	Άτομα	339,00	0,00	0,00	160,00	86,00	74,00	179,00
T4638	Εκρών	Αριθμός στελεχών που παρακολουθεί προγράμματα ταχείας εξέλιξης	Άτομα	339,00	123,00	216,00	156,00	84,00	72,00	179,00
T4639	Εκρών	Αριθμός προγραμμάτων σπουδών / πακέτων εκπαιδευτικού υλικού που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται	Άτομα	150,00	0,00	0,00	78,00	0,00	0,00	0,00
T4614	Αποτελέσματος	Αριθμός στελεχών ταχείας εξέλιξης για την υποβοήθηση των μεταρρυθμίσεων που καταρτίστηκαν και τοποθετήθηκαν σε θέσεις του δημόσιου Τομέα	Άτομα	338,94	122,98	215,97	79,00	27,00	52,00	98,00

Πίνακας 8 Επίτευξη δεικτών πράξεων προεισαγωγικής εκπαίδευσης, Προγραμματική Περίοδο 2014-2020

Τα ποσοστά επίτευξης δεικτών μέχρι το τέλος του 2017 ήταν ιδιαίτερα ικανοποιητικά για το σύνολο των δεικτών σε ότι αφορά στον αριθμό των σπουδαστών/τριών που παρακολουθούν (εντάσσονται) σε προγράμματα προεισαγωγικής εκπαίδευσης. Ως προς τους δείκτες που αφορούν στον «Αριθμό προγραμμάτων σπουδών / πακέτων εκπαιδευτικού υλικού που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται» και στον «Αριθμό στελεχών ταχείας εξέλιξης για την

υποβοήθηση των μεταρρυθμίσεων που καταρτίστηκαν και τοποθετήθηκαν σε θέσεις του Δημόσιου Τομέα», το ποσοστό επίτευξης υπερβαίνει κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες το 50%.

ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	Σύνολο Περιφερειών	Τιμή Στόχος από ΤΔΠ	Επιτευχθέντα τιμή μέχρι το έτος Αναφοράς`	Ποσοστό επίτευξης
1	2	3	4	5	6	7	8
12001	Εκρών	Αριθμός δημοσίων υπαλλήλων σε προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης	Άτομα	Σύνολο Περιφερειών	339,00	339,00	100,00%
T4638	Εκρών	Αριθμός στελεχών που παρακολουθεί προγράμματα ταχείας εξέλιξης	Άτομα	Σύνολο Περιφερειών	339,00	335,00	98,82%
T4639	Εκρών	Αριθμός προγραμμάτων σπουδών / πακέτων εκπαιδευτικού υλικού που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται	Άτομα	Σύνολο Περιφερειών	150,00	78,00	52,00%
T4614	Αποτελέ- -σματος	Αριθμός στελεχών ταχείας εξέλιξης για την υποβοήθηση των μεταρρυθμίσεων που καταρτίστηκαν και τοποθετήθηκαν σε θέσεις του Δημόσιου Τομέα	Άτομα	Σύνολο Περιφερειών	338,94	177,00	52,22%

Πίνακας 9 Ποσοστό επίτευξης δεικτών των πράξεων που αφορούν στη προεισαγωγική εκπαίδευση (2014-2020)

4.2.3 Αξιολόγηση ως προς την απορροφητικότητα

Με δεδομένο ότι τα στοιχεία αφορούν μόνο στην Πράξη με MIS 5000275 (για την Πράξη 5010844 δεν υπάρχουν νομικές δεσμεύσεις / δαπάνες καθώς έχει ενταχθεί στο ΕΠ ΜΔΤ πρόσφατα), καταγράφονται μόνο τα στοιχεία της συγκεκριμένης Πράξης. Μέχρι και τις αρχές Οκτωβρίου 2018, η πράξη εμφάνιζε βάσει των στοιχείων του ΟΠΣ τα οποία ο Σύμβουλος έλαβε από το :

- Νομικές δεσμεύσεις (υλοποίηση πράξη με ίδια μέσα) ύψους 13.333.000,00 €, ήτοι 100% του Προϋπολογισμού Ένταξης
- Πληρωμές ύψους 10.560.668,00€. Ήδη η απορρόφηση σε επίπεδο προϋπολογισμού, είναι 79,20% του προϋπολογισμού ένταξης, επίδοση που συνηγορεί στο γεγονός ότι η Πράξη εξελίσσεται ομαλά και θα ολοκληρωθεί χωρίς προβλήματα εντός του χρονοδιαγράμματος.

4.2.4 Αξιολόγηση ως προς την αποδοτικότητα

Η Πράξη με MIS 5000275 αφορά στην εκπαίδευση 339 συνολικά σπουδαστών/τριών της Σχολής, μέχρι και την 25 Εκπαιδευτική Σειρά. Οι νομικές δεσμεύσεις της Πράξης, η οποία υλοποιείται με ίδια μέσα είναι 13.333.000,00 €. Το μέσο κόστος ανά σπουδαστή (σε επίπεδο προϋπολογισμού) είναι 42.339,23 Το μέσο κόστος ανά σπουδαστή, σύμφωνα με τα ανωτέρω δεδομένα είναι 39.330,38 €, το οποίο είναι υπερδιπλάσιο από το μέσο κόστος ανά σπουδαστή σε σχέση με την προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο. Ωστόσο, πρέπει να τονισθεί ότι στο κόστος αυτό περιλαμβάνεται και η ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού, η οποία στην τρέχουσα

Προγραμματική Περίοδο (Σχετικός δείκτης: Αριθμός προγραμμάτων σπουδών / πακέτων εκπαιδευτικού υλικού που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται) είναι πολλαπλάσια της ανάπτυξης εκπαιδευτικού υλικού της προηγούμενης Προγραμματικής Περιόδου.

Για τον υπολογισμό του μέσου κόστους (σε επίπεδο προγραμματισμού) ανά σπουδαστή, χρησιμοποιήθηκε το κλάσμα που προκύπτει από τον προϋπολογισμό της πράξης με MIS 5000275, σύμφωνα με την απόφασης ένταξης, προς την τιμή στόχου του δείκτη T4638. Αντίστοιχα, για τον υπολογισμό του μέσου κόστους (σε επίπεδο απολογισμού) ανά σπουδαστή, χρησιμοποιήθηκε το κλάσμα που προκύπτει από τις δαπάνες της πράξης με MIS 5000275, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΠΣ, προς την τιμή επίτευξης του δείκτη T4638.

5 Πορίσματα της Ανάλυσης SWOT

Με βάση την αναλυτική προσέγγιση των Προγραμμάτων Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. όπως παρουσιάστηκε στα προηγούμενα Κεφάλαια, προκύπτει η συγκεντρωτική SWOT ανάλυση, ώστε μετά από κατάλληλη αξιολόγηση και ιεράρχηση να διευκολυνθεί η διατύπωση προτάσεων και εισηγήσεων βελτίωσης των σχετικών δράσεων.

5.1 Δυνατά σημεία

Τα δυνατά σημεία της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. σε σχέση με την οργάνωση, στελέχωση, σχεδιασμό, υλοποίηση και αξιολόγηση των υπηρεσιών προεισαγωγικής εκπαίδευσης είναι:

- η αναγνώριση και ισχυρή παρουσία στην παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης, για την εισαγωγή στελεχών σε ευρύ φάσμα φορέων της Δημόσιας Διοίκησης.
- ο υψηλός βαθμός θεσμικής ωριμότητας (θέσπιση νέου Κανονισμού Σπουδών), επιστημονικής πληρότητας και επιχειρησιακής εφαρμογής του Προγράμματος Σπουδών.
- η ύπαρξη μητρώου εκπαιδευτών/τριών με πρόσβαση σε υψηλού επιπέδου εκπαιδευτικό δυναμικό που δημιουργεί προϋποθέσεις για υψηλής ποιότητας εκπαιδευτικό αποτέλεσμα.
- το υψηλό μορφωτικό επίπεδο των σπουδαστών/τριών που φοιτούν στη σχολή.
- η σε βάθος κατανόηση εκπαιδευτικών αναγκών της δημόσιας διοίκησης, ως αποτέλεσμα της μελετητικής δραστηριότητας της σχολής και η διαμόρφωση προγραμμάτων προεισαγωγικής εκπαίδευσης που τις αντιμετωπίζουν.
- η εφαρμογή συστήματος ποιότητας που εμπλέκει όλες τις διοικητικές βαθμίδες και βασίζεται σε αντικειμενικά στοιχεία που συλλέγονται από το πληροφοριακό σύστημα του Κέντρου.
- η αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών σε κρίσιμες διαδικασίες της σχολής με έμφαση στην πλατφόρμα e-class.
- η λειτουργία φυσικής βιβλιοθήκης με εξειδίκευση στη Δημόσια Διοίκηση.
- η διεθνής εκπροσώπηση και συνεργασίες που επιτρέπουν τη μεταφορά τεχνογνωσίας και βέλτιστων πρακτικών από άλλες χώρες.

5.2 Αδυναμίες

Οι αδυναμίες σε ότι αφορά την οργάνωση, στελέχωση, σχεδιασμό, υλοποίηση και αξιολόγηση των υπηρεσιών της προεισαγωγικής εκπαίδευσης αφορούν στα παρακάτω:

- Την έλλειψη ενός συστήματος διάγνωσης και προτεραιοποίησης των θέσεων στους φορείς του δημόσιου τομέα που θα καλυφτούν από κάθε εκπαιδευτική σειρά, έτσι ώστε

ο σχεδιασμός του προγράμματος σπουδών κάθε εκπαιδευτικής σειράς να προσαρμόζεται στις ανάγκες των θέσεων που θα τοποθετηθούν οι απόφοιτοι.

- Τον περιορισμένο βαθμό κάλυψης των αναγκών και των απαιτήσεων των σπουδαστών/τριών για την απόκτηση πρακτικών γνώσεων κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης.
- Την έλλειψη πρακτικής εμπειρίας ενός αριθμού εκπαιδευτών/τριών στις διαδικασίες και την εν γένει λειτουργία του Δημοσίου τομέα.
- Τον πολύ μεγάλο αριθμό αρμοδιοτήτων των υπευθύνων σπουδών και έρευνας, δεδομένου του μικρού αριθμού τους.
- Την έλλειψη οργανωτικών υπευθύνων στις διαδικασίες προεισαγωγικής εκπαίδευσης.
- Τον περιορισμένο βαθμό αξιοποίησης των δυνατοτήτων της βιβλιοθήκης του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. από τους σπουδαστές/στρίες.
- Την απουσία τακτικής εξωτερικής αξιολόγησης, για την αποτελεσματικότητα της σχολής, σε ότι αφορά στα παραγόμενα αποτελέσματα.
- Το βαθμό αξιοποίησης των αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. από τους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης, δεδομένου ότι τουλάχιστον σε ορισμένες περιπτώσεις τοποθετούνται σε θέσεις της δημόσιας διοίκησης οι οποίες απαιτούν γνώσεις και δεξιότητες, υποδεέστερες των γνώσεων και των δεξιοτήτων που απέκτησαν κατά τη διάρκεια φοίτησης στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α.
- Την απουσία ενός μηχανισμού αξιολόγησης της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων στους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης που τοποθετούνται.

5.3 Ευκαιρίες

Οι ευκαιρίες σε ότι αφορά την οργάνωση, στελέχωση, σχεδιασμό, υλοποίηση και αξιολόγηση της προεισαγωγικής εκπαίδευσης, είναι:

- Η οριοθέτηση του στρατηγικού πλαισίου στη Δημόσια Διοίκηση (Δημόσιο 2020)
- Η εφαρμογή της *Εθνικής Στρατηγικής για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση 2017-2019*
- Τα διαθέσιμα εργαλεία χρηματοδότησης για την εφαρμογή των επιμέρους επιχειρησιακών στόχων της Δημόσιας Διοίκησης και της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.
- Ο συντονισμός με τους δημόσιους φορείς για την αξιοποίηση των αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.
- Η ενίσχυση της συνεργασίας με αντίστοιχους φορείς της Ε.Ε και άλλων χωρών
- Η σε βάθος κατανόηση εκπαιδευτικών αναγκών της δημόσιας διοίκησης, ως αποτέλεσμα της μελετητικής δραστηριότητας του Κέντρου (και ιδιαίτερα της Μονάδας Τεκμηρίωσης και Καινοτομίας) και η διαμόρφωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων που τις αντιμετωπίζουν.

5.4 Απειλές /Προκλήσεις

Οι προκλήσεις σε ότι αφορά στην οργάνωση, στελέχωση, σχεδιασμό, υλοποίηση και αξιολόγηση των υπηρεσιών της προεισαγωγικής εκπαίδευσης είναι:

- η αδυναμία εισαγωγής βαθύτερων μεταρρυθμιστικών παρεμβάσεων στη δημόσια διοίκηση
- η σημαντική εξάρτηση των δραστηριοτήτων προεισαγωγικής εκπαίδευσης από τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα του ΕΣΠΑ
- η αδυναμία της εκπαίδευσης (και επιμόρφωσης) να συμβάλει στην αλλαγή της κουλτούρας, παρά τη θετική στην κατεύθυνση αυτή, προσπάθεια της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., όσο δεν προωθείται κεντρικά στο Δημόσιο η διοίκηση βάσει στόχων, η διοίκηση της απόδοσης, η αξιολόγηση των ατομικών επιδόσεων, η τεκμηρίωση των δράσεων με τη χρήση αντικειμενικών δεδομένων, τα περιγράμματα θέσεων εργασίας
- η επίδραση των υφιστάμενων αναποτελεσματικών συστημάτων αξιολόγησης του ανθρώπινου δυναμικού στο δημόσιο, η οποία δεν είναι προσανατολισμένη όσο θα μπορούσε στην ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των μονάδων της διοίκησης.
- οι επιλογές που γίνονται αναφορικά με το ανθρώπινο δυναμικό της Δημόσιας Διοίκησης, οι οποίες επηρεάζουν άλλες πλευρές της διοικητικής διάρθρωσης (π.χ. δομές, ύψος της πυραμίδας, εσωτερικά οργανογράμματα ως προοπτικές προαγωγής, εσωτερικές διαδικασίες και μηχανοργάνωση κλπ.) και ως αποτέλεσμα ενθαρρύνουν αντιστάσεις στο διοικητικό εκσυγχρονισμό οδηγώντας συχνά στην τελμάτωση της διοίκησης και της ικανότητάς της να εξυπηρετήσει σύγχρονες ανάγκες.
- οι διαρκείς μεταβολές του πλαισίου λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης. Αλλεπάλληλες και πολλές φορές ανούσιες αλλαγές των κανόνων συγκρότησης και οργάνωσης της Δημόσιας Διοίκησης σε ότι αφορά στο Ανθρώπινο Δυναμικό (προσλήψεις, βαθμολόγιο, προαγωγές, κλπ.), επήλθαν και επέρχονται σε έναν θεσμό του οποίου χαρακτηριστικό αλλά και σημαντικές πλευρές της αποστολής του είναι η σταθερότητα και η συνέχεια
- η συμβολική υπερφόρτωση των μεταρρυθμίσεων. Παράλληλα με τις διαρκείς παρεμβάσεις και τη μεταρρυθμιστική υπέρ-δραστηριότητα, παρατηρείται και η συμβολική υπερφόρτωση των μεταρρυθμίσεων, με διαρκή αναφορά στα ιδανικά και τις αξίες που τις δικαιολογούν, παραπέμποντας όμως σε δεύτερο πλάνο την όποια τους επίπτωση στην πραγματικότητα και την θεωρητικά επιζητούμενη βελτίωση της διοικητικής αποτελεσματικότητας.

6 Αξιολογητικά συμπεράσματα και προτάσεις

Η συνθετική ανάλυση των πορισμάτων της αξιολόγησης του έργου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. στο πεδίο της προεισαγωγικής εκπαίδευσης οδηγεί σε μία σειρά κρίσιμων Γενικών²² και Ειδικών²³ Συμπερασμάτων που αναπτύσσονται στην Ενότητα 6.2, δημιουργώντας το κατάλληλο υπόβαθρο για την τεκμηρίωση συγκεκριμένων Προτάσεων / Εισηγήσεων²⁴ προς την επιτελική διοίκηση του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., που παρουσιάζονται στην Ενότητα 6.3. Τα Συμπεράσματα και οι σχετικές Εισηγήσεις αξιοποιούν - εκτός της συστηματικής επισκόπησης της σχετικής Ελληνικής και ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας²⁵ - παράλληλα τα πορίσματα της διερεύνησης του περιβάλλοντος λειτουργίας του φορέα (Ενότητα 6.1), όπως αποτυπώνεται σε τρία επίπεδα: υπερεθνικό θεσμικό πλαίσιο, εθνικό θεσμικό πλαίσιο και εθνικό επιχειρησιακό πλαίσιο.

6.1. Το περιβάλλον λειτουργίας του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

6.1.1 Το υπερεθνικό θεσμικό πλαίσιο

Η οργάνωση και λειτουργία των εθνικών συστημάτων προεισαγωγικής εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων²⁶ αποτελεί **αποκλειστικό αντικείμενο ρύθμισης των Κρατών Μελών**²⁷ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς τα κοινοτικά όργανα δεν έχουν θεσμική αρμοδιότητα²⁸ για να προωθήσουν σχετικές δεσμευτικές παρεμβάσεις με ρήτρες του παράγωγου κοινοτικού δικαίου (μηχανισμοί που δημιουργούν υποχρεώσεις και θεμελιώνουν δικαιώματα στους Ευρωπαίους πολίτες)²⁹. Επομένως, στην περίπτωση της Ελληνικής έννομης τάξης, η ανάπτυξη της

²² Τα Γενικά Συμπεράσματα απορρέουν από την αξιολόγηση του θεσμικού και επιχειρησιακού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. στο πεδίο της προεισαγωγικής εκπαίδευσης.

²³ Τα Ειδικά Συμπεράσματα απορρέουν από την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. στο πεδίο της προεισαγωγικής εκπαίδευσης: σχεδιασμός των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, υλοποίηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, αξιολόγηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, επίδραση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην ομάδα στόχου, εκπλήρωση των στόχων των χρηματοδοτικών εργαλείων του ΕΣΠΑ (2007-2013, 2014-2020).

²⁴ Η στοχοθεσία των σχετικών προτάσεων / εισηγήσεων επικεντρώνεται στους κύριους άξονες της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. στο πεδίο της προεισαγωγικής εκπαίδευσης: σχεδιασμός των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, υλοποίηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, αξιολόγηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, επίδραση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην ομάδα στόχου και ανάπτυξη διακρατικών δικτυώσεων.

²⁵ Βλ. αναλυτικά τη σχετική βιβλιογραφία στο τέλος του Παραδοτέου.

²⁶ Βλ. ιδίως G.R. Gray et al., *Training Practices in State Government Agencies, Public Personnel Management*, 1997, 26 (2), σ. 187.

²⁷ Βλ. ιδίως OECD, *Public Service Training Systems in OECD Countries*, 1997, σελ. 10-11.

²⁸ Εντοπίζονται, όμως, και παρεμβάσεις σε επιχειρησιακό επίπεδο, με πλέον αντιπροσωπευτική την **Στρατηγική Ευρώπη 2020**, που προβλέπει ότι η δημοσιονομική προσαρμογή, καθώς και η μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημοσιονομικών μεγεθών πρέπει να πλαισιωθούν από ανάλογες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, ενώ σε ό,τι αφορά τη δημόσια διοίκηση πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση τόσο στην απόδοση των διοικητικών φορέων, όσο και στην ποιότητα των υπηρεσιών αυτών. Βλ. σχετικά Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ανακοίνωση «*Στρατηγική ΕΕ 2020 για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη*» COM(2010) 2020/3.3.2010, που ορίζει ως Θεματικό Στόχο Νο. 11 της Στρατηγικής τη «*Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης*».

²⁹ Το άρθρο 249 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει ότι:

προεισαγωγικής εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων προσδιορίζεται και εξειδικεύεται από ρήτρες του εσωτερικού θεσμικού πλαισίου.

6.1.2 Το εθνικό θεσμικό πλαίσιο

Το υφιστάμενο εθνικό πλαίσιο δεν προβλέπει ειδική νομοθεσία για την επιμόρφωση των στελεχών του δημόσιου τομέα (με τη μορφή π.χ. ενός Νόμου Πλαισίου) αλλά περιλαμβάνει ένα πλέγμα γενικών (ρήτρες του *Δημοσιούπαλληλικού Κώδικα*)³⁰ και ειδικών νομοθετικών διατάξεων (ρήτρες άλλων νόμων). Ως διοικητικό όργανο εφαρμογής των σχετικών ρητρών έχει θεσπισθεί το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.), που ιδρύθηκε το 1983, είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) και υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης³¹.

«1. Η συνήθης νομοθετική διαδικασία συνίσταται στην έκδοση κανονισμών, οδηγιών ή αποφάσεων από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής. Η εν λόγω διαδικασία ορίζεται στο άρθρο 251.

2. Στις ειδικές περιπτώσεις που προβλέπονται οι Συνθήκες, η έκδοση κανονισμών, οδηγιών ή αποφάσεων από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τη συμμετοχή του Συμβουλίου, ή από το Συμβούλιο με τη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, συνιστά ειδική νομοθετική διαδικασία.

3. Οι νομικές πράξεις που εκδίδονται με νομοθετική διαδικασία αποτελούν νομοθετικές πράξεις.

4. Στις ειδικές περιπτώσεις που προβλέπονται από τις Συνθήκες, οι νομοθετικές πράξεις μπορούν να εκδίδονται μετά από πρωτοβουλία ομάδας κρατών μελών ή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, μετά από σύσταση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ή αίτημα του Δικαστηρίου ή της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων».

³⁰ Βλ. σχετικά το άρθρο 47, που προβλέπει:

«1. Η υπηρεσιακή εκπαίδευση είναι δικαίωμα του υπαλλήλου. Η εκπαίδευση γίνεται με τη συμμετοχή του υπαλλήλου σε προγράμματα εισαγωγικής εκπαίδευσης, επιμόρφωσης, μετεκπαίδευσης και προγράμματα ή κύκλους μεταπτυχιακής εκπαίδευσης. Τα προγράμματα εκτελούνται στην Ελλάδα ιδίως στο πλαίσιο του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) ή στο εξωτερικό, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά.

2. Η εισαγωγική εκπαίδευση είναι υποχρεωτική, τόσο για την υπηρεσία όσο και για τον υπάλληλο. Γίνεται κατά την πρώτη διετία από το διορισμό του υπαλλήλου και έχει ως σκοπό την εξοικείωση του υπαλλήλου με τα αντικείμενα της υπηρεσίας του και τα καθήκοντα του ως δημοσίου υπαλλήλου γενικότερα. Οι αρμόδιες υπηρεσίες υποχρεούνται να φροντίζουν για την πρόβλεψη των αναγκαίων πιστώσεων στον οικείο προϋπολογισμό. Δεν γίνεται προαγωγή υπαλλήλου στον επόμενο του εισαγωγικού βαθμό εάν δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εισαγωγική εκπαίδευση. Ευθύς ως ο υπάλληλος ολοκληρώσει την εισαγωγική εκπαίδευση, η προαγωγή διενεργείται αναδρομικώς με όλες τις συνέπειες.

3. Η υπηρεσία είναι υποχρεωμένη να μεριμνά για την επιμόρφωση των υπαλλήλων της σε όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους ανεξάρτητα από την κατηγορία, τον κλάδο, την ειδικότητα και το βαθμό τους. Η επιμόρφωση μπορεί να είναι γενική ή να έχει τη μορφή εξειδίκευσης σε αντικείμενα της υπηρεσίας του υπαλλήλου. Η συμμετοχή του υπαλλήλου σε προγράμματα επιμόρφωσης μπορεί να ορίζεται και ως υποχρεωτική.

4. Η μετεκπαίδευση έχει ως σκοπό την απόκτηση από τον υπάλληλο των ειδικών γνώσεων που είναι απαραίτητες για την άσκηση των καθηκόντων του. Γίνεται σε φορείς δημόσιους ή ιδιωτικούς, στην Ελλάδα ή το εξωτερικό, ιδίως σε Πανεπιστήμια, Τ.Ε.Ι. και στο Ε.Κ.Δ.Δ.Α.. Η μετεκπαίδευση μπορεί να ορίζεται και ως υποχρεωτική.

5. Η μεταπτυχιακή εκπαίδευση γίνεται με τη συμμετοχή του υπαλλήλου σε προγράμματα ή κύκλους μεταπτυχιακών σπουδών που εκτελούνται σε αναγνωρισμένα Πανεπιστήμια του εσωτερικού ή του εξωτερικού, είτε αυτοτελώς είτε σε σύμπραξη με Τ.Ε.Ι.. Ως προγράμματα ή κύκλοι μεταπτυχιακών σπουδών νοούνται όσα καθορίζονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για την ανώτατη εκπαίδευση».

³¹ Βλ. σχετικά Π.Δ. 57/2007 «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, που διέπουν το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης», όπως ισχύει.

6.1.3 Το εθνικό επιχειρησιακό πλαίσιο

Το επιχειρησιακό πλαίσιο της επιμόρφωσης των στελεχών του δημόσιου τομέα στην Ελλάδα και συνεπώς η λειτουργία του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. στο πεδίο της προεισαγωγικής εκπαίδευσης καθορίζεται από το περιεχόμενο οριζόντιων πρωτοβουλιών για τον εκσυγχρονισμό του Ελληνικού μοντέλου δημόσιας διοίκησης, όπως η «*Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση 2017-2019*»³², που αποτελεί επικαιροποιημένη αναθεώρηση της «*Εθνικής Στρατηγικής για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση 2016-2018*»³³.

(α) Η *Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση 2016-2018* υιοθετήθηκε το 2016 με όραμα να δημιουργήσει «*μία ανεξάρτητη, αποκομματικοποιημένη, αποτελεσματική και λειτουργική δημόσια διοίκηση, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κοινωνίας, για την παροχή υπηρεσιών υψηλού επιπέδου προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις*» και διαρθρώθηκε σε τέσσερις πυλώνες:

- Διοικητικές Δομές και Εργαλεία
- Διοικητικές Λειτουργίες και Διαδικασίες
- Ανθρώπινο Δυναμικό
- Ενίσχυση Διαφάνειας, Λογοδοσίας και Ανοικτής Διακυβέρνησης

Η επιμόρφωση των στελεχών του δημόσιου τομέα αποτέλεσε πεδίο παρέμβασης στο πλαίσιο του 4^{ου} Άξονα «*Αξιολόγηση και Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού*» του Προγράμματος Δράσης της Στρατηγικής, που θέσπισε συγκεκριμένους Ειδικούς Στόχους:

- 4Δ.ΕΣ1: Λειτουργική διασύνδεση των συστημάτων στοχοθεσίας, αξιολόγησης απόδοσης και **ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού στην κατεύθυνση της διαμόρφωσης ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού στηριζόμενου σε αντικειμενικά δεδομένα και τις διεθνείς και ευρωπαϊκές πρακτικές**
- 4Δ.ΕΣ2: Ειδική εστίαση **στην ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων και την ψηφιακή ηγεσία**
- 4Δ.ΕΣ3: **Βελτίωση της επιμόρφωσης και κατάρτισης του προσωπικού** μέσα από την ενίσχυση των βασικών οριζόντιων δεξιοτήτων, ιδίως δεξιοτήτων πληροφορικής, σε όλη τη διοίκηση και την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών.

Ως Δράσεις εκπλήρωσης των συγκεκριμένων Στόχων ορίσθηκαν:

- 4Δ.Δ1: Σύσταση Επιτροπής Ακρόασης σε κάθε υπουργείο
- 4Γ.Δ2: **Εκπαίδευση** μελών συμβουλίων επιλογής

³² Βλ. Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης, *Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση 2017-2019*, 2017.

³³ Βλ. Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης, *Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση 2016-2018*, 2016.

- 4Δ.Δ3: **Κατάρτιση ειδικού σχεδίου δράσης για την ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων – ψηφιακής ηγεσίας** στους υπαλλήλους της δημόσιας διοίκησης / **πραγματοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων** και δημιουργία σχετικής on line πλατφόρμας
- 4Δ.Δ4: **Ανάπτυξη συνεργασίας με τη Γαλλική Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης, Ecole Nationale d'Administration (ENA)** για την ανταλλαγή σπουδαστών/τριών και σπουδαστριών στο πλαίσιο συγκεκριμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, καθώς και το σχεδιασμό στοχευμένων προγραμμάτων επιμόρφωσης Ελλήνων δημόσιων υπαλλήλων
- 4Δ.Δ5: Επιχειρησιακό σχέδιο ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού.

(β) Η Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση 2017-2019 υιοθετήθηκε τον Ιούλιο του 2017 με όραμα «*Μία ανεξάρτητη, αποκομματικοποιημένη, αποτελεσματική και λειτουργική δημόσια διοίκηση, ώστε να ανταποκρίνεται τους ανάγκες της κοινωνίας, για την παροχή υπηρεσιών υψηλού επιπέδου τους πολίτες και τους επιχειρήσεις, στην κατεύθυνση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης. Η αξιοποίηση και η συνεχής εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού σε συνδυασμό με τους μεταρρυθμίσεις για τη διοικητική βελτίωση, με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συνιστά το πλαίσιο αλλαγών για το δημόσιο του αύριο, αξιοποιώντας ορθολογικά τους διαθέσιμους πόρους*» και διαρθρώθηκε σε οκτώ Άξονες:

- Διαμόρφωση και υλοποίηση πολιτικών
- Δομές και Διαδικασίες
- Τοπική Αυτοδιοίκηση
- Ανθρώπινο δυναμικό
- Ρυθμιστική Διακυβέρνηση
- Διαφάνεια, λογοδοσία και ανοιχτή διακυβέρνηση
- Στρατηγική Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
- Καταπολέμηση διαφθοράς.

Η επιμόρφωση των στελεχών του δημόσιου τομέα αποτελεί πεδίο παρέμβασης στο πλαίσιο του 4^{ου} Άξονα³⁴ της Στρατηγικής, που περιλαμβάνει δύο σχετικούς Τομείς Δράσης.

³⁴ Ο Άξονας αυτός καλύπτει το σύνολο των πολιτικών και παρεμβάσεων που αφορούν τη διαχείριση, αξιοποίηση, υπηρεσιακή κατάσταση, αξιολόγηση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του δημόσιου τομέα, προβλέποντας τους ακόλουθους ειδικούς τομείς:

Α. Προγραμματισμός προσλήψεων

Β. Διαχείριση υπηρεσιακής κατάστασης και κινητικότητα του ανθρώπινου δυναμικού

Γ. Διαχείριση υψηλόβαθμων διοικητικών στελεχών

Δ. Αξιολόγηση και Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.

α) Ο Τομέας Δράσης Γ' «*Διαχείριση ανωτέρων στελεχών της διοίκησης*» περιλαμβάνει δύο σχετικές δράσεις:

- 4Γ.Δ3 - Εκπαίδευση μελών των Συμβουλίων Επιλογής Προϊσταμένων
- 4Γ.Δ4 - Ενίσχυση δεξιοτήτων ανώτερων στελεχών της δημόσιας διοίκησης με τον προγραμματισμό εξειδικευμένων επιμορφωτικών δράσεων³⁵.

β) Ο Τομέας Δράσης Δ' «*Αξιολόγηση και Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού*» θέσπισε συγκεκριμένους Ειδικούς Στόχους:

- 4Δ.ΕΣ1: Λειτουργική διασύνδεση των συστημάτων στοχοθεσίας, αξιολόγησης απόδοσης και **ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού στην κατεύθυνση της διαμόρφωσης ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού στηριζόμενου σε αντικειμενικά δεδομένα και τις διεθνείς και ευρωπαϊκές πρακτικές**
- 4Δ.ΕΣ2: Ειδική εστίαση στην **ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων και την ψηφιακή ηγεσία**
- 4Δ.ΕΣ3: **Βελτίωση της επιμόρφωσης και κατάρτισης του προσωπικού** μέσα από την ενίσχυση των βασικών οριζόντιων δεξιοτήτων, ιδίως δεξιοτήτων πληροφορικής, σε όλη τη διοίκηση και την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών.

Ως Δράσεις εκπλήρωσης των συγκεκριμένων Στόχων ορίστηκαν:

- 4Δ.Δ1: Σύσταση Επιτροπής Ακρόασης σε κάθε υπουργείο
- 4Γ.Δ2: **Εκπαίδευση μελών συμβουλίων επιλογής**
- 4Δ.Δ3: **Κατάρτιση ειδικού σχεδίου δράσης για την ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων – ψηφιακής ηγεσίας** στους υπαλλήλους της δημόσιας διοίκησης / **πραγματοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων** και δημιουργία σχετικής on line πλατφόρμας
- 4Δ.Δ4: **Ανάπτυξη συνεργασίας με τη Γαλλική Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης, Ecole Nationale d'Administration (ENA)** για την ανταλλαγή σπουδαστών/τριών και σπουδαστριών στο πλαίσιο συγκεκριμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, καθώς και το σχεδιασμό στοχευμένων προγραμμάτων επιμόρφωσης Ελλήνων δημόσιων υπαλλήλων
- 4Δ.Δ5: **Επιχειρησιακό σχέδιο ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού (Ι.Ν.Ε.Π.).**

³⁵ Βλ. χαρακτηριστικά Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης, *Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση 2017-2019*, 2017, σ. 80, που επισημαίνει:

«Κρίσιμη επομένως αναδεικνύεται η ανάπτυξη ενός σύγχρονου και εξειδικευμένου προγράμματος επιμόρφωσης των νέων Προϊσταμένων, με άξονα αναφοράς την εφαρμογή του συστήματος στοχοθεσίας του ν. 4369/2016 και ειδική εστίαση στα θέματα ανάλυσης δημόσιων πολιτικών, στρατηγικού δημόσιου μάνατζμεντ, διοίκησης ανθρώπινων πόρων, διαχείρισης κρίσεων, διοίκησης και διαχείρισης έργων και προγραμμάτων».

6.2 Συμπεράσματα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

6.2.1 Γενικά Συμπεράσματα

A. Η προεισαγωγική εκπαίδευση αποτελεί ειδικό άξονα του συστήματος διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων του δημόσιου τομέα στο Ελληνικό σύστημα δημόσιας διοίκησης, που διακρίνεται ρητώς από την εισαγωγική εκπαίδευση³⁶.

B. Η παροχή υπηρεσιών προεισαγωγικής εκπαίδευσης αποτελεί αυτοτελή πυλώνα των δράσεων του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. σύμφωνα με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο³⁷ και την εξειδίκευση του από το Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.³⁸ Ουσιαστικά, η ένταξη στα προγράμματα προεισαγωγικής εκπαίδευσης αποτελεί έναν ιδιαίτερο μηχανισμό δημιουργίας επιτελικών στελεχών³⁹ για τη δημόσια διοίκηση και την τοπική αυτοδιοίκηση⁴⁰, που συμπληρώνει τους παραδοσιακούς μηχανισμούς προσλήψεων στο δημόσιο τομέα.

³⁶ Βλ. σχετικά την παρ. 2 του άρθρου 47 του Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα, που προβλέπει:

«2. Η εισαγωγική εκπαίδευση είναι υποχρεωτική, τόσο για την υπηρεσία όσο και για τον υπάλληλο. Γίνεται κατά την πρώτη διετία από το διορισμό του υπαλλήλου και έχει ως σκοπό την εξοικείωση του υπαλλήλου με τα αντικείμενα της υπηρεσίας του και τα καθήκοντα του ως δημοσίου υπαλλήλου γενικότερα. Οι αρμόδιες υπηρεσίες υποχρεούνται να φροντίζουν για την πρόβλεψη των αναγκαίων πιστώσεων στον οικείο προϋπολογισμό. Δεν γίνεται προαγωγή υπαλλήλου στον επόμενο του εισαγωγικού βαθμό εάν δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εισαγωγική εκπαίδευση. Ευθύς ως ο υπάλληλος ολοκληρώσει την εισαγωγική εκπαίδευση, η προαγωγή διενεργείται αναδρομικώς με όλες τις συνέπειες».

³⁷ Βλ. την παρ. 1 του άρθρου 33 του Π.Δ. 57/2007 «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, που διέπουν το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης», όπως ισχύει:

«3. Αποστολή του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. είναι:

γ) Η δημιουργία στελεχών για τη δημόσια διοίκηση και την τοπική αυτοδιοίκηση».

³⁸ Βλ. σχετικά:

α) Την παρ. 1 του άρθρου 2 της υπ. αρ. 4008/22.12.2014 Απόφασης του Δ.Σ του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. «Έγκριση του Κανονισμού Σπουδών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης» (ΦΕΚ Β' 220/17.2.2015), που προβλέπει:

«1. Η ΕΣΔΔΑ που συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 57 παρ. 1 περ. α' του ν. 3966/2011 (ΦΕΚ 118/Α') ως ενιαία εκπαιδευτική μονάδα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α), διαδέχεται την Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης (ΕΣΔΔ) και ενσωματώνει την Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΕΣΤΑ). Αποστολή της ΕΣΔΔΑ είναι η δημιουργία ενός σώματος εξειδικευμένων στελεχών, με άρτια κατάρτιση και σύγχρονη διοικητική αντίληψη, που προορίζονται για τη στελέχωση των υπηρεσιών της κεντρικής διοίκησης, της κρατικής περιφερειακής διοίκησης και αυτοδιοίκησης».

β) Την παρ. 1 του άρθρου 2 της υπ. αρ. 4302/12.2.2018 Απόφασης του Δ.Σ του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. «Έγκριση Κανονισμού Σπουδών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης» (ΦΕΚ Β' 606/22.2.2018), που προβλέπει:

«1. Αποστολή της ΕΣΔΔΑ είναι η δημιουργία ενός σώματος εξειδικευμένων στελεχών, με άρτια επαγγελματική κατάρτιση και σύγχρονη διοικητική αντίληψη, που προορίζονται για τη στελέχωση των υπηρεσιών της κεντρικής διοίκησης, της κρατικής περιφερειακής διοίκησης και της αυτοδιοίκησης».

³⁹ Από την άποψη αυτή, το Ελληνικό μοντέλο προεισαγωγικής εκπαίδευσης εντάσσεται στα συστήματα τύπου «Top Civil Servant Training». Για την συγκριτική ανάλυση των συστημάτων αυτών βλ. ιδίως C. Pollitt and L. Op de Beeck, *Training top civil servants - A comparative analysis*, 2010 και M. Van Wart, A. Hondeghem, E. Schwella and E. Nice (eds.) *Leadership and Culture - Comparative Models of Top Civil Servant Training*, 2015.

⁴⁰ Βλ. την παρ. 1 του άρθρου 21 του Π.Δ. 57/2007, που προβλέπει:

Γ. Ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η αξιολόγηση των υπηρεσιών προεισαγωγικής εκπαίδευσης προωθούνται από την Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.), η οποία έχει ως αποστολή την δημιουργία στελεχών για την κεντρική και αποκεντρωμένη διοίκηση⁴¹. Η Ε.Σ.Δ.Δ.Α. δεν διαθέτει αυτοτελή νομική προσωπικότητα και αποτελεί φορέα επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης στελεχών της δημόσιας διοίκησης, που δεν χορηγεί τίτλο σπουδών⁴².

Δ. Η Ε.Σ.Δ.Δ.Α. αποτελεί ενιαία εκπαιδευτική μονάδα του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., η οποία διαδέχθηκε το 2011 την Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.) ενσωματώνοντας την Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Τ.Α.)⁴³.

Ε. Υποκείμενα (ομάδα στόχου) των υπηρεσιών προεισαγωγικής εκπαίδευσης είναι συγκεκριμένες κατηγορίες προσώπων που προβλέπονται περιοριστικά στο σχετικό θεσμικό πλαίσιο⁴⁴:

- κάτοχοι πτυχίου Ανώτατης Εκπαίδευσης Πανεπιστημιακού ή Τεχνολογικού τομέα της ημεδαπής ή ισότιμου πτυχίου της αλλοδαπής, οι οποίοι συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις διορισμού σε δημόσια υπηρεσία
- υπάλληλοι δημόσιων υπηρεσιών, Ν.Π.Δ.Δ. και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, κάτοχοι πτυχίου Ανώτατης Εκπαίδευσης Πανεπιστημιακού ή Τεχνολογικού τομέα της ημεδαπής ή ισότιμου πτυχίου της αλλοδαπής.

ΣΤ. Η συμμετοχή στα προγράμματα προεισαγωγικής εκπαίδευσης δεν είναι υποχρεωτική αλλά εξαρτάται από την βούληση του ενδιαφερόμενου. Σε περίπτωση που κάποιος αποφασίσει να παρακολουθήσει πρόγραμμα της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., πρέπει να συμμετάσχει επιτυχώς σε σχετικό διαγωνισμό που διεξάγεται από την Κεντρική Επιτροπή Εξετάσεων.

Ζ. Η επιλογή των επιτυχόντων στο σχετικό εισαγωγικό διαγωνισμό υπόκειται σε ρήτρα ποσοτικού περιορισμού, καθώς ο συνολικός αριθμός των εισακτέων δεν προσδιορίζεται κάθε φορά ad hoc από τη διοίκηση του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. αλλά ρυθμίζεται με κανονιστικές αποφάσεις της κεντρικής διοίκησης⁴⁵.

«1. Οι εισαγόμενοι στην Ε.Σ.Δ.Δ. και την Ε.Σ.Τ.Α., αν έχουν την ιδιότητα του δημόσιου υπαλλήλου, του υπαλλήλου Ν.Π.Δ.Δ. ή του υπαλλήλου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, τη διατηρούν. Η παρακολούθηση των σπουδών θεωρείται αυτόματα, από την εισαγωγή μέχρι την αποφοίτησή τους, ως απόσπαση. Αν δεν έχουν υπαλληλική ιδιότητα, λογίζονται από την εισαγωγή τους ως δόκιμοι δημόσιοι υπάλληλοι, με όλα τα σχετικά καθήκοντα, περιορισμούς και δικαιώματα».

⁴¹ Βλ. την παρ. 1 του άρθρου 15 του Π.Δ. 57/2007, που προβλέπει:

«1. Η Εθνική Σχολή δημιουργεί στελέχη για την κεντρική και αποκεντρωμένη διοίκηση. Στους αποφοίτους της χορηγείται βεβαίωση φοίτησης».

⁴² Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 15 του Π.Δ. 57/2007, η Εθνική Σχολή παρέχει εκπαίδευση με διαφορετική φύση και περιεχόμενο από την εκπαίδευση που παρέχουν τα κάθε μορφής ιδρύματα ανώτερης ή ανώτατης παιδείας, είτε προπτυχιακά, είτε μεταπτυχιακά.

⁴³ Βλ. σχετικά την παρ. 1 του άρθρου 57 του Ν. 3996/2011.

⁴⁴ Βλ. την παρ. 11 του άρθρου 17 του Π.Δ. 57/2007.

⁴⁵ Βλ. την παρ. 1 του άρθρου 17 του Π.Δ. 57/2007, που προβλέπει:

Η. Η παρακολούθηση ενός Προγράμματος σπουδών οδηγεί στην κατάταξη των εκπαιδευομένων⁴⁶ με βάση τον τελικό βαθμό αποφοίτησης σε μία από τις ακόλουθες βαθμίδες:

- Πρώτη βαθμίδα: Αριστούχος αποφοιτήσας (βαθμός μεγαλύτερος ή ίσος του 8,5)
- Δεύτερη βαθμίδα: Επιτυχώς αποφοιτήσας (βαθμός μεγαλύτερος ή ίσος του 5 και μικρότερος του 8,5)
- Τρίτη βαθμίδα: Φοιτήσας (βαθμός μικρότερος του 5).

Θ. Οι αποφοιτήσαντες από την Ε.Σ.Δ.Δ.Α. διορίζονται σε προσωποπαγείς θέσεις του οικείου κλάδου στο Β' βαθμό. Ο διορισμός τους σε θέσεις διοικητικών υπαλλήλων στα Υπουργεία ή σε οποιαδήποτε άλλη θέση του δημοσίου τομέα γίνεται από την επομένη της ημερομηνίας αποφοίτησής τους, μη διακοπτόμενης, ακόμα και εάν έχει καθυστερήσει ή πράξη διορισμού τους, της υπαλληλικής σχέσης για κάθε συνέπεια περιλαμβανομένων των αποδοχών. Κατά τη διάρκεια της πρώτης τριετίας από το διορισμό τους τοποθετούνται υποχρεωτικά σε τρία τουλάχιστον διαφορετικά τμήματα για διάστημα όχι μικρότερο των έξι μηνών σε έκαστο εξ αυτών.

Ι. Οι εκπαιδευόμενοι που ολοκλήρωσαν το πλήρες Πρόγραμμα Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., χωρίς να αποφοιτήσουν επιτυχώς από αυτήν⁴⁷, διορίζονται σε οργανικές και ελλείψει αυτών σε προσωποπαγείς θέσεις κλάδου ΠΕ ή ΤΕ για τον οποίο έχουν τον αντίστοιχο τίτλο σπουδών, άλλως σε όμοιες θέσεις κλάδου Διοικητικού – Οικονομικού δημοσίων υπηρεσιών ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. του δημοσίου τομέα. Ο διορισμός τους γίνεται στον εισαγωγικό βαθμό του συγκεκριμένου κλάδου της οικείας υπηρεσίας, η δε υπηρεσιακή τους κατάσταση ρυθμίζεται από τις γενικές για τον κλάδο και την υπηρεσία και όχι από τις ειδικές περί αποφοίτων Ε.Σ.Δ.Δ.Α. διατάξεις.

«1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζεται κάθε φορά ο συνολικός αριθμός των εισακτέων».

⁴⁶ Σύμφωνα με το άρθρο 3 της υπ. αρ. 4302/12.2.2018 Απόφασης του Δ.Σ του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. «Έγκριση Κανονισμού Σπουδών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης» (ΦΕΚ Β' 606/22.2.2018):

«Η ιδιότητα του/της εκπαιδευόμενου/νης αποκτάται με την εγγραφή στην ΕΣΔΔΑ εντός της εκάστοτε τασσόμενης αποκλειστικής προθεσμίας και αποβάλλεται αυτοδικαίως με την ολοκλήρωση του Προγράμματος Σπουδών της ΕΣΔΔΑ, με την αποδοχή παραίτησης ή την επιβολή της κύρωσης της οριστικής παύσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον παρόντα Κανονισμό Σπουδών».

⁴⁷ Από την άλλη πλευρά, η παρ. 1 του άρθρου 24 του Π.Δ. 57/2007 προβλέπει:

«Οι φοιτήσαντες αλλά μη αποφοιτήσαντες από την Ε.Σ.Δ.Δ.Α δημόσιοι υπάλληλοι επιστρέφουν μετά την ολοκλήρωση του κύκλου σπουδών στις οργανικές τους θέσεις, ενώ όσοι εκ των αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α έχουν τη δημοσιούπαλληλική ιδιότητα δύνανται να επιστρέψουν, με αίτησή τους, μετά την αποφοίτησή τους, στις οργανικές θέσεις που κατείχαν πριν από την είσοδό τους στη Σχολή».

6.2.2 Ειδικά Συμπεράσματα

A. Η αξιολόγηση του σχεδιασμού του Προγράμματος Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

A1. Η Ε.Σ.Δ.Δ.Α. εφαρμόζει ένα σύνθετο μεθοδολογικό πλαίσιο σχεδιασμού των Προγραμμάτων Σπουδών της, που εμφανίζει:

i. **υψηλό βαθμό θεσμικής ωριμότητας**, καθώς έχει εγκριθεί με την υπ. αρ. 4302/12.2.2018 Απόφαση του Δ.Σ του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. «Έγκριση Κανονισμού Σπουδών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης»⁴⁸

ii. **υψηλό βαθμό επιστημονικής πληρότητας**, καθώς έχει σχεδιασθεί σύμφωνα με τις αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων και λαμβάνει υπόψη την προστιθέμενη αξία του πολιτικού και στρατηγικού σχεδιασμού για το ρόλο και τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης και τοπικής αυτοδιοίκησης⁴⁹

iii. **υψηλό βαθμό τεκμηρίωσης και επιχειρησιακής εφαρμογής**, καθώς περιλαμβάνει τα μαθήματα και τις λοιπές εκπαιδευτικές δραστηριότητες, τους μαθησιακούς στόχους και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα της φοίτησης⁵⁰

iv. **υψηλό βαθμό διαφάνειας και προσβασιμότητας**, καθώς αναρτάται στον δικτυακό τόπο του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.⁵¹

v. **υψηλό βαθμό τυποποίησης ποιότητας**, καθώς το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. έχει υιοθετήσει σύστημα διασφάλισης ποιότητας ISO 9001:2008⁵², καθώς και δείκτες μέτρησης της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των επιμορφωτικών δράσεων του

⁴⁸ Το Πρόγραμμα Σπουδών σχεδιάζεται και εγκρίνεται με βάση τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. για κάθε Εκπαιδευτική Σειρά. Την περίοδο αυτή για παράδειγμα υλοποιείται το Πρόγραμμα Σπουδών της ΚΕ' Εκπαιδευτικής Σειράς «Αύρα Θεοδωροπούλου», που έχει εγκριθεί την υπ. αρ. 4198/23.5.2017 Απόφαση του Δ.Σ του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., όπως έχει τροποποιηθεί με την υπ. αρ. 4337/16.5.2018 Απόφαση του Δ.Σ του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

⁴⁹ Βλ. την παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.:

«1. Τα μαθήματα και οι λοιπές εκπαιδευτικές δραστηριότητες, οι μαθησιακοί στόχοι και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα της φοίτησης ορίζονται στο Πρόγραμμα Σπουδών της ΕΣΔΔΑ το οποίο σχεδιάζεται από τους/τις Υπεύθυνους/ες Σπουδών και Έρευνας σε συνεργασία με τον/την Διευθυντή/ρια της ΕΣΔΔΑ και εγκρίνεται με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. μετά από γνωμοδότηση του Επιστημονικού Εκπαιδευτικού Συμβουλίου».

⁵⁰ Βλ. την παρ. 4 του άρθρου 4 του Κανονισμού Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

⁵¹ Βλ. την παρ. 3 του άρθρου 4 του Κανονισμού Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.:

«3. Το Πρόγραμμα Σπουδών περιλαμβάνει τους τίτλους, το περίγραμμα και το σύνολο των ωρών διδασκαλίας των μαθημάτων, σεμιναρίων και εργαστηρίων και τον τρόπο αξιολόγησης τους (ασκήσεις, ατομικές ή συλλογικές εργασίες και/ή γραπτές εξετάσεις) ανά φάση Σπουδών, όπως και την Πρακτική Εκπαίδευση που αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της εκπαιδευτικής διαδικασίας στην ΕΣΔΔΑ. Επίσης προβλέπει ενδεχόμενες άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες (διαλέξεις, ημερίδες, εκπαιδευτικές επισκέψεις κ.α.)».

⁵² Το σχετικό πιστοποιητικό χορηγήθηκε τον Απρίλιο του 2013 για τις δραστηριότητες σχεδιασμού, διαχείρισης και παροχής υπηρεσιών εκπαίδευσης και επιμόρφωσης.

Η **αποτελεσματικότητα εφαρμογής** του συγκεκριμένου πλαισίου επιβεβαιώνεται σε σημαντικό βαθμό από την ομάδα στόχου και τα στελέχη της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.⁵³, με σημεία κριτικής που αφορούν στα παρακάτω:

- τις διαδικασίες σχεδιασμού της πρακτικής εκπαίδευσης⁵⁴, για την οποία διατυπώθηκαν από τους σπουδαστές/στρίες κριτικά σχόλια (τρόπος οργάνωσης, βραχυπρόθεσμος σχεδιασμός που έχει αρνητικό αντίκτυπο στην αποτελεσματικότητα των σχετικών δράσεων)
- τις διαδικασίες σχεδιασμού των εκπαιδευτικών επισκέψεων, για τις οποίες διατυπώθηκαν από τους σπουδαστές/στρίες κριτικά σχόλια μη αποτελεσματικού σχεδιασμού και έλλειψης συγκεκριμένης στοχοθεσίας
- το βαθμό συμμετοχής των αποφοίτων στις διαδικασίες εκπόνησης του Προγράμματος Σπουδών⁵⁵.

A2. Η Ε.Σ.Δ.Δ.Α. εφαρμόζει ένα παραδοσιακό πλαίσιο σχεδιασμού του εκπαιδευτικού υλικού⁵⁶ των Προγραμμάτων Σπουδών της, που εμφανίζει:

i. **υψηλό βαθμό θεσμικής ωριμότητας**, καθώς προβλέπεται ρητώς στην υπ. αρ. 4302/12.2.2018 Απόφαση του Δ.Σ του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. «Έγκριση Κανονισμού Σπουδών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης», που κάνει λόγο για την «*εκπόνηση και συγγραφή εκπαιδευτικού υλικού για τις ανάγκες της εκπαιδευτικής διαδικασίας*»

ii. **μεσαίο βαθμό επιστημονικής πληρότητας και τεκμηρίωσης**, καθώς δεν χρησιμοποιείται κάποιος Οδηγός επιστημονικών προδιαγραφών που θα λαμβάνει υπόψη τις αρχές της *εκπαίδευσης ενηλίκων*

Η **αποτελεσματικότητα εφαρμογής** του συγκεκριμένου πλαισίου επιβεβαιώνεται σε σημαντικό βαθμό από την ομάδα στόχου και τα στελέχη της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., αναδεικνύοντας ταυτόχρονα την ανάγκη το εκπαιδευτικό υλικό να είναι περισσότερο προσεγμένο και φτιαγμένο με μεγαλύτερη επιμέλεια.

⁵³ Επομένως, η εφαρμοζόμενη μεθοδολογία σχεδιασμού των εκπαιδευτικών προγραμμάτων εκτιμάται ότι έχει επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα σε σχέση με την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών.

⁵⁴ Η Πρακτική Εκπαίδευση αποτελεί τον δεύτερο κύκλο της Ειδικής Φάσης Σπουδών. Έχει διάρκειας τεσσάρων μηνών, πραγματοποιείται σε υπηρεσιακές μονάδες του ευρύτερου δημόσιου τομέα, στο σύνολο της ή τμηματικά, ενώ μπορεί να πραγματοποιείται σε ελληνικούς φορείς στο εσωτερικό ή/και στο εξωτερικό.

⁵⁵ Εάν και αρκετοί απόφοιτοι επισήμαναν την ανάγκη συμμετοχής τους (μέσω του Συλλόγου Αποφοίτων) στις διαδικασίες εκπόνησης του Προγράμματος Σπουδών (στο πλαίσιο δημιουργίας ενός οριζόντιου μηχανισμού ανατροφοδότησης των εκπαιδευτικών δράσεων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.), για λόγους εκπαιδευτικής και επιστημονικής πληρότητας πρέπει να παραμείνει σε ισχύ το υφιστάμενο μοντέλο εκπόνησης, όπως προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 4 του *Κανονισμού Σπουδών* της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

⁵⁶ Το εκπαιδευτικό υλικό θεωρείται πεδίο ανάλυσης τόσο στην ενότητα «αξιολόγηση σχεδιασμού», όσο και στην ενότητα «αξιολόγηση υλοποίησης», καθώς ο σχεδιασμός του επηρεάζει σε σημαντική έκταση την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

A3. Αναφορικά με τις διεθνείς συνεργασίες Σχολής πρέπει καταρχάς να αναφερθεί ότι κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο παρατηρείται μία ύφεση στην υλοποίηση των δράσεων που βασίζονται σε διεθνείς συνεργασίες του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. Ως εκ τούτου διαφαίνεται η ανάγκη κατά την επόμενη περίοδο, επένδυσης του Ε.Κ.Δ.Δ.Α σε εξωστρεφείς δραστηριότητες, προκειμένου να αυξηθούν τόσο οι συνεργασίες, όσο και η ανταλλαγή καλών πρακτικών. Σε αυτή την κατεύθυνση «εξωστρέφειας», είναι πολύ σημαντική εξέλιξη η επαναφορά – μετά από 20 χρόνια – της πρακτικής εκπαίδευσης στο εξωτερικό, που σύμφωνα με τα στελέχη του Ε.Κ.Δ.Δ.Α στέφθηκε με εξαιρετική επιτυχία.

Στο πλαίσιο των ποιοτικών ερευνών, αν και αρκετά στελέχη της επισήμαναν την ανάπτυξη δικτύων με φορείς του εξωτερικού⁵⁷ στο πλαίσιο των σχετικών καταστατικών στόχων του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.⁵⁸, προκύπτει ότι τα περισσότερα στελέχη δεν διαθέτουν σχετική εμπειρία σχεδιασμού και προώθησης διεθνών συνεργασιών, ενώ η συμμετοχή σε τέτοιου είδους δραστηριότητες επικεντρώνεται - σχεδόν αποκλειστικά - στα ανώτατα στελέχη του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

B. Η αξιολόγηση της υλοποίησης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε επίπεδο μεθοδολογίας, διαδικασίας και τρόπου οργάνωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών

B1. Η Ε.Σ.Δ.Δ.Α. εφαρμόζει ένα παραδοσιακό πλαίσιο υλοποίησης των Προγραμμάτων Σπουδών της, που εμφανίζει:

- i. **υψηλό βαθμό θεσμικής ωριμότητας,** καθώς έχει εγκριθεί με την υπ. αρ. 4302/12.2.2018 Απόφαση του Δ.Σ του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. «Έγκριση Κανονισμού Σπουδών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης»
- ii. **υψηλό βαθμό επιστημονικής πληρότητας,** καθώς έχει σχεδιασθεί σύμφωνα με τις αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων και λαμβάνει υπόψη την προστιθέμενη αξία του πολιτικού και στρατηγικού σχεδιασμού για το ρόλο και τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης και τοπικής αυτοδιοίκησης
- iii. **υψηλό βαθμό τεκμηρίωσης και επιχειρησιακής εφαρμογής,** καθώς το Πρόγραμμα Σπουδών υλοποιείται σε τρεις διαδοχικές φάσεις⁵⁹

⁵⁷ Επισημαίνεται ότι η ανάπτυξη συνεργασίας με τη Γαλλική Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης για το σχεδιασμό στοχευμένων προγραμμάτων επιμόρφωσης Ελλήνων δημόσιων υπαλλήλων αποτελεί ειδική Θεματική Δράση (4Δ.Δ4) της *Εθνικής Στρατηγικής για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση 2017-2019*.

⁵⁸ Βλ. σχετικά την παρ. 4 του άρθρου 4 Π.Δ. 57/2007.

⁵⁹ Η φοίτηση στην ΕΣΔΔΑ έχει διάρκεια 18 μήνες, μη υπολογιζόμενης της μηνιαίας κατ' έτος κανονικής άδειας και διαρθρώνεται σε τρεις διαδοχικές φάσεις:

(α) Την Κοινή Φάση Σπουδών, διάρκειας τεσσάρων (4) μηνών.

(β) Την Ειδική Φάση Σπουδών, διάρκειας δεκατριών (13) μηνών.

(γ) Τη Φάση Προετοιμασίας Τοποθέτησης των εκπαιδευομένων στις υπηρεσίες για τις οποίες προορίζονται, διάρκειας ενός (1) μηνός.

iv. **υψηλό βαθμό τυποποίησης ποιότητας**, καθώς το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. έχει υιοθετήσει σύστημα διασφάλισης ποιότητας ISO 9001:2008⁶⁰, καθώς και δείκτες μέτρησης της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των επιμορφωτικών δράσεων του

Η **αποτελεσματικότητα εφαρμογής** του συγκεκριμένου πλαισίου επιβεβαιώνεται σε σημαντικό βαθμό τόσο από την ομάδα στόχου, όσο και από τα στελέχη της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., με κύρια σημεία κριτικής που αφορούν στα παρακάτω:

- τη λειτουργία υλοποίησης της πρακτικής άσκησης⁶¹
- τις διαδικασίες υλοποίησης της πρακτικής άσκησης, για τις οποίες διατυπώθηκαν από τους σπουδαστές/στρίες και τους αποφοίτους κριτικά σχόλια (τρόπος οργάνωσης, βραχυπρόθεσμος σχεδιασμός που έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματικότητά τους)
- τις διαδικασίες υλοποίησης των εκπαιδευτικών επισκέψεων, για τις οποίες διατυπώθηκαν από τους σπουδαστές/στρίες και τους αποφοίτους κριτικά σχόλια μη αποτελεσματικού σχεδιασμού και έλλειψης συγκεκριμένης στοχοθεσίας.

B2. Οι κρίσιμοι ανθρώπινοι πόροι υλοποίησης των Προγραμμάτων Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. αντιστοιχούν στο προσωπικό του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.⁶² και στους εκπαιδευτές/τριες⁶³, που επιλέγονται βάσει πολλαπλών κριτηρίων από το Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.⁶⁴. Το σχετικό Μητρώο εμφανίζει:

i. **υψηλό βαθμό θεσμικής ωριμότητας**, καθώς έχει εξειδικευθεί με αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.⁶⁵

ii. **υψηλό βαθμό επιστημονικής πληρότητας**, καθώς έχει σχεδιασθεί σύμφωνα με τις αρχές της *εκπαίδευσης ενηλίκων*

Η ποιότητα των ανθρώπινων πόρων του συστήματος επιβεβαιώνεται σε σημαντικό βαθμό τόσο από την ομάδα στόχου (εκπαιδευόμενοι και απόφοιτοι), όσο και από τα στελέχη της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., καθώς δηλώνεται υψηλός βαθμός ικανοποίησης από την επιστημονική επάρκεια, τις δεξιότητες και τη μεταδοτικότητα των εκπαιδευτών/τριών. Σε σχέση, όμως, με το προφίλ των εκπαιδευτών/τριών, εκφράζονται κάποιοι προβληματισμοί από την πλευρά της ομάδας στόχου ως προς την εμπλοκή στην εκπαιδευτική διαδικασία διδασκόντων, οι οποίοι δεν έχουν εμπειρία από τη λειτουργία του δημόσιου τομέα

⁶⁰ Το σχετικό πιστοποιητικό χορηγήθηκε τον Απρίλιο του 2013 για τις δραστηριότητες σχεδιασμού, διαχείρισης και παροχής υπηρεσιών εκπαίδευσης και επιμόρφωσης.

⁶¹ Εάν και αρκετοί απόφοιτοι επισήμαναν την ανάγκη να αποτελέσει η Πρακτική Εκπαίδευση το πρώτο στάδιο της Γενικής Φάσης Σπουδών, πρέπει για λόγους εκπαιδευτικής και επιστημονικής τάξης να παραμείνει σε ισχύ το υφιστάμενο μοντέλο διεξαγωγής της Πρακτικής Εκπαίδευσης στον δεύτερο κύκλο της Ειδικής Φάσης Σπουδών.

⁶² Βλ. σχετικά το άρθρο 12 του Π.Δ. 57/2007.

⁶³ Βλ. σχετικά το άρθρο 11 του Π.Δ. 57/2007.

⁶⁴ Βλ. σχετικά το άρθρο 11 του Π.Δ. 57/2007.

⁶⁵ Βλ. σχετικά την υπ. αρ. 4163/22.12.2016 Απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. «*Διαχείριση Μητρώου Κύριου Διδακτικού Προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.*» (ΦΕΚ Β' 4489/30.12.2016), όπως ισχύει.

B3. Οι υλικοί πόροι υλοποίησης των Προγραμμάτων Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. αντιστοιχούν στις υποδομές, το εκπαιδευτικό υλικό και τις ηλεκτρονικές εφαρμογές που χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια της Κοινής και της Ειδικής Φάσης Σπουδών. Όλα τα προγράμματα διεξάγονται δια ζώσης σε συγκεκριμένη αίθουσα διδασκαλίας, καθώς δεν προβλέπεται η χρήση τεχνικών εξ αποστάσεως ή μικτής εκπαίδευσης (συνδυασμός δια ζώσης και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης)⁶⁶ μέσω της σχετικής πλατφόρμας του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

Η επάρκεια και ποιότητα των υλικών πόρων του συστήματος επιβεβαιώνονται σε σημαντικό βαθμό από την ομάδα στόχου⁶⁷ και τους εκπαιδευτές/τριες⁶⁸, με κύρια σημεία κριτικής που αφορούν τους ακόλουθους βασικούς μηχανισμούς.

α) Εκφράζονται προβληματισμοί ως προς τις ποιοτικές προδιαγραφές (βαθμός επιμέλειας και επικαιρότητας) του βασικού εκπαιδευτικού υλικού που χρησιμοποιείται στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών κάθε εκπαιδευτικής σειράς.

β) Εκφράζονται προβληματισμοί ως προς την έκταση αξιοποίησης της βιβλιοθήκης του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. κατά τη διάρκεια παρακολούθησης των μαθημάτων της Κοινής και της Ειδικής Φάσης Σπουδών.

B4. Η ομάδα στόχου του συστήματος αντιστοιχεί στο σύνολο των σπουδαστών/τριών και των αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

α) Το σύστημα επιλογής εμφανίζει:

i. **υψηλό βαθμό θεσμικής ωριμότητας**, καθώς έχει εξειδικευθεί με κανονιστικές αποφάσεις της διοίκησης⁶⁹

ii. **υψηλό βαθμό επιστημονικής πληρότητας**, καθώς έχει σχεδιασθεί σύμφωνα με τις αρχές της *εκπαίδευσης ενηλίκων*

iii. **χαμηλό βαθμό ευελιξίας**, καθώς ο συνολικός αριθμός των εισακτέων δεν προσδιορίζεται κάθε φορά ad hoc από τη διοίκηση του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. αλλά ρυθμίζεται με κανονιστικές αποφάσεις της κεντρικής διοίκησης⁷⁰.

⁶⁶ Εάν και αρκετοί απόφοιτοι επισήμαναν την ανάγκη χρήσης τεχνικών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, πρέπει για λόγους εκπαιδευτικής και επιστημονικής τάξης να παραμείνει σε ισχύ το υφιστάμενο μοντέλο δια ζώσης εκπαίδευσης.

⁶⁷ Ιδιαίτερα υψηλός είναι ο βαθμός ικανοποίησης από την εισαγωγή της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς βελτίωσε την εκπαιδευτική εμπειρία και παρείχε τη δυνατότητα στους διδάσκοντες να εισαγάγουν πρόσθετο υλικό και στους σπουδαστές να λαμβάνουν και να διαχειρίζονται το εκπαιδευτικό υλικό με μεγαλύτερη ευκολία, ελαχιστοποιώντας τον χρόνο αναπαραγωγής του

⁶⁸ Ιδιαίτερα υψηλός είναι ο βαθμός ικανοποίησης του διδακτικού προσωπικού από τις υπηρεσίες διοικητικής υποστήριξης που του παρέχονται, την επάρκεια των χώρων διδασκαλίας και από τον διατιθέμενο τεχνολογικό εξοπλισμό.

⁶⁹ Βλ. τις σχετικές ρήτρες του άρθρου 17 του Π.Δ. 57/2007.

⁷⁰ Βλ. την παρ. 1 του άρθρου 17 του Π.Δ. 57/2007, που προβλέπει:

«1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζεται κάθε φορά ο συνολικός αριθμός των εισακτέων».

β) Η συντριπτική πλειοψηφία των μελών της ομάδας στόχου που έχουν παρακολουθήσει ή παρακολουθούν την περίοδο αυτή προγράμματα Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. δηλώνουν υψηλό βαθμό ικανοποίησης από τους ανθρώπινους (με σχετικές εξαιρέσεις ως προς κάποιους διδάσκοντες) και υλικούς πόρους του συστήματος επιμόρφωσης, με αποτέλεσμα να αξιολογούν πολύ θετικά τη συνολική συμμετοχή τους στις διαδικασίες επιμόρφωσης.

Γ. Η αξιολόγηση του συστήματος αξιολόγησης των Προγραμμάτων Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Η Ε.Σ.Δ.Δ.Α. δεν εφαρμόζει κάποιο συγκεκριμένο οριζόντιο πλαίσιο συνολικής αξιολόγησης των Προγραμμάτων Σπουδών της⁷¹, καθώς έχει υιοθετηθεί ένα σύνθετο πλέγμα θεματικών αξιολογήσεων:

α) αξιολόγηση της Πρακτικής Εκπαίδευσης από τους Οργανωτικά Υπεύθυνους (εδ. δ' της παρ. 4 του άρθρου 8 της υπ. αρ. 4302/12.2.2018 Απόφαση του Δ.Σ του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. «Έγκριση Κανονισμού Σπουδών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης»)

β) αξιολόγηση των εκπαιδευτών/τριών από τους εκπαιδευόμενους και τον επιστημονικά υπεύθυνο του οικείου προγράμματος ή μαθήματος⁷²

γ) αξιολόγηση από τους εκπαιδευόμενους κάθε φάσης Σπουδών, που καλύπτει τόσο την κύρια εκπαιδευτική διαδικασία, όσο και την Πρακτική Εκπαίδευση.

Το συγκεκριμένο πλέγμα θεματικών αξιολογήσεων εμφανίζει:

i. **υψηλό βαθμό θεσμικής ωριμότητας**, καθώς έχει επικυρωθεί με αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

ii. **υψηλό βαθμό επιστημονικής πληρότητας**, καθώς έχει σχεδιασθεί σύμφωνα με τις τεχνικές της αξιολόγησης προγραμμάτων *εκπαίδευσης ενηλίκων*

Σημειώνεται όμως ότι οι εισαχθέντες στην ΕΣΔΔΑ αποκτούν την ιδιότητα του Δημόσιου Υπαλλήλου και συνεπώς απαιτείται σε κάθε περίπτωση να ρυθμίζεται και να εγκρίνεται από την κεντρική διοίκηση ο αριθμός αύξησης των δημοσίων υπαλλήλων και η επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού για την κάλυψη του μισθοδοτικού τους κόστους.

⁷¹ Επισημαίνεται, βέβαια, ότι η παρ. 1 του άρθρου 9 του Π.Δ. 57/2007 προβλέπει την αρμοδιότητα του Επιστημονικού Εκπαιδευτικού Συμβουλίου της Ε.Κ.Δ.Δ.Α. «να γνωμοδοτεί για θέματα που αφορούν την αξιολόγηση του έργου της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.»

⁷² Βλ. το άρθρο 12 της υπ. αρ. 4163/22.12.2016 Απόφασης του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. «Διαχείριση Μητρώου Κύριου Διδακτικού Προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α»:

«Τα μέλη του μητρώου στα οποία έχει ανατεθεί διδακτικό έργο αξιολογούνται: α) από τους επιμορφούμενους/ες, β) από τον/την επιστημονικά υπεύθυνο/η του οικείου προγράμματος ή μαθήματος. Ειδικότερα: η αξιολόγηση από τους επιμορφούμενους/ες στα προγράμματα του ΙΝΕΠ και στα μαθήματα της ΕΣΔΔΑ, καθώς και η αντίστοιχη αξιολόγηση από τους επιστημονικά υπεύθυνους/ες του οικείων προγραμμάτων ή μαθημάτων, πραγματοποιείται σύμφωνα με τις προδιαγραφές που εκάστοτε καθορίζουν οι δυο εκπαιδευτικές μονάδες. Τα αποτελέσματα των εκάστοτε αξιολογήσεων λαμβάνονται υπόψη για την επιλογή των ενδιαφερόμενων προς ανάθεση εκπαιδευτικού έργου μελών, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 6 του παρόντος κανονισμού».

iii. **υψηλό βαθμό τυποποίησης ποιότητας**, καθώς το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. έχει υιοθετήσει σύστημα διασφάλισης ποιότητας ISO 9001:2008⁷³, καθώς και δείκτες μέτρησης της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των επιμορφωτικών δράσεων του

iv. **χαμηλό βαθμό προσβασιμότητας**, καθώς τα πορίσματα των αξιολογήσεων δεν είναι προσβάσιμα από τα μέλη της ομάδας στόχου⁷⁴.

Γ1. Το σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτών/τριών από τους εκπαιδευόμενους θεωρείται ιδιαίτερα ικανοποιητικό. Ανακύπτουν, όμως, προβληματισμοί σε σχέση με:

- την επίδραση της σχετικής αξιολόγησης (για παράδειγμα η ανατροφοδότηση από τους εκπαιδευόμενους σε σχέση με το έργο και την απόδοση των εκπαιδευτών/τριών δεν υπολογίζεται σε σημαντική έκταση),
- την προσβασιμότητα στα πορίσματα της σχετικής αξιολόγησης (οι εκπαιδευτές/τριες και τα μέλη της ομάδας στόχου δεν ενημερώνονται αυτοδίκαια για τα αποτελέσματα της αξιολόγησης).

Γ2. Το σύστημα αξιολόγησης των υλικών πόρων που χρησιμοποιούνται για την προεισαγωγική εκπαίδευση από τους σπουδαστές/στρίες θεωρείται ιδιαίτερα ικανοποιητικό. Ανακύπτουν, όμως, προβληματισμοί σε σχέση με την αξιοποίηση της σχετικής αξιολόγησης (οι σπουδαστές/στρίες δεν είναι σωστά ενημερωμένοι, με αποτέλεσμα να διστάζουν να αναδεικνύουν εστίες προβληματισμού ή ζητήματα ποιότητας).

Γ3. Δεν έχει υιοθετηθεί κάποιο μοντέλο ανατροφοδότησης της αξιολόγησης των προγραμμάτων από τους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης που τοποθετούνται οι απόφοιτοι.

Δ. Η αξιολόγηση της επίδρασης των Προγραμμάτων Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. στους εκπαιδευόμενους

Η Ε.Σ.Δ.Δ.Α. εφαρμόζει ένα σύνθετο πλαίσιο αξιολόγησης της επίδρασης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων στους εκπαιδευόμενους⁷⁵, που χρησιμοποιεί κατάλληλες τεχνικές και εργαλεία (συνεντεύξεις, ομάδες εργασίας και ερωτηματολόγια που συμπληρώνουν οι εκπαιδευόμενοι). Το πλαίσιο αυτό υποστηρίζεται από το ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., με στόχο τη γρήγορη επεξεργασία των δεδομένων και την ανάλυση και παρουσίαση των συμπερασμάτων.

⁷³ Το σχετικό πιστοποιητικό χορηγήθηκε τον Απρίλιο του 2013 για τις δραστηριότητες σχεδιασμού, διαχείρισης και παροχής υπηρεσιών εκπαίδευσης και επιμόρφωσης.

⁷⁴ Εάν και αρκετοί απόφοιτοι επισήμαναν την ανάγκη πρόσβασης των σπουδαστών/τριών στα αποτελέσματα της αξιολόγησης των εκπαιδευτών/τριών, για λόγους εκπαιδευτικής και επιστημονικής τάξης πρέπει να παραμείνει σε ισχύ το υφιστάμενο μοντέλο εσωτερικής κοινοποίησης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης μόνο στις Επιτροπές Αξιολόγησης του άρθρου 6 του Κανονισμού Διαχείρισης Μητρώου Κύριου Διδακτικού Προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

⁷⁵ Επισημαίνεται ότι η αποτίμηση των αποτελεσμάτων της επιμόρφωσης αφορά ιδίως την εφαρμογή και αξιοποίηση των γνώσεων και δεξιοτήτων που απέκτησαν οι εκπαιδευόμενοι, από τη συμμετοχή τους στα προγράμματα της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., κατά την εφαρμογή των εργασιακών τους καθηκόντων, τις αλλαγές που προκλήθηκαν στη λειτουργία της υπηρεσίας που εργάζονται καθώς και στην εξυπηρέτηση των πολιτών.

Το συγκεκριμένο πλαίσιο εμφανίζει:

- i. **υψηλό βαθμό θεσμικής ωριμότητας**, καθώς έχει επικυρωθεί με αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.
- ii. **υψηλό βαθμό επιστημονικής πληρότητας**, καθώς έχει σχεδιασθεί σύμφωνα με τις τεχνικές της αξιολόγησης προγραμμάτων *εκπαίδευσης ενηλίκων*
- iii. **υψηλό βαθμό τυποποίησης ποιότητας**, καθώς το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. έχει υιοθετήσει σύστημα διασφάλισης ποιότητας ISO 9001:2008⁷⁶, καθώς και δείκτες μέτρησης της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των επιμορφωτικών δράσεων του.

Δ1. Οι σπουδαστές/στρίες δηλώνουν υψηλό βαθμό ικανοποίησης από τις εκπαιδευτικές υπηρεσίες της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., επισημαίνοντας ωστόσο ζητήματα πρακτικού προσανατολισμού του Προγράμματος Σπουδών και αξιοποίησης της Πρακτικής Άσκησης.

Δ2. Οι απόφοιτοι δηλώνουν μεσαίο βαθμό ικανοποίησης σε σχέση με την αξιοποίηση των γνώσεων που απέκτησαν κατά τη διάρκεια παρακολούθησης των Προγραμμάτων Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., καθώς θεωρούν ότι τοποθετούνται συχνά σε θέσεις εργασίες α) για τις οποίες απαιτούνται λιγότερες δεξιότητες και γνώσεις από αυτές που απέκτησαν στη Σχολή ή β) που δεν συνδέονται με το γνωσιακό τους υπόβαθρο.

⁷⁶ Το σχετικό πιστοποιητικό χορηγήθηκε τον Απρίλιο του 2013 για τις δραστηριότητες σχεδιασμού, διαχείρισης και παροχής υπηρεσιών εκπαίδευσης και επιμόρφωσης.

Ε. Η αξιολόγηση των δράσεων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. σε σχέση με τους στόχους των χρηματοδοτικών εργαλείων του Ε.Σ.Π.Α.

Ε1. Στο πλαίσιο του Ε.Π. Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013, το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. ανέλαβε ως δικαιούχος την υλοποίηση έντεκα Πράξεων Εισαγωγικής Εκπαίδευσης με συνολικό προϋπολογισμό (σύμφωνα με τις αρχικές Αποφάσεις Ένταξης) 9.797.236,26 €. Οι σχετικές Πράξεις ολοκληρώθηκαν με δαπάνες ύψους 8.646.705,95 € (ποσοστό απορρόφησης 88,26%).

Η ανάλυση των διαθέσιμων δεδομένων οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το μέσο κόστος με όλες τις απαραίτητες δαπάνες (παραγωγή υλικού, σχεδιασμός, υλοποίηση εκπαίδευσης, κλπ.) σε διαχειριστικό επίπεδο (δηλαδή σε επίπεδο Ε.Π.) ήταν 18.994,46€ ανά σπουδαστή για το σύνολο της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Το ποσό αυτό είναι κατά πολύ χαμηλότερο από το αντίστοιχο της τρέχουσας Προγραμματικής Περιόδου (βλ. ενότητα 4.2.4).

Ε2. Στο πλαίσιο του Ε.Π. Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα 2014-2020, το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. έχει αναλάβει ως δικαιούχος την υλοποίηση δύο Πράξεων Εισαγωγικής Εκπαίδευσης με αρχικό προϋπολογισμό 24.596.695 €. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα δεδομένα του ΟΠΣ, τα ποσοστά επίτευξης δεικτών μέχρι το τέλος του 2017 ήταν ιδιαίτερα ικανοποιητικά για το σύνολο των δεικτών σε ότι αφορά στον αριθμό των σπουδαστών/τριών που παρακολουθούν (εντάσσονται) σε προγράμματα προεισαγωγικής εκπαίδευσης. Ως προς τους δείκτες που αφορούν στον «Αριθμό προγραμμάτων σπουδών / πακέτων εκπαιδευτικού υλικού που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται» και στον «Αριθμό στελεχών ταχείας εξέλιξης για την υποβολή των μεταρρυθμίσεων που καταρτίστηκαν και τοποθετήθηκαν σε θέσεις του Δημόσιου Τομέα», το ποσοστό επίτευξης υπερβαίνει κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες το 50%.

Με δεδομένο ότι για την Πράξη 5010844 δεν υπάρχουν νομικές δεσμεύσεις / δαπάνες (καθώς έχει ενταχθεί στο ΕΠ ΜΔΤ πρόσφατα) το πεδίο της αξιολόγησης επικεντρώθηκε στην Πράξη με MIS 5000275, η οποία εμφάνιζε μέχρι και τις αρχές Οκτωβρίου 2018:

- Νομικές δεσμεύσεις (υλοποίηση πράξη με ίδια μέσα) ύψους 13.333.000,00 €, ήτοι 100% του Προϋπολογισμού Ένταξης
- Πληρωμές ύψους 10.560.668,00 € (η απορρόφηση σε επίπεδο προϋπολογισμού είναι 79,20% του προϋπολογισμού ένταξης).

Το μέσο κόστος ανά σπουδαστή στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο είναι 39.330,38 €, το οποίο είναι υπερδιπλάσιο από το μέσο κόστος ανά σπουδαστή σε σχέση με την προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο (18.994,46€). Ωστόσο, πρέπει να τονισθεί ότι στο κόστος αυτό περιλαμβάνεται και η ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού, η οποία στην τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο (Σχετικός δείκτης: Αριθμός προγραμμάτων σπουδών / πακέτων εκπαιδευτικού υλικού που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται) είναι πολλαπλάσια της ανάπτυξης εκπαιδευτικού υλικού της προηγούμενης Προγραμματικής Περιόδου.

6.3 Προτάσεις - Εισηγήσεις

Η στοχοθεσία των σχετικών Προτάσεων / Εισηγήσεων επικεντρώνεται στους κύριους άξονες της αξιολόγησης του έργου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. στο πεδίο της προεισαγωγικής εκπαίδευσης: σχεδιασμός του Προγράμματος Σπουδών, υλοποίηση του Προγράμματος Σπουδών, αξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών, επίδραση του Προγράμματος Σπουδών στην ομάδα στόχου και ανάπτυξη διακρατικών δικτυώσεων.

Οι προτεινόμενες πέντε κύριες Παρεμβάσεις εντάσσονται σε ένα γενικότερο πλαίσιο⁷⁷ εκσυγχρονισμού των παρεχομένων από την Ε.Σ.Δ.Δ.Α. υπηρεσιών προεισαγωγικής εκπαίδευσης, και διαρθρώνονται σε δύο επίπεδα:

- Στόχος ή Στόχοι της Παρέμβασης
- Ενέργειες υλοποίησης της Παρέμβασης (προβλέπονται συνολικά 14 Ενέργειες).

Ο ακόλουθος Πίνακας παρουσιάζει συγκεντρωτικά το πλέγμα των προτεινόμενων Παρεμβάσεων για την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. στο πεδίο της προεισαγωγικής εκπαίδευσης.

Πίνακας 10: Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας προτεινόμενων Παρεμβάσεων και Ενεργειών υλοποίησης

A.A	Τίτλος της Παρέμβασης	Στόχοι της Παρέμβασης	Ενέργειες υλοποίησης της Παρέμβασης
1	Βελτίωση του Συστήματος Σχεδιασμού του Προγράμματος Σπουδών	Αντικειμενική διαμόρφωση των υπηρεσιών προεισαγωγικής εκπαίδευσης σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες της ομάδας στόχου και τις ανάγκες των φορέων της Δημόσιας Διοίκησης	A1. Δημιουργία Μητρώου υπηρεσιών και εκπαιδευτών/τριών πρακτικής εκπαίδευσης A2. Ευαισθητοποίηση των στελεχών των φορέων της δημόσιας διοίκησης για τις πρακτικές διαστάσεις της προεισαγωγικής εκπαίδευσης A3. Σχεδιασμός ενός νέου μοντέλου εκπαιδευτικών επισκέψεων στην Ελλάδα και το εξωτερικό A4. Δημιουργία Μητρώου φορέων εκπαιδευτικών επισκέψεων A5. Δημιουργία ενός συστήματος διάγνωσης και προτεραιοποίησης των θέσεων στους φορείς του δημόσιου τομέα που θα καλυφτούν από κάθε εκπαιδευτική σειρά, έτσι ώστε ο σχεδιασμός του προγράμματος σπουδών κάθε

⁷⁷ Για το λόγο αυτό οι Παρεμβάσεις δεν περιορίζονται μόνο σε επιχειρησιακά ζητήματα, αλλά αφορούν και το θεσμικό πλαίσιο ρύθμισης του εκπαιδευτικού έργου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. στο πεδίο της προεισαγωγικής εκπαίδευσης, όπως εξειδικεύεται με σχετικές αποφάσεις του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α..

			εκπαιδευτικής σειράς να προσαρμόζεται στις ανάγκες των θέσεων που θα τοποθετηθούν οι απόφοιτοι.
2	Βελτίωση του συστήματος υλοποίησης του Προγράμματος Σπουδών	<p>Αναβάθμιση της μεθοδολογίας, των διαδικασιών και του τρόπου οργάνωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών</p> <p>Κάλυψη των ειδικών γνωστικών απαιτήσεων του Πρώτου και του Δεύτερου Κύκλου Μαθημάτων Εξειδίκευσης της Ειδικής Φάσης Σπουδών</p>	<p>B1. Ευαισθητοποίηση των στελεχών των φορέων της δημόσιας διοίκησης για τις πρακτικές διαστάσεις της προεισαγωγικής εκπαίδευσης</p> <p>B2. Επιστημονική υποστήριξη των στελεχών των φορέων της δημόσιας διοίκησης για την αποτελεσματική υλοποίηση της πρακτικής εκπαίδευσης</p> <p>B3. Εφαρμογή ενός νέου μοντέλου εκπαιδευτικών επισκέψεων στην Ελλάδα και το εξωτερικό</p> <p>B4. Συνεχής αναβάθμιση του εκπαιδευτικού υλικού για όλα τα Μαθήματα της Γενικής και της Ειδικής Φάσης Σπουδών</p> <p>B5. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των σπουδαστών/τριών της Ε.Σ.ΣΔ.Δ.Α. για τη λειτουργία της βιβλιοθήκης του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. υποστήριξη που μπορεί να τους παρέχει στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.</p>
3	Βελτίωση του συστήματος αξιολόγησης του Προγράμματος Σπουδών	<p>Αναβάθμιση της συμβολής των διαδικασιών αξιολόγησης στην εκπλήρωση των καταστατικών στόχων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.</p>	<p>Γ1. Εκπόνηση συνθετικών ετήσιων Εκθέσεων Αξιολόγησης των Εκπαιδευτικών Σειρών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.</p>
4	Ενίσχυση της επίδρασης των Προγραμμάτων Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. στους εκπαιδευόμενους	<p>Αποτελεσματική παραγωγή επιτελικών στελεχών της δημόσιας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης</p>	<p>Δ1. Ανασχεδιασμός της διαδικασίας τοποθέτησης των αποφοίτων στις θέσεις που προκηρύσσονται από τους φορείς δημόσιας διοίκησης</p> <p>Δ2. Ευαισθητοποίηση των συνεργαζόμενων φορέων της δημόσιας διοίκησης για την αξιοποίηση των αποφοίτων</p> <p>Δ3. Ενίσχυση της επίδρασης της παρακολούθησης της Ε.Σ.Δ.Δ.Α στην υπηρεσιακή εξέλιξη των αποφοίτων</p>

6.3.1 ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Α. Βελτίωση του Συστήματος Σχεδιασμού του Προγράμματος Σπουδών

Στόχος: Αντικειμενική διαμόρφωση των υπηρεσιών προεισαγωγικής εκπαίδευσης σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες της ομάδας στόχου και τις ανάγκες των φορέων της Δημόσιας Διοίκησης

Ενέργειες:

A1. Εκπόνηση ενός πρότυπου μοντέλου Σχεδιασμού του Προγράμματος Σπουδών με βάση τα πορίσματα των συνθετικών ετήσιων Εκθέσεων Αξιολόγησης των Εκπαιδευτικών Σειρών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. (ανατροφοδότηση από τα πορίσματα των θεματικών αξιολογήσεων) και τα πορίσματα εφαρμογής του Στρατηγικού Σχεδίου για την ανάπτυξη των διακρατικών δικτύων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. (ανατροφοδότηση από διεθνείς καλές πρακτικές)

A2. Δημιουργία Μητρώου υπηρεσιών και εκπαιδευτών/τριών πρακτικής εκπαίδευσης

A3. Ευαισθητοποίηση των στελεχών (προϊστάμενοι και εκπαιδευτές/τριες) των συνεργαζόμενων φορέων της δημόσιας διοίκησης για τις πρακτικές διαστάσεις της προεισαγωγικής εκπαίδευσης μέσω ημερίδων εργασίας και σεμιναρίων επιμόρφωσης πριν από την έναρξη υλοποίησης της πρακτικής εκπαίδευσης

A4. Σχεδιασμός ενός νέου μοντέλου εκπαιδευτικών επισκέψεων στην Ελλάδα και το εξωτερικό που θα προσαρμόζεται στις γνωστικές απαιτήσεις του Δεύτερου Κύκλου Μαθημάτων Εξειδίκευσης της Ειδικής Φάσης Σπουδών

A5. Δημιουργία Μητρώου φορέων εκπαιδευτικών επισκέψεων

A6. Σχεδιασμός ενός ολοκληρωμένου Οδηγού επιστημονικών προδιαγραφών για την εκπόνηση του βασικού και του συμπληρωματικού εκπαιδευτικού υλικού.

A6. Δημιουργία ενός συστήματος διάγνωσης και προτεραιοποίησης των θέσεων στους φορείς του δημόσιου τομέα που θα καλυφτούν από κάθε εκπαιδευτική σειρά, έτσι ώστε ο σχεδιασμός του προγράμματος σπουδών κάθε εκπαιδευτικής σειράς να προσαρμόζεται στις ανάγκες των θέσεων που θα τοποθετηθούν οι απόφοιτοι.

6.3.2 ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Β. Βελτίωση του συστήματος υλοποίησης του Προγράμματος Σπουδών

Στόχος 1: Αναβάθμιση της μεθοδολογίας, των διαδικασιών και του τρόπου οργάνωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών

Στόχος 2: Κάλυψη των ειδικών γνωστικών απαιτήσεων του Πρώτου και του Δεύτερου Κύκλου Μαθημάτων Εξειδίκευσης της Ειδικής Φάσης Σπουδών

Ενέργειες:

B1. Ευαισθητοποίηση των στελεχών (προϊστάμενοι και εκπαιδευτές/τριες) των συνεργαζόμενων φορέων της δημόσιας διοίκησης για τις πρακτικές διαστάσεις της προεισαγωγικής εκπαίδευσης μέσω ημερίδων εργασίας και σεμιναρίων επιμόρφωσης κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πρακτικής εκπαίδευσης των εκπαιδευομένων

B2. Επιστημονική υποστήριξη των στελεχών (προϊστάμενοι και εκπαιδευτές/τριες) των συνεργαζόμενων φορέων της δημόσιας διοίκησης από τα στελέχη της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. για την αποτελεσματική υλοποίηση της πρακτικής εκπαίδευσης των εκπαιδευομένων

B3. Εφαρμογή ενός νέου μοντέλου εκπαιδευτικών επισκέψεων στην Ελλάδα και το εξωτερικό που θα προσαρμόζεται στις γνωστικές απαιτήσεις του Δεύτερου Κύκλου Μαθημάτων Εξειδίκευσης της Ειδικής Φάσης Σπουδών

B4. Αναβάθμιση του εκπαιδευτικού υλικού για όλα τα Μαθήματα της Γενικής και της Ειδικής Φάσης Σπουδών.

B5. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των σπουδαστών/τριών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. για τη λειτουργία της βιβλιοθήκης του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. υποστήριξη που μπορεί να τους παρέχει στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

6.3.3 ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Γ. Βελτίωση του συστήματος αξιολόγησης του Προγράμματος Σπουδών

Στόχος: Αναβάθμιση της συμβολής των διαδικασιών αξιολόγησης στην εκπλήρωση των καταστατικών στόχων της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Ενέργειες:

Γ1. Εκπόνηση συνθετικών ετήσιων Εκθέσεων Αξιολόγησης των Εκπαιδευτικών Σειρών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.⁷⁸ από εξωτερικό ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα, που θα αναρτώνται στο δικτυακό τόπο του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

6.3.4 ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Δ. Ενίσχυση της επίδρασης των Προγραμμάτων Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. στους εκπαιδευόμενους

Στόχος: Αποτελεσματική παραγωγή επιτελικών στελεχών της δημόσιας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης μέσω της αξιοποίησης των γνώσεων και δεξιοτήτων που απέκτησαν από τη συμμετοχή τους στα προγράμματα της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Ενέργειες:

Δ1. Ανασχεδιασμός της διαδικασίας τοποθέτησης των αποφοίτων στις θέσεις που προκηρύσσονται από τους φορείς δημόσιας διοίκησης, ώστε να λαμβάνονται υπόψη, εκτός της προτίμησης και του βαθμού αποφοίτησης, ποιοτικά κριτήρια και δεξιότητες των σπουδαστών/τριών, συμβάλλοντας στην καλύτερη αντιστοίχιση μεταξύ των προσόντων των αποφοίτων και των απαιτήσεων ανά θέση

Δ2. Ευαισθητοποίηση των συνεργαζόμενων φορέων της δημόσιας διοίκησης για την αξιοποίηση των αποφοίτων σε συναφή πεδία των θεματικών πεδίων της Ειδικής Φάσης Σπουδών

Δ3. Ενίσχυση της επίδρασης της παρακολούθησης της Ε.Σ.Δ.Δ.Α στην υπηρεσιακή εξέλιξη των αποφοίτων⁷⁹.

⁷⁸ Οι προδιαγραφές της Έκθεσης Αξιολόγησης για κάθε Εκπαιδευτική Σειρά θα εγκρίνονται με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του/της Διευθυντή/ριας της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

⁷⁹ Προτείνεται συγκεκριμένα η τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 25 του Ν. 4369/2016 «Εθνικό Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης, βαθμολογική διάρθρωση θέσεων, συστήματα αξιολόγησης, προαγωγών και επιλογής προϊσταμένων (διαφάνεια – αξιοκρατία και αποτελεσματικότητα της Δημόσιας Διοίκησης) και άλλες διατάξεις» ως εξής:

«4. Εισαγωγικός βαθμός των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ είναι ο βαθμός Δ' και της κατηγορίας ΥΕ ο βαθμός Ε'. Για τους κατόχους διδακτορικού διπλώματος εισαγωγικός βαθμός είναι ο Β', στον οποίον κατατάσσονται με διαπιστωτική πράξη. Για τους κατόχους μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών εισαγωγικός βαθμός είναι ο Γ', στον οποίον κατατάσσονται με διαπιστωτική πράξη. Για τους αποφοίτους της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) εισαγωγικός βαθμός είναι ο Β'. Ο χρόνος φοίτησης στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. υπολογίζεται ως πλεονάζων στο Β' βαθμό. Για τους αριστούχους προσμετρώνται δύο (2) επιπλέον έτη στον ίδιο βαθμό. Η παραμονή στον κατά περίπτωση εισαγωγικό βαθμό υποχρεωτικά διαρκεί για δύο (2) συναπτά έτη τουλάχιστον ανεξαρτήτως των τυπικών προσόντων που αποκτά ο υπάλληλος στο ενδιάμεσο χρονικό διάστημα».

Βιβλιογραφία

Ελληνική

Αμίτσης, Γ. και Μαρίνη, Φ. (2010), *Η εκπαίδευση των στελεχών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στα πεδία της διοικητικής και ηγετικής ικανότητας – Διδάγματα και Καλές Πρακτικές στην Ευρωπαϊκή Περιφέρεια*, Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης, Λευκωσία.

Βελλή, Α. (1996), *Εκπαίδευση και Κατάρτιση στον Δημόσιο Τομέα*, Ενημερωτική Έκθεση 23, Αθήνα.

Βουλτσίδης, Π. (2016), *Η Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου μέσα από την Επιμόρφωση*, Άρθρο στην ιστοσελίδα ESOS, 29.12.2016.

Γαρουφαλίδου, Ε. (2009), *Η Σημασία της Αξιολόγησης στα Προγράμματα Εκπαίδευσης Ενηλίκων*, Διπλωματική Εργασία, Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Τμήματος Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής «Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση», Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη.

Γιαννακούλας, Γ. (2001), «Όροι και προϋποθέσεις της αποτελεσματικής εκπαίδευσης», *Δημόσιος Τομέας*, Τεύχος 177, σελ. 46-48.

Ευρωπαϊκή Ένωση (2012), *Συμφωνία Πλαίσιο EUPAE / TUNED για ποιοτικές υπηρεσίες των κεντρικών διοικήσεων*, Βρυξέλλες, 12.9.2017 (ec.europa.eu/social/BlobServlet?mode=dsw&docId=9158&langId=el).

Ζαβλανός, Μ. (2003), *Η ολική ποιότητα στην εκπαίδευση*, Σταμούλης, Αθήνα.

Καραλής, Θ. (επ.) (2010), *Δια Βίου Μάθηση και Πιστοποίηση*, ΙΝΕ ΓΣΕΕ, Αθήνα.

Καρατζόγλου, Γ. (2011), *Η στρατηγική της επιμόρφωσης στη Δημόσια Διοίκηση*, Διπλωματική Εργασία, Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Δημόσια Διοίκηση Ολικής Ποιότητας», Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη.

Κόκκος, Α. (2005), *Εκπαίδευση Ενηλίκων - Ανιχνεύοντας το πεδίο*, Μεταίχμιο, Αθήνα.

Μιχαλόπουλος, Ν. (2004), *Από τη Δημόσια Γραφειοκρατία στο Δημόσιο Management*, Παπαζήσης, Αθήνα.

Μπουραντάς, Δ. και Παπαλεξανδρή, Ν. (2003), *Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων*, Ι. Μπένος, Αθήνα.

Νικολάου, Ι., (2006). *Διοικώντας το Ανθρώπινο Κεφάλαιο: Ελληνικές μελέτες περίπτωσης*, Ι. Σιδέρης, Αθήνα.

Πασσάς, Α. και Τσέκος, Θ. (2004), *Η Επαγγελματική Εκπαίδευση των Δημοσίων Υπαλλήλων*, Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, Αθήνα.

Πεχλιβανίδης Η., Πλατής Χ., Μουρίκη Α., Τράκα Μ., Καρέλλας Δ. και Σπουρδαλάκης Μ. (2018), *«Μελέτη: Συλλογή και επεξεργασία ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων για την αποτύπωση της σταδιοδρομίας των σπουδαστών/τριών ΕΣΔΔΑ»*.

Ραμματά, Μ. (2011), *Σύγχρονη Ελληνική Δημόσια Διοίκηση - Ανάμεσα στη Γραφειοκρατία και το Μάνατζμεντ*, Κριτική, Αθήνα.

Ξενόγλωσση

Broucker, B. (2014), *Defining the impact of public administration programmes for public sector organizations*, SAGE, London.

Butcher, T. and Masey A. (eds.) (2003), *Modernizing Civil Services*, Edward Elgar, Cheltenham.

CEDEFOP (2017), *Skills anticipation in Greece*. Analytical highlights series, Brussels, (http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en/analytical_highlights/skills-anticipation-greece)

Civil Service (2013), *Meeting the challenge of change: A capabilities plan for the UK Civil Service*, London, www.official-documents.gov.uk.

Council of the European Union (2003), *Training Needs Analysis Methodologies in Public Administration and Training Activities for European Integration*, A comparative report in E.U. Member countries (Hellenic Presidency of the Council of the E.U.), Brussels.

European Commission (2017), *A comparative overview of public administration characteristics and performance in EU28*, Report for the Project “Support for developing better country knowledge on public administration and institutional capacity building” (VC/2016/0492), Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion, Brussels.

Government of the Republic of Croatia (2004), *Civil Servants Training Strategy for 2004-2009*, Central State Office for Administration, Zagreb.

Gray, G.R. et al. (1997), Training Practices in State Government Agencies, *Public Personnel Management*, 26 (2), 187-202.

McLaughlin, K., Osborne, S., Ferlie, E. (eds.) (2002), *New Public Management – Current Trends and Future Prospects*, Routledge, London

OECD (1997), *Country Profiles for Civil Service Training Systems*, SIGMA (Support for Improvement in Governance and Management in Central and Eastern European Countries) Papers No 12, Paris

OECD (1997), *Public Service Training Systems in OECD Countries*, SIGMA (Support for Improvement in Governance and Management in Central and Eastern European Countries) Papers No 16, Paris (<http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/NISPAcee/UNPAN006732.pdf>)

Pollitt, C. and Op de Beeck, L. (2010), *Training top civil servants – A comparative analysis*, KU Leuven, Leuven.

Rosenbaum, A. and Kauzya, J-M. (eds.) (2006), *Excellence and leadership in the public sector: the role of education and training*, The United Nations, New York.

Sotirakou, T. and Zeppou, M. (2005), How to align Greek civil service with European Union public sector management policies: a demanding role for HR managers in the contemporary public administration context, *International Journal of Public Sector Management*, 18(1), 54-82.

UNDP (2003): *Lessons on Best Practice in the Approach to Effective Civil Service Training* (<http://upan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/UNTC/UNPAN013648.pdf>)

Van Wart, M., Hondeghem, A., Schwella, E. and Nice, V.E. (eds.) (2015), *Leadership and Culture - Comparative Models of Top Civil Servant Training*, Palgrave Macmillan, London.